

"In Maieru am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele" - Liviu Rebreanu

CUIBUL VISURILOR

Director: SEVER URSA

PERIODIC DE INFORMARE ȘI CULTURĂ AL CONSILIULUI LOCAL MAIERU

ANUL I NR. 1 ■ MAI 1996 ■ 8 PAGINI ■ 500 LEI

Cuvânt înainte

O revistă a Maierului? Da, iată că visul generațiilor de intelectuali născuți sau legați sufletește de această comună a putut deveni astăzi realitate! Cât de benefică va fi ea pentru cei aproape opt mii de locuitori ne vom da seama după acest prim număr

Caracterul ei local va fi suplinit, sperăm, prin colaborările oamenilor de cultură din țară sau străinătate; de altfel cu această ocazie apelăm la toți aceia care doresc să ne transmită câte ceva din preocupările lor spirituale contribuind astfel la înobilarea oamenilor acestui ținut.

Evident, o bună parte din materialele publicate va cuprinde hotărârile Consiliului Local Maieru, precum și sinteze ale proceselor-verbale după fiecare întâlnire a membrilor săi.

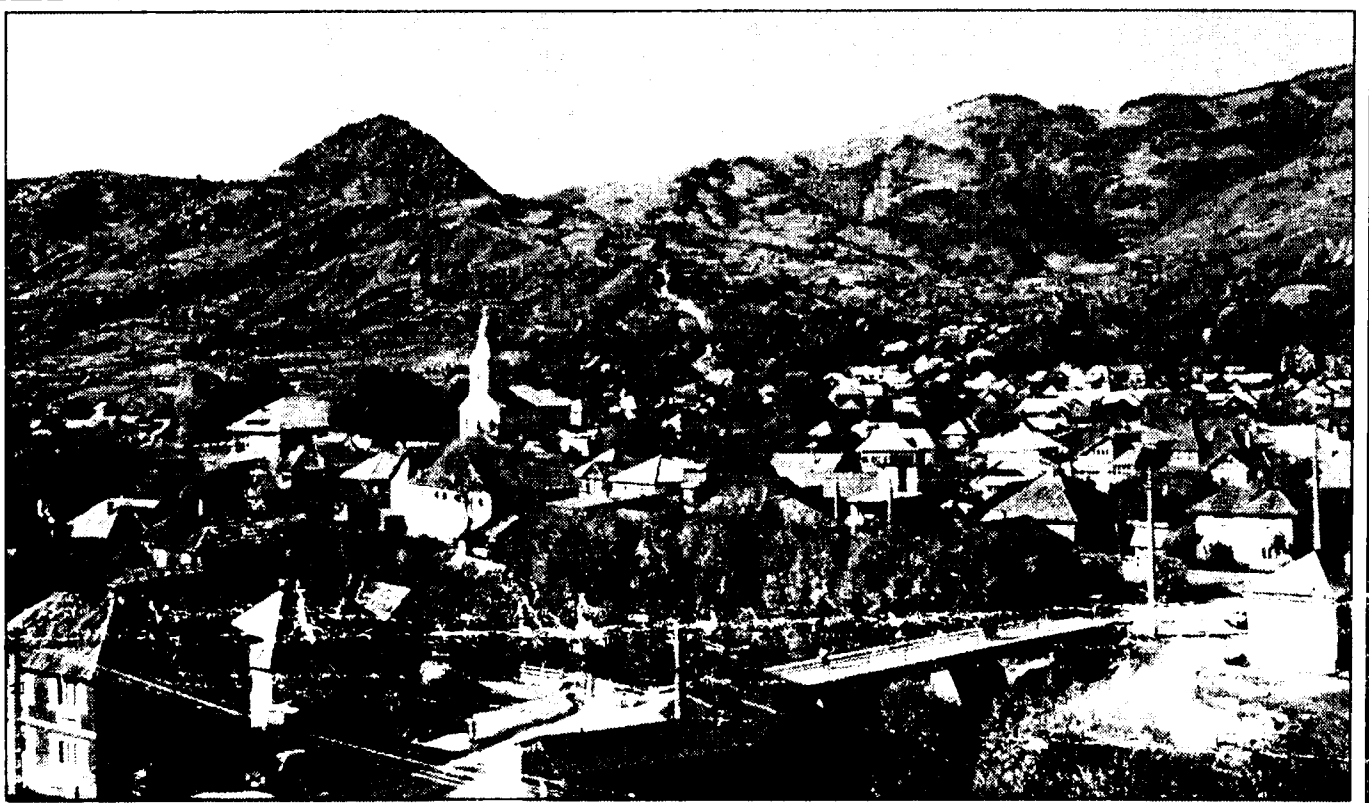
Nu vor lipsi rubrici care vor prezenta oameni de seamă ai comunei noastre, pagini de istorie locală, folclor, creații originale, etc. Periodic vom încerca să informăm cititorii noștri cu evenimentele din Maieru sau Anieș și, în general, din Țara Năsăudului. Alte rubrici se vor naște și în funcție de interesul cititorilor noștri.

Oricum viața publicației noastre depinde, din acest moment, de D-voastră, cititorule, oriunde te vei afla!

Redacția

Din sursă:

- Zilele măierene
- Dascălii noștri
- Cinci veacuri și jumătate de istorie la Maieru
- Poezi măiereni
- Cronicile literare
- Candidații la funcția de primar și consilier

Maieru - Vedere generală

Foto: Petrică Pavel

De ce „Cuibul visurilor”?

Maieru - nume cu străvechi rezonanțe pastorale și cu o istorie brăzdată uneori de evenimentele cumplite ale Văii Rodnei - a devenit cu timpul, nu numai demografic, una dintre cele mai puternice așezări ale Văii Someșului de Sus.

Străjuită de siluetele impresionante ale celor trei mături care închid în triunghiul lor o depresiune de aspră frumusețe naturală, ca într-un leagăn uriaș, comuna și-a urzit încet temeinicia și fizionomia ei aparte. Oamenii și-au apărut și păstrat cu îndărătnicie țamura credinței strămoșești și a datinilor carpatine fără pereche...

„... Și fiindcă toate acestea trebuia să primească un nume”, acesta a venit ca o binecuvântare, prin condeiul de aur al lui Rebreanu, trăitor aici în dimineața vârstei, cel care, într-o adâncă clipă de dor și inspirație, i-a spus „cuibul visurilor”.

Nouă nu ne-a rămas decât să veșnicim această gingașă metaforă, împrumutând-o ca nume unei firave, deocamdată, publicații locale.

Ca o mică „floare de colț” în marea grădină a Limbii Române,

Biserica și școala, făclii seculare de veghe și rezistență, au crescut și aici, oameni de vrednicie rară. Printre ei, cărturari de vază care au apărut și sporit tradițiile de cultură locală, le-au consemnat în cronici pe măsură, în pofida vremelniceilor „stăpâni luați din drum”.

Faptele, moralitatea măierenilor și înfiorările istoriei ținutului au garantat, în timp, substanța scrierilor lor. Marele Rebreanu însuși declara cu seninătate: „Dintre oamenii aceștia am luat toate personajele rustice din literatura mea”.

O foaie rurală ca a noastră nu apare pe un teren gol. Preocupări revuistice au mai existat în Maieru. Destul să amintim că între anii 1967-1972 a ființat revista școlară „Cuibul visurilor”, într-un mic tiraj dactilografiat, numărându-se printre cele dintâi publicații de școală sătească din țară. Unii din condeierii de azi, cum se va vedea, au debutat atunci, cu întâiele

lor compuneri reușite, într-un entuziasm juvenil, adunați în cerc în jurul măsuței de lucru a lui Rebreanu, din muzeu...

Suntem obligați, așadar, la un dialog viu, de reală transparență și loialitate. Un dialog între generații, fiindcă satul mustește, literalmente, de creații folclorice cu rară acuratețe etică, de cununa datinilor sale, de graiul său împodobit cu zicale amare, ori hâtre, de povara propriei sale istorii, de prezentul său fierbinte, de o neistovită hărnicie și sete de emancipare și ridicare a traiului zilnic, de pildele grăitoare ale unor personalități de ieri și de azi - aspecte care merită lumina tiparului, spre neuitare și cumpănire.

Întrucât măierenii, cum e și firesc, nu sunt dispuși să trăiască doar din nostalgiile tradițiilor, oricât de bogate le-ar fi acestea, ci din lupta și sârguința lor zilnică în plină actualitate, vor avea un nou mijloc de a-și spune cuvântul și păsurile care îi frământă, așa cum îi șade bine oricărui exercițiu democratic autentic.

Sub dogoarea benefică a unui mare nume de scriitor, înscris acum pe frontispiciul școlii sale bicentenare, vor mai țâșni, cu siguranță, tinere talente, ca o infuzie necesară de viitor.

Ca o nouă tribună locală de educație, o revistă proaspătă, alături cu o primăvară întârziată, și biruitoare totuși, își propune, prin grupul ei de redactori, să nu cadă în păcatul ignorării faptelor de valoare, dar nici în acela al exaltării în prezentarea lor.

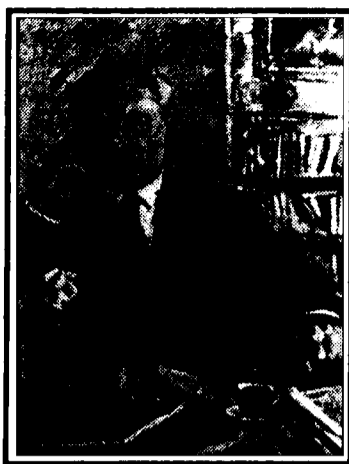
În zarva tranziției, așteptăm sprijinitori de nădejde, așa încât strădania noastră, nouă și plină de răspundere morală, să aibă șansa bobului de grâu căzut pe un pământ fertil, sub cerească binecuvântare.

Așadar, drum bun CUIBUL VISURILOR!

Sever URSA

Poezi mätereni

IUSTIN ILIEȘIU
(1900 - 1976)

Satul meu

Satul meu din munții Rodnei, cu ghirlânzi de trandafiri,
Leagăn al copilăriei cu duiioase amintiri,
Cu cerdacuri înflorite, aur sfânt în spice grele,
Cu cântări fermecătoare de zefiri în nopți cu stele,
Cu păduri și câprioare, cu comori ca în povești -
Satul meu din munții Rodnei, ești al meu și tot nu ești...

Vremuri dragi de altădată!
Case pline de lumină, în parfumul de mușcată,
Zâmbete și tinerețe, lăutari și șezători,
Feți -Frumoși și Cosânzene, veselie, freamăt flori...
Someșul, curgând în vale printre sălcii plângătoare,
Asculta cum cântă brazii când se-nalță către soare,
Iar în nopțile senine, povestind cu sași bătrâni,
Asculta alean de doină și ciobanii pe la stâni,
A văzut cum vin și pleacă, tot mereu pe-aici, dușmanii -
Dar pe noi ne-au pus de pază Dacii falnici și Romanii...

Satul meu din munții Rodnei, cu grădini de pomi, în floare,
Astăzi nu mai are horă, nu mai are sărbătoare,
Nu mai cântă lăutarii, nu mai are bucurie -
Satul meu din munții Rodnei a căzut în grea robie...
Stau bătrânii duși pe gânduri și așteaptă să sosească
De pe plaiurile scumpe caldă slovă românească...
În tăcere de amurguri parc-aud mereu suspine,
Gemete de robi în lanțuri. Închisorile sunt pline
De bătrâni ce poartă-n suflet dorul neamului unit,
De țărani cu ochii umezi și cu sufletul cernil...

Satul meu din munții Rodnei, cu căsușele curate,
Azi e plin de supărare, nu mai are libertate!
Au plecat slăcii-n lume, nu mai este primăvară -
Satul meu din munții Rodnei a rămas în altă țară...
Doliu ce coboară-n inimi, jale multă și venin,
Căci duhovnicii credinței au fost duși la Seghedin.
Stau bisericile-nchise, turma-i fără de păstori,
Clopotele nu mai cântă, nu mai sunt în straturi flori,
Trec jandarmii și husarii cu dispreț în ochi și silă,
Țara geme sfâșiată, iar dușmanul n-are milă...

Satul meu din munții Rodnei, nu mai plânge-nstrăinat!
Ale fiilor tăi inimi pline de nădejde bat.
În curând schimba-vom jalea în eroică pornire,
Să-ți aducem libertate și viață și unire!
Stau viteji cu arma-n mână, cu privirile spre tine -
Cine va opri dreptatea și avântul nostru, cine?
În curând porni-vom lupta, sună goarna de plecare,
Steagul biruinței noastre parcă-l văd lucind în zare...

Lazăr Avram

Născut la 16 mai 1955, în comuna Maieru, județul Bistrița-Năsăud, într-o familie de oameni simpli și harnici ai locului, este cel mai mare dintre cei șase frați.

Primele sale poezii au apărut în revista-manuscris „Cuibul visurilor”, editată de școala din comuna natală, școală ce poartă azi numele marelui romancier Liviu Rebreanu.

Debutul în volum are loc abia în 1994, cu *Poeme cărunte*, (Editura Help Ministris-România, Ploiești) la vârsta deplinei maturități și realizări profesionale. Poetul a urmat la Ploiești cursurile Institutului de Petrol și Gaze, după absolvire a îmbrățișat cariera universitară, fiind în prezent prodecan al Facultății de Foraj. Studii de specializare la Paris i-au adus o realizare profesională de vârf, fiind și șef de lucrări la aceeași Universitate.

Cunoscut ca membru activ al Grupului de la Ploiești, Lazăr Avram este des întâlnit în revistele transilvane *Familia și Minerva*, *Timpul de la Iași* sau *Prahova de la Ploiești*.

Încrăzător în inspirația sa, Lazăr Avram, poetul-inginer este sensibil la tot ceea ce se petrece în jurul și, printr-o diversificare „a spunerii”, va face să se vorbească și mai mult despre poezia domniei sale.

Iacob NAROȘ

Damaschin Pop-Buia

Absolvent al Facultății de Filologie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, cu specialitatea Limba franceză și română, Damaschin Pop-Buia s-a născut în Maieru, la 31 ianuarie 1961.

Din anul 1992 s-a stabilit, cu familia, în Germania. Încă din anii fragezi ai școlii generale din localitatea natală, strănepotul lui Emil Boșca-Mălin dovedește înclinații certe către compoziții literare. Meditativ și perspicace, își cultivă mereu talentul, dar din motive de timiditate, publică foarte puțin. Cu sufletul mereu încărcat de dorul de acasă, visându-se pe Fața Satului, ori în Arini, își scrie de departe: „Maieru nu este atât un loc, cât mai ales o stare, un cântec ce-și reascultă ecoul trimis de suveranele măguri, o fremătare continuă de oameni, o stare în care verbul a fi câștigă în luptă cu a avea...”

Cuvinte prin care credem că își autodefinește lapidar substanța poemelor încărcate de freamăt nostalgic, de portrete, abia schițate, de amintiri statornice. Această stare îi rămâne lumină și merinde pe drumuri străine, mutată apoi în versuri agreste și sprintene.

Din când în când, a colaborat cu poezie și critică literară la revistele *Convorbiri literare și Dialog* (Iași) și *Magister* (Sibiu). La rugămintea noastră, trimite acum un ciclu de poeme sub titlul generic *Maieru*.

Sever URSA

Sat (1)

Călca, țărănește, cu talpa lui de zeu
Peste câmpul înflorat ca un cingeu...

Când își ascuțea coasa pe dealul lui Cioarbă
Tata purta în privire imperii de iarbă

Eram mic. Zgârâiam norii cu pleoapa:
Mă rugam de cer să-și sângere apa.

Ne trezeau voci răgușite de trudă:
Cămașa lui Horea, pe noi, era udă.

Sat (2)

Se rup în mine spicele de rod.
Atâta doar tulpina ce le doare
Când le retează tata și în nod
Le prinde ață galbenă de Soare.

Mă simt atunci pământul fără grai
Vândut pe-o-mbucătură în orașe
De trădătorii ierbii-n luna mai
Când cresc pe fluturi aripi uriașe.

Maieru (1)

peste coline
domnește temur de colind

miroase a dranițe
și a acoperișuri reavăne
a umed de pivniță
și a mere Jonathan

a prăbușiri lente de zăpezi

a mame înnodându-și broboada
între sughituri
sub bărbii ușor tremurânde

a clopot de vecernie
a luncă, a sânziene
și focuri scaldând noaptea de iunie

e zmeură-n privirea fetelor de la horă
și mure-n ochii flăcăilor

și mai miroase a Căjlă și iarbă înaltă
a felinare agățate de loitru

a borcut și măcieșe
măguri și floare de soc

a Paști și a Crăciun
adică a Maieru, omule bun.

Maieru (2)

mă las pe spate
sub mine noaptea se face surcele subțiri

alerg
copil desculț pe uliți fierbinți

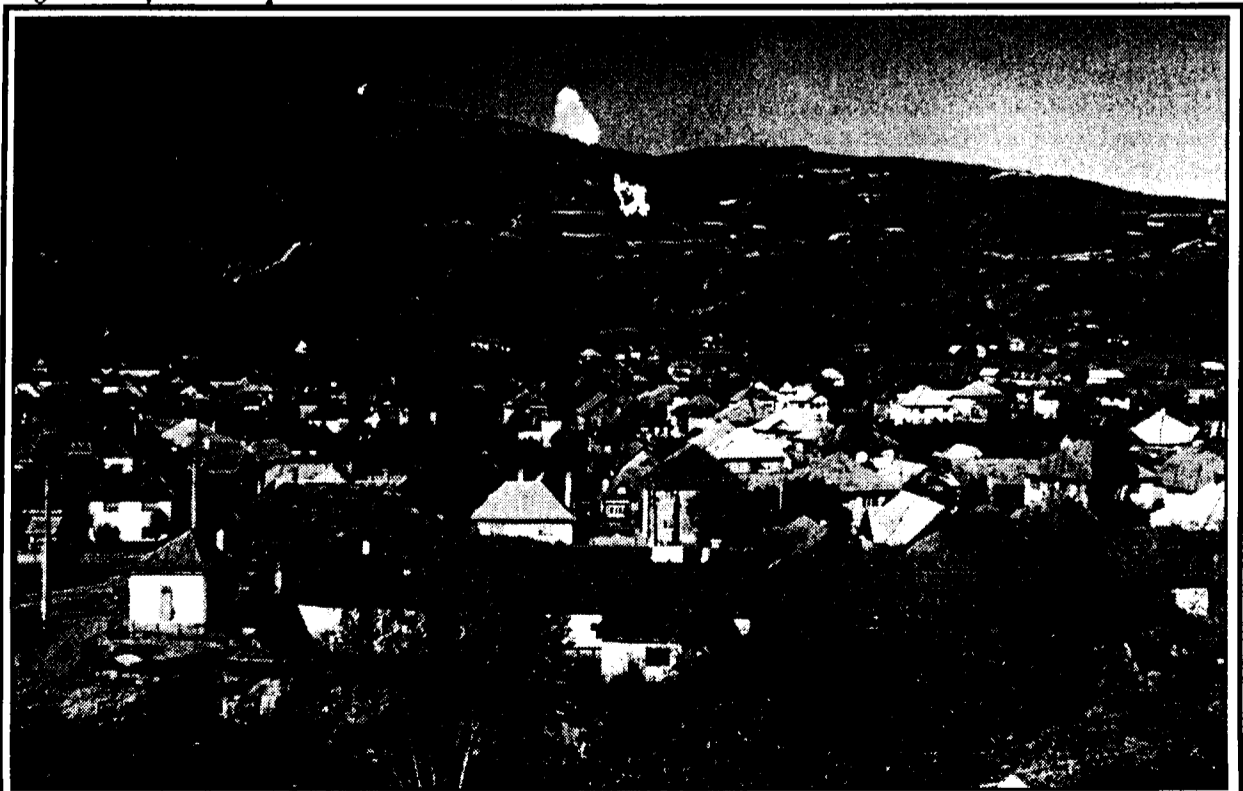
pun mâna streășină la ochi -
stă să vină vara
dar fața satului aburește încă de omăt

peste visu-mi de copilandru
trece limpede
bălsămuitor
pârâul morii dintre arini

amurgurile-s sângerii
iar icoana la care
seară de seară
bunica se roagă
lasă să-i cadă

caldă

o lacrimă.

Vedere din Maieru

Foto: Petrică Pavel

Poeti măiereni

Alexandru Rațiu

Cu mândrie nereținută se știe și se vrea om al satului, atât prin meserie cât și prin mesajul creației sale literare. Cunoaște, ca puțini alții, pulsul fiecărei familii, pas cu pas...

Poetul Alexandru Rațiu s-a născut în Maieru, la 1 ianuarie 1951. A început să cocheteze cu muzele încă din vârsta școlii generale. O sensibilitate aparte se ivea în primele sale încercări care aveau să întâlnească oblăduirea caldă a dascălilor locului. O spune singur: << Oricum, primele stihuri, mici catrene, le-am creat la îndemnul domniei sale dascălului meu de română... și, încurajat de umbra celui atins de scânteia geniului, marele Rebreanu, și de faptul că profesorul nu uita să ne amintească: el ne-a veșnicit neamul" și, în speță, locul cel mai drag lui, Maieru și umbra celor trei măguri... >>

Profesia lui de tehnician veterinar nu l-a împiedicat să întreprindă bogate lecturi și să-și găsească matca de originalitate în vers. A scris și scrie mult dar, meticolos cum e, publică destul de puțin. Adunate în mănunchi, poemele și prozele sale scurte, risipite prin revistele din Cluj-Napoca, Bistrița, Iași, București, Craiova, Sibiu, Târgoviște, ar putea constitui un volum. De fapt are un volum în pregătire „Oglinzi amăgitoare”, la Casa de presă și editură „Răsunetul” și un altul, intitulat „Călător”, pentru editura „Dacia” din Cluj-Napoca. Poezia sa se țese sub semnul elementelor și minunilor naturii, ale pădurii, ale miturilor străvechi care s-au născut în tința, din copilărie, într-un sat mirific. De aici își trage seva și o anumită duioșie, o senină nostalgie de sorginte rustică. Din când în când, de sub adierile frunzelor izbucnesc frânturi de chipuri aspre ale eroilor-strămoși dintre măgurile veșniciei noastre... „Oameni, în coaja copacilor vă caut/ Și-n blidele pe masă oprite-n rugăciune, / Mi-e trupul aburit în vaere de flaut / Și-n spinii frunții la închinăciune.”

Sever URSA

Îmi pare curcubeul...

A trebuit să mă împart în aer
și din culori să fac legământ,
Mă toarce lumina cu-a razelor caier
din brăul soarelui țesut în pământ.

Din lacrimi frunzișul de gene-n primejdii
îmi picură ploaia pe-al sufletului țărni,
Duminici să îmi ducă amiezile-n vecernii
când trupu-n apa șuvoaielor îl sfărni.

Te-aș chema lumină fără de cuvânt
să-mi umpli colțul meu de cer într-o cântare,
Prin mâinile întinse se stârnește-un vânt
Când trece câte-o umbră în lacrimă și soare.

Îmi pare curcubeul drumul cel dintâi
în care m-oi topi odată cu vântul,
Aici mă rog lumină să rămâi
și să dezlegi din cumpene cuvântul.

Va trebui să mă opresc la țărni
și din culori să fac legământ,
Trupu-n apa șuvoaielor să-l sfărni
utreniilor oprite-n clepsidra unui gând.

Cartea

Casele Rebreanu

Scrise cu prilejul comemorării unei jumătăți de veac de la moartea lui Liviu Rebreanu, gândurile prof. Sever Ursa și Mihail I. Vlad, adunate sub titlul *Constelația Rebreanu*, Editura Macarie, Târgoviște, 1994, pledează pentru o reevaluare a atitudinii contemporanilor față de casele-muzeu închinare personalităților culturii române, în cazul de față autorului lui Ion.

Din interviul luat de Mihail I. Vlad profesorului Sever Ursa reiese contribuția acestuia din urmă la întemeierea, la Prislop și apoi la Maieru, satul copilăriei lui Rebreanu, a câte unui muzeu marelui scriitor. Cu modestia-i proverbială, profesorul Sever Ursa nu uită să amintească că reușita întreprinderilor sale se datorează contribuției locuitorilor celor două sate, în special colegilor și elevilor domniei sale.

Partea finală cuprinde mesajul fiicei lui Rebreanu, regretata Puia Florica Rebreanu Vasilescu, către locuitorii comunei Maieru, și două poeme semnate de Luca Onul și Narcisa Bodea, scrise la Târlisua, locul nașterii fiului lui Vasile și al Ludovicăi Rebreanu, la sfârșitul lui august 1994.

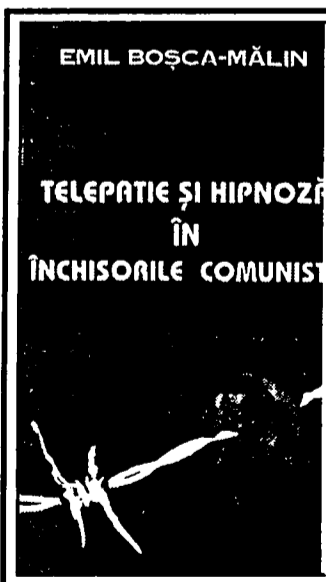
*

Neînvinsul
Emil Boșca-Mălin

Datorită d-lui prof. Lazăr Ureche, îngrijitorul cărții *Telepatie și hipnoză în închisorile comuniste*, (Editura Glasul Bucovinei, Iași, 1995) scrisă de Emil Boșca-Mălin după ce a cunoscut regimul inuman din opt pușcării comuniste, cititorul român are posibilitatea de a face cunoștință cu o nouă procedură de reeducare a deținuților politici folosită de către organele de securitate; de altfel, astăzi, literatura de acest gen abundă de ororile regimului comunist.

Magistratul și gazetarul Emil Boșca - Mălin (1913-1976) a fost privat de libertate timp de șaptesprezece ani, fiind arestat la vârsta de 39 de ani, în plină forță creatoare (publicase până atunci opt cărți devenind și unul din marii ziariști ai țării, iar Iuliu Maniu îl numise șef al propagandei și presei al Partidului Național Țărănesc). Pentru generația sa de intelectuali din comuna

Maieru, cred că el a fost modelul; puțini s-au ridicat la valoarea sa. Această nouă carte, apărută postum, dovedește încă o dată omul de mare ținută morală, cu o demnitate de senior neînvins nici atunci când călăii i-ar pune ștreangul de gât.

Cărților de genul celei prezentate aici nu trebuie să li se caute calitatea artistică, ele tebuie cercetate în primul rând, ca documente istorice zguduitoare. De aceea, revin cu propunerea făcută și cu alte ocazii ca manualele de literatura română de clasa a XII-a să introducă un capitol referitor la calvarul îndurat de deținuții politici în regimul de tristă amintire. Mă gândesc la cărțile semnate de: Nicolae Steinhardt, Paul Goma, Ioan Ioanid, Virgil Ierunca etc. Cu siguranță, tineretul de astăzi trebuie să cunoască ceea ce s-a întâmplat în închisorile comuniste pentru a nu ne întoarce la grozăviile anilor 1945-1989.

Icu CRĂCIUN

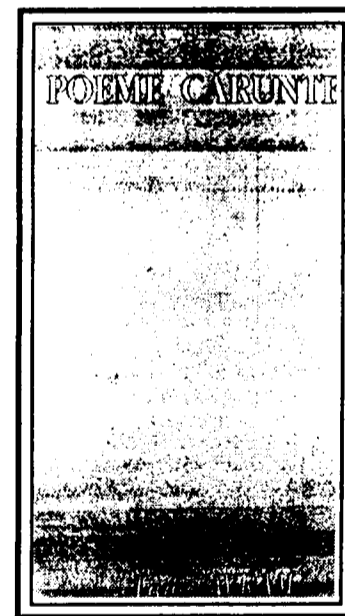
Mănăstirea Moisei

„Las - arhimandritului
Toată grija schitului”

(Eminescu - Doina)

A scrie despre un monah, nu este în sine un fapt îndrăzneț, ci, mai degrabă o stare de smerenie și pioșenie, cu gândul la martirii din primele secole ale creștinismului, la personalitățile eclesiastice care au intrat de mult în phanteonul bisericii creștine. Așa cum se întreba preotul prof. I. Buga în „Minipatologie contemporană” - apărută la editura Symbol, București, 1994: „Cum au reușit să conviețuiească pe același disc al țării cel mai atroce comunism ateu cu biserica cea mai bine rânduită din Ortodoxie? Răspunsul este unul: vocația liturgică a acestui neam care-și convertește întreaga-i viață în gesturi și amănunte sacralizate și renunță la orice (apotaxie), la bunăstare și la libertate chiar, la sacru, niciodată. Nicăieri ca în România, unde pușcăria a fost prefăcută în Sorbonă teologică și catacombă creștină în care au oficiat cele mai alese spirite, și că după o jumătate de veac de sinistru comunism nu avem tineri nebotezați?”

Fără nici o pretenție, părerea mea este că s-a creat o a doua realitate, o subterană de credință izvorâtă din apăsarea acestui popor care s-a născut creștin, acest popor care are ca părinte spiritual pe Sf. Andrei - apostol al Mântuitorului. Oare câte popoare n-ar fi dorit să aibă această șansă, acest privilegiu, pe care românii au avut-o prin apostolul Andrei, care, a fost trimis în Schythia Minor, Dobrogea de azi, să aducă și să propovăduiască Vestea cea bună? Iată o întrebare asupra căreia vom stăruii în numărul viitor.

Alexandru RAȚIU
student anul IV la Facultatea de CreștinismLazăr Avram:
Poeme cărunte

Născut la 16 mai 1955, în comuna Maieru, județul Bistrița-Năsăud, într-o familie de oameni simpli și harnici ai locului, este cel mai mare dintre cei șase frați.

Primele sale poezii au apărut în revista-manuscris „Cuibul visurilor”, editată de școala din comuna natală, școală ce poartă azi, numele marelui

romancier Liviu Rebreanu.

Debutul în volum are loc abia în 1994, cu *Poeme cărunte*, (Editura Help Ministris-România, Ploiești) la vârsta deplinei maturități și realizări profesionale. Poetul a urmat la Ploiești cursurile Institutului de Petrol și Gaze, după absolvire a îmbrățișat cariera universitară, fiind în prezent prodecan al Facultății de Foraj. Studii de specializare la Paris i-au adus o realizare profesională de vârf, fiind și șef de lucrări la aceeași Universitate.

Cunoscut ca membru activ al Grupului de la Ploiești, Lazăr Avram este des întâlnit în revistele transilvane *Familia* și *Minerva*, *Timpul* de la Iași sau *Prahova* de la Ploiești.

Încrezător în inspirația sa, Lazăr Avram, poetul-inginer este sensibil la tot ceea ce se petrece în jur și, printr-o diversificare „a spunerii” va face să se vorbească și mai mult despre poezia domniei Sale.

Iacob NAROȘ

Zilele măierene

Privind înapoi cu emoție

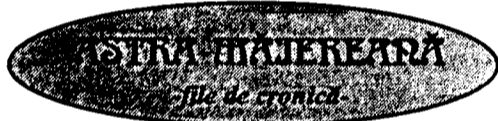
Unul dintre cele mai importante evenimente culturale locale din ultimii ani au fost, fără îndoială, festivitățile cuprinse sub genericul ZILELE MĂIERENE (14-15 octombrie, 1995).

Manifestările au fost prilejuate de mai multe aniversări rotunde, printr-un joc al întâmplării: 555 de ani de la primul document păstrat care atestă numele comunei, 225 de ani de școală românească la Maieru, 110 ani de la nașterea marelui romancier Liviu Rebreanu, 95 de ani de la nașterea poetului Iustin Ilieșiu, 75 de ani de la întemeierea primului Cămin cultural, 90 de ani de la înființarea primului cor, etc.

Evenimentele aniversare au prilejuit o emoționantă întâlnire a fiilor satului, din diferite generații. Cu acest prilej s-a conferit titlul de Cetățean de Onoare și Diploma de Onoare post-mortem și în viață, unui număr însemnat de fii ai Maierului. S-a ridicat și sfințit o troiță în amintirea măierenilor și anieșenilor căzuți în cele două războaie mondiale, s-au dat numele lui Liviu Rebreanu și Iustin Ilieșiu școlilor, iar numele lui Gregoriu Hangea și Emil Boșca - Mălin căminelor culturale locale. Au avut loc lansări de cărți și o bogată sesiune de comunicări științifice cu participarea unor personalități de prestigiu, reprezentanți ai unor organisme județene și ai presei scrise ori audio - vizuale: Gavril Scridon, Clementina Timuș, Rodica Mureșan, Adrian Dinu Rachieru, Valentin Tașcu, Cornel Cotuțiu, Iorgu Sava Crăești, Ion Moise, Aurel Podaru, Mihail I. Vlad, Petru Rebreanu, Alexandru Uiuu, Ion Negru și alții. Slujbele religioase și programele artistice au adus o convenită adiere de lumină și fior artistic în inimile celor prezenți.

Din cauza densității programului, autorii localnici de comunicări științifice nu și le-au putut susține, oferind întâietate, după buna cuviință, autorilor oaspeți. Din acest motiv, redacția revistei noastre a hotărât să le publice în acest număr și în cele următoare în întregime pe cele ale colegilor din Maieru.

*

Astăzi nu se mai poate vorbi de istoria Transilvaniei noastre fără a face referiri la rolul deosebit de important pe care ASTRA (Asociațiunea transilvană pentru cultura și literatura poporului român) l-a jucat vreme de 135 de ani în emanciparea culturală și menținerea unității de neam românească.

ASTRA ia ființă la 23 octombrie (4 nov. stil vechi), 1861, la Sibiu, la propunerea vestitului mitropolit Andrei Șaguna. „... unde le dezbină, unește cartea, lumina”, spunea marele nostru cărturar Nicolae Iorga în 1905, la inaugurarea Casei Centrale a Asociațiunii la Sibiu.

După Năsăud, comuna Maieru, prin frunțașii ei, se înscrie încă din anul 1870 ca una dintre cele mai dinamice așezări și în promovarea idealurilor astriste. Iată, spicuim aici doar câteva dintre datele mai importante ale evoluției ASTREI măierene.

În 1870, comuna Maieru devine membru fondator cu suma de 200 florini prin primii sprijinitori: parohul Basiliu Groze și contele episcop romano-catolic Zichi Dominic, stabilit temporar aici, fugat din Ungaria. Dar căpitanul de graniță Gregoriu Hangea (1809-1886), prin contribuția sa impresionantă cu suma de 1050 florini, la care se adaugă donația unei însemnate părți din avere pentru folosul comunei, rămâne o luminoasă pildă de patriotism autentic și altruism curat, în deplină armonie cu scopurile culturale astriste.

Între anii 1880-1935 cercul local al ASTREI își aduce o lăudabilă contribuție la ridicarea spirituală și materială a comunei, prin aștriiști locali: Ion Avram, țăran, Vasile Rebreanu, tatăl romancierului, Lazăr Avram, preot, Dănilă Sanjoan, notar, Ieronim Groze, preot, Ioan Barna, inv. director, Silviu Coruțiu, inv., Iulian Cioarba, preot, Ioan Rus, comerciant, Corneliu Sanjoan, profesor, Adeodat Coruțiu, Petre Ilieșiu, Dumitru Croitor, Pavel Ilieșiu, Constantin Partene, Anhidim Bob, preot și alții.

În timpul ocupației hortyste (1940 - 1944), steagul astrist este purtat mai departe, evident, în clandestinitate de către Viorel Coruțiu, Emil Bazga, Solovăstru Vărtic și Toader Ureche.

În fața poporului din Maieru, în adunările duminicale, se țineau interesante conferințe, se pregăteau și se prezentau frumoase programe artistice și serbări populare pomenite până astăzi.

Având în vedere această îndelungată și rodnică tradiție, cu ajutorul Despărțământului din Năsăud al Astrei, în principal, prin aportul D-lui profesor Ioan Seni, președinte al despărțământului, la data de 2 iunie 1991 se reînființează cercul local al Astrei. Cercul are deja un bilanț destul de bogat de acțiuni culturale, despre care vom reia în viitor.

Pentru o mai profundă documentare, vă rugăm să vizitați muzeul "Cuibul Visurilor", unde ființează o valoroasă expoziție astristă, primenită mereu cu noi dovezi grăitoare ale "Astrei redivivus".

Sever URSA

„Suntem și vom fi totdeauna neam de țărani. Prin urmare, destinul nostru ca neam, ca stat și ca putere culturală atârnă de cantitatea de aur curat ce se află în sufletul țaranului. Dar mai atârnă, în aceeași măsură, și de felul cum va fi utilizat și transformat acest aur în valori eterne.”

Liviu Rebreanu - LAUDĂ ȚĂRANULUI ROMÂN

Cinci veacuri și jumătate de istorie la Maieru

Populația acestei zone este rezultatul unui proces îndelungat în care elementul uman a reușit să participe la realizarea peisajelor geografice ale căror urme materiale s-au stratificat în vetrele așezărilor. Și aici, ca și în restul României, se poate demonstra o continuitate de locuire carpatică și dunăreană în care elementul autohton geto-dac și roman s-au succedat fără întrerupere în același spațiu, pe aceleași vetre.

Săpăturile arheologice făcute între cele două războaie mondiale, deși superficiale și nesatisfăcătoare, pot înfățișa totuși dovezi că acest ținut, cunoscut în documente sub denumirea de „Districtus Rodnensis”, a fost locuit încă din perioada pietrei cioplite. În colecția muzeului școlar „Cuibul Visurilor” Maieru se păstrează două topoare din piatră neolitică, precum și cioburi de ceramică dacică descoperite de elevii care au făcut parte din cercul de muzeografie condus de prof. Sever Urșă - custodele muzeului într-o vatră de foc pe locul numit „Haj”, pe malul stâng al Someșului Mare.

Poziția geografică a acestei zone care se prezintă ca un șirag de depresiuni (Șanț, Rodna, Maieru, Sângeorz - Băi), străjuite de crestele munților Rodnei la nord și măgurile vulcanice ale Munților Bărgăului, la sud - așezate pe valea superioară a Someșului Mare, la linia de contact dintre cristalinul Rodnei și vulcanismul Bărgaielor, cu deschideri spre Moldova (prin Pasul Rotunda - 1271 m) și spre inima Transilvaniei, prin valea largă a Someșului, a impus măsuri speciale de apărare a populației autohtone împotriva popoarelor năvălitoare dinspre răsărit (mongoli și tătari). În acest sens s-au construit cele două cetăți: Rodna și Anieș, legate între ele de un tunel lung de 3 km.

Dacă au fost atrași aici de bogăția aurului din Munții Rodnei și Măgura Caselor (Rodnei), precum și de vânatul foarte bogat. Cele două movile de zgură acoperite cu vegetație, prezintă dovezi de necontestat că la poalele versantului nordic al Măgurii Caselor (1191 m), unde sunt situate localitățile Rodna, Anieș și Maieru, au existat mine dacice de aur.

Românii, ispițiți de aur și argint, au împins adesea unele expediții de incursiune și aici în teritoriul dacilor liberi. Din această epocă s-au găsit urme (monede, topoare, cângi, săbii etc.), lângă Rebrășoara și Lușca, localități învecinate cu zona caracterizată.

Cadrul natural, prin particularitățile sale, cât și prin poziția geografică au favorizat popularea umană încă din perioada triburilor primitive.

Puținele urme materiale din perioada neolitică arată că purtătorii acestei culturi locuiau în așezări deschise situate în apropierea apelor, creșteau animale, cultivau plante și practicau meșteșugurile casnice, îndeosebi olăritul.

Teritoriul acestei zone a fost continuu populat în epoca bronzului și a fierului, fapt dovedit de obiectele din bronz (ciocane, topoare) descoperite la Rodna.

Prelucrarea metalelor, etapă importantă în dezvoltarea civilizației umane, a contribuit la fixarea așezărilor omenești la adăpostul munților. Formele de habitat au cunoscut așezări de tip rural (Maieru, Sângeorzi-Băi) și castre (cetăți) Rodna și Anieș.

Această regiune prezenta o importanță economică și strategică deosebită, fapt ilustrat de rețeaua de drumuri care făceau legătura cu drumul roman, descoperit în

localitatea Cociu (la vărsarea Șieului în Someș) și care continua pe Valea Someșului până la Rodna. Se poate conchide că după ocuparea Daciei Romane au continuat lucrările la minele din Rodna - acestea constituind și centrul spre care au gravitat așezările din acest ținut.

Anul 1440, este data cea mai veche a atestării așezărilor din Valea Rodnei; dar aceste așezări existau și înainte de 1440, ca mici așezări de munte (fapt dovedit și de unele toponime care au substrat dacic și slav). Precizăm că este aproape imposibil să fixăm data încheierii acestor localități, întrucât se știe că satele de munte nu au luat naștere prin colonizări în masă, ca satele săsești de pildă, ci s-au înfiripat treptat în cadrul unei vetre mai vechi din câteva familii refugiate dinaintea unor năvălitori vremelnici, sau, mai frecvent, din câteva locuințe în câmp (sălașuri) ale unor familii din cetatea vecină Rodna, care au format nucleele viitoarelor așezări.

Așa a luat naștere localitatea Maieru ca o continuare periferică spre vest a Rodnei, fenomen amintit în documente sub denumirea de „rusticum praedium” adică moșie cvasifeudală, iar în tradiția orală a sătenilor „măierște”. Începând din anul 1730, unele familii din Maieru migrează în diferite extreme ale hotarului comunal - mai întins decât cel actual - întemeind cele trei sate din Valea Ilvei: Poiana Ilvei, Măgura Ilvei și Ilva Mare, sate care devin independente de „matcă” odată cu instaurarea „absolutismului austriac”, când li se și fixează hotarele aproximative. Într-un mod asemănător, tot ca o continuare periferică (dar de data aceasta spre nord și nord-est), iau naștere așezările: Valea Vinului, Șanț, Valea Mare, etc. De aici putem desprinde constatarea logică că sporul demografic nu s-a bazat pe mărirea numărului de locuitori dintr-o așezare, ci pe mărirea numărului de sate, caracteristică specifică secolelor IX - XIV, ca de altfel și mai târziu. În felul acesta micile așezări nu constituiau ținta atacurilor dușmane și puteau lupta mai bine, prin izolare, împotriva bolilor molipsitoare ale vremii (ciuma, holera).

Sporul exploziv al populației, produs în secolul trecut și în prima parte a celui actual, a dus la extinderea teritorială - lineară și tentaculară a așezărilor și având drept consecință apropierea satelor.

Condițiile naturale din această zonă, în care Someșul și afluenții lui au creat axele favorabile extinderii teritoriale, au făcut ca forma predominantă de așezare să fie cea alungită pe o direcție tentaculară, ceea ce a însemnat o adaptare la condițiile locale. Extinderea perimetrelor pe mai multe direcții și alungirea de multe ori exagerată a acestora, ridică numeroase probleme sistematizării lor.

În ceea ce privește evoluția densității demografice, putem arăta că această zonă, cu întinse suprafețe montane împădurite, făcea parte din zonele județului nostru cu cele mai mici densități: 4 locuitori pe km² (date luate din Conscriptia din 1720). La recensământul din 1784 - 1786, se constată că populația acestei zone s-a dublat datorită afluenței de locuitori spre localitățile intrate în Regimentul de graniță (din care făceau parte și așezările menționate). În ultimele șapte decenii s-au înregistrat creșteri însemnate a densității ca urmare a modernizării industriei forestiere, a dezvoltării mineritului și înființării de noi întreprinderi industriale.

În ceea ce privește fenomenul de migrație a populației ne oprim la două aspecte: bejenăritul în Moldova, privit aici ca o formă de luptă împotriva asuprii naționale (bogătașii sași urmăreau iobagizarea satelor grănicerești), ca o formă de luptă împotriva absolutismului austriac și împotriva inrobitoare reforme religioase (unirea cu biserica Romei).

Unele sate din Bucovina și Moldova au fost întemeiate de bejenarii noștri. Astfel, satul Botoșana din județul Suceava s-a format din familiile Boca, Strugar, Tofan, Burcă, Stărciu, etc.

Fenomenul invers de imigrare (afluență mare de locuitori spre așezările aflate în zona de acțiune a Regimentului de graniță), a dus la dublarea numărului de locuitori; explicația o găsim în aceea că instaurarea noului regim a însemnat, în anumite limite, un factor de progres transformator al satelor someșene...

Mihai ROMAN

Zilele măierene

Aspecte toponimice
din comuna Maieru

Plecând de la premisa că, pe măsură ce înaintăm de-a lungul văilor spre munți, elementele toponimice au șansa de a se conserva mai bine, de a fi mai aproape de forma lor primară, am observat în studiul numelor de locuri al comunei Maieru, așezată pe valea superioară a Someșului Mare, câteva aspecte specifice acestei zone, și anume: predominanța elementelor latine și românești de origine latină; procedee sintactice locale privind formarea numelor de locuri; unele abateri de la normele sintactice în formarea complementului circumstanțial de loc cu prepoziții diferite de cele obișnuite; existența unor cuvinte vechi - fosile toponimice, folosite încă de vorbitori și, mai ales, capacitatea creatoare a poporului român în alcătuirea unor nume de locuri prin derivare având la bază sufixe latinești sau prin compunere unde avem cel puțin un cuvânt care a existat odinioară în limba română.

Deși numele de locuri au trecut prin administrația maghiară peste care s-a suprapus cea germano-săsească, nu s-a reușit să se înlocuiască poporul, singurul care a dat majoritatea numirilor topice folosite și păstrate și astăzi. Toponimia, fiind o arhivă a limbii, poate să scoată la iveală fapte de o importanță capitală pentru trecutul poporului nostru, mai ales prin limbă care păstrează în chip firesc urme din elementele spiritului străvechi românesc.

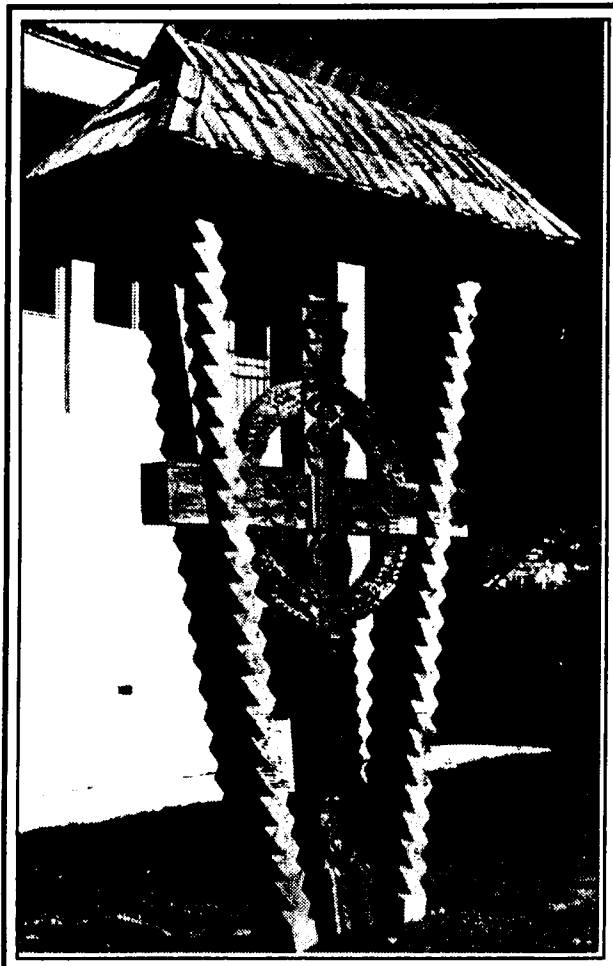
Vechimea românilor pe aceste locuri este dovedită și de faptul că populația care a dat nume locurilor nu poate fi decât aceea care s-a așezat acolo mai înainte și a stăpânit teritoriul, atât economic, cât și lingvistic.

Considerăm această zonă cu numiri în majoritate românești din daco-română sau de origine latină. Se întâlnesc elemente topice românești din daco-română și română ca: Arșăț, Arsuri, Blindereasa, Făget, Gru, Izvoru', Vârful, Valea, Picioru', Poiana, Săcături, Runc, Târnița, Muncel și Măgura. Din latină avem: Curmătura, Urdeș, Tomnatle și Lourdeș.

Capacitatea creatoare a populației locale s-a manifestat îndeosebi în îmbogățirea vocabularului toponimic cu noi elemente bazate pe substantivele comune specifice limbii române. La aceste toponime născute înăuntrul limbii noastre, realitatea de la care se pleacă este cea geografică, care în sutele de norme ale stilului și sintaxei românești, dă naștere nenumăratelor și preciselor forme toponimice. Compunerea în cazul numirilor de feluri: Valea lui ... , Lunca lui ... , are unul dintre componenți nelatini și este încă vie în limba română, deși s-a folosit înainte de secolul al VII-lea.

Dintre cuvintele comune folosite în formarea numelor de locuri de origine românească menționăm: Arinete, Ciungă, Curmătură, Fața, Jâr, Obcină, Podină, Picioru', Porcăreți, Sămnidă, Zăpodie, Zămburu.

Observăm că elementele străine etnice și lingvistice n-au

Troia ridicată în memoria măierenilor și anieșenilor căzuți în cele două războaie mondiale.
Autor: Dr. Ioan T. Berende

derivate de la apelative de diferite origini ca: Ciuroi, Purcioaia, Târșă, Valea Scradii, Jărcada, Tutuleasa, Hăge, Preluca Căului, Vemirea. Avem toponime care se formează și azi pe baza substantivelor comune: În Benzi (parcele de unde s-a tăiat pădurea la distanțe egale pentru noi plantații).

Rezultă că în acest perimetru, cuvintele nume de locuri de

derivate s-au folosit în

- Feminine în „a” : Pleș+a=Plășa, Dragoman+a=Drogomana.
- Feminine în „oaie” : Porcoia, Zămbroaia, Boroaie.
- „ărie” : Lupărie.
- sufixe diminutive: „iș” : Răciniș; „uț” : Ineuț, Tăuț; „ice” : Măgurice și „iță” : Dumbrăviță.
- Sufixul „ete” : Arin+ete=Arinete.

În compunere, genitivul singular păstrează uneori forme de tip arhaic cu articolul hotărât la sfârșitul substantivelor proprii masculine: Fântâna Tomii, Dealu' Condrii, Poiana Lăzorii, Săcăturile Homii, Piatra Fontenilor, Măgura Turzii, alături de altele noi ca: Preluca lui Haramin, Jgheabu' lu' Șapte. Aceste toponime urmează după substantivele comune: valea, fața, dosu, dealu', calea, coasta, piciorul.

Un alt aspect caracteristic zonei este construirea complementului circumstanțial de loc când este vorba de numiri de locuri nu numai cu prepozițiile: în, din, la, de la, ci și cu altele ca: pe, de pe, în special la locurile legate de ape curgătoare: Pe Anieș, Pe Cormaia, Pe Cetate, Pe Șăs, Pe Măgură, Pe Balasăna și când ne referim la localitate se trece la formula: În Anieș, Din Anieș, În Arini, În Poiană, În Saca. Uneori toponimele s-au format cu prepoziția „la” : La Cruce, La Runc, La Obârșie, La Hăge, La Borcut. Altele folosesc prepoziția „între” : Între Anieș, Între Izvoare, Între Văi; „după” : După Curmătură, După Măgură, După Ineu; „sub” : Sub Cetate, Sub Măgură, Sub Biserică; „peste” : Peste Apă; „deasupra”; „dincoace de”; „din jos de” și „din sus de”.

O serie de numiri apar ca niște creații expresive inedite. În ele se citează fapte de antropogeografie, etnografie, faună, floră etc. : Dealu' Brumatului, Ursouu Cabii, Picioru' Fântâniei, Picioarele Cărstii, Izvorul Laptelui, Iapa Albă, Gura Văii, Pe Rupturi, Furcitură, La Lăzi, Cișa și altele.

În sfârșit, unele toponime sunt legate de păstorit dovedind continuitatea acestui obicei străvechi pe aceste locuri: Văratie, Tomnatic, Putinci, Urdeș, La Mutare, La Stână, Vărăștie și altele; de agricultură: Orzări, Valea Urzii, În Laz, Dosu' Garjdiului, La Aric, Valea Morarului.

Dintre aspectele fonetice specifice zonei amintim:

- f=v - Vărvu';
- e=ă - Între Anieș;
- e=â - Valea Cășilor;
- i=â - Arșăț.

Nu se pronunță „l” final (Dealu'), „b” din „sub” (Su' Măgură), „i” din „lui” (Dealu' lu' Ștef).

De remarcat existența unor cuvinte comune cu albaneza ca: Măgura, Părău', Curmătura etc.

Există elemente topice românești de origine slavă create de români: Dumbrava, Izvoru', Laz, Lunca, Poiana, Ineuț; câteva maghiare: Borcut, Boboșa, Hargiula; mai multe românești de origine maghiară: Anieș, Gloduri, Cormaia, Tântărim și foarte rare de alte origini: Șlag și Plaț, germane și Cășlă, turcesc.

Considerăm topice, prin excelență românești și cele

diferite origini ceea ce dovedește latinitatea, continuitatea și capacitatea creatoare a populației locale.

Iacob NAROȘ

Terminologie locală din Maieru în
nuvelele lui Liviu Rebreanu

Orice încercare de interpretare a operei lui Liviu Rebreanu implică, de la bun început, „factorul de risc” la care s-ar expune cercetătorul datorită importanței operei scriitorului în contextul literaturii române, a studiilor de profunzime ale unor personalități de prim rang din domeniul criticii literare, consacrate operei marelui prozator. De aceea, încercarea noastră de a scoate în evidență apartenența ardelean - someșan - măiereană a scriitorului Liviu Rebreanu cu mijloace strict lingvistice ar putea fi socotită hazardată. Totuși, pornind de la înseși mărturisirile scriitorului cât și ale editorilor operei sale literare, ni se pare relevant a scoate în evidență termenii regionali „măiereni” rămași pentru eternitate în nuvelele și schițele de început ale scriitorului. Spicuum câteva din aceste mărturisiri: „Acesta e satul copilăriei mele... dintre oamenii aceștia am luat toate personajele rustice din literatura mea. Unora le-am pus o mână, altora le-am tăiat un picior, i-am împătimit pe unii, i-am făcut să cugete pe alții și oriunde i-am plasat în cărțile mele, tot din Maierul Nășăudului i-am luat (1)”; „Cele dintâi plăceri ale slovei tipărite și ale științei de carte tot în Maieru le-am avut... (2)”; „Mai târziu, ucenicia literară a prozatorului va purta pecetea vorbirii din anii copilăriei, care era, înainte de toate, a locurilor (3).”

Argumentele noastre în a demonstra originea locală măiereană a unor termeni în vocabularul literar rebrenian, sunt următoarele:

- Liviu Rebreanu a copilărit între anii 1888 - 1898 aproximativ, în Maieru, deci de la vârsta de 4

ani până la 14 ani, perioadă în care se fac cele mai nuanțate și mai profunde mutații și acumulări de ordin lingvistic în vocabularul copilului în timpul cunoașterii și confruntării cu mediul social și cultural respectiv;

- Școala primară o face la Maieru, învață deci citit - scrisul în cadrul dirijat al școlii măiereane, cu colegi măiereni;

- Studiile critice, fragmentele din „Amintiri din Maieru”, alte surse de informație documentară, citate de diverși exegeți ai operei lui Liviu Rebreanu, scot în evidență caracterul regional al limbajului folosit, mai ales în nuvelele inspirate din mediul rural;

- Apartenența subsemnatului la mediul lingvistic regional măierean, cunoașterea variantelor dialectale ale limbajului din Maieru și din împrejurimi, a nuanțelor unor termeni regionali în expresii, deci, plusul de autenticitate al „ateșării” termenului local.

Se impune întrebarea, dacă Liviu Rebreanu, care se considera handicapat de măiestria prozatorilor moldoveni (lui Ion Creangă, romancierul i-a extras din operă un minuțios glosar moldovenesc), (4) a folosit în nuvelele sale termenii regionali în mod intenționat, pentru a conferi mai multă culoare locală textului, sau i-a folosit în mod curent, involuntar, aceștia făcând parte din vocabularul activ al scriitorului la un moment dat.

În *Caiete*, la capitolul *Amintiri din Maieru*, p.144, întâlnim termeni regionali ca: *a năzări, forțomente, cotoz, mintenaș, o fărucă, pâruală, pișulă, a zurăi, crică, laibăr, bumb, blid, hinteu, răză, mădărită, fleandură, oblu, cobârlău, nărav, grițari, noaten*, ceea ce demonstrează preocuparea scriitorului pentru cunoașterea și explicarea termenilor regionali. În *Codrea*, „republicată de patru ori... intervențiile stilistice au atenuat îndeosebi caracterul dialectal al limbii folosite inițial de Liviu Rebreanu, despovărand-o de numeroase regionalisme (*mintenaș, mădărit, bozomea, doboș, borșos etc.*). Multe forme de limbă sunt atât de adânc intrate în vocabularul său încât vor continua să dăinuie în diverse retipăriri (*bujală, crupător, haba, ghiuj, nămăntor, burzuc, pârăi și a*)” (5)

NUVELELE LUI LIVIU REBREANU APROXIMATIV 1888-1898
termeni specifici zonei menționate, folosiți și azi de localnici în exprimarea locală orală, din care supunem atenției o scurtă listă cuprinzând termenii cei mai semnificativi în exprimarea măiereană: *nărav, bujală, a mulcomi, haba, horcăit, a hăpăi, prizărit, a hurduca, voj, pesemne, a tocăi, a năzări, vâzdoagă, căr, coțobrele, a crâmpoși, nap, țâțână, a boscorodi, gânj, a dărlăi, leopăitură, pociump, gălbejit, a cigăli, bruj, țoapă, huidumă, cotărlă, a murui, catrafuse, rapandulă, hârleț, a gogoli etc.* Expresiile regionale întâlnite în textul nuvelelor, contextele în care sunt întâlniți termenii de mai sus, nuanțele semantice și stilistice obținute prin folosirea termenilor regionali constituie obiectul unui studiu mai larg, puțin abordat în critica literară referitoare la opera lui Liviu Rebreanu.

Considerăm revelatorie pentru cele expuse mai sus, una din mărturisirile scriitorului: „Pot să afirm că opera mea nu ar exista fără Ardeal, care-i dă totul. Fără să fie locală prin aceasta și să aibă o culoare regională, ardelenismul, în ce are mai prețios, e toată opera mea. Socot că ardelenismul e un fel de eticism în artă, o lege a artei, cu locul, cu aerul, cu pământul, cu omul, cu viitorul ei... Dar acest duh colorează întreaga mea operă”. (6)

Radu TELCEANU

1. Cf. Tudor Mușatescu, *Cu dl. Liviu Rebreanu despre el și despre alții*, în „Rampa”, XIII, nr. 3232, 29 oct. 1928.

2. Cf. Liviu Rebreanu, *Mărturisiri*, 1932; *Amalgam*, 1943, după N. Gheran, *Tânărul Rebreanu*, Ed. Albatros, Buc. 1986, p. 104.

3. Nicolae Gheran, *Tânărul Rebreanu*, p. 104.

4. Liviu Rebreanu, *Caiete*, cap. *Spicuri*, p. 224.

5. Liviu Rebreanu, *Golanii*, Ed. Albatros, Buc. 1984, p. 344.

6. Idem, N. Gheran, *Postfață*, Cf. N. Papatanasu, *Convorbire cu Dl. Rebreanu*

Dascăli noștri

Înv. Vasile Rebreanu

Tatăl marelui scriitor Liviu Rebreanu, învățătorul Vasile Rebreanu, a slujit cu cinste școala măiereană, un deceniu întreg (1888-1898). Bătrînii noștri își aminteau întotdeauna cu respect de „dascăl' Răbrean” care pe lângă știința de carte, i-a învățat multe despre pomărit și stupărit.

S-a născut în satul Chiuză, județul Bistrița-Năsăud, la 22 aprilie 1862, din părinți țărani-grăniceri: Irina, născută Bulea, și Samoilă. A urmat școala primară în satul natal. Fiind bun la carte, părinții l-au înscris la vestitul liceu din Năsăud, unde, între 1876-1880 a făcut patru clase. În ultimul an parcurs la vestitul liceu năsăudean a locuit împreună cu viitorul poet George Coșbuc, de care îl va lega o prietenie trainică întreaga viață.

„Tatăl meu - scrie Liviu Rebreanu - a fost coleg de liceu, de clasă și de bancă cu marele Coșbuc”. Vasile Rebreanu a continuat apoi la „Preparandia” din Gherla, luându-și diploma de învățător. Nu s-a putut plasa de la început în învățământ, ocupând alte funcții mărunte. La 15 februarie 1885 s-a căsătorit cu Ludovica Diuganu, originară din Beclean, născută la 7 octombrie 1865. Se vor muta în Târlisua, unde Vasile Rebreanu va ocupa funcția de „ajutor notarial”.

Doamna Ludovica a născut aici pe Liviu, primul dintre cei paisprezece copii ce aveau să sporească tânăra familie, la 27 noiembrie, în zorii unei dimineți luminate de o „ploaie de stele”. În anul 1886, Vasile Rebreanu izbutește să ocupe postul de învățător la școala confesională din Târgu Lăpuș. Aici au mai venit pe lume încă doi copii: Iulius și Petre.

În toamna lui 1885 familia Rebreanu s-a mutat în Maieru, unde „va rămâne pentru multă vreme”. Ca învățător la școala comunală, Vasile Rebreanu a rămas în memoria localnicilor un model de omenie și de hărnicie. Împreună cu harnica și talentata lui soție, „diletantă teatrală”, au animat cu pricepere întreaga viață culturală a Maierului. Mare iubitor și culegător de folclor, învățătorul a publicat în revistele vremii sute de versuri populare, povestiri, proverbe, descantece, precum și unele producții literare proprii. În matricolele de aici sunt înregistrate încă cinci născuți: Livia, viitoarea poetă, 1889, Emil, eroul romanului „Pădurea Spânzuraților”, în 1891, Maria, 1893, Flora, 1895 și Virgil 1897. Tânăra familie suferă, însă, și pierderea a doi dintre copii: Petre și Flora. Toți copiii născuți aici au fost botezați de Maria și Dănilă Sanjoan, notarul comunei.

Răstimpul de viață petrecut la Maieru, rămâne cel mai luminos, atât pentru părinți, cât și pentru viitorul romancier, care, după treizeci de ani va mărturisi nostalgic: „În Maieru am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele... În Maieru am făcut și eu întâiele clase primare, învățător fiind tatăl meu”.

În luptă cu nesfârșitele greutăți materiale și cu umilințe de tot felul din partea odiosului regim austro-ungar, dascălul găsea timp pentru a-și dăruia cunoștințele sătenilor, prin prelegeri, sfaturi de specialitate în pomărit, dar mai ales în apicultură, unde a lăsat o tradiție temeinică, dusă cu rodnicie mai departe de urmașii săi întru strădăni, între care e destul să-l amintim pe cunoscutul specialist Nicolae V. Ilieșiu, autorul lăptișorului de matcă și „Apilarnilului”, recunoscut pe plan mondial.

Familia dascălului, înmulțită acum, după data nașterii locului, a părăsit Maierul în toamna anului 1898, stabilindu-se în Prislopul care, și el, a dobândit prin condeiul lui Rebreanu o faimă pe care n-a bănuț-o niciodată. Dar legăturile cu măiereni au rămas. La Prislop au mai venit pe lume încă cinci copii: Armelia, Florica, Sever, Fabiu și Cornel. Între 1900 și 1902 dascălul cu o casă de copii este suspendat din învățământ pentru „vina” de a fi redactat pentru un țaran din Maieru o plângere împotriva procurorului din Rodna. În februarie 1915 se mută cu întreaga familie la Năsăud, în urma pensionării forțate. Aici se va naște ultimul copil: Tiberiu, care va ajunge jurist și publicist cunoscut.

După doar trei ani, în urma unei vieți zbuciumate, mereu hărțuit de privațiuni materiale și de opresiune spirituală, împărțind soarta atâtor dascăli înaintași transilvăni, Vasile Rebreanu se stinge fulgerător din viață, la 14 iunie 1914, la numai 51 de ani.

Celui care a constituit prototipul dascălului Herdelea din romanul ION, intelectualului înaintaș de rară distincție, i se potrivește minunatele cuvinte ale latinului Horațiu: „Verba docent, exempla trahunt”. Cuvintele învață, dar exemplele pun în mișcare.

Elena URSA

Un gest nobil

Continuând tradiția înaintașului său Gregoriu Hangea, cărturarul grănicer care și-a donat o bună parte din avere școlii și bisericii din Maieru, D-l Ioan Hangea, astrist de frunte, donează, la rândul său, pentru Biblioteca comunală din Maieru, întreaga colecție a cotidianului „România liberă” dintre anii 1990-1996.

Îi mulțumim frumos !

Redacția

Prof. Dumitru Vranău

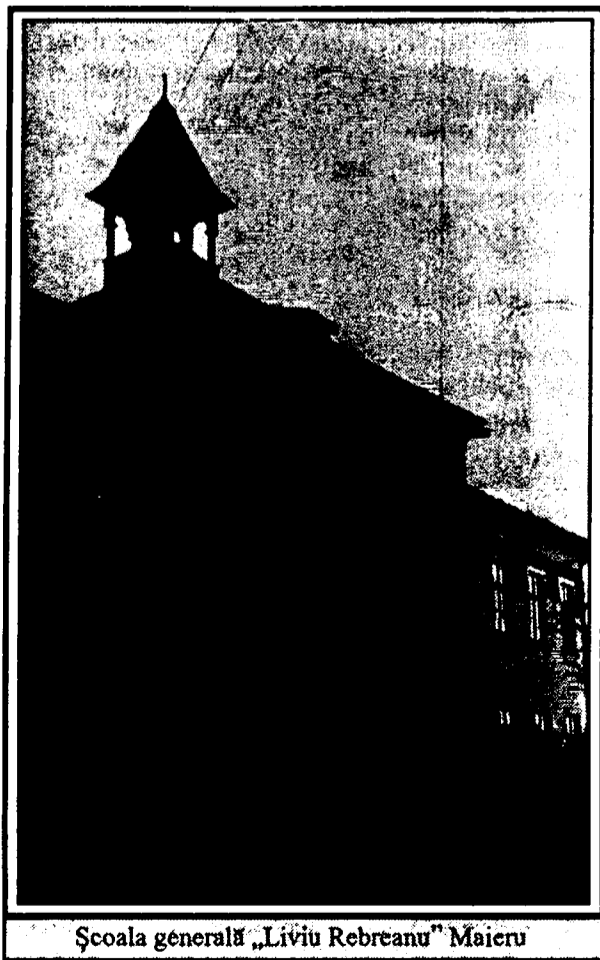
Modestă și discretă, familia profesorului pensionar Dumitru Vranău trăiește de o bună bucată de vreme în orașul Sângeorz-Băi. La cei peste 85 ani de viață, d-na Silvia și dl. Mitică (cum îl numesc prietenii) trăiesc cu gândul la comuna lor natală, locul de care se simt legați sufletește, cu nostalgia oamenilor care cunosc fiecare piatră, fiecare hârtoapă, fiecare uliță, încât ochii minții și sufletului lor se întorc deseori acolo. I-am cunoscut mai bine în săptămânile premergătoare „Zilelor măierene” din 14-15 octombrie 1995. Atunci am aflat că dl. Dumitru Vranău a muncit în învățământ timp de 43 de ani (1929-1973), perioadă în care a fost pe rând: învățător, director școlar, institutor, profesor de limba română, inspector școlar de îndrumare și control la plasa Rodna, în toți acești ani, fiul de țaran născut în Maieru, a rămas continuu atașat idealului tinereții sale: acela de a contribui după puterile sale la ridicarea spirituală a consătenilor săi.

În Maieru, între 1932-1951, cu excepția refugiuului (1940-1944), a condus corul bisericesc, iar cu ocazia serbărilor din 8 iunie 1935 a dus gratuit la București 50 de elevi măiereni; a înființat (1935) Căminul cultural, fiind alături de ceilalți intelectuali în ceea ce privește denumirea de „Gregoriu Hangea”; în 1940 a fost numit director al acestui cămin de către Fundația Culturală Regală „Principele Carol”, Direcția Căminelor Culturale și Școlilor Țărănești cu decizia nr. 10556; a fost dierctorul Școlii Generale Maieru între 1938-1951, considerată școală model pe țară în mediul rural.

Între anii 1946-1948 a fost subinspector școlar al plasei Rodna; în anul 1935 a devenit membru fondator al comitetului de redacție al revistei *Vatra*, revistă care a devenit cu timpul organul Asociației Învățătorilor din jud. Năsăud, aici publicând poezii, recenzii, eseuri, etc.; a fost membru fondator al Societății Studențești „Liviu Rebreanu”; a fost inițiatorul înființării unui muzeu la Maieru, organizând în acest sens expoziții permanente (există fotografii care atestă acest lucru!); este veteran de război (ofițer), calitate în care i s-a acordat „Crucea comemorativă a celui de-al doilea război mondial”; în 1947 a primit *mulțumiri publice* din partea Ministerului Învățământului, conf. ord. nr.2219 pentru întreaga activitate desfășurată până la acea dată. După pensionare, timp de 20 de ani a fost ghid O.N.T. la Sângeorz-Băi.

Alături de soția sa, fiică a Maierului, profesoara pensionară Silvia Vranău, de o sensibilitate și cultură artistică rar întâlnite, dl. Dumitru Vranău are și astăzi intenții nobile pentru satul său. Oricum în sufletul măierenilor ei ocupă un loc bine meritat; de aceea în numele colectivului redacțional vă doresc LA MULȚI ANI ! transmițându-vă gândurile noastre de bine.

Icu CRĂCIUN

Școala generală „Liviu Rebreanu” Maieru

Localități înfrățite:

NORT-sur-ERDRE și MAIERU

În ultimii ani, între localitatea franceză NORT-sur-ERDRE (Bretania) și comuna noastră s-a statornicit o rodnică și sinceră prietenie. Consecvența întru generozitate a fraților noștri de ginte latină și ospitalitatea măierenilor nu s-a

dezmințit nici un moment. Prezenți și la festivitățile „Zilele măierene” din toamna trecută, D-l Xavier Amosé, primarul din Nort-sur-Erdre și D-na Mireille Robin, pe atunci președinta Comitetului N.s.E. - Maieru, au primit, drept expresie a recunoștinței locuitorilor noștri, titlul de Cetățean de Onoare.

În numărul viitor vom publica o relatare mai amplă, incluzând și un interviu al D-lui Jean-Pierre Bourcier, actualul președinte al comitetului amintit. Bonjour, nos amis !

*

O asociație comunitară la Maieru

La data de 1 aprilie 1995, în timp ce un grup de intelectuali locali ne străduiam să conturăm programul manifestărilor sub genericul „Zilele măierene”, a sosit în comuna noastră o echipă de prestigioși cercetători conduși de Dl. prof. univ. dr. LIVIU PETRINA : Dl. prof. univ. dr. ILIE BĂDESCU, șeful Catedrei de Sociologie a Universității București, profesor-asociat DOREL ABRAHAM, directorul Centrului de sociologie urbană și regională București, Dl. VASILE AVRAM, redactor șef al revistei „Opinia” - Sibiu și Dl. CONSTANTIN BADEA, redactor la ROMPRES. Prin intermediul D-lui AL. RAȚIU, tehnician veterinar, onorabilii oaspeți au luat legătura cu reprezentanți ai primăriei și ai altor instituții locale, cu principalii animatori ai vieții culturale. S-a căzut de acord privind constituirea Asociației comunitare Maieru, cuprinzând un număr inițial de 14 membri. S-a ales și un comitet de coordonare în următoarea alcătuire: prof. Icu Crăciun, președinte, Alexandru Rațiu, tehnician veterinar, secretar, Dr. Florentin Manu, prof. Iosif Paneș, preot Gavrilă Floșui și prof. Sever Ursa, responsabili ai secțiunilor: SĂNĂTATE, MUNCĂ, SUFLET și CULTURĂ, asupra cărora vom reveni în numărul viitor, în care sperăm să fie prezentat și Statutul acestei asociații

Sever URSA

Veterinaria

De rerum naturae

Grijă față de sănătatea animalelor

„Una sanitas - una medicina”

Apărarea sănătății animalelor și prevenirea transmiterii de boli de la animale la om este o problemă de stat și constituie o sarcină permanentă pentru toate organele și organizațiile de stat, precum și o îndatorire pentru toți locuitorii țării (Legea sanitară veterinară - cap. I art. I). În conformitate cu prevederile Legii sanitare veterinare, medicii veterinari din sistemul unic de stat răspund atât de aplicarea măsurilor de apărare a sănătății animalelor la toate unitățile deținătoare de animale și în gospodăriile populației, cât și a celor de asigurare a salubrității produselor de origine animală în toate unitățile producătoare, de prelucrare, de depozitare, transport și valorificare, situate în teritoriul în care își desfășoară activitatea (cap. II, art. 8)

Întâlnirea veterinarului cu stările de patologie animală este deseori comparabilă cu un neprevăzut, de cele mai multe ori grav din punct de vedere al salvării vieții animalului și în același timp al asigurării unui randament, optim sau apropiat de el. Aceasta necesită în majoritatea cazurilor un diagnostic cert, pentru orientarea terapeutică, fără încercări la întâmplare pentru salvarea rapidă a animalului. Dacă unele afecțiuni ale animalului sunt diagnosticate cu certitudine, implicând un tratament logic, există adesea urgențe, care implică o analiză a simptomatologiei și o sinteză rațională rapidă, în dificilele condiții de teren apărute. Eventualitățile declanșării unor astfel de stări sunt extrem de multiple și variate, necesitând de la apariția primelor cazuri, intervenții rapide, de cea mai înaltă eficiență și în același timp un control riguros pentru a preveni difuzarea bolii.

Toate intervențiile care se fac, trebuie să fie economice, atât în privința costului medicamentelor, cât și în privința recuperării productive a animalului tratat. Din nefericire acest deziderat este greu de realizat în fiecare situație, iar veterinarul, care lucrează într-o comună ca Maieru, unde desigur sunt atâția ochi și minți care îl privesc și îi urmăresc rezultatele muncii sale, trebuie să aibă orientarea terapeutică care să aducă întotdeauna cele mai bune rezultate. Atât diagnosticul cât și atitudinea terapeutică pe care o ia necesită un oarecare grad de rutină și în același timp, veterinarul trebuie să fi avut prevederea să se aprovizioneze cu mijloacele necesare pentru orice fel de urgență. Se impune de asemenea ca el să aibă o bună și multilaterală pregătire clinică.

Sperăm ca munca noastră să aducă o cât mai clară contribuție la îmbunătățirea traiului de zi cu zi al măiereanului.

Rămânem recunoscători CONSĂTENILOR care vor binevoi să semnaleze lipsurile care ar putea fi înlăturate în activitatea noastră viitoare.

Dr. Login T. BERENDE
medic veterinar de stat

Clubul de protecție și cunoaștere a naturii
„SCATIII”

Clubul ornitologic „Scatii” a luat ființă în octombrie 1990 din inițiativa învățătorului Ilie Hoza și cu sprijinul unor prieteni naturaliști din Franța. Acest club de cunoaștere și protecție a naturii cuprinde 40 de membri împărțiți în trei grupe: elevi de vârstă mică (6-10 ani) de la Școala Generală Valea Anieșului, elevi de 11-14 ani de la Școlile Generale Maieru și Anieș și câțiva liceeni, studenți și persoane adulte.

Iată câteva din activitățile noastre; dintre ele primând acțiunile ornitologice: excursii și aplicații pe teren pentru cunoașterea și observarea păsărilor din regiunea noastră; construirea și amenajarea cantinelor pentru păsări în timpul iernii, precum și a cuiburilor în perioada cuibăritului; participarea la două ediții a manifestării „Chipromed” Sângeorz-Băi; participarea la Simpozionul Național de Ornitologie - Cluj, 26-28.04.1996; participarea la a VI-a întâlnire a C.P.N. la Spicheren - Franța; corespondență cu cluburi C.P.N. din Franța și Belgia.

Intenționăm să organizăm și alte activități cu tematică naturalistă: cunoașterea florilor și a arborilor (constituirea unui ierbar și a unui arboretum); concurs de desene și afișe pe tema S.O.S. PĂSĂRILE !; cunoașterea și protecția faunei și florei din Rezervația Pietrosul Rodnei; participarea la alte acțiuni ornitologice de interes național; proiectarea unei acțiuni de schimb și vizite reciproce cu un club din Franța: „Club jeunes nature et animaux” Marolles; excursie în Delta Dunării.

Ilie HOZA

Poliția la datorie

La data de 19.01.1996 în jurul orei 22.00 numiții, Deac Daniel, de 20 ani, Deac Eremie, de 21 ani și Berende Cristian, de 20 ani, toți din localitatea Maieru, au pătruns prin efracție în locuința numitului Cârceie Iacob din satul Anieș, de unde au sustras mai multe bunuri și obiecte de valoare, printre care: televizor color, receiver satelit, aparate foto, combină muzicală și alte obiecte, toate în valoare de cca. 4 milioane lei.

Pentru fapta săvârșită, împotriva lor s-a luat măsura arestării preventive, urmând ca instanța de judecată să-i pedepsească conform legii.

Pentru nerespectarea legii 61/1991 privind normele de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, au fost sancționați cu amenzi între 20.000-150.000 lei următorii: Ureche Ilie, din Maieru, nr.1278, Candale Ionel, din Maieru, nr. 229, Naroș Petrică, din Maieru, nr.263, Deac Eremie, din Maieru, nr. 824, Ștefan Lucreția, din Maieru, nr.583 și Cârco Ioan, din Maieru, nr.1166.

Pentru buna desfășurare a alegerilor locale care vor avea loc în data de 02.06.1996, toți cetățenii din comuna Maieru sunt rugați să-și verifice actele de identitate și în cazul expirării termenului de valabilitate al acestora, pierderii sau distrugerii lor să se prezinte de urgență la Postul de Poliție Maieru, pentru clarificarea situației.

Totodată, persoanele care locuiesc pe raza comunei Maieru și nu au viza de domiciliu înscrisă în buletin sunt invitate la Postul de Poliție Maieru.

Vasile SIGARTĂU
Șeful Postului de Poliție Maieru

ÎN ANUL 1996

S-au născut:

Pățitu Savira
Pârlea Augustina-Diana

S-au căsătorit:

Pui Ioan cu Danci Senica
Bărta Augustin cu Candale Maria
Hoza Ioan cu Bode Lucreția
Hoha Vasile cu Cionca Florica
Pagu Traian cu Hodoroga Daniela-Victoria
Scurtu Vasile cu Bolfă-Otic Floarea
Sidor Lazăr cu Băgiu Lucreția
Flămând Damaschin cu Caciol Comeluța
Ometiță Dumitru cu Avram Palagia-Lucreția

Au plecat dintre noi:

Candale Alexandru
Pățitu Letiția
Candale Ileana
Timiș Ioan
Ometiță Lucreția
Rebrișorean Gheorghe
Sângeorzan Reghina
Avram Iacob
Sidor Victor
Cărbune Victoria
Bărta Raghina
Bolfă Virginia
Candale Virginia
Ureche Maxim
Motofelea Elisabeta-Adriana
Boca Maria

N.R.: Această situație statistică a fost furnizată de serviciul Stării civile din cadrul Primăriei locale.

Au pornit plugurile primăverii ...

Electoral

Candidați la funcția de primar al comunei Maieru

(spicuiți din platforma lor electorală)

CANDALE IOAN

(C.D.R.)

1. Urgentarea lucrărilor pentru introducerea apei în măsura în care se vor obține fondurile necesare.
2. Extinderea rețelei de telefoane (centrală automată).
3. Îndiguirea râului Someș, acolo unde prezintă pericole de inundație.
4. Acordarea unei suprafețe de teren pentru un cimitir în Anieș.
5. Dublarea căii ferate în zona gării (rampă de descărcare).

CĂRBUNE IOAN

(P.D.-U.S.D.)

1. Asfaltarea Văii Anieșului (2 km).
2. Reparații la Dispensarul uman.
3. Supraetajarea actualului sediu al Primăriei (parter grădiniță).
4. Asfaltarea străzii Gării.
5. Reparația capitală a Căminului Cultural „Emil Boșca-Mălin”, Anieș.

ANDRONESI S. IOAN

(M.E.R.)

1. Continuarea până la finalizare a lucrărilor de introducere a apei în comună.
2. Organizarea unui serviciu de salubritate, prin ridicarea de la domiciliu a reziduurilor.
3. Construirea unui crematoriu pentru ars reziduurile.
4. Asfaltarea străzii Gării și întreținerea tuturor străzilor din localitate.
5. Asfaltarea sau betonarea Văii Anieșului până la Valea Muntelui și regularizarea pârâului Valea Pietrelor.

FLĂMÂND LAZĂR

(P.D.S.R.)

1. Alimentarea cu apă.
2. Linie industrială C.F.R.
3. Maternitate.
4. Asfaltarea străzii Gării.
5. Asfaltarea Văii Anieșului, 15 km.

URECHE AUGUSTIN

(P.U.N.R.)

1. Continuarea și finalizarea lucrării de introducere a apei potabile în comună.
2. Modernizarea rețelei de uliți din comună, în special „Ulița Gării”.
3. Îmbunătățirea activității de prestări servicii către populație:
 - serviciul telefonic;
 - asistența medicală;
 - aprovizionarea cu semințe,
4. Efectuarea unor lucrări de îmbunătățiri funciare pentru apărarea terenurilor agricole: apărări de maluri de-a lungul cursului Someșului, îndiguiri etc.
5. Menținerea la capacitatea maximă a potențialului de producție pe pășunile alpine prin efectuarea de lucrări de defrișări, curățiri de mușuroaie, captări de izvoare și amenajări de adăposturi.

CROITOR IOAN

(independent)

1. Va lua măsurile ce se impun pentru asfaltarea str. Gării.
2. Îndiguirea malului drept al Someșului de la Dispensar la Șuștac și malul stâng de la Podul Balasâni până la Pârâul Balasâni.
3. Repararea trotuarelor din localitate.
4. Terminarea lucrărilor de instalare a apei potabile în comună.
5. Construirea sau înființarea unui nou dispensar uman, corespunzător, în localitate.

Candidați la funcția de CONSILIERI LOCALI

C.D.R.

Candale A. Ioan (P.N.L.), Hangea Petru (P.N.T.C.D.), Rațiu Augustin (P.N.L.), Bumbu Cocean Ioan (P.N.L.), Avram Viorel (P.N.L.), Tripa Ioan (P.N.L.), Hădărău Cifor (P.N.T.C.D.), Negrușer Virgil (P.N.L.), Candale Ionel (P.N.L.), Anca Viluț (P.N.T.C.D.), Borș Lazăr (P.N.L.), Cărbune Larion (P.N.L.), Ureche Alexandru

(P.N.L.), Barna Dorel (P.N.L.), Isip Alexandru (P.N.L.)

M.E.R.

Andronesi S. Ioan, Varvari I. Ioacob, Negrușer C. Ioan, Sidor A. Dorel, Ureche I. Vasile, Ureche O. Sorin, Bereza C. Constantin.

P.D.S.R.

Flămând Lazăr, Roman Mihai, Berendea V. Login, Berendea A. Login, Crețu G. Vasile, Vranău I. Isac, Cârceie Alexandru, Moldovan Ieronim, Berendea I. Constantin, Rațiu I. Ioan, Negrușer Alexandru, Barna I. Alexandru, Rațiu A. Ioan, Croitor I. Valer, Sădor I. Leontin, Chisăliță O. Ioan, Deac I. Ioan, Scridonesi A. Ioan, Motofeala Filip, Ureche A. Anchidim

P.D. (F.S.N.) - U.S.D.

Cărbune Ioan, Hădărău Augustin, Botiș Vasile, Rațiu Vasile, Voicu Gheorghe, Cărbune Alexandru, Bumbu Vasile, Sângeorzan Vasile, Candale Nicolae, Ureche Anchidim, Mureșan Vasile, Pârlea Solovăstru, Pârlea Ionel, Vărzari Viorel, Cărbune Vasile

P.S.M.

~~Ureche Ioan, Emanoil Leonida, Pârlea Marin, Zăgrean Octavian, Vranău Grigore~~

P.U.N.R.

Manu Florentin, Voicu Marius Gheorghe, Rațiu Cirilă, Balotă Valer, Ureche Augustin, Negrușer Viluț, Hădărău Dănuț, Pârlea Vasile, Bontaș Lazăr, Croitor Filon-Florin, Bazga Mihai, Istrate Lazăr, Bârta Ioan, Boșca Maxim

Independent

Hădărău Doruț

Candidați la funcția de consilieri județeni:

1. Flăuș Gavrilă - C.D.R.
2. Botiș Vasile - P.D. (F.S.N.) - U.S.D.
3. Roman Mihai - P.D.S.R.
4. Ureche Ioan - P.S.M.

Nota redacției: Formațiunile politice sunt trecute în ordine alfabetică.

Guibul visurilor

Informații
Înzătimânt
Cultură
Sport

Redactor șef: ICU CRĂCIUN

Redactori: Login T. Berende, Ilie Hoza, Liviu Ursa

Adresa redacției: Muzeul *Guibul visurilor* Maieru

Tehnoredactarea computerizată: A.F. „Nagy Marius” Beclean

Tiparul executat de S.C. „IMPRES” SRL Bistrița

Acest număr apare cu sprijinul financiar al Muzeului Guibul visurilor

"În Maieru, am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele"-

Liviu Rebreanu

SCURTUL

Director: SEVER URSA

PERIODIC DE INFORMARE ȘI CULTURĂ AL CONSILIULUI LOCAL MAIERU

ANUL I NR. 2 ■ Iunie - Iulie 1996 ■ 8 PAGINI ■ 500 LEI

Sub zodă lui Eminescu

La 15 Iunie a.c. s-au împlinit 107 ani de la trecerea în neființă a lui Eminescu. Opera sa a intrat de multă vreme în patrimoniul limbii și literaturii române, încât, astăzi, deseori, gândim și vorbim prin versurile lui.

Manuscrisele sale demonstrează preocupările omului universal, enciclopedic, pe care noi, românii le avem de la Dimitrie Cantemir și Bogdan Petriceicu Hașdeu până la

Mircea Eliade sau Constantin Noica. Interesul său pentru filozofie, probleme sociale, filologie, matematică, fizică, științe naturale, istorie, geografie, a devenit în timp stimulent pentru urmașii săi.

Cât privește comentariile făcute asupra artei și literaturii (făcând abstracție de celebrul său

articol „Cultură și știință”), cercetate astăzi, ele devin o solidară petrecere spirituală între cititor și poet. Actualitatea gândirii sale referitoare la faptul

că „artele, cu vremea, devin o trebuință pentru popor” este valabilă și astăzi. Dar elementul esențial al culturii unui om rămâne totuși limba, pentru că numai acela care o „stăpânește pe deplin dezvoltă cugătări generoase”.

Demnitatea omului cu talent, a celui cu „fantazie”, este respectată numai într-o societate sănătoasă, conchide el. Oare societatea contemporană, este într-adevăr nestrucată, sau această amară perioadă de tranziție, la noi va dura o viață?

Icu CRĂCIUN

Muzeul „Cuibul visurilor” - sediul redacției

Încă un pas ...

Grupul nostru de redacție a așteptat cu firească emoție ecoul din inimile cititorilor la apariția primului număr din revistă. Trebuie să mărturisim că nu ne așteptam la atâtea aprecieri favorabile, în zeci de scrisori și, uneori, la sugestii de care vom ține seama în viitor.

Nu e ușor să întemeiezi o revistă, dar este și mai greu s-o menții în viață, lucru de neconceput fără colaborare și sprijin material. Încurajați, așadar, de dumneavoastră, dragi cititori, îndrăznim să pășim mai departe. Fie drumul cât de lung, el începe cu un pas, spune o străveche zicală.

Suntem decizi să nu ne pierdem cu firea în fața dificultăților. Chiar dacă suntem mai săraci ca alții, nu vom fi și infideli față de cititori și de obiectivele propuse la început. Rămânem mereu conștienți de valorile zestre seculare de spiritualitate dintre măgurile noastre și de adevărul că forțele intelectuale reunite ale fiilor satului și ale altor oameni de bine pot muta munții din loc ...

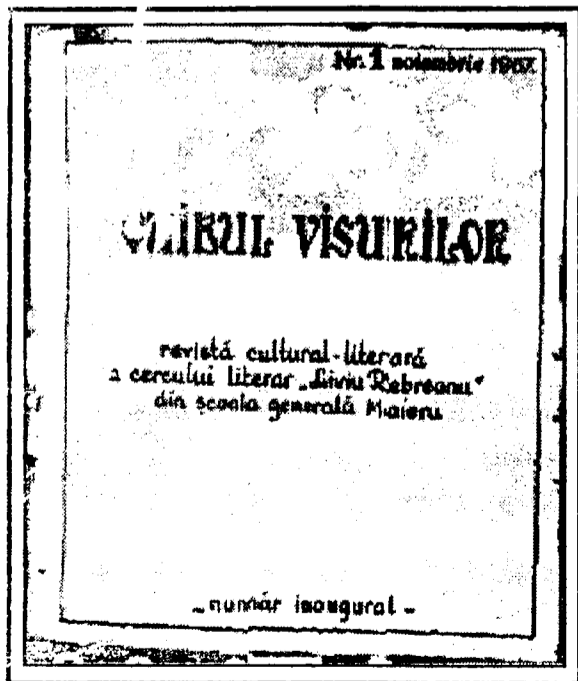
Era mare nevoie de o revistă a măierenilor de acasă și de pretutindeni.

Unora dintre colaboratori li-e dragă natura,

altora - istoria și folclorul nostru fără pereche, ori creația literară, aici sub cupola de lumină a geniului rebreanian; lingvistica, ramurile științei, umorul, arta. Pentru toți, paginile revistei rămân deschise în semn de întâmpinare și îndemn amical. Nu ne putem permite să vă tratăm preferențial ori partizan, stimați cititori. Vom ști să deosebim întotdeauna o judecată, o observație dreaptă de o bârfă trufașă și pasageră. Fiindcă, nu setea de glorie personală ne călăuzește în demersul nostru publicistic, ci conștiința curată, temeinic decantată prin ani, că, în afara pereților școlii, vă putem fi utili ca dascăli și prin această nouă modalitate de dăruire și înzestrare, atâta câtă este. Și că o revistă se poate constitui într-o nouă formă de dialog deschis și serios; de exersare a talentelor; de comunicare și de punere în lumina slovei tipărite a moștenirii înaintașilor, de unire a forțelor în beneficiul tuturor.

Din mândre pridvoare măierene, vă așteptăm și vă ieșim înainte cu pâinea și sarea fântânilor de binecuvântată înțelepciune strămoșească a unui sat matrice.

Sever URSA

Poezi mătoreni

Cartea

Florin Partene

Poet nonconformist, cu rădăcini în suprarealismul lui André Breton, Florin Partene (născut în 26.09.1974, în comuna Maieru) este absolvent al Liceului „George Coșbuc” din Năsăud. Face parte din cenaclul „Camera” de la Sângeorz-Băi, condus de prof. Ioan Costea. A publicat în revistele „Minerva” și „Plaiuri năsăudene”. Împreună cu colegii de cenaclu: Marin Mălaicu-Hondrari, Dan Răfoi, Alin Sălvan a tipărit în anul 1995 la editura „Euphorion” din Sibiu o carte de versuri botezată cu numele grupului.

În versurile sale se simte solitudinea literatului neînțeles de prietenii săi într-o societate în care lehamitea a devenit un leitmotiv cotidian.

Icu CRĂCIUN

Roșu impar

dau să aprind lumina și vremea trece ca o femeie de la treizeci spre dintr-o dată șazeci de ani cu zile zi-le pe toate mă îndemn; imediat după aduc palida încreare de somn și o numesc în fel și chip cu nume de blondă sau de etaj opt amintirile se-adună încrecinate și n-ar trebui să le refuz îmi desenez însă alte proaspete imaginate, știu bine

prea umblat-am după autoportrete cu mâini de nicotină și-apoi mă pricep din ce în ce mai bine să fiu proaspăt vopsit sau să adun aplauze vechi de când lumea dau ochii peste cap și-nălțesc tavanul unde atamnă ca liliecii sângele fals

am așteptat în câini lungi anotimpurile cu culele proaspete pererii s-au scorojit unghiile mi-au rămas acolo și uite-așa tot povestind nu mai știu când am stins lumina roșie, impară.

În amfiteatrul muzeului

VIZITATORII, sosiți uneori de pe melegauri îndepărtate, sunt poftiți mai întâi să ocupe locuri și să asculte explicațiile de început ale ghidului... Rândurile lor lăsate în Cartea de impresii sunt edificatoare. Ne gândim la o viitoare rubrică: „Comuna și muzeul în mărturisirile vizitatorilor” - un original instrument de propulsare a vieții culturale locale.

• **INTĂLNIRI CU Scriitori și ALTE PERSONALITĂȚI** - În ambianța muzeului au avut loc în ultimii ani întâlniri și întâmplări culturale de neuitat, cu scriitorii și ziaristi români și străini: Ioan Alexandru, Sânziana Pop, Adrian Păunescu, Lucian Valca, părintele Galcriu, Sumyia Haruya, D.R. Popescu, Gavril Istrate, Victor Ciorbea, Aurel Podaru, Ion Radu Zăgreanu, Sanda Anghelescu, Ruxandra Constantinescu, Corina Pavel, Lucia Bărsan, Anca Fusariu, Ioan Puiu Stoicescu, Pompiliu Gălmeanu, Adrian Dinu Rachieru, Dumitru Acu, Victor Grecu, Valeria Peter Predescu, Mireca Prahac, Dorel Cosma, Ion Moise, Sergiu Nicolaescu, Tamara Buciucașu, Cornel Vișan și mulți alții.

• **LANSĂRI DE CARTI ȘI ACȚIUNIALE ASTREI.** Să consemnăm deocamdată ultima lansare de carte: „Exerciții la microfon” al D-lui Aurel Podaru, cu participarea redacției revistei „Minerva”, reprezentată prin redactorul-șef, scriitorul Cornel Cotuțiu și publicistii: Simona Konradi, Ion Radu Zăgreanu și pr. Doru Zinveliu din Beclen.

• **CONCURSURI ȘCOLARE** - Recent a avut loc un util și interesant concurs cu premii organizat de inv. Elena

Șezătoare mătoreană cu oaspeți turdeni

Berende cu elevii ei din clasa a III-a D, la 1 Iunie, cu participarea părinților. În ramura „Cel mai bun povestitor”, Silvia Bindiu a luat premiul I, Cornel Negrușer, II, Ionel Cimuca, III, și Marius Cărbunc, mențiune. În ramura „Cel mai bun interpret”: Lenuța Fontu și Ioana Ursa, locul I, Florica Croitor II, Ștefan Rauca III, Ana Dcac, mențiune. La „Cel mai bun recitator”: Ovidiu Ursa - I, Ionel Cimuca - II, Silvia Bindiu - III, iar la „Cel mai bun umorist”: Cornel Negrușer - I, Ciprian V. Sădor - II, Ștefan Rauca - III. De menționat că din rândul elevilor invitați (cl. II B) au mai câștigat tot premiul I, Ruxandra Maria Berende (recitare), Camelia Cărbunc (recitare) și Călin Ursa (umor). Apoi elevii și-au vizitat, cu daruri, pe colegul accidentat, Florin Ion Vasile.

Sponsorii: domni Vasile Ureche, Aurora Pagu, Dan Pop Buia.

Lazăr Avram

Poetul Lazăr Avram s-a prezentat anul trecut, în 15 octombrie, cu ocazia manifestărilor legate de „Zilele măierecne”, cu un volum de poezii, intitulat sugestiv și îndrăzneț **Poeme cărunte**. Coincidența sau destinul face ca să se vorbescă despre poezia d-sale în aceeași revistă în care a și debutat cu aproape un sfert de veac în urmă, revistă care poartă același nume: „Cuibul visurilor” și se prezintă azi într-o formă mult schimbată și diversificată.

Placheta la care ne referim cuprinde două cicluri de versuri: „Ruguri” și „Zicri de la Maieru”.

În primul ciclu se surprind marile probleme ale existenței ca: trecerea timpului, regretul și speranța sau autodefinirea crezului poetic al autorului. Bogata intuiție și sensibilitate a autorului se observă în chiar titlul acestui ciclu, prin rug, rugi de mure plini de țepi, se sugerează subtilitatea ideilor poetice, originalitatea asociațiilor de cuvinte sub care se ascunde adevărata poezie întocmai ca fructul îmbictor al murei sălbatice sub țepii ocrotitori ai rugilor. Pe de altă parte: ruguri semnifică și arderile interioare ale creației poetice. Remarcăm câteva îmbinări de înaltă clasă: „țaran căzut cu opinea pe soare” (Din mers); „sommul ca o fiară vinc în genunchi” (Toamna); „timpul păgân rumeză ogrinji trecerii” (Liniște).

Lexicul, în general, este evoluat: „clepsidre umplute”, „gondole”, „lagună”, „clipsă”, „entități”, „himere” ș.a.; uncori, voit coborât în prozaic: „șiștar”, „săcure”, „ogrinji”, „glod”, „obicle”, „bătucit” ș.a.; altoari, mai puțin nimerit: „țurțuri”, „om păduchios”, „te scarpini” și, în sfârșit, o altă categoric care trădează profesia: „Furăm cu diamante de stea/lutul incens” (Inserare); „integrale, rădăcini luminoase/și jalce...” (Selenară). Câteva din poeziile acestui ciclu constituie un preambul pentru tematica celui de-al doilea, adică satul și copilăria: „Castele cu creneluri de ninsori/Astupă abundent copilăria” (Dor), despre care vom vorbi pe larg în numerele viitoare.

Iacob NAROȘ

Precizare

Dintr-o regretabilă eroare de tehnoredactare, textul de mai sus a fost înlocuit cu textul de prezentare a poetului Lazăr Avram care apare astfel de două ori în Cuibul Visurilor nr. 1/1966. Cerem scuze autorului și cititorilor și facem convenita reparatie.

Maieru (3)

c plin dealul de corcodușe
gâlbincilele s-au făcut păpădii

puzderic de clopuri
aluncă agale de-a lungul drumului

pe laie
îmbrobodite înapoi
năfrămile își spun la ureche
vorbe cu tălc

mai trece câte unul îmbrăcat domnește
înorașit fiu al satului

dascălul meu
șterge de colb visuri
pe care le reazăcă cu grijă în cuib

vărul meu
dăltuiește în lacrimi troițe

pe masa lui Al. Rațiu
metafore stau să dea în clocot

Emil-Mălin Boșca
își salută din momânt
cartea în sfârșit tipărită

va ninge din nou peste Maieru
cu sunt la o mic de mile depărtare
îmi beau ceaiul de flori de tei
culcse de mâna mamei

de-acolo unde pământul
poartă încă urma
sărutului fierbinte al lui Ion.

Damaschin POP-BUIA

Ioan Horea - Mănăstirea Moisei

(Continuare din numărul trecut)

În ceea ce privește viața monahală pe teritoriul României, îndosebi cea din Scythia Minor - o știm prin descoperirile arheologice de la Tomis și Callatis. Aici au existat în sec. V-VI, 15 episcopate. Sunt menționați în documente călugării sciți Ahile, Ioan Maxențiu, Leonțiu, Dionisie Exigul. Ca un amănunt, după prof. Lucian Grozea, „rușii, își vor avea monahi în patria lor din sec. X, iar mănăstirea proprie în anul 1016.” („Monahismul oriental” - pag 5 - lucrare susținută la Academia internațională pentru studiul religiilor lumii). În Țările Române, în această perioadă sunt atestate documentar mănăstirile din Dobrogea, Banat, Transilvania, Moldova, Țara Românească, cu sf. Vasile de la Poiana Mărlui sau Daniil Sihastrul, care au adus și continuat tradiția monahismului contemplativ din acel Imperiu ecleziastic, care era Bizanțul.

„Monahismul. aduce prin efervescența sa lumina libertății trionice, a omului cu societatea și cu Dumnezeu” - după același autor citat mai sus. Legăturile bisericesti între cele trei țări române erau frecvente. Pe aceleași coordonate de credință, pentru a-și păstra „Legea, limba și ființa nealterată” - s-a înscris și Maramureșul istoric, Maramureșul voievodal - leagănul de obârșie a-1 descăleacătorilor de țară, Dragoș și Bogdan, Maramureșul sau țara bisericilor de lemn, candelice ard în bisericile și mănăstirile sale, pentru păstrarea și întărirea dreptei credințe, a unui popor latin, singurul de fapt Ortodox, răbdător și încrezător în D-zeu, unde această lumină s-a păstrat neatinsă, chiar cu prețul vieții unor ierarhi cum ar fi Sf. Ierarh Maxim Mărturisitorul din Maramureș, ori Sf. Ierarh Sava Brancovici.

Alături de marile mănăstiri și mănăstirea Moisei, a cărei stăreție este condusă de arhimandritul Ioan Horea, născut la Ilva-Mică, copilărit și școlit la Maieru, apoi la Liceul din Sângeorz-Băi, absolvent al Institutului Teologic Sibiu, promoția 1973/1974. O inscripție de pe peretele nordic al bisericii mici glăsuiește: „Această biserică nouă a ridicat-o călugărul Iosif, în anul D-lui 1599”. Pe vatra acestei Mănăstiri, cu hramul „Adormirea Maicii D-lui” sau „Sfânta Marie Mare”, a funcționat ca un organism viu și activ, una din cele mai vechi școli românești de mănăstire (1694), pentru fruii celor mulți.

Mănăstirea a reinviat după 1990, prin truda și jertfelnicia credincioșilor maramureșeni, prin râvna stărețului ei, Ioan Horea, și prin grija I.P.S. Iustinian Chira, ca funcționând în cadrul Bisericii Române, spre da lui D-zeu și a poporului nostru drept credincios. Aici Sf. Li' arhiepiscop se oficiază zilnic, iar rugăciunile obștești se împreunează cu rugăciunile închinătorilor. Viața se desfășoară după regula de aur a monahismului răsăritean „ora et labora” -

roagă-te și muncește.

Despre stărețul acestui lăcaș mănăstiresc, trecut ca ucenic pe la mănăstirile Putna, (Moiseul a fost metoc al mănăstirii Putna) apoi preot la mănăstirea Nicula, atestată documentar din 1552, din 1980 preot la Moisei - Mănăstire, iar din 1985, tuns monah la mănăstirea Moisei. Numele laic și l-a păstrat fiind tuns de 7 ianuarie, de Sf. Ioan. Botezătorul, iar Horea, fiind un martir transilvan, pentru libertate, precum martirii creștini pentru dreapta credință. De acum, s-a trudit „cu timp și fără timp” pentru dreapta credință, să împ. slăoneze și să renască viața spirituală, urcând treptele vieții monahale de la frate la arhimandrit, de la slujitor la stăreț, știind că orice înnoire duhovnicească, individuală sau obștească, începe de la Biserică, de la rugăciune, de la împăcarea cu D-zeu și cu noi înșine.

Vizitând mănăstirea Moisei, în decorul fascinant al Maramureșului, te întâmpină Poarta de intrare. Recunoscută este arta cioplitului în lemn, arhitectura populară care a depășit limita oricărei granițe. Porțile durate în lemn de stejar, adevărate „arcuri de triumf” cu funia răsucită, simbol al trudniciei, rozeta solară și pomul vieții, expresivitatea reliefulurilor, dau impresia de măreție și durată.

Porțile și grinzile sunt parcă dintotdeauna și merg spre veșnicie. Apoi, Biserica mică de lemn, pe peste trei sute de ani, în aureola de taină a istoriei. Nu de parte, Biserica mare, pictată în frescă îmbinând arta populară a Maramureșului cu cea bizantină, apoi Altarul de vară cu cinci turnuri care îndeamnă la înălțare, puțin la dreapta, Casa de stejar, care imită vechile case maramureșane, Muzeul, adăpostind colecția de obiecte bisericesti. Cișmucia, unde se execută slujba de sfințire a aghesmei la Bobotează și de sfințirea apei la sărbătoarea Izvorul tămăduirii, Biblioteca, cu peste 2000 volume, vine prin studiu să completeze munca și rugăciunea. Nu lipsesc Cabinetele de mărturisit, Bazarul și Trapeza, apoi o construcție impunătoare de lemn formată din 24 de încăperi, proiectată și supravegheată de neobositul monah, măiercanul prin școală și copilărie - stărețul Ioan Horea. Arhimandritul Ioan Horea, cu cei 7 slujitori, împărtășește un ecumenism profund, trăiește în legături frățești cu toate confesiunile, convins fiind că slujește pe D-zeu cel viu și adevărat, D-zeul milci, al îndurărilor și al iubirii de oameni.

(continuare în pag. 7)

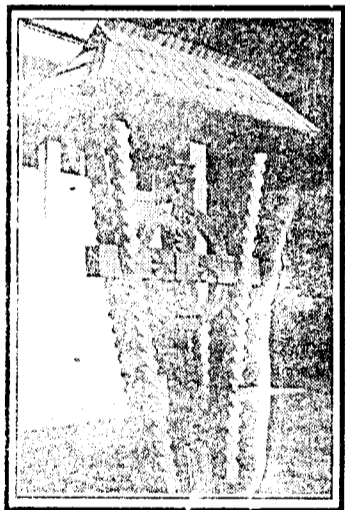
Alexandru Rațiu

Pro memoria

Dascăli noștri

Măiereni și anieșeni dispăruți în
primul război mondial

Andronessi Alexandru al lui Zaharie, Andronessi Pantilimon al lui Zaharie, Avram Ioan al lui Samson, Avram Tit al lui Bonifațiu, Avram Maxim al lui Ioan, Barna Alexandru al lui Cifor, Barna Ioan al lui Cifor, Barna Teodor al lui Cifor, Bazga Leon al lui Iacob, Bob Teodor al lui Avacom, Bolfă Alexandru al lui Grigore, Bolfă Alexandru al lui Ioan, Bolfă Emanuil, Bolfă Emanuil al lui Ioan, Bolfă Ilisie al lui Trofim, Boșca Alexandru al lui Dumitru, Brotnoy Nichita, Bumbu Alexandru al lui Teodor, Bumbu Ioan al lui Benedict, Candale Alexandru al lui Dumitru, Candale Grigore al lui Trofim, Candale Ieronim al lui Artene, Candale Tănase al lui Grigore, Ceapă Emanuil al lui Simion, Cârceie Simion al lui Condrate, Cârceie Simion al lui Ioan, Cârceie Vasile al lui Ioan, Cobzaș Alexandru al lui Ilie, Cobzaș Alexandru al lui Irimie, Coruț Andrei al lui Login, Coruț Grigore al lui Iacob, Coruț Pantilimon al lui Iacob, Creț Filon al lui Iacob, Croitor Ion al lui Aftone, Deac Simion, Dogar Iacob al lui Grigore, Filipoi Constantin al lui Ștefan, Frișan Alexandru al lui Vasile, Gălușcă Teodor al lui Grigoraș, Hangea Alexandru al lui Pantelimon, Hangea Iacob al lui Teodor, Hodoroga Cornilă al lui Condrate, Hodoroga Valer al lui Domițian, Hodoroga Vasile al lui Avacom, Hogeia Cornilă al lui Vasile, Hoza Alexandru al Teclei, Hoza Iacob al lui Ion, Hoza Simion al Teodor, Hoza Vasile al lui Bonifațiu, Isip Mihai al lui Toader, Isip Vasile al lui Ioan, Iujan Alexandru al lui Lazăr, Lăpușan Login al lui Ciril, Lăzăroaie Maxim al lui Gavrilă, Lăzăroaie Valer al lui Grigore, Lăzăroaie Victor al lui Gavrilă, Leonte Alexandru al lui David, Leonte David al lui David, Leonte Ion al lui Clement, Loring Teodor al lui Alexandru, Luca Mitrofan al lui Sidor, Măgurean Nistor al lui Mihail, Măgurean Octavian al lui Ștefan, Mihali Aurel al lui Dumitru, Motofelea Aurel al lui Cosma, Motofelea Silvestru al lui Vasile, Motofelea Silvestru al lui Vasile, Motofelea Simion al lui Mihai, Motofelea Simion al lui Mihai, Motofelea Valeriu al lui Ioan, Mureșan Alexe al lui Casian, Mureșan Ioan al lui Ciril, Nuț Cornilă al lui Toader, Olar Alexa al lui Paramon, Pârlea Trofim al lui Cifor, Pop Alexandru al lui Ilie, Pop Laurențiu al lui Ioan, Pop Timoftei al Gaf-tonii, Pop Valeriu al lui Iacob, Pop Valeriu al lui Iacob, Popicica Victor al lui Ioan, Pui Condrate al lui Gherasim, Raț Clement al lui Ioan, Raț Ioan al lui Filip, Raț Ioan al lui Trofim, Raț

Teodor al lui Filip, Rauca Iacob al lui Maxim, Sidor Cifor al lui Nechita, Sidor Gavrilă al lui Mihai, Sângerzan Ieronim, Strâmbu Andrei al lui Toader, Șopârlea Ioan, Ștrufunda Vasile, Tofan Grigore al lui Vasile, Ureche Arsenie al lui Terente, Ureche Maxim al lui Terente, Vranău Ioan al lui Maxim, Vranău Emil al lui Ștefan, Vranău Damaschin al lui Ștefan, Vranău Gavril al lui Ștefan, Vartic Ioan al lui Isaac, Vasilca Vasile al lui Grigore,

Măiereni și anieșeni invalizi din
primul război mondial

Avram Gavrilă al lui Costan, Bazga Leon al lui Iacob, Bolfă Andrei al lui Trofimm, Candale Nistor al lui Doniziv, Cărbune Vicențiu al lui Filip, Motofelea Teodor al lui Domide, Ureche Iulian al lui Filip,

Măiereni și anieșeni dispăruți în cel
de-al 2-lea război mondial

Andronesi Vasile, Avram Aurel, Avram Vasile, Avram G. Vasile, Boca Alexandru, Boca George, Bolfă Alexandru, Boșca Gherasim, Buia Simion, Cârceie Petru, Creț Dumitru, Croitor Roman, Gălușcă Maștei, Hădărău Ieronim, Loring Anhidim, Loring Anton, Loring Ion, Măgurean Ioan, Motofelea Iacob, Portiuș Emil, Rauca Grațian, Raț Ioan, Scridonesi Gavrilă, Sidor Rem, Szabo Rudolf, Ureche Ioan, Pop Laurențiu, Vartic Viluț, Zavaschi Teofil,

Liste întocmite de: preot Gavril Floșui
preot Augustin Partene

Inv. Ioan Barna

Ioan Barna s-a născut în comuna grănicerească Maieru, la 26. 04. 1881. A fost crescut în spirit religios de către părinți și, în același timp, „a fost ferit de copii stricați și nărași”.

În anul școlar 1889/1890 a fost înscris în clasa I de la școala elementară greco-catolică, ca elev ordinar, sub îngrijirea învățătorului Vasile Tofan, originar din Neșos și apoi a lui Dumitru Boșca, învățător măierean. În clasa a IV-a (1892-1893) a fost dus la Școala centrală din Năsăud, unde i-a avut colegi pe Vasile Bașotă, Tudor Moisiș și Nicolae Bălan, care a ajuns mitropolit de Sibiu. Între 1893-1897 a urmat cursul inferior al liceului, unde a avut o pleiadă de dascăli foarte buni (Ion Lupoiaie, dr. Paul Tanco, Teodor Simon s.a.). La absolvire a fost îndreptat spre școala pedagogică din Deva unde a fost premiant. După absolvire s-a întors la ai săi, funcționând în primul an la școala primară de stat din Rodna Veche. Între anii 1901-1920, învățătorul Ioan Barna a funcționat la școala confesională greco-catolică din Maieru. Din 1920 până în 1936 a funcționat la școala primară de stat din Maieru, când a ieșit la pensie. Începând cu anul 1924 a fost numit director al școlii din Maieru, funcție ce a slujit-o cu credință până la pensionare (1936).

În anul 1929, o fortună puternică a doborât pădurea de molid din Valea-Runcului (3000 m.c.). Învățătorul-director Ioan Barna, care făcea parte din Comisia „celor opt-Regna”, a vândut acest lemn Societății „Regna”. Cu banii obținuți, a construit școala actuală (din sus), cu întregul ei complex de clădiri, fără ca cineva să pună vreun ban. A înzestrat școala cu un bogat material didactic (microscop, aparatură pentru fizică și chimie, portretele scriitorilor și poezilor noștri, chipul lui Isus Christos pe cruce (după un vestit pictor italian), scaune și bănci pentru sălile de clasă și cancelarie, mașină de scris, mașină de cusut „Singer”, stative cu două rânduri de suluri pentru țesut, iar în sala festivă a pregătit o scenă cu o cortină și 30 de scaune.

Din acea sumă obținută în urma vânzării lemnului a mai lăsat un fond bănesc de 12000 lei pentru cumpărarea de cărți și manuale școlare. Pentru activitatea deosebită depusă a fost decorat cu medalia cl. I și gradația de merit, care nu i s-a plătit niciodată.

În anul 1928 a fost ales președinte al Asociației Învățătorilor din județul Năsăud, pe care a condus-o șase ani.

În anul 1906 s-a căsătorit la ofițerul stării civile, cât și la biserica greco-catolică, cu Victoria Partene, fiica lui Anhidim Partene. Din această căsătorie s-au născut: Olimpiu (profesor licențiat al Academiei de înalte studii - Cluj), Leonida (inginer C.F.R.), Olimpia (profesoară de gospodărie și menaj), Victor (ofițer de jandarmi, licențiat al Facultății de Drept-Cluj), Ioan (mort la 16 ani), Radu (medic - Bistrița). Toți copiii au fost crescuți în religia greco-catolică, cu respect față de Dumnezeu și față de biserică.

Învățătorul Ioan Barna a îndeplinit numeroase funcții obștești. A condus instituția pompierilor timp de 30 de ani. A ocupat postul de scriitor al notarului comunal, apoi a fost ales membru al Consiliului comunei, corator bisericesc. A înființat prima cooperativă de consum din Maieru.

Ioan Barna s-a impus și prin alte îndeletniciri, în numele cărora rămâne neuitat, căci el s-a ridicat peste îndatoririle profesionale, dovedindu-se pasionat de fapte durabile și perene. „În decursul vieții mele” - mărturisește el - „am scris puține articole la gazete. Mai mult am scris la revista noastră „Vatra”, la care am fost în comitetul de redacție, având conducerea revistei”. Aportul la această publicație a fost însemnat în calitate de coordonator. În calitate de colaborator al „Vetrei” a scris un articol intitulat „Silvestru Mureșan”.

Activitatea de folclorist rezultă din informațiile directe, transcrise astfel: „Îndeosebi m-am ocupat cu culegerea de folclor, povești, descântece, bocete, obiceiuri de vară, iarnă, primăvară și povestiri din Maieru”.

A trecut în neființă în anul 1953, lăsând în urma sa o uriașă activitate, model pentru urmașii săi.

prof. Valer BONTAȘ

Cetățeni de onoare ai comunei
Maieru

„Cetățean de onoare” post mortem

Alexandru T. Avram, magistrat
Ioan Barna, învățător, director
Olimpiu Barna, profesor, folclorist
Emil-Boșca Mălin, gazetar, magistrat
Emanoil Cobzalău, poet, gazetar
Silviu Coruțiu, învățător
Gregoriu Hangea, căpitan, filantrop
Iustin Ilieșiu, poet, folclorist, traducător
Liviu Rebreanu, academician, scriitor
Emil Rebreanu, ofițer-erou
Virgil Șotropa, academician, istoric

„Cetățean de onoare” en vivre (în viață)

Ilie Ilășcu } patrioți români
Andrei Ivanțoc } basarabeni internțiți
Petrov Popa } și astăzi de rușii de la
Alexandru Leșco } Tiraspol
Petru Godiac }
Xavier Amossé, primarul localității
înfrățite Nort-sur - Erdre, Franța
Mireille Robin, ex-președinte al
Comitetului de înfrățire Nort-sur - Erdre-Maieru

Societatea vegheat de Biserița din deal
și Măgura de Sus

col. V. Ilieșiu, inventator, gazetar
prof. Ștefan, profesor, director
Leonida Ștefănescu, profesor, inspector
al Inspectoratului Școlar Județean
ge. Năsăud
Bist. Ursula, profesor, muzeograf, publicist
tă: Marelui romancier LIVIU
REBREANU i s-a acordat titlul de „cetățean
de onoare” în 5 ianuarie 1927.

Privind înapoi cu emoție

Cele două zile de sărbătoare dintr-un cald și senin miez de octombrie '96 vor fi lăsat, desigur, urme pentru multă vreme în sufletele participanților. Într-o atmosferă de frumusețe, se vor uita, sperăm, minusurile inerente. Echipa de inițiativă și organizare aduce mulțumiri D-lui Icu Crăciun, unul dintre participanții organizatori, precum și colegilor. De asemenea, mulțumim D-lui Gheorghe Marinescu, președintele Consiliului Județean, D-lui Mircea Prahăse și grupului de muzeografi din Bistrița - Năsăud, precum și D-lor Macavei Al. Macavei, Lazăr Ureche și Vasile Negrușer.

Ne fimem de cuvânt, publicând pe rând comunicările din plen și secțiuni. Comunicările întregesc imaginea diversității preocupărilor intelectuale ale oaspeților și ai vrednicilor și ai Maierului.

Regretăm că n-am reușit să lăsăm mai mult loc pentru eventuale intervenții ad-hoc, mai ales pentru cei liniari, care reprezintă o adevărată linie de demarcație în fruntea noilor generații: Valer Scridoneș, Lazăr Avram, Virgil Ureche, Viluf Cărbune, Liviu Naroș, Dănilă Bob, Ovidiu Urșu, Viluf Rafiu, Mircea Muresan, Constantin Pui și alții. Spre a atenția puțin efectul greșelii, ne vom permite, în viitor, să publicăm unele din scrisorile lor pline de miez și înălțime de gând.

O notă aparte au constituit lansările de cărți ale colaboratorilor și prietenilor noștri, scriitorilor și publiciștilor: Cornel Cociușu, Iorgu Savu - Crăciun, Ioan Negru, Al. Ușiu și Lazăr Ureche, cu atât mai mult, cu cât evenimentul s-a desfășurat în ambianța unei mult apreciate expoziții de sculptură și pictură create de domniul Login T. Berende, Toader T. Berende, Mircea Ștefan și Timu Iliesiu.

Vizita muzeului local, cu prezentarea în sala „Cuibul Visurilor” a datinei Sezătorii măierene în interpretarea elevilor clasei a VIII-a A (dascălul Veronika Larion Cărbune) au avut darul să fixeze o nouă și durabilă amintire pentru vizitatori.

Aceeași laudă se cuvine artiștilor oaspeți, minunatului buchet de cântece și recitări ale elevilor de la Școala Generală „Teodor Murășanu” din Măieru, conducerea unui om de aleasă cultură, protopopol Octavian Băieș și a altor vestiți interpreți și formații de care vom vorbi în numerele următoare.

Sever URSA

Învățătorul Vasile Rebreanu - culegător de folclor

Într-o conferință despre Coșbuc, „ținută întâia oară în Sala Fundației Carol” din București, Liviu Rebreanu comunică următoarele despre preocupările literare ale tatălui său:

„Poate că în cultul tatălui meu pentru prietenul drag din copilărie (George Coșbuc n.n.) se exterioriza și un avânt al cărui aripi s-au frânt înainte de a-și lua zborul. În clasele inferioare de liceu, pe care le-au urmat împreună, făceau literatură amândoi, tata chiar mai pasionat decât Coșbuc. Scriau, firește; versuri și, firește, multe de tot. Coșbuc; alesul destinului, continuând liceul, a continuat să scrie, pe când părintele meu, având probabil mai multă răvnă decât talent și aruncat de timpuriu în vârtejul vieții, a trebuit să renunțe la poezie. N-a renunțat însă de tot la scris. Literatura e o boală grea la care dacă te-ai molipsit, nu te mai vindeci niciodată. N-a mai scris versuri, adevărat, dar a început să adune povești, descântece, chiuituri și alte produse poetice populare, și le-a publicat pe unde s-a nimerit spre cea mai mare bucurie a inimii sale.” (Amalgam, Editura Socec & Co., S.A.R. București, 1931, p. 84 - 85). Și apoi, scriitorul aduce unele precizări referitoare la această activitate a tatălui său:

„Tatăl meu a profitat și el de prietenia poetului și a plasat în „foița” Tribunei câteva povești culese din gura poporului. A fost cel mai mare succes al său în literatură, dar și de foarte scurtă durată căci, chiar în anul acela, Coșbuc a plecat la București, chemat de către Titu Maiorescu, în urma stăruințelor lui Slavici. Odată cu plecarea poetului de la Tribuna cariera literară a tatălui meu s-a încheiat definitiv. A mai scris el, negreșit, un răstimp, dar numai pentru uzul familiei care de altfel se înmulțea vertiginos.” (Op. cit., p. 86-87).

Informațiile lui Liviu Rebreanu comportă un corectiv: tatăl său n-a colaborat la „foița” Tribunei sibiene, unde nu l-am găsit. El nu figurează nici măcar cu numele în studiul bogat al lui Dumitru Pop, Folclorul literar al „Tribunei”, publicat în volumul Studii de istorie literară și folclor, Editura Academiei R.P.R., 1964, p. 107-162. Credem că e vorba despre colaborările lui Vasile Rebreanu la Gazeta Poporului, organ social, economic și literar, care apărea la Timișoara, începând cu anul 1885, proprietar, editor și redactor responsabil fiind Teodor V. Păcățan. În această gazetă, Vasile Rebreanu, cum semnează, publică Grelușul Frunzilor (Poveste), în anul III, nr. 25, 1887 și un fel de reportaj, De ici - de colea, din Tara Ardealului (Suveneruri de călătorie), anul III, nr. 37-39, 1887; în cadrul acestor note de călătorie, în partea publicată în numărul 37, sunt incluse și unele tradiții despre Pinteza Vitcazul.

Folclorul a fost una din pasiunile de mai lungă durată ale familiei Rebreanu, dacă ne gândim și la caietul cu strigături și cântece populare scris de Rodovica Rebreanu (păstrat la

Ludovica și Vasile Rebreanu

muzeul din comuna Maieru, compartimentul rezervat lui Liviu Rebreanu). Cea mai susținută și mai bogată colaborare cu folclorul a lui Vasile Rebreanu este în paginile revistei Ungaria. E vorba de revista social științifică-literară care a apărut la Cluj, între 1892-1896, având redactor-editor pe Grigoriu Moldovan, recte Moldovan Gergely, un renegat de tristă amintire. Acest instrument rușinos al trădării, fost căpitan de poliție, a ajuns profesor universitar la catedra lui Grigore Silași, după îndepărtarea acestuia din învățământ, fiind incomod politic de maghiarizare. Împotriva acestui renegat s-a produs o reacție în lanț a presei române din Transilvania și din București. Printre cei care îl atacă vehement pe Moldovan Gergely sunt și trei plugari români, Șoimuș și anume Samoila Luca, Vasile Baciu și Dumitru Iliac, într-o scrisoare pe care i-o adresează trădătorului și pe care acesta o reproduce în revista

sa sub titlul Șoimușenii ca filologi (Vremea de pre urmă), anul II, nr. 6, p. 141-142, în continuare la Poezii populare publicate de Vasile Rebreanu. Vasile Baciu era preotul Vasile Baciu Munteșu, animator al vieții teatrale românești de amatori și redactor al Revistei ilustrate; riposta dură a șoimușenilor este determinată de infamele atacuri ale revistei Ungaria la adresa lui Vasile Lucaciu.

Iertăm păcatul de colaborator la o revistă plină de otravă antiromânească, sub nume românesc și pretenții de politică înțeleaptă, al lui Vasile Rebreanu și reținem valoarea preocupărilor sale și a materialelor publicate. Vasile Rebreanu a publicat în Ungaria: poezii orale, datini populare și articole cu valențe educative-instructive: despre medicina populară, despre Higiena copilului (IV, 1895, cu unele elemente de folclor); semnează și o traducere Copilul în credința populară ungurească (IV, 1895).

Gavril SCRIDON

O întâlnire cu Liviu Rebreanu de Petronela Negoșanu

La cedarea Cujului, m-am mutat la București. Colaboram acolo la ziarul „Tribuna”, cu un articol săptămânal, deși eram încă studentă. Foarte curând am reușit să colaborez la revista săptămânală bucureșteană „Vremea”, cu articole culturale, mai ales privind literatura externă. Printre colaboratori am găsit și câțiva ardeleni, dintre care făcea parte și profesorul Vasile Netea.

Între timp, mi-am extins colaborările - pentru scurt timp - și la o publicație a directorului Teatrului Național, care

Petronela Negoșanu și Emil Boșca - Mălin

era pe atunci Liviu Rebreanu. Înfățișarea lui plăcută, distinsă, m-au impresionat deosebit. Într-o scurtă conversație cu el, i-am povestit despre contrarietatea pe care o resimțea Camil Petrescu, care, auzind că-l cunoșc, mi-a spus că se simțea frustrat că „Naționalul” nu-i joacă nici o piesă. La o altă întâlnire cu Liviu Rebreanu, i-am comunicat cele spuse de Camil, ceea ce pe Liviu Rebreanu l-a surprins. „De ce să nu-i pun o piesă pe afiș? Dar „Vremea” ar putea trimite pe cineva să-mi ia un interviu”. „L-aș putea lua chiar eu”, i-am replicat. „Nu, d-ta ești prea tânără și ești prea nouă în presă”. Mi-am dat seama că avea dreptate, deși nu fără regret. I-am propus pe Vasile Netea, pe care îl cunoșteam mai bine. Acesta a fost, firește, de acord. Foarte curând a apărut interviul, precum și discuțiile dintre Liviu Rebreanu și Camil Petrescu. S-au hotărât să prezinte piesa „Mioara”.

Apreciind retrospectiv, „Mioara”, nu era cea mai reușită piesă a lui Camil Petrescu, dar asta era. Public a avut dar mai cu măsură. Am fost invitată la premieră, dar se știe că premierele nu sunt, mai niciodată, cele mai reușite în stagiunea în care sunt oferite.

Esențialul a fost că intervenția mea a reușit și nu spre dezamăgirea celor care au colaborat la prezentarea piesei.

În angrenajul acelei epoci, pe Liviu Rebreanu nu l-am mai întâlnit spre regretul meu. În schimb, pe Camil Petrescu aveam să-l revăd foarte des la „Revista Fundațiilor Regale”, unde am colaborat, aș zice, sângeros, aproape până la dispariția acestei reviste de prestigiu.

Aș vrea să mai adug că acolo am fost lansată ca prozatoare, cu o primă nuvelă: „Am ucis albatrosul”, făcând parte dintr-un prim volum de nuvele care poartă acest titlu.

București, 28 III, 1996

Profesor în orașul Unirii Principatelor - ALEXE FORTUNAT

Alexe Fortunat, fiu al preotului Ion Hangea din comuna Maieru, s-a născut în anul 1810.

Alexa Fortunat este unul din născădenii plecați peste munți unde contribuie la luminarea poporului prin dezvoltarea școlilor și propagarea științei de carte în rândul maselor. Acest nume este de fapt pseudonimul fiului popii Ion Hangea din Maieru. „După legile grănicerești - spune biograful lui Moșil - toți tinerii trebuiau firește să facă arma. S-a observat însă la câțiva tineri intelectuali că, pentru a nu face arma, își schimbau numele, ca astfel să nu fie urmăriți. Așa a fost un Vasile Bob Fabian, așa un Leon Hangea.”

După studii începute la școli născădene și continuate la liceul din Blaj, după care urmează teologia, institut de grad academic, Alexe Fortunat, pe numele adevărat Leon Hangea, ajunge în 1835 profesor la Focșani - orașul Unirii Principatelor, cum avea să fie numit mai târziu.

Își desfășoară activitatea la „Școala Începătoare Publică”, fiind deschis ca urmare a spiritului novator al Regulamentului Organic. A avut de înfruntat piedici datorate inerției și susceptibilității față de programele școlare, față de profesori și față de tendințele de separare a învățământului de normele și practicile clericale. Nedecarat, laicizarea școlii se accentua prin subordonarea ei organelor de stat.

Urmare a activității desfășurate, Alexe Fortunat este numit revizor școlar al ținutului Râmnicu-Sărat și contribuie la înfrățirea politică a românilor din Principate.

Evenimentele revoluționare din 1848, la care Alexe Fortunat participă cu toată înfocarea inimii și cugetului îi aduc și lui ca și inspectorului școlar Ion Maiorescu, revizorului școlar Aron Florian și altor ardeleni, scoaterea din învățământ. Este poate cel mai autentic certificat al revoluționarului pașoptist originar din Maieru, a contribuției sale la emanciparea neamului românesc.

Reintegrarea lui Alexe Fortunat, ca și a celorlalți tovarăși de suferință s-a făcut după anul 1850, când se găsește iarăși la conducerea școlilor din ținutul Milcovului. Noul principe Barbu Știrbei este sfătuit să-i acorde diploma de „sărdar” și integrarea lui în învățământ să fie astfel întărită prin act domnesc.

Continuă, astfel conlucrarea tăcută cu cei din țară sau emigrați pentru împlinirea idealului național - Unirea Principatelor. Școlile au fost un teren sigur în pregătirea conștiințelor pentru consolidarea înaltei cauze patriotice. După înfăptuirea Unirii de la 1859, desfășoară o activitate neîntreruptă pentru consolidarea și instituționalizarea școlii.

Alexe Fortunat se numără printre membrii fondatori ai Societății „Transilvania” din București constituită în 1867 pentru a acorda stipendii tinerilor români ardeleni de a merge la studii superioare în țările latine.

Este interesantă introducerea-apel la Statutul Societății: „Mai mulți tineri transilvăneni, studenți la Universitatea din București, sârbând aniversarea zilei 3/15 mai, ziua reînvierii naționalității române din Transilvania în 1848 propuseră înființarea unei societăți pentru ajutorul studenților români de peste Carpați. Ideea fu salutată cu entuziasm de un număr mai însemnat de studenți și alți români generoși... societatea departe de a fi politică nu are alt scop, decât a strânge legăturile de frăție între junimea studioasă din toate părțile României venind în ajutorul studenților români din Transilvania și părțile ei”. Primul președinte al societății a fost A. Papiu-Iliarian, iar printre secretari s-a numărat și neobositul Alexe Fortunat.

Alexe Fortunat nu i-a evitat nici o clipă pe cei de acasă. Bolnav de dor îi vizita în vacanțele de vară, vășând neîntrerupt unirea tuturor românilor într-un stat unitar și independent, pe care îl vor vedea înfăptuit abia copiii și nepoții.”

Dorel Măti

Războiul de independență în presa timpului din Transilvania

Este bine știut faptul că românii din Transilvania au participat ca voluntari, sau cel puțin sufletește alături de armata română în războiul de la 1877. De altfel, presa română din această parte a țării informa la zi publicul cu tot ceea ce se întâmpla dincolo de Carpați.

Puțină lume știe însă că George Barițiu publica la 22 iunie 1877 în *Gazeta de Transilvania* un articol prin care saluta inițiativa românecilor ardeleni de a face colectă în favoarea românilor răniți în rebelul româno-turcescu. Drept pentru care ziarul maghiar Kelet din Cluj i-a intentat acestuia un proces care s-a terminat de-abia în septembrie 1879 prin achitarea decanului ziaristilor români de către un **Juriu din Sabiu**. Ba mai mult, **Amiculu familiei**, din același an, 1879, își permitea să anunțe că Alteța sa Carol I, domnul românilor, a primit din partea corpului ofițeresc o frumoasă sabie de onoare, drept amintire a glorioaselor fapte îndeplinite de armata română pe câmpul de luptă. Iată descrierea sabiei: „Mănerul (...), de aur masiv, reprezenta un vultur pe al cărui cap se afla coroana regală. Ochii săi sunt două pietricele de rubin. Partea interioară a mânerului poartă inscripțiunea: **Glorie eroilor căzuți!** Pe fiecare dintre cele trei ramuri ale apărătorului mânerului se află înserisă una din localitățile: **Grivița, Rahova, Smârdan**. Pe partea din dosul mânerului, cu care se termină aceste trei ramuri, reprezintă medalia **Virtutea Militară** și crucea **Trecerea Dunării**. Limba sabiei este din Toledo și poartă pe o latură inscripțiunea **Bravului nostru Căpitan**, iar pe cealaltă: **Bravului nostru suveran**. Pe dosul limbii, adică pe partea opusă tăișului, stă **Virtus romana rediviva**. Teaca e din oțel, având pe o latură **Steaua României**, iar pe cealaltă armele țării”. Descrierea se încheie cu informația că „această frumoasă sabie e lucrată de cei dintâi artiști din Paris în casa Froment Maurice”.

La doi ani de la Războiul de Independență, aflăm că ziarul „Ștafeta” (august 1879) omagia eroismul ostașilor români de la Grivița astfel: „Te salutăm mare și frumoasă zi de doliu, dar în același timp zi de deșteptare! (...) În genunchi Români! Prosternați capetele voastre și depunți o lacrimă pre mormântul acelor cari au primit în sacrul lor depozit germele noii noastre vieți (...) Ei, eroii, au fost mari în fapta lor; să știm și noi, pigmeii, a aprecia mărețul lor act”.

De altfel, zărele vremii: *Gazeta de Transilvania*, *Familia* (care apărea la Pesta), *Observatorul*, *Cărțile sâtenului român*, *Predicatorul* etc., pe lângă faptul că luptau necurmat pentru drepturile românilor din Transilvania, țineau și treze mințile cititorilor despre evenimentele din Țara Mamă. Ele vorbeau, în 1879, despre ridicarea în orașele **Piatra Neamț** și **Galați** de monumente comemorative întru pomenirea celor căzuți pe câmpul de luptă. Surprinde faptul și informații de genul: „Italia a recunoscut independența României și și-a trimis ambasador pe comitele Fomielli”, dar și aceea cu privire la festivitatea Independenței româniei organizată la Cluj în 12/28 făurar, 1880, de dr. A. Isac, când s-a trimis o telegramă de felicitare prim-ministrului

României, I. C. Brătianu. Printre altele, aflăm (**Amiculu Familiei**, februarie 1880) că s-au executat câteva cântece naționale: **Steaua României**, **Cântecul gintei latine**, **Deșteaptă-te române!** și s-a rostit poezia **La România liberă și independență** de Petre Dulfu. Din Deva se transmitea organizatorului următoarea telegramă: „Cu profund respect salutând ideea întrunirii ce serbați, primiți felicitările românilor din Deva, prin Login”. Tot atunci (1880) se putea citi că la Oravița, în librăria lui I. E. Ticanu, alături de **Cântec de primăvară** (versuri V. Bumbac) puteai cumpăra cu același preț (1 fl. sau 2 lei și 50 bani) cadriul „**Coloane române**” de C. G. Porumbescu.

Un episod comentat în acea vreme este și primirea profesorului dr. A. P. Alexi, originar din Sângorz Băi, la 5 august 1880, în audiență, la Sinaia, de către domnitorul României, Carol I. Iată descrierea acestui eveniment: „Cu această ocaziune (A. P. Alexi) a prezentat Domnitorului un exemplar din **Resbelu orientala**, pe care principele l-a primit cu mare plăcere și mulțumire. Domnitorul l-a întrebat despre izvoarele de care s-a folosit în scrierea op-ului, despre cauza confiscării lui, apoi despre rezultatele călătoriei sale în Dobrogea lăudând interesul ce-l are pentru flora de-acolo, în fine au vorbit despre gimnaziul din Năsăud. În timpul audienței principele a fost foarte afabil”. Câteva luni mai târziu, respectiv în 12/24 octombrie, **Amiculu familiei** publica în nr. 35, 36, 38, 39, 41, 42, 43 o disertațiune de același A. P. Alexi, intitulată **România la Plevna**, pe care, din motive obiective, n-a putut-o ține cu ocazia întâlnirii membrilor ASTREI la Turda.

Ecoul isprăvilor ostașilor români a determinat pe poeții ardeleni să-i cinstească și prin vers. Scriind despre poetul Petre Dulfu, dr. Grigore Silași (vezi articolul **Unu diamantu în nisipu** - conversațiune estetică critică asupra productelor unui june poetu romanu - **Amiculu familiei**, nr. 3-6 / 1879) îi citează acestuia poemul „**Cununa de lauri**” (dedicată bravilor ostași de la Plevna, scrisă în anul 1878!), în 12 catrene.

Pentru a vedea spiritul românilor ardeleni precum și vorbele de duh care începuseră să circule în timpul acela, invit cititorul să guste o **scânteiuță**, cu tâlc valabil și astăzi, publicată în același **Amiculu familiei** - septembrie 1879(!): „Cu ocaziunea festivităților ce se făcuseră la trecerea armatei române în Dobrogea, pe arcul de triumf ridicat în Brăila erau înscrise cuvintele: Plevna, Grivița, Nicolae, Smârdan etc. Un ofițer rus, care privea dintr-o fereastră, adresându-se unei doamne, îi zise:

- Dacă Români au luat Plevna, Grivița și toate celelalte, noi ce-am luat?

- Basarabia!!! răspunse doamna cu un ton ironic”.

Icu CRĂCIUN

Notă: 1) În 1878, la Graz (Austria), editorul Paul Cieslar a început publicarea op-ului **Resbelu Orientalu ilustratu** de Dr. A.P. Alexi și Maximu Popu, dar a fost confiscat pentru a nu constitui material de propagandă printre românii din Transilvania.

Scurt istoric al satului Anieș

Satul Anieș este așezat în lungul râului cu același nume, la o altitudine medie de 497 m (Iuliu Buta, Ana Aurelia Buta, **Munții Rodnei**, ed. Sport-Turism, București 1979, p. 64), pe drumul județean Salva - Rotunda, la 3 km est de comuna Maieru și la 4 km vest de comuna Rodna. Cele mai multe case se află la confluența Anieșului cu Someșul Mare, lângă drumul județean și calca ferată.

Este așezat într-un loc foarte pitoresc, străjuit la sud de muntele Măgura Marc (1191 m), la nord-est de dealul Cetate, iar la vest de dealul numit Jircada.

Așezarea este menționată în documentele din anul 1450, prin rolul important pe care l-a avut în apărarea Rodnei încă din secolul al XIV-lea, când pe malul drept al Someșului Mare, pe locul numit astăzi Cetate, s-a construit o fortificație de piatră înconjurată cu un șanț și un val de apărare. Mai târziu, prin secolul al XVII-lea, pe sâmburele calcaros care se ridică pe versantul stâng al văii Anieș, aproape de confluența cu Someșul Mare, s-a construit un turn de formă poligonală din care se supravegheau împrejurimile, ale cărui urme se mai păstrează și azi (ibidem, p. 64).

Satul Anieș mai este cunoscut din secolul al XVIII-lea prin izvoarele minerale folosite în scopuri terapeutice, într-o modestă clădire, lângă șosca, sub formă de băi calde și reci care au funcționat până în preajma primului război mondial.

Istoricul năsăudean, Iulian Marțian, face descrierea cetății Anieș a cărei ruine se văd și astăzi. Rolul acestei fortificații era de a apăra orașul minier Rodna, dinspre vest, în cazul unui pericol. Cetatea a fost construită chiar pe dunga dealului, în lungime de 350 m și o lățime care diferă între 25 m și 45 m. În prezent, resturile cetății sunt căzute în ruină, încât abia se pot observa la suprafață. Materialul întrebuințat pentru construirea acestei cetăți este omogen și prezintă piatră

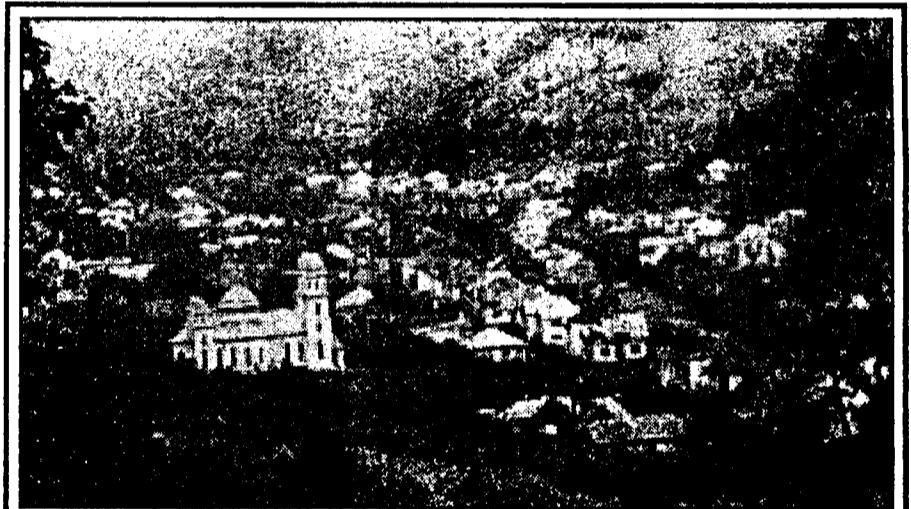
acestei construcții, de forma unui uriaș tumul din pietre brute de andezit și ciment, se ridică lângă drumul de câmp ce coboară în vale de la izvorul de apă minerală (ibidem).

Despre băile de apă minerală de la Anieș se vorbește în revista **Arhiva Someșană**, care a apărut la Năsăud. Printre articolele care abordează această problemă putem aminti: **Apele minerale rodnene, Răboaje din trecut** (Virgil Șotropa în **Arhiva Someșană**, nr. 1, Năsăud, p. 127), **O monografie a Văiei Rodnei** (Basiliu Bașotă în A.S., nr. 26, Năsăud, 1939, p. 79). **Cercetând arhivele rodnene** (Emil Boșcă-Mălin în **Arhiva Someșană**, nr. 20, Năsăud, 1936, p. 376).

În **O monografie a Văiei Rodnei** se arată: „Din jos de Rocna la o distanță de o jumătate de oră ajungem la scaldel minerale de la Anieșu, (...) care aparțin la proprietatea fondurilor școlare ale fostului Regiment II de graniță, cumpărându-le de la familia comitelui Bethlen, dar cu rezerva dreptului de servitute pentru acca familie de a-și avea locuința în sezonul de scaldă. Aceste scalde au fost cunoscute și pe timpul antecilor romani...”

În **Cercetând arhivele rodnene** se arată că „băile din Anieș au fost lăsate într-o totală părăsire”. Documentul citat arată în continuare: „... băile de la Anieș au fost vizitate până la sfârșitul secolului al XIX-lea. Așa, în anul 1868 număra 264 vilegiaturști de ambele sexe. Poliția supremă comunica șefului cercului Rodna Eugen Schiller că: << așa ca în ultimii doi ani și în anul acesta pentru sezonul de baie de la Anieș serviciul siguranței se va executa de către D-voastre. Jocurile de noroc să nu fie tolerate >>”.

Anieșul s-a constituit ca sat separat de Maieru abia la sfârșitul secolului al XIX-lea. În anul 1890 existau în localitate numai 16 familii, iar 10 ani mai târziu, în 1900, 27 de familii (Arhiva Primăriei din Maieru). În anul 1906 au fost arse 2 clădiri din lemn pentru băi, care au fost construite de groful Banfy după anul 1800, iar după această dată

Anieș - vedere generală

brută din andezit și ciment din nisip de var, materiale ce nu se află nici în solul, nici în subsolul acestui teritoriu. În interiorul cetății duce o singură intrare în partea de nord a dealului, unde panta este mai domoală, deci culmea mai ușor accesibilă. Resturile incintei reprezintă îngrămădiri liniare de pietre și ciment a căror suprafață simetrică ne face impresia că zidurile au fost distruse în mod sistematic. Cetatea a avut 9 turnuri, ale căror ruine se găsesc la intervale care diferă între 25 m și 40 m. Pe interiorul incintei, în partea opusă intrării se află donjonul (fortificația de ultim refugiu). În interior se află **camenata** (locuința) și bucătăriile ganizoanci. O dolină ne indică unde a fost fântâna ori cisterna cetății. La o distanță de circa 10 m de la baza zidului incintei, pe frontonul dinspre vest al cetății, se văd urmele unui șanț care duce paralel cu incinta și înconjoară în formă de semicerc partea de vest și de sud a incintei (Iulian Marțian, **Castrul Rodna, Arhiva Someșană**, nr. 4, Năsăud, 1926, p. 45).

Pentru stăpânirea nemijlocită a șoselei, care pe acele vremuri ducea peste platoul situat între Someș și Cetate, era nevoie de o fortificație specială, de un castrum inferius, care s-a ridicat în acest loc. Resturile

aple minerale de la Anieș sunt lăsate în părăsire, ridicându-se stațiunea de la Sângorz-Băi.

În anii primului război mondial satul număra 55 de familii. După primul război mondial se constată o creștere rapidă a populației, astfel că în 1940 erau în Anieș 150 de familii (ibidem).

În anul 1960, localitatea avea 200 de case, iar în 1970 avea 311 case. La data de 1 ianuarie 1979 așezarea număra 344 de case și 1343 locuitori (ibidem). În prezent satul Anieș număra 400 de case și are o populație de 2000 locuitori (ibidem).

În satul nostru se află următoarele unități economice: 1. Centrul de fructe de pădure. 2. Depozitul de bușteni, aparținând de I.F.E.T. Năsăud. 3. Coloana S.M.T.F. pentru transporturi forestiere. 4. Atelierul mecanic pentru reparații forestiere. 5. Două brigăzi silvice aparținând de Ocoalele silvice Sângorz-Băi și Rodna. 6. Numeroase unități comerciale și de prestări servicii.

Din cele prezentate mai sus, reiese că satul Anieș dispune de un mare potențial economic și de perspective mari de dezvoltare.

Pavel CIUPE

Nume proprii în opera lui Liviu Rebreanu

I. Dicționar al numelor de persoane masculine și feminine prelucrate de Liviu Rebreanu în opera sa din zona Văii superioare a Someșului Mare cu centrul în comuna Maieru.

Anton - prenume masculin, în Caiete (publicat de Nicolae Gheran), apare inclus în ciclul **Amintiri de la țară** (din copilărie) ca subtitlu al unui tablou mic, idilă de la țară - titlul inițial fiind **Nebunul**, p. 326. Din proiecte, numele a fost preluat de Rebreanu în romanul **Răscoala**, cap. III, sub forma „Anton Nebunul” și ne apare astfel „un om în capul gol, cu părul lung și încălțat, cu o bărbuță cafenie rară, cu niște ochi mari, negri, foarte vii, îmbrăcat în suman larg, cenușiu care îi ajungea până la genunchi, desculț și cu o traistă vârgată în băț”. Ca nume în cadrul comunei Maieru este destul de răspândit: 20 (0.56%). S-a calculat dintr-un număr de 3479 de prenume masculine culese din 10 în 10 ani începând din anul 1876. Numele s-a format dintr-un prenume urmat de o poreclă. În piesa lui I.C. Vissarion, **Lupii**, întâlnim un nume asemănător, Dumitru Nebunul.

Armeanca - nume feminin din **Idilă de la țară**, apare în **Caiete** p. 148 sub numele de Armanca, soție a Armanului, și este prefigurată astfel: „Armanca era o femeie înaltă uscățivă, rece, mândră ca o împărăteasă ... Cu copiii era strictă ca un sergent cu cătanele” din **Armanul și clubul**. S-a format ca nume etnic prin femininul de la Armeanul.

Armeanul - pe numele adevărat Sencovici este poreclit așa de țărani mărieni fiindcă vorbea foarte stricat românește; iar de copii, Șchiopul, deoarece umbla în două cărje. În **Caiete** p.127, apare cu numele Armanul și „are o față neagră ca un arab, o chelie ca o lună plină și o pereche de ochelari pe care toată ziua îi freacă și îi curăță cu un petec de flanelă gălbuie”. Este întâlnit în **Idilă de la țară** sub forma Armeanul. Satul Maieru număra în anul 1885 un număr de 2332 de locuitori; iar în anul 1921, 3146 de locuitori, din care 15 armeni. Numele arată originea națională.

Boroii - nume masculin în **Idilă de la țară** „flăcău umeros cu fața bălaie și zâmbitoare, cel mai tare om din sat, ajutor al cârciumarului, evreu poreclit Dihorul, prefigurează parcă cei doi eroi de mai târziu, Ion și Petre Petre. Ca nume, provine dintr-o poreclă existentă și azi în Maieru (bour+oi boroii Boroii(u) - derivat masculin). Numele este prelucrat în **Hora morții**. Boroii - „un căprar

spătos și înalt cât un munte, cu ochii mici sfredelitori, rămași în fundul capului, cu o mustață subțire, bălaie și cu fălcile ieșite înafară” se confruntă într-o manieră proprie cu rivalul său, Haramu, pe care îl domină total ajutându-l doar din instinct. Același nume apare și în nuvela **Răfuiala**, completat cu prenumele Gavrilă. Ca sfătuitor la rele, el îndeamnă pe soțul înșelat să-și pedepsească nevasta violent. În nuvela **Cuibul Visurilor** se amintește despre el că s-a prăpădit în război. Numele este măierean deoarece apare în **Caiete**, p. 326, în cadrul **Amintirilor din Maieru**.

Boșcanu - nume real din galeria dascălilor măiereni care apare creionat de Rebreanu în **Caiete**, p. 161. El provine din porecla colectivă de la familia Boșca și este descris astfel „umbla în opinci și numai în sărbători cu ciubote mari de iuft. Era un om mic, grosuț, căpățână cât pumnul, cu o pereche de mustațe lungi” de să le învârtă pe lângă urechi, învâluit într-o bondiță de plănură tivită, guler lat de catifea, o pălărie lată, țărăneasă”.

Briceag - nume real din Maieru, preluat de Rebreanu în romanul **Ion**.

Fanny și Liviu Rebreanu

După mărturisirile scriitorului, în Maieru au trăit și lăutarii din romanul **Ion**. În roman apare astfel: „Cei trei lăutari cântă lângă șopron, să-și rupă arcușurile. Briceag, cu piciorul pe o buturugă, cu cotul stâng pe genunchi, cu obrazul culcat pe vioară, cu ochii închiși își sfârâie degetele pe strune și cântecul saltă aprig, înfocat”. Ca nume a dispărut astăzi total. (va urma)

Iacob NAROȘ

Mulțumiri

Redacția noastră aduce sincere mulțumiri tuturor celor care au avut bunăvoința de a ne trimite opiniile lor în scrisori, articole, ori prin alte canale mass-media, în legătură cu apariția primului număr al revistei „Cuibul Visurilor”. Le suntem profund recunoscători pentru promisiunile de colaborare sau chiar sprijin material în viitor: **Distinșii prieteni** ing. Ovidiu Crețu, prefectul județului Bistrița - Năsăud, Ion Moise, redactor al cotidianului „Răsunetul”, Marioara Murărescu, redactor - șef la Televiziunea Română, Paul Grigoriu, Radio România - Actualități, criticul literar Adrian Dinu Rachieru, Timișoara, Ciprian Moldovan, redactor - șef la Radio Transilvania, dr. Mircea Coloșenco, director în Ministerul Culturii, ing. Iorgu Sava - Crăiești, publicist București, prof. univ. dr. docent Gavril Istrate și prof. univ. dr. Alexandru Husar, Iași, prof. univ. dr. Victor Ursa, Cluj Napoca, conf. univ. dr. Lazăr Avram, Ploiești, prof. Simona Konradi, revista MINERVA, prof. Ioan Seni, președintele Astrei năsădene, prof. Dumitru Vrandu, prof. Petru Istrate, secretarul Astrei Brașov, prof. Damaschin Pop Buia, Germania, Ionică Buia, S.U.A., ing. Login Coruțiu, Timișoara, prof. Ovidiu Petri, Nimigea, prof. Teo Vrășmaș, Sângeorz - Băi și alții, pe care îi vom menționa în numerele viitoare.

Sever URSA

Inegalități reale

Relația de ordine în R

Def. 1 Fiind date două numere reale x și y vom scrie $x < y$, dacă există un număr pozitiv k astfel încât $x+k=y$, $k \neq 0$. Relația $x < y$ se numește relație de inegalitate strictă.

Def. 2 Fiind date numerele reale x și y, vom scrie $x \leq y$ dacă $x < y$ sau $x=y$.

Proprietăți ale inegalităților

- R) $(\forall) x \in R, x \leq x$ reflexivă;
- A) Dacă $x \leq y$ și $y \leq x$, atunci $x=y$ antisimetrică;
- T) Dacă $x \leq y$ și $y \leq z$, atunci $x \leq z$ tranzitivă;

Legătura dintre relația de inegalitate și adunarea numerelor reale

- A1) Dacă $x < y$, atunci $x+a < y+a$ $(\forall) a \in R$
- A2) Dacă $x+a < y+a$, atunci $x < y$ $(\forall) a \in R$
- A3) Dacă $x < y$ și $a < b$, atunci $x+a < y+b$
- A4) Dacă $x+y < z$, atunci $x < z-y$

Legătura dintre relația de inegalitate și înmulțire

- I1) Dacă $x < y$ și $c > 0$, atunci $cx < cy$
- I2) Dacă $cx < cy$, $c > 0$, atunci $x < y$
- I3) Dacă $x < y$ și $c < 0$, atunci $cx > cy$
- I4) Dacă $cx > cy$ și $c < 0$, atunci $x < y$
- I5) Dacă $a, b, x, y > 0$ și $a > b$, $x > y$, atunci $ax > by$
- I6) Dacă $x, y > 0$ și $x > y$, atunci $\frac{1}{x} < \frac{1}{y}$

Legătura dintre relația de inegalitate și ridicarea la putere

- P1) Dacă $x, y > 0$ și $x < y$, atunci $x^n < y^n$, $n \in N$
- P2) Dacă $x, y > 0$ și $x^n < y^n$, $n \in N$, atunci $x < y$
- P3) Dacă $x, y < -1$, $m, n \in N$ atunci:
 - 1) $x^n < y^n$, dacă n - par, m - impar
 - 2) $x^n < y^n$, dacă n, m - impare, $n < m$
 - 3) $x^n < y^n$, dacă n, m - impare și $n > m$
- P4) Dacă $-1 < x < 0$, $m, n \in N$ atunci,
 - 1) $x^n > y^n$, dacă n - par, m - impar
 - 2) $x^n > y^n$, dacă n, m - impare, $n > m$
 - 3) $x^n > y^n$, dacă n, m - impare și $n < m$
- P5) Dacă $0 < x < 1$, m, n numere naturale, atunci
 - 1) $x^n > y^n$, dacă $n < m$

P6) Dacă $x \geq 1$, m, n numere naturale, atunci $x^n > y^n$, dacă $n > m$

Demonstrarea proprietăților se face plecând de la definiții:

- R) $x \leq y \Leftrightarrow x+k=y$, $k \geq 0$, deci $x=0+y$
- A) $x \leq y \Leftrightarrow x+k=y$, $k \geq 0$
 $y \leq x \Leftrightarrow y+k=x$, $k \geq 0$, deci $x+k=x-k'$, adică $k=-k'$, dar un număr pozitiv nu este egal cu un număr negativ, deci $k=k'=0$ și atunci $x+0=y \Leftrightarrow x=y$.
- T) $x \leq y \Leftrightarrow x+k=y$, $k \geq 0$
 $y \leq z \Leftrightarrow y+k=z$, $k \geq 0$, deci $x+k=z-k'$ sau $x+(k+k')=z$, $k+k' \geq 0$ deci $x \leq z$
- A1) $x < y \Leftrightarrow x+k=y$, adunăm pe a, $(x+a)+k=y+a$, $k > 0 \Rightarrow x+a < y+a$
- A2) analog, dar scădem pe a
- A3) $x < y \Rightarrow x+k=y$
 $a < b \Rightarrow a+k'=b$ adunăm egalitățile
 $x+a+(k+k')=y+b$, $k+k' > 0 \Rightarrow x+a < y+b$
- A4) $x+y < z$ aplicăm A1), adunând (-y) deci $x+y+(-y) < z+(-y) \Rightarrow x < z-y$
- I1) $x < y \Rightarrow x+k=y$ înmulțim cu c, ($c > 0$), $cx+ck=cy$, $ck > 0 \Rightarrow cx < cy$
- I2) analog dar înmulțim cu $\frac{1}{c}$, $c \neq 0$
- I3) $x < y \Rightarrow x+k=y$ înmulțim cu c, ($c < 0$)
 $cx+ck=cy$ dar $ck < 0$, deci $cx=cy-ck$, dar $-ck > 0$ deci $cx < cy$
- I4) analog ca la I3
- I5) $a > b \Rightarrow a=b+k$, $k > 0$
 $x > y \Rightarrow x=y+k'$, $k' > 0$, plecăm de la relația a doua pe care o înmulțim cu a, dar înținem cont că $a=b+k$
 $ax=(b+k)(y+k')$
 $ax=by+(bk'+ky+kk')$, $bk'+ky+kk' > 0$ deci $ax > by$.
- I6) $x < y \Rightarrow x+k=y$
 $x < y$ înmulțim cu $\frac{1}{xy}$, $x, y > 0$ $\frac{1}{y} < \frac{1}{x}$ sau $\frac{1}{x} > \frac{1}{y}$

P1) Plecăm de la formula $x^n - y^n = (x-y)(x^{n-1} + \dots + xy^{n-2} + y^{n-1})$ fie $E = x^{n-1} + x^{n-2}y + \dots + xy^{n-2} + y^{n-1}$ observăm că $E > 0$ (sumă de numere pozitive). Dacă $x < y \Leftrightarrow x-y < 0$, deci $x^n - y^n < 0 \Leftrightarrow x^n < y^n$

P2) analog ca la proprietatea P1)

- P3) 1) evidentă
- 2) x^m pus pe axa reală se află în dreapta lui x^m când $n < m$
- 3) analog ca la 2)

Celelalte proprietăți se demonstrează folosind definiția relației de ordine sau cu ajutorul corespondenței biunivoce între mulțimea R și axa reală.

(Va urma),
Prof. Simion ANDRONESI

Veterinaria

Despre activitățile sanitare veterinare și implicațiile acestora

Activitățile sanitare veterinare sunt multiple și ele se desfășoară pe trei planuri principale: **medical, social și economic.** Rolul medical al acestor activități constă în apărarea sănătății animalelor, prin prevenirea și tratarea bolilor, unele dintre acestea fiind specifice animalelor, iar altele comune omului și animalelor; ele constituie scopul principal al acestor activități. **Rolul social,** legat de cel medical, constă, pe de o parte, în combaterea zoonozelor, iar pe de altă parte, în activitatea de control al produselor de origine animală, destinate alimentației omului, având ca scop evitarea îmbolnăvirii oamenilor cu aceste produse. **Rolul economic** decurge, pe de o parte, din faptul că animalele reprezintă un bun economic, un bun ce poate fi valorificat, o marfă cu valoare de schimb, iar pe de altă parte, în cursul stării de boală scade capacitatea de producție a animalelor respective. Deși activitățile sanitare veterinare nu au scop economic în sine, ele au efecte economice importante.

În general, activitățile sanitare veterinare au ca obiectiv prioritar prevenirea bolilor de orice natură, tratarea animalelor bolnave și reducerea la minimum a duratei de îmbolnăvire, deoarece acestea sunt însoțite de scăderea producției. De altfel, indicatorul cel mai semnificativ al sănătății animalelor îl constituie producția acestora, iar scăderea ei este totdeauna un semn al unor îmbolnăviri: randamentul animalelor bolnave este cu 30-40 % mai mic decât al celor sănătoase.

Atât prevenirea îmbolnăvirii animalelor, cât și tratarea celor bolnave, reprezintă acțiuni sanitare veterinare cu efecte economice concrete, ce trebuie apreciate prin prisma pierderilor evitate. Aceste pierderi s-ar fi produs dacă nu s-ar fi luat măsurile sanitare veterinare și nu numai prin prisma pierderilor care s-au produs din cauza îmbolnăvirilor, sacrificărilor sau mortalității.

Nu este corect să fie apreciate activitățile sanitare veterinare numai după numărul animalelor moarte și sacrificate; ele trebuie apreciate după toate laturile acestor activități, dar, mai ales prin valoarea animalelor salvate și a producției realizate, prin măsurile profilactice și tratamentele aplicate.

Dr. Login T. Berende

Scurte știri

În localitatea Ghimeș - Palanca, județul Bacău, unde a fost condamnat la moarte prin spânzurătoare Emil Rebreanu, fratele erou al marelui romancier, născut în Maieru, în 1899, fiițează o societate culturală „Emil Rebreanu”, condusă de domnii profesori Dumitru Cojocaru și Petru Colăcel. La cea de-a VI-a ediție a **COLOCVIILOR NAȚIONALE REBREANU** organizate aici sub patronajul eminentului editor Nicolae Gheran, au participat și reprezentanți ai meleagurilor rebreniene, d-nii profesori Andrei Moldovan din Beclean și Sever Ursă din Maieru. Într-un număr viitor al revistei vom publica un scurt eseu: „De la Maieru, la Ghimeș - Palanca, între leagănul și mormântul unui erou”.

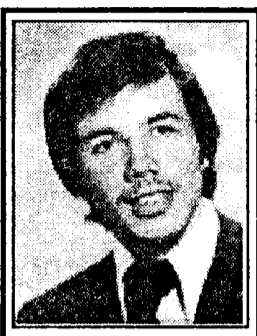
*

Sub semnul Luceafărului

Între 14-17 iunie a.c., în Iașul legendar a avut loc cea de-a 92-a Adunare Generală a **ASTREI**, cu participarea unor reprezentanți din aproape toate comunitățile românești de peste granițele țării. Amănunte, în numărul viitor.

S.U.

Sport

10 ani de schi fond la Maieru

Dacă vom privi mercurul termometrelor de afară, titlul acestui articol poate părea desuet; ne rămâne totuși nostalgia albului imaculat al zăpezilor, a asprimii gerului pur de februarie, a roșului sănătos din obrăjorii copiilor.

Suficiente motive să resimțim

fiorii plăcuți și reconfortanți într-o toridă zi de iulie ...

Și pentru că această revistă proaspătă a măierenilor, cu care ne mândrim, a reușit să dea rod în anotimpul verii, în ea trebuie să-și găsească loc și sportul, singura activitate umană ce nu ține cont nici de anotimp, nici de asprimită tranziției.

Ne-am decis să începem cu schiul fond, nu neapărat din orgoliul de a fi inițiat și menținut o tradiție, cât, mai ales, din dorința de a face cunoscută prezența micilor schiori măiereni în zecile de competiții județene, naționale și chiar internaționale consemnate în acest ultim deceniu din îndelungata istorie a școlii locale.

Schiul de fond a apărut cu aproximativ 4000 de ani în urmă, în țările scandinave, considerat ca cea mai eficientă formă de deplasare și devenind o unealtă care însoțea aproape permanent omul scandinav în multe îndeletniciri zilnice.

Au trebuit să treacă milenii până când schiul să devină, dintr-o unealtă de sprijin, sport în sine.

În România, primele competiții de schi au loc în anul 1893, la Cluj și Brașov.

În ultima perioadă, schiul de fond a luat o amploare deosebită, mai ales în rândurile tineretului, dar și a celor mai în vârstă, având în vedere accesibilitatea la nivelul tuturor categoriilor sociale. Valențele lui benefice pentru organism și intelect îl transformă, pe zi ce trece, într-o modalitate de refulare a românului modern.

Iată, au trecut 10 ani de când, în iarna 1985-1986, un entuziast inspector de specialitate „uită” la Maieru, vreo cinci perechi de schiuri fond, atât profesorul, cât și o mână de „coțobrei” care nu mai văzuseră până atunci, schiuri „domnești” atât de înguste ...

Așa se înfiripa o tradiție. Mai întâi, timid sub forma unor jocuri nevinovate, apoi cu antrenamente din ce în ce mai atent cuantificate, până la parcurgerea unui bilanț pe care nu-l puteam prevedea.

Acest sport nu apare pe un teren sterp. Fiind apanajul județelor preponderent montane, meleagurile noastre au oferit condiții ideale, devenind cu timpul unul dintre cele mai reprezentative ramuri sportive.

Exemplul Văii Bărgăului, unde profesori și antrenori de înaltă calificare transformă acest sport în tradiție și faimă, este edificator. La mândria bărgăuanilor se adaugă, ceva mai târziu, și cea a animatorilor de pe Valea Someșului, unde acest adevărat „microb” pătrunde încet dar sigur, datorită pasiunii unor profesori excepționali din Șanț, Rodna, Sângeorz-Băi sau Năsăud.

Din această permanentă „rivalitate” au rezultat sportivi de excepție, care ne-au reprezentat și ne reprezintă încă în competiții interne și internaționale. E dificil a prezenta gazetărește un deceniu de schi fond la Maieru, de aceea, un scurt periplu statistic poate acoperi, credem, eficient dar cam prozaic, o atare întâmplare.

Micii schiori măiereni au participat, în timp, la zeci de concursuri județene și naționale, obținând 97 de clasări în primele trei locuri și alte zeci de clasări în limita locurilor IV-X. Detaliind, ei obțin 29 de locuri I, 33 locuri II și 35 locuri III.

Sportivi de excepție ca Ionică Ureche, Claudia Rebrîșorean, Anuța Sădor au adus pentru Maieru în anul de grație 1989, un număr de 7 medalii: 2 aur, 1 argint, 4 bronz. Mai precis, Ionică Ureche, aur la Concursul Republican de biatlon al CSS-urilor, bronz - ștafetă, Râșnov, 26-29 ian. 1989, aur la Campionatul Republican Școlar (cl. V-VIII), bronz-ștafetă, Bușteni, (4.III.1989), argint la individual, bronz-ștafetă, Campionatul Republican Școlar, Piatra Fântânele (13-14.II.1989). Claudia Rebrîșorean și Sădor Anuța obțin locul I ștafetă, în același concurs.

(va urma)

Liviu URSA

(urmărire din pag. 2)

Ortodoxia cu fundament apostolic, cu succesiune, continuitate apostolică și tradițională este prin structura ei ecumenică, blândă și plină de dragoste.

Scriind aceste rânduri, despre fostul coleg, preotul și monahul - arhimandrit Ioan Horea, recapituliez un crâmpei din copilăria noastră măiereană, cu mândria că Maierul l-a veșnicit pe marele Rebreanu, pe Virgil Șotropa, și că măgurile noastre stau strajă dreptei credințe, alături de Sfinția Sa, de care numai munții ne despart. Mai multe despre Moisei și starețul acestui sfânt locaș, vă recomand să citiți cartea „Mănăstirea Moisei” - apărută la editura Sfintei mănăstiri Moisei, 1994, de arhimandrit Ioan Horea.

Cu gândul la autorul acestei superbe monografii, cu gândul că Moiseiul este un „ciob de cer” luminos și prietenos, fără pretenția unei recenzii, ci doar a unui modest incurs, îmi vin în minte cuvintele Sf. Ioan Scărarul, Scara 27, ca modestă ofrandă adusă mănăstirii și starețului ei: „Mănăstirea e un cer pământesc, iar monahul un înger în întrupare umană”.

S-au născut:

Ianuarie

Cârceie V. Daniel • Hodoroga V. Silvia • Flămând L. Anuța • Sohorca N. Domnica • Candale V. Vasile • Bolfă M. Florin • Croitor F. Florin • Buta L. Angela • Strugar L. Cătălin

Februarie

Turșan Bolfă Marius • Turșan Bolfă Cristian • Motofeala A. Cițuca • Bozbici D. Daniela • Dumitru V. Augustina • Buburuzan A. Alexandru • Bozbici C. Alin

Martie

Candale I. Toader • Leonte V. Lidia • Hădărău P. Petru Pop P. Irina • Onița M. Mihaela • Bazga D. Cristina

Aprilie

Hoza V. Maria • Cariuc G. Lucreția • Candale A. Palagica • Pârlea V. Augustina • Dumitru S. Viorica • Ivașcu V. Călin • Candale L. Alexandru • Bolfă D. Petrică • Candale S. Ionuc

Mai

Holbură I. Letiția • Miron I. Ioan • Pașca N. Nicolae • Candale V. Viorica • Bolfă I. Crina • Greab M. Silviu • Sidor L. Lucreția • Pârlea Alexandru • Berende V. Claudiu • Ureche V. Luciana • Rebrîșorean G. Ioana • Motofeala V. Mioara

Să crească mari, frumoși și stăruitori!

S-au căsătorit:

Berende Aurel cu Buia Jarda - Valeria
Bârta Virgil cu Burnar Saveta - Dorina
Mihăilă Pompei cu Irini Aurica
Mogin Ioan cu Hodoroga Florica
Cârceie Iacob cu Timiș Maria
Hoza Petru cu Sidor Augustina - Aurelia
Rațiu Maxim cu Ignat Florica
Cimuca Toader cu Cordoș Floarea

Le dorim „Casă de piatră” și urmași vrednici!

Au plecat dintre noi:

Candale Ionel - 67 ani
Lorințiu Dumitru - 66 ani
Pârlea Mitrofan - 68 ani
Motofeala Pantelimon - 65 ani

Odihnească-se în pace!

Datele au fost furnizate de doamnele
Clara Rațiu și Victoria Negruser,
de la Primăria și Dispensarul uman Maieru

Aleșii noștri

Primar: Cărbune Ioan - USD

Viceprimar: Andronesi S. Ioan - MER

Consilieri:

Andronesi S. Ioan (MER)

Berende V. Login (PDSR)

Berendea A. Login (PDSR)

Botiș Vasile (USD)

Bumbu Vasile (USD)

Candale A. Ioan (CDR)

Cărbune Alexandru (USD)

Flămând Lazăr (PDSR)

Hangea Petru (CDR)

Hădărău Augustin (USD)

Hădărău Doruț (independent)

Manu Florentin (PUNR)

Rațiu Vasile (USD)

Roman Mihai (PDSR)

Ureche Ioan (PSM)

Varvari I. Iacob (MER)

Voicu Gheorghe (USD)

După cum rezultă din situația de mai sus, în urma alegerilor din 2 iunie, USD a obținut 6 mandate, PDSR - 4, CDR - 2, MER - 2, PSM și PUNR câte 1 mandat și 1 mandat independent.

În atenția cititorilor noștri!

Primim comenzi pentru anunțuri și publicitate.

Mulțumim dlui Damaschin Pop - Buia pentru sprijinul financiar și d-lui Aurel Podaru pentru tehnoredactarea și tipărirea publicației noastre.

Cititorii din țară pot face abonamente expediind banii în contul (lei): 4072996061187, Banca Română de Dezvoltare, Agenția Sângeorz - Băi, strada Izvoarelor nr. 92, jud. Bistrița - Năsăud, sau pe adresa redacției.

Costul unui abonament pe trei luni: 5000 lei (în țară) și 7000 lei (în străinătate).

Adresa redacției: Muzeul „Cuibul visurilor”, comuna Maieru, Județul Bistrița - Năsăud.

Zoo

Pledoarie

pentru ornitologie

Ornitologia sau studiul și observarea păsărilor-iată o știință și o pasiune la îndemâna tuturor. Simplu orășean care se oprește pentru o clipă să observe zborul acrobatic al pițigoifului sau micra răscolind frunzele, în căutarea hranei, pentru odraslele flămânde, este deja un ornitolog în devenire. Omul de la țară participă cotidian la micile spectacole ale naturii: codobatura care ciugulește în urma plugului, rândunelele ce se cuibăresc în podul grajdului, gaița care înșfacă nucile de pe ramuri, ori ciocârlița - alăuta soarelui - înălțându-se deasupra coșului brobonit de sudoare, iată câteva bucurii simple pentru omul de rând care și el este, fără să știe, un ornitolog.

Accastă minunată „pierdere de vreme” a devenit pentru mine o veritabilă pasiune. A cunoaște, a iubi, a proteja, iată trei lucruri inseparabile în slujba cărora trebuie puse numeroase cunoștințe științifice și mai ales dragostea pentru natură. A promova aceste calități este unul din țelurile acestei pledoarii care, sper să fie în același timp și o invitație în a observa și a înțelege păsările.

Ornitologia are totul pentru a seduce. Dar cel mai puternic atu este acela de a participa activ și rapid la spectacolul naturii. Dintre toate animalele, păsările sunt cel mai ușor de observat căci, în marea lor majoritate diurne, ele se află peste tot nefiind deloc nevoite de a întreprinde mari călătorii pentru a le întâlni. Ornitologia nu este numai o pasiune ... contemplativă, ea subînțelege o acțiune importantă în favoarea protecției și conservării naturii. Și ceea ce este captivant și pasionant nu este numai dorința de a descoperi (a observa) o nouă specie, ci mult mai des aceea de a privi, cunoaște și înțelege obiceiurile, comportamentul și viața unor zburătoare mult mai „umile”. Câtă fericire să observi, de la câțiva pași, lăstunii care ciugulesc firimituri de noroi pentru casa lor de lut. Orice bucurie simplă și înălțătoare să contempli din umbra unui tufiș modesta codobatură ce-și hrănește puii fără răgaz, remindu-ne că tot „inima de mamă este capodopera creațiunii” (E. Bersot). Orice spectacol fascinant, când cu urechea lipită de scoarță și sufletul oprit, ascuți tamburina doamnei Dendracopos în ramul secăt de sevă, ori pițigoiful acrobat ce ne vizitează cantina și ne încălzește inima și ne înbucură ochii în schimbul câtorva semințe, ori ce surpriză când de sub piciorul rămas încremțit în aer zboară puil de pietrar sur, dublându-ne bătăile inimii. Ori ... ar trebui mii de exemple pentru a întregi așful spectacolelor naturii.

La început nu este întotdeauna ușor să identificăm păsările. Foarte mobile și câteodată sperioase ele au învățat, că, încă de mult, omul le este cel mai mare dușman. Primele ieșiri pe teren sunt uneori decepționante și descurajante. Mulți neofiti descurajați abandonează încă de la început observațiile, fie din cauza timpului nefavorabil sau a altor obstacole ce se ivesc pe acest drum. Accastă primă sau prime decepții pot și trebuie să fie repede surmontate. În copaci, mărarci, iarbă, pe apă sau aiurea, se întâmplă descoperi să nu ai timpul necesar să „prinzi” pasărea în câmpul vizual al binocului. După puțin antrenament și răbdare vom pune lentila binocului direct pe „țintă”. Experiența va rezolva totul. Aceste câteva decepții de scurtă durată vor fi șterse de amintirile de neuitat din lumea înaripatelor și a naturii.

Cred că cel mai bun mijloc de a contracara, ceea ce cu aș numi „stresul debutantului”, este acela de a aparține și a participa la viața unei societăți. A adera și a participa la viața unui grup naturalist oferă enorme avantaje: primul este acela de a progresa rapid și de a se informa și acționa pentru mediu într-un grup de oameni competenți (profesioniști) și al doilea, tot atât de important, de a-ți face prieteni.

Și nu este o exagerare sentimentală ci un adevăr simplu acela de a afirma că păsările au asupra omului o influență purificatoare fără egal. În orele întunecate și sumbre, când ni se pare că specia umană a murdărit lumea întregă, păsările sunt dovada contrariului.

Într-adevăr, cred că observarea și înțelegerea păsării libere, în starea ei naturală, contribuie la fericirea vieții noastre. Dar, pentru a le iubi cu adevărat, trebuie să le cunoaștem și să le înțelegem fără a le perturba. Înțelegând păsările, ne vom înțelege mai bine semenii și atunci când se va întâmpla aceasta (noi, ornitologii, sperăm să nu fie prea târziu), deasupra pământului va străluci lumina albă și pașnică a Porumbelului.

Ilie HOZA

SEMNALE

De la Turda la Maieru ...

Pe la mijlocul lui august trecut, de ziua Sf. Maria, ne-a vizitat muzeul un grup de fete, corul Școlii generale „Teodor Murășanu” din Turda, sub conducerea părintelui Octavian Băieș. Cu acea ocazie s-au stabilit prietenii cu unii dintre elevii noștri, ghizi din cercul „Liviu Rebreanu”. I-am invitat apoi la serbările „Zilele măierele”. Au venit din nou la noi, de data asta cu un frumos program de cântece și

Candela
Revista religioasă a clericilor și a
aboulventilor

Școlii „Teodor Murășanu” din Turda
Anul II (1995) Nr. 10 (11-12)

DIN SUMAR

- „Măria Onoasă Revizuită și celebrată”
- „Căntec de închinare al doilea de secol”
- „Activitatea Școlii „Teodor Murășanu”
- „Biserica „Sf. Iosif” din Turda”
- „Măria Onoasă și Maieru”
- „Sf. Iosif și Maieru”
- „Regulile de viață pentru Decalogul”
- „Măria Onoasă”
- „Măria Onoasă și Maieru”

recitări. Ne-au oferit o frumoasă surpriză, recitând din versurile poetului nostru Iustin Ilieșiu, atât la Troița eroilor, cât și la festivitatea de dezvelire a plăcii cu numele poetului, dat Școlii generale din Anieș.

Ne-au adus în dar minunata lor revistă religioasă „CANDELA”. Ce nume luminos! Au dăruit embleme și ceramică pentru școală și muzeu. Ne-am fotografiat împreună. Ei continuă să ne încurajeze frățește și să ne acorde sprijin pentru apariția revistei „Cuibul visurilor”.

Vă mulțumim, dragi colegi, și sperăm să vă vizităm și noi.

Cristina CROITOR
cls. VIII-A

Anuțăm persoanele fizice și juridice care doresc să sprijine financiar publicația noastră că am deschis contul (în lei) nr. 4072996061187 la Banca Română de Dezvoltare, Agenția Sângeorz - Băi, județul Bistrița-Năsăud, cu mențiunea „pentru redacția Cuibul Visurilor”.

Vă mulțumim!

Cuibul visurilor

Informații

Învățământ

Cultură

Sport

Redactor șef: ICU CRĂCIUN

Redactori: Login T. Berende, Ilie Hoza, Liviu Ursa

Adresa redacției: Muzeul Cuibul visurilor Maieru

Machetare: Aurel Podaru

Tehnoredactarea computerizată: A.F. „Nagy Marius - Zolt” Béclean

Tiparul executat de S.C. „IMPRES” SRL Bistrița

Acest număr apare cu sprijinul financiar al Muzeului Cuibul visurilor

"În Maieru, am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele"-

Liviu Rebreanu

Director: SEVER URSA

PERIODIC DE INFORMARE ȘI CULTURĂ AL CONSILIULUI LOCAL MAIERU

ANUL I NR. 3 ■ AUGUST 1996 ■ 8 PAGINI ■ 500 LEI

Nevoia de Rebreanu

Vom așeza în capul acestor rânduri o constatare care, prin uz obștesc, a devenit un truism; fiindcă, un perfect conșes domnește asupra recunoașterii meritelor lui Liviu Rebreanu în câmpul romanului nostru. Cu simț arhitectonic, controlând și supunând materia verbală, el descoperă pentru romanul românesc vocația epopeică. Sub pana sa, cercetând comunitatea rurală sub aspectul istoriei, lumea se remitizează. Polifonia narativă, sintaxa compozițională, simetria epopeică ating tonalitatea de poem epic. Realismul său - observa Edgar Papu - e nervos, unghiular, nu cărnos; analist crud, veridic, Rebreanu evită - în și prin scris - tandrețea și emotivitatea de om bun. Așadar, chipul scriitorului e altul prin scris, Rebreanu se dedublează. În pagină el se prezintă așa cum omul Rebreanu nu putea fi. Rebreanu, concluzionează Edgar Papu, ilustrează fața complementară a contemplației lirice.

Imaginea lui Rebreanu stând încovoiat peste birou, om masiv, cu mâinile mari și grumazul puternic, oficiind parcă în nopțile lui de "patimă scriitoricească", înnegrind cu impecabilă caligrafie hectarele de hârtie, pompând operele în combustia ceasurilor de neodihnă propriul sânge, răcorindu-și din timp în timp fruntea înfierbântată, ascuns privitorilor de perdelele de ceață ale fumului de țigară, propune posterității pilda unei vieți subordonate operei. Liviu Rebreanu n-a vrut să fie decât scitior. Iar această uriașă voință de creație și-a ridicat singură obstacole. Prozatorul nu a refăcut, ci a rescris (transcris), căutând fraza aspră, nudă, pietroasă. "Scriu greu - mărturisea el - fiindcă îmi crez dificultăți". Generos cu alții, creatorul era foarte sever cu sine. În galeria ilustrațiilor fii ai acestui binecuvântat pământ românesc, Liviu Rebreanu rămâne unul dintre marii truditori ai condeiului.

Înmuindu-și pana în călimara realității, Liviu Rebreanu contemplă cu detașare totul. Ochiul său scurtător privește de la înălțime. Stilul e fără găтели, pătruns de gravitatea și credința celui ce avea cultul muncii. Între așa-i operă e, de fapt, o victorie asupra grabei sau p ipelii, un test al rezistenței la masa de scris, o corvoadă acceptată bucuros.

Dar Liviu Rebreanu n-a fost doar un mare scriitor. În zarva și ceața tranziției invocăm numele său și ca o pildă de verticalitate morală. Într-o societate tranzacțională cum e lumea noastră balcanică, iubind bășcălia devenită sport național, într-o vreme în care mari scriitori sunt târați în războaie de mahala numele lui servește drept reper moral. Și dacă balanța conștiință talent e dezzechilibrată deseori și dacă avem, indiscutabil, multe și mari talente, cinstit vorbind trebuie să recunoaștem că stăm mai rău în privința caracterelor. Chiar săraci. Or, Rebreanu a fost un exemplu de seriozitate și amintindu-l aici gândim că în aste vremuri tulburi, răsturnând scara valorilor într-o interminabilă gâlceavă, am fi avut vitala nevoie de EL. De pilda sa de verticalitate și, negreșit, de autoritatea sa de mare scriitor, înfruntând timpul, Liviu Rebreanu, știe toată lumea, a "mușcat din eternitate".

Adrian Dinu RACHIERU

Căminul cultural „Gregorin Hanqea”

Foto: Petrică Pavel

„Mi-am zis că acolo, la grăniceri, trebuie să fie cheia romanului”

Dialog cu scriitorul SUMIYA HARUYA traducătorul romanului ION în japoneză

Scriitorul, traducătorul și editorul japonez SUMIYA HARUYA, cu care păstrăm corespondență încă din anul 1982, a învățat temeinic limba română, de dragul lui Eminescu, Rebreanu, Eliade ... În anul 1985 a tradus romanul „ION” într-o splendidă versiune niponă. A fost de două ori oaspetele nostru de onoare. La rugămintea noastră ne-a acordat prin corespondență, următorul interviu.

KAWASAKI, 21 iulie 1996. Dragul meu director Sever Ursa,

E o surpriză foarte plăcută că am primit revista „CUIBUL VISURILOR” ... Multe felicitări! Mă voi bucura dacă voi putea citi și câteva rânduri ale mele în revista dvs. Găsiți mai jos întrebările dvs. și răspunsurile mele.

Sever Ursa: Vă rugăm să explicați cititorilor noștri motivul pentru care ați vizitat, cu ani în urmă, comuna Maieru. Și primele impresii.

Sumiya Haruya: ... Pentru prima oară am fost în comuna Maieru în anul 1982. A fost o călătorie de documentare. Pe atunci mă ocupam cu traducerea romanului „ION” și simțeam nevoia cunoașterii directe a atmosferei din ținutul grănicerilor, ca să-mi perfecționez stilul traducerii. Protagonistii din roman m-au impresionat prin caracterul lor hotărât, dragostea lor pentru pământ și neam, mândria lor de oameni liberi. Mi se părea că este ceva aparte. Liviu Rebreanu provine dintr-o familie grănicerească și spune că mai toate personajele din proza lui sunt preluate din cuibul visurilor lui, din Maieru. Mi-am zis că acolo, la grăniceri, trebuie să se afle cheia farmecului romanului și nu mai puteam rezista dorinței

de a vizita ținutul. Era în 4 mai, în toial primăverii, și Valea Someșului îmi era blândă și primitoare. Pământul bine îngrijit seamănă cu peisajul țării mele și mă bucuram să constat dragostea oamenilor pentru pământul strămoșesc. D-l Sever Ursa m-a invitat lângă formația folclorică „Cununa” și la expozițiile Muzeului sătesc. Muzeul n-avea etaj. Electricitatea s-a întrerupt și, sub lumina misterioasă a lumânării, Liviu Rebreanu ocupa un colț ... Directorul nu obosea de a-mi explica despre viața de aici a lui Liviu Rebreanu și planurile de a îmbogăți expoziția.

Cu șapte ani mai târziu, în anul 1989 am revenit aici și am fost uimit de chipul impunător al muzeului cu etaj, care are și o sală pentru Liviu Rebreanu. Mi-a spus că la construcție au contribuit înșiși profesorii școlii generale. Se pare că proiectul a fost realizat fără subvenții din partea celor de sus. Măiereni, foarte amabili față de un vizitator din Extremul - Orient, sunt și înzestrați de spiritul solidarității și independenței. Tradiția grănicerească e vie.

A consemnat: Sever URSA

(continuare în pag. 3)

Poezi măiereni

Ilie Hoza

Născut în Maieru, la 5 octombrie 1957, Iliuță, cum îndeobște i se spune, se remarcă prin irizări de condei din frăgezimea anilor de școală generală, ca membru de frunte al cercului literar folcloric „Liviu Rebreanu”.

În anul 1977 a absolvit liceul pedagogic din Năsăud, obținând diploma de învățător. În prezent, este director la Școala Generală din „Valea Anieșului”, așezată într-un peisaj mirific, pe măsura împătimirii lui față de pădure și cântecul păsărilor. Este căsătorit, are un copil de 7 ani și un suflet băntuit de trei pasiuni: lectura, poezia și ornitologia (știința descoperirii, cunoașterii și protejării păsărilor).

Este redactor al revistei noastre; un francofil recunoscut, amic al limbii lui Corneille. A debutat cu versuri și proze scurte încă din perioada primei variante a revistei școlare „Cuibul Visurilor”, făcând atunci parte din grupul redacțional. A publicat, sporadic, în diferite reviste (Ascendența, Didactica Nova), mici tablete și grupaje de versuri. Are în pregătire placheta „Surăsul și tandrețea”.

Cultivă o poezie a „culorii și gustului”, după propria-i mărturisire. Stilul său este când tumultuos și exuberant, când reținut și abscond, dar mereu frenetic și presărat cu imagini bucolice, ori cu drame neașteptate și simbolice din universul micilor viețuitoare. Optimismul și triumful luminii rămân, însă, izbânditoare în stihurile sale.

Sever URSA

Scaevola

O lance ciudată m-a fost străpuns,
din creștet până la călcâiul lui Ahile ascuns
ca o axă de simetrie ...
mă pliam spre stânga tot
spre stânga - origami - joc de hârtie
devenisem o arătare, un ne - tot ...
jumătate om, jumătate ce-i
ochii se potriveau perfect
vedeam tot drumul sângelui până la Cana Galilei
toate mi-au venit turnate
îmbrăcasem jumătatea cu cealaltă jumătate
doar inima se descoperea mereu
cu fața încăperilor către Dumnezeu.

Bombyx Mori

Perdelele sunt mai tari decât gratiile
da spuse fluturele tandru izbindu-se de mătase.
Ale lustrei raze-s mai puternice decât luna cea lină
da spuse fluturele mîngîietor izbindu-se de-o lumină.
Iubirea poate învinge distanțele
da spuse fluturele drăgăstos izbindu-se de-o femelă.
Moartea-i mai înspăimântătoare decât viața
da spuse fluturele morbid izbind o clipă efemeră.

Scurte stiri

După 38 de ani s-a întors în satul natal dl. Negruser Silvestru, măierean, cetățean al S.U.A. În anul 1986 presa italiană și americană a mediatizat intens întâlnirea domniei sale cu sora sa, Victoria, căsătorită Doboș. La rândul nostru, vă vom prezenta, într-unul din numerele viitoare un amplu reportaj despre viața domniei sale așa cum a fost înfățișată în cotidianul de limbă engleză „Daily Sentinel”.

La sfârșitul lunii iulie ne-a vizitat regizorul Iov Rus. Domnia sa a realizat un film documentar despre comuna noastră (la cererea Institutului Internațional Jacques Maritain și cu sprijinul financiar al programului PHARE). Conducerea Asociației Comunitare Maieru, cu ajutorul d-lui primar Ioan Cărbune, speră să poată pune la dispoziția doritorilor o copie video a filmului. (I.C. și A.R.)

Cartea

Maieutică și cultură

A doua carte¹ a lui Aurel Podaru cuprinde interviuri luate diferitelor personalități ale culturii române (scriitori, artiști plastici, poeți, profesori universitari, fețe bisericești). Publicate inițial în revista

Minerva, aceste „exerciții” demonstrează arta gazetarului de a pune întrebări, a celui gazetar frământat până la „ardere de tot” de problemele intelectualului într-o societate debusolată, fragilă și deseori lipsită de curajul de a renunța la stereotipii jenante. Introvertitul Aurel Podaru - așa cum îl cunosc prietenii - se defulează odată cu răspunsul interlocutorului și devine un

extravertit agreabil, cu nelipsitu-i bun simț, specific scriitorului ardelean; de altfel, pentru a nu da curs unor eventuale erupții de orgolii, interviurile sunt așezate în ordine cronologică.

Nu încape nici o îndoială că reporterul cunoaște atitudinea oamenilor de cultură în această stresantă perioadă de tranziție dar, parcă pentru a-i confirma certitudinile intuește răspunsurile lor după semnul interogării (vezi interviul cu P.S. Dr. Irineu Pop - Bistrițeanul). Se simte o relație complementară, benefică pentru cititori, între reporter și interviuat, întrucât artificialul este exclus din start, cei doi deschizându-se amiabil și firesc (a se vedea interviurile cu pictorii Geta Brătescu și Miron Duca).

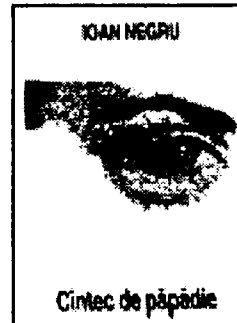
Cât privește destinul acestei cărți sunt convins că, printre altele, ea va rămâne un document prețios pentru un istoric literar care va avea prilejul să cunoască cum au gândit în anii de grație 1990 - 1995 scriitorii: Radu Mareș, Alexandru Vlad, Bedros Horasangian, Cornel Cotuțiu sau poeții: Ion Mureșan, George Vulturescu, Aurel Rău și mulți alții.

Icu CRĂCIUN

1. Aurel Podaru, Exerciții la microfon, ed. Clusium, Cluj - Napoca, 1996

Eros și agappe

Al treilea volum de versuri al d-lui Ioan Negru (Cântec de păpădie - poeme pentru M, ed. Mesagerul, Cluj - Napoca, 1996) ne oferă o atmosferă solemnă,

profetică în care eroina principală este atitudinea emoțională față de realitate, atitudine a cărei protagonistă nu este alta decât lacrima (o mai veche obsesie a poetului), aici ea, reprezentând întruparea sentimentului în fața descoperirii unui nou Iisus Christos, cu totul diferit de cel cunoscut în copilărie. De data aceasta asistăm la o ciocnire a conștiinței artistice cu limita,

când autorul își găsește refugiul doar în credință. Apeiron-ul (indefinitul) capătă formă pentru că arhetipul nu este altul decât D-zeu. De aceea esența poemului trebuie căutată în necuvinte, rostirea lor însemnând tulburarea vrăjii sau farmecul care înobilează și înalță.

Aceste noi poeme, cu trinomul lor eros - agappe - tanathos, exclud din când în când erosul în favoarea celorlalți doi, deveniți complementari. „Am răstignit pe Iisus în mine / nu mai pot fără el fără tine” spune artistul logodit cu arta și credința. Moartea la Ioan Negru nu înfiorează, nu produce regrete, ea face parte dintr-o inițiere firească prin care trebuie să trecem senini și demni pentru că lăsăm în urma noastră paradisul oferit de poezie. „Doamne, dacă mă iei / mai lasă / o zi poezia”. În orice momente ale vieții noastre, salvarea ne va fi arta.

În ultima secțiune a cărții, prin cele șapte scrisori, autorul revine la temele sale carnale, domestice, în care viul, condamnatul la putrezire, este purtat prin Grecia și India antică și-și trăiește cu dezinvoltură agonia.

Ilustrațiile lui Ovidiu Avram constituie o prelungire metaforică a versului în imagini care încântă și provoacă la meditație.

Icu CRĂCIUN

Loc - Locuri

Nu este vorba despre un loc în parlament și nici despre locuri în alte organizații sau partide politice. Nu!

Există locuri cu mult mai dorite și mai importante. Loc, așa i se spune pe Valea Someșului unei suprafețe de pământ care intră în proprietatea unei familii. Un loc pe șes, alt loc după deal, unul lângă o pădure. Unul pentru grâu, altul pentru porumb, unul cu o livadă apoi altele pentru cosit.

Mai multe locuri, adică pământuri pe care gospodarii le lucrează și pe care le moștenesc din moși strămoși după o anumită ierarhie socială.

Este cunoscută siguranța pe care pământul - proprietate o atribuie posesorilor.

Este binecunoscută dorința celor de la țară de a-și simți pământul - avere, aproape de inimă, lângă sufletul lor.

Nu declarații și promisiuni doresc locuitorii satelor. Ei doresc să reintre firesc pe vechile lor proprietăți. S-ar repara astfel, un atentat moral și material îndreptat împotriva țărănilor.

Deposedații de pământ, sătui de năstrușnica revoluție agrară, așteapă emoționali repunerea lor în drepturile răpitate, în timp ce colegii lor „individualii” ceva mai avantajați, nici nu-și pot închipui viața fără pământ.

Spun acestea în urma unui drum făcut la Maieru, satul cu sute de copii. La sfârșit de toamnă, locuitorii își adună ultimele recolte. și, spre fericirea lor n-au cunoscut „binefacerile” cooperativizării și acest fapt îl demonstrează în primul rând casele solide cu interioare elegante și hotarul satului care respiră un aer de sănătate.

Impresionează delimitarea exactă a locurilor dar merită amintită și grija acordată de gospodari, pământurilor. Multe dintre ele, de la cele cocotate pe vârfurile măgurilor până la cele ce-și scaldă fața în oglinda Someșului, mai poartă semnele culturilor recoltate. Pietre de o anumită formă, stâlpi de lemn asemenea unor borne, garduri sau răzoare, mici granițe, arată întinderea unui loc, suprafața care se respectă cu sfințenie.

Fiecare fântână, fiecare copac, fiecare pom sau chiar un spin are o anumită poziție și un scop binegândit. Drumurile sau cărările sunt cele vechi, știute din bătrâni. Totul urmează o anumită ordine firească a unei filozofii simple egală cu veșnicia. Încălcarea ei nu este posibilă dar dacă totuși ea se face, obștea o sancționează de urgență.

Nu există o palmă de pământ necultivat. Destinația fiecărei suprafețe se face în urma unei îndelungate experiențe mai puțin științific, teoretico-ingenerească se supune cunoașterii practice perfecte în munca, deloc ușoară a pământului.

Am părăsit Maierul, purtând în suflet imaginea unor locuri care zâmbesc precum puzderia de copii ce salută respectuos. Poate de aceea Liviu Rebreanu s-a simțit atât de legat de cuibul primelor sale visuri.

Hotarul Maierului aparține sătenilor, acei oameni cu suflet blând și cu mâini de aur. Măinile lor sunt însemnele veșniciei. Unite cu uneltele de muncă, prelungite din pământ spre pământ. Dure și bătătorite de muncă, mâinile țărănilor mângâie pământul într-un ritual care se repetă în fiecare an. Pentru liniștea noastră, a tuturor.

Câte lacrimi și nădejdi ascunde fiecare brazdă. O știu numai ei, „creștinii ce n-aveau sărbătoare”. O știu Măgurile îngemănate ale Maierului, Munceiul Vărrării sau Bobeicile Salvei. Neuitată va fi peste veacuri scena din Prislopul Năsăudului când Ion sărută cu

evlavie și cu patimă pământul. Este gestul simbolic plin de sfințenie adus de țăranelor eternului său prieten, pământul.

Coborând spre Năsăud, de-a lungul Someșului, locurile „măturate” de vântul toamnei, așteaptă încremenite primăvara.

Loc-locuri! Cuvinte folosite tot mai des, reintroduse pe merit în vocabularul activ al limbii române.

Prof. Ovidiu PETRI

Ba Ion cu o măgură-n cap ...

Dialog cu scriitorul SUMIYA HARUYA

(urmare din pag. 1)

Cu alți șapte ani mai târziu, spre marea mea surpriză, aflu că ați înființat o revistă de calitate. Cuibul visurilor lui Rebreanu mi se dezvăluie astăzi ca o piatră nestemată culturală. Am parcurs caietul meu de călătorie de atunci și aflu, spre bucuria mea, că cei doi inși care m-au condus atunci la Hebe, sunt azi directorul și redactorul șef al revistei. O amintire foarte simpatizată ...

S.U. - Am aflat că romanul „Ion” de Liviu Rebreanu, în traducerea Dvs. în limba niponă, a avut succes în Japonia. E adevărat?

S.H. - Cred că se poate spune așa. Versiunea japoneză a apărut la editura „Kobunsha” din Tokyo, la centenarul autorului. Asociația traducătorilor din Japonia mi-au decernat un premiu pentru cel mai bun volum de traducere în acel an, în sectorul beletristică. Nu e vorba doar de un succes de librărie. Cititorii aleși au descoperit marele geniu.

S.U. - Dezvăluieți-ne, dacă e posibil, ce traduceri în prezent și ce planuri de viitor mai aveți în această

privință? Când ne veți face plăcerea să ne vizitați din nou?

S.H. - Mă interesează prozatorii români. În zilele acestea mă preocupă proza lui Mircea Eliade. Am tradus până acum: „Domnișoara Cristina”, „Secretul doctorului Honigberger”, „Nouăsprezece trandafiri” - Va mai apărea în anul acesta „Noaptea de Sânziene”.

Coperta romanului ION în japoneză

Din opera lui Liviu Rebreanu am lucrat la „Pădurea spânzuraților”, al cărei manuscris își așteaptă, încă, ziua, în sertarul redacției, pentru că și la noi nu e ușoară situația editorilor serioși. Apropo, citesc cu interes în numărul 2 al revistei dvs. o știre că la Ghimeș - Palanca, unde am fost și eu în 1986 pentru documentare, ființează o societate culturală „Emil Rebreanu”. Aș vrea să mă refer la aceasta în postfața volumului tradus al „Pădurii spânzuraților”.

Nu pot să uit niciodată păstrăvăii din Cormaia. La București voi veni la sfârșitul lui august pentru Japan Week, organizat de Societatea Nipponica, însă, spre regretul meu, programul nu-mi îngăduie o călătorie spre nord. Sper, foarte probabil, la anul viitor.

A consemnat Sever URSA

Scrisoarea redacției noastre către cotidienele „Evenimentul zilei”, „România liberă”, „Ziua” și „Răsunetul”.

Colectivul redacțional al revistei „Cuibul visurilor” din comuna Maieru, jud. Bistrița-Năsăud, format din: Sever Ursa (director), Icu Crăciun (redactor șef), Login T. Berende (redactor), Ilie Hoza (redactor), Liviu Ursa (redactor), vă roagă să publicați următorul model de cerere pentru a fi completat de cititorii DV. și trimis la următoarea adresă: **THE SECRETARY COMMISSION OF HUMAN RIGHTS, COUNCIL OF EUROPE, F-67075, STRASBOURG CEDEX, FRANCE.**

Subsemnatul, domiciliat(ă) în orașul (comuna) str. nr. bloc, scara, etaj, apart județul țara vă rog să faceți toate demersurile necesare pentru eliberarea lui ILIE ILAȘCU și a colegilor săi, închiși de autoritățile transnistrene de la Tiraspol (Moldova) pentru vina de a fi români.

Data 1996

Semnătura

Menționăm că Ilie Ilașcu și colegii săi de suferință sunt CETĂȚENI DE ONOARE ai comunei noastre încă din anul 1993.

De asemenea, rugăm celelalte colective redacționale ale altor ziare și reviste din țară și străinătate să preia acest model de cerere și să-l tipărească în publicațiile Domniilor lor. Sperăm ca apelul nostru să fie bine înțeles de către cititorii Dv. și, în numele locuitorilor comunei noastre, vă mulțumim tuturor.

Maieru, 4 iulie 1996

Redacția

EXTRAS

din proiectul de statut al ASOCIAȚIEI COMUNITARE MAIERU

Sub egida „Societății științifice Jacques Maritain”, din București - România, str. Paris nr. 10/bis, prin proiectul finanțat de către Programul pentru Democrație PHARE și TACIS, destinate să contribuie la promovarea societăților democratice în țările din Centrul și Estul Europei în noile state independente și Mongolia, la 1 aprilie 1995, sub îndrumarea câtorva prof. univ. dr. din București, amintii în nr. trecut, ia ființă ASOCIAȚIA COMUNITARĂ-MAIERU. De subliniat este faptul că, din trei localități alese, Maieru este comuna-pilot, unde s-au pus bazele și proiectul de statut. ASOCIAȚIA COMUNITARĂ, (denumită mai departe „ASOCIAȚIA”) este o asociație culturală și socială non-profit, non-guvernamentală, are personalitate juridică, este o comunitate colegială, și profesională, dedicată cunoașterii și promovării intereselor comunității locale, în cadrul local și regional. Scopul și activitatea Asociației este să contribuie în forme proprii la susținerea muncii de reorganizare a vieții comunitare, astfel încât aceasta să găsească formele cele mai potrivite de manifestare. Asociația devine astfel o părgie esențială a Reformei sociale.

Activitatea Asociației constă în:

- Organizarea de studii și cercetări privitoare la problemele comunității locale;
- Coordonarea străduințelor socio-culturale ale personalităților locului, intelectuali din localitate, săteni, funcționari etc. în raport cu doctrina celor patru domenii de bază ale vieții culturale comunitare:

1. **Munca** (educație agricolă și veterinară, cooperative, asociații profesionale etc.)
2. **Sănătate** (educație sanitară, dispensar, ed. fizică, educație edilitară și gospodărie etc.)
3. **Sufletul** (educație moral-religioasă, ed. cetățenească, reluarea datinilor și a portului etc.)
4. **Minte** (biblioteci, muzee, șezători, cinematograf, radio etc.)

- încurajarea tuturor inițiativelor și performanțelor intercomunitare în raport cu cele patru domenii ale culturii comunitare;
- organizarea de manifestări culturale, întruniri, dezbateri, conferințe publice, în raport cu toate problemele comunității și deopotrivă în raport cu aspectele de viață și cultură extra-comunitară;
- sprijinirea sub toate formele, a eforturilor de dezvoltare a patrimoniului cultural al comunității locale și naționale;
- va edita și va răspândi prin toate formele și mijloacele legale opere ale culturii care au legătură cu zona, precum și publicații periodice de profil cultural, științific, civic, social, profesional și

educațional;

- va sprijini în toate formele relansarea activității unei Bănci populare de credit în buna tradiție a comunității locale Maieru;
- va coopera și va întreține un dialog permanent cu asociații asemănătoare, cu instituții socio-culturale și educaționale, năzuind să inițieze o formă permanentă de conlucrare, care ar putea să fie Congresul Asociațiilor Comunitare.

Asociația este deschisă intelectualilor și gospodarilor dinăuntrul comunității și din afara ei (dacă pot contribui în vreun fel la propășirea locală ori la prestigiul comunității), funcționarilor și sătenilor care vor constitui elita țărănească de mâine, preoților și altor forțe care voiesc și pot acționa pentru întărirea comunității în cele patru domenii ale culturii comunitare: sănătate, muncă, suflet și minte. Asociația este formată din membri individuali, după cum urmează: membri titulari, membri de onoare și, în anumite condiții membri corespondenți. Calitatea de membru titular se obține la cerere, cu recomandarea altor membri titulari și în urma avizului Consiliului Colegial al Asociației. Consiliul Colegial poate renunța la serviciile aceluia membru al Asociației care a desfășurat activități ori a avut atitudini de natură să dăuneze comunității și reputației Asociației.

Organele de conducere și coordonare ale Asociației sunt: Camera Culturală, Conferința Asociației, Consiliul colegial și Camera de Control. Forul suprem al Asociației este Conferința Asociației care-i cuprinde pe toți oamenii titulari. Patrimoniul Asociației este constituit din cotizațiile membrilor, donații, din activitățile culturale sau economice ale Asociației și orice alte surse licite. Asociația dispune de conturi bancare proprii, are însemn și sigiliu propriu, poate emite distincții culturale și diplome de merit. Prin intermediul revistei noastre și a „Poruncilor” duminicale, secretarul Asociației vă va informa intrarea în vigoare a statutului și acordarea personalității juridice.

Această promițătoare inițiativă în domeniul autonomiei locale, are deci, drept scop, perfecționarea autoconducerii și organizării locale prin antrenarea principalelor forțe intelectuale locale și a populației la rezolvarea problemelor comunității. În speranța că, „conceptul de autonomie locală” va prinde rădăcini în opinia publică, am bucuria că Maieru, comună pilot, este deschizătoare de drum și în acest domeniu.

A selectat: Alexandru Rațiu

Membrii fondatori ai Asociației comunitare Maieru

SĂNĂTATE

- 1) Manu Florentin - președinte
- 2) Berende T. Login
- 3) Bumbu Ioan

MUNCĂ

- 1) Paneș Iosif - președinte
- 2) Rațiu Ioan (senior)
- 3) Croitor Ioan

CULTURĂ

- 1) Ursa Sever - președinte
- 2) Roman Mihai

- 3) Cărbune Titus

SUFLET

- 1) Floșui Gavril - președinte
- 2) Coman Emil
- 3) Hoza Ilie

PREȘEDINTE: Icu Crăciun
SECRETAR: Al. Rațiu

Notă: Lista rămâne deschisă. Doritorii se pot adresa d-lui Al. Rațiu, secretarul Asociației.

Zilele măierene

Privind înapoi
cu emoție (3)

... O întâlnire cu vatra natală, cu cei dragi de acasă, este, oricând, emoționantă. La spectacolul din duminica aceea de octombrie, sala Căminului Cultural gema de lume. Se rememoraseră momente de încrâncenare, dar și de sacralitate, din lunga poveste a satului ... Apoi s-au perindat pe scenă formațiile elevilor măiereni, turdeni și bistrițeni. A evoluat minunatul ansamblu "Păunița" din Sângeorzul vecin, cu neântrecuta noastră Valeria Peter Predescu, cu Larion Todiciă ...

„Dar vestita „Cununa Maierului”? Unde ne sunt cântăreții și dansatorii care au pășit, mândri, prin Europa?” - se întrebau oaspeții. Doar elevii, conduși de 2-3 dascăli inimoși, mai mențin datinile noastre sfinte în formații de scenă. Ce ne-am face fără entuziasmul pur al copiilor?

Se impune să ne refacem, însă, și ansamblul adulților. De ce alții pot, iar noi nu? Avem un edificiu pentru cultură cum nu au mulți. Să-i redăm destinația firească. Merita, oare, o epocă de dictatură să o răsfățăm cu atâta revărsare de talente? N-ar merita și dimineața noastră întru devenirea frământată a altei epoci, mai multă petrecere spirituală?

Avem o pădure de tineri frumoși și talentați. Să nu lășăm doar la nivelul de piese de muzeu tradițiile și portul, ci să ieșim în întâmpinarea noului mileniu cu plosca, cu cununa și cu ofranda obiceiurilor noastre strămoșești fără pereche ...

Sever URSA

În nr. 7, martie 1892, publică **Poezii populare (Din jurul Bettleanului)**, p. 289-290. Sunt cântece satirice, în număr de 3, cu indicarea unor localități ca Brașfalău și Caila. În anul II, nr. 3, noiembrie 1892, p. 67-68, Rebrean publică alte cinci cântece populare, satirice sau grave, dramatice și, între altele, și un cântec de cătănie (**Căpitane Pavele!**), la sfârșit în paranteză, înaintea numelui indicație în paranteză (Maier). În nr. 6, tot anul II, din decembrie 1892, sunt alte cinci poezii populare, satirice, de urât, cătănești. În nr. 12, martie 1893, p. 294 -295 întâlnim alte 8 poezii populare, cu o tematică variată, ca și celelalte amintite. Textele sunt bine notate, cu unele particularități locale, și cu explicarea unor cuvinte; unele explicări sunt corecte (**tiglazeu, cătană, făgădău, hinteu, holircă**), altele greșite (**horean** nu poate fi din maghiarul hóri-horgas, adică om înalt, lungan sau tânăr ștrengar; **horean** însemnează sănătos, voinic). Nu sunt indicate persoanele de la care au fost culese textele, și, deci, nici vârsta, pregătirea școlară etc. a acestora. Oricum, textele sunt culese direct de Vasile Rebreanu și eu o

deosebită importanță pentru zonele folclorice de unde au fost adunate.

În nr. 1-2 din 1892, anul II de apariție al revistei, p.30 Rebrean publică **Găcături** (cea de a II-a secvență a culegerii **D-ale poporului**; ele sunt culese din Maieru, comitatul Bistrița - Năsăud, indicație pusă alături de numele culegătorului; sunt 33 de găcături, însoțite de răspunsul adecvat (pus în paranteză și cules răsturnat).

Sunt interesante articolele lui Vasile Rebreanu consacrate unor chestiuni de etnografie. Cel dintâi este **Stărostitul (În părțile Năsăudului)**, publicat în nr. 6, martie 1892 p. 245-248, anul I, ale revistei clujene. Sunt consemnate, în amănunt, obiceiuri legate de ceremonia căsătoriei, cu funcția deosebită pe care o îndeplinește starostele în acest cadru; pe lângă descriere se reproduc și versuri legate de acest obicei frumos, care se mai practică și astăzi în unele sate din jurul Năsăudului. Nu lipsesc de aici nici unele elemente de basm. În același an, nr. 7, din martie 1892, p. 288-289, Vasile Rebrean publică un alt text, mai scurt dar valoros prin reținerea unor obiceiuri dispărute sau pe

cale de totală dispariție; articolul este intitulat **Datinii populare (Prima ieșire cu plugul, Bunavestire, Joia Mare și Rosalii)**. Sunt descrise unele obiceiuri magice, din care nu lipsesc fumul, jarul, tămâia (la prima zi de plug și la Blagoveștenii), în Joia Mare practica este legată de hrănirea și încălzirea celor morți. Primele trei datine sunt sumar prezentate; în schimbul obiceiul împănării bouului (care se mai practică și azi prin părțile Becleanului, și despre care a scris o monografie valoroasă prof. Ion Lăpușneanu din Năsăud) este povestit mai pe larg; nu credem că e vorba despre o credință referitoare la întoarcerea victorioasă din război în vremurile vechi.

O atenție specială a acordat Vasile Rebreanu **Medicinii populare românești**; cu acest titlu publică un amplu studiu și foarte amănunțit în mai multe numere ale revistei și anume: anul I, nr. 8, p. 330-334, nr. 9, p. 377-382, nr. 10, p. 416-421 și anul II, nr. 1-2, p. 17-20, nr. 3 p. 63-67 și nr. 4 p. 88-92; la pag. 92, după precizarea „Fine” este în paranteză localitatea (Maier) și lângă aceasta semnătura autorului. La

începutul articolului se vorbește despre latura magică a practicilor medicale la țară. Or, considerăm că tocmai acele părți ale studiului sunt mai interesante în care intervine, alături de indicația medicală scoasă din cărți de specialitate, și practica țărănească însoțită de farmece și vrăji. Sunt interesate formulele magice, descântecurile, considerate drept tratament în vindecarea unor boli cum ar fi: **Faptul** (p. 334), **Pauiul săc și buboii** (p.377), **Mușcătuiri de șarpe și Plâns rău și săgetătură** (p. 378), **Deochearea** (p. 378 - 379) sau **Insolația (vulgo: de - nsorit sau lovit de soare)** (anul II p. 63). Contribuția lui Vasile Rebreanu este dintre cele mai prețioase la cunoașterea folclorului nostru și a unor obiceiuri populare de mare frumusețe. O observație: cam în aceeași vreme și George Coșbuc publică mai multe articole despre medicina populară.

Tocmai de aceea, reținem, în anexă, textele pe care le considerăm necesare în vederea realizării unor culegeri folclorice în zona Becleanului, a Maierului și de pe Șieu.

Gavril SCRIDON

A fost preot în Maieru

IOAN HANGEA
(1780-1868)

Despre familia Hangea au fost păstrate puține mărturii, suficiente însă pentru a se ști că existența acestei familii se pierde în negura timpului.

Multe dintre datele referitoare la oamenii acestor locuri se află în arhivele Bistriței, care au fost cercetate într-o foarte mică măsură datorită ocupației Austro-Ungariei, apoi ungare, cât și legilor comuniste mai târziu, când orice investigație a trecutului era privită cu suspiciune sau interzisă.

În perioada interbelică și până la înastaurarea comunismului, pe Valea Someșului au fost câțiva oameni de suflet, care au adunat ce s-a putut și ce s-a permis, din scrierile uitate și din gura bătrânilor care la rândul lor le-au auzit de la înaintașii dispăruți demult - dar sunt puține și cei ce s-au străduit să le adune, au sperat în venirea unor zile mai bune, când ne va fi permis să cunoaștem mai mult din trecutul zbuciumat al oamenilor care au trăit pe aceste locuri. Dar ... aceste speranțe și viețile lor au fost zorbite în temnițele comuniste.

Revenind la familia Hangea mă voi ocupa de unul dintre cei mai reprezentativi membri ai acestei familii care a trăit între anii 1780 și 1868, preotul Ioan Hangea, caracterizat printr-o bunătate și o inteligență aparte. Despre copilăria acestui viitor preot nu se cunosc prea multe, știindu-se doar că între anii 1790-1793 învață la școala trivială din Maieru la care se preda în limba română, apoi la Institutul din Năsăud, timp de 5 ani (1793 - 1798) cu predare în limba germană.

Ca dascăl românesc a lucrat 13 ani, între anii 1800-1813 - 7 ani în Maieru, 5, în Sângeorz și 1, în Năsăud).

În anul 1813 începe să slujească ca preot în comuna Maieru, unde a lucrat 16 ani, până în 1829.

Din 1829 până în 1834 slujește ca preot în Poiana, iar din anul 1834 și până în anul 1837, în Rodna.

Revine în Maieru în anul 1837, unde slujește ca preot cooperant timp de trei ani, după care, 10 ani slujește la biserică din Ilva Mică, între anii 1840-1850.

După moartea preotului Iacob Șotropa, în 1850, preotul Ioan Hangea este numit „notar al forului vicarial protopopes” unde a lucrat 11 ani (1850-1861).

La cei 81 de ani ai, se întoarce la Maieru unde mai slujește încă 5 ani ca preot, din anul 1861 până în anul 1866.

În timpul cât a slujit în alte localități și în special, în timpul cât a fost notar vicarial, vizita des biserica din Maieru îndrumând și ajutând preoții ce slujeau aici, dovadă sunt numeroase însemnări autobiografice precum și cele privind viața spirituală și de interes general aflate în arhivele comunei Maieru.

Activitatea preotului Ioan Hangea cuprinsă în cei 88

de ani, a fost socotită asemeni vieții unui misionar care, zi și noapte, ani și zeci de ani a răspândit cuvântul lui Dumnezeu, a împărțit din avutul său săracilor, ajutând moral și material pe cei căzuți în boală și disperare.

Se stinge din viață la data de 28 decembrie 1868. Soția lui se numea Elisabeta, născută în 1784, și a murit cu câțiva ani înaintea lui. Au avut cinci copii, trei băieți și două fete: Leon, Gregoriu (Gicău), Maria, Elisabeta și Petru.

Primul copil, Leon după studii începute la școlile năsăudene și continuate la Liceul din Blaj, urmează teologia - institut în grad academic. Pentru a nu fi obligat să facă armata sub unghuri, își schimbă numele din Hangea în Fortunat și se refugiază în Moldova. (despre viața și activitatea sa vezi art. **Profesor în orașul Unirii Principatelor - Alexe Fortunat - semnat de Dorul Măti, din nr. 2, „Cuibul Visurilor”).**

Al doilea copil: Gregoriu (GIGĂU) al cărui nume este menționat ca elev la Școala normală din Năsăud, în anul 1831, de către profesorul Constantin Gheorghiiță, devine un om foarte bogat, milostiv și patriot, fost căpitan în regimentul 2 de graniță. (despre viața și activitatea sa vezi art. d-lui Sever Ursa din pag. 6-8).

Al treilea copil al preotului Ioan Hangea a fost o fată ,pe nume Maria, care se căsătorește cu pictorul Sever Mureșan din Năsăud, care, după studii strălucite în străinătate, se stabilește la Iași în 1886, fiind numit profesor la școala de Belle Arte. Pe un tablou mare aflat în biserica din Năsăud, ce reprezintă luarea lui Isus de pe cruce, se află scris: „Pictat de Sever Mureșan în amintirea soției sale Maria Hangea”.

În anul 1927 moare la Iași, după soție și după copii. A doua dintre fiicele preotului Ioan Hangea, pe nume Elisabeta, se căsătorește cu un căpitan din Feldru, prieten cu fratele său Gicău, care era ofițer în Regimentul de graniță.

Cel mai mic fiu al preotului Hangea a fost Petru, rămas în sat, țaran cu bună știință de carte.

„Petrea Popii” cum i se spunea, a rămas să administreze pe mai departe marea avere rămasă de la părinții săi.

A fost căsătorit cu Paraschiva din Șanț având legături apropiate de rudenie cu înaintașii familiei Moisiș.

la moartea fratelui său Gicău revin acestuia un număr de 24 de pământuri lăsate prin testamentul încheiat la 24 august 1882, odată cu doanțele făcute de Grigoriu Hangea Primăriei, Școlii și Bisericii din comună, la primul punct fiind moara de făină de pe Valea Caselor, care a măcinat până în anul 1962.

Preacinstirea

Preacuratei Fecioare Maria
după Sf. Scripturi

Luca 1, 48 - 49 „Căci a căutat spre smerenia roabei sale. Că, iată, de acum mă vor feriți toate neamurile, că mi-a făcut mărire cel puternic și sfânt este numele lui”.

Sfintei Fecioare Maria i s-a făcut mărire de la Dumnezeu, nu necinste, cum învață neoprotestanții. O vor feriți toate neamurile, învățătura la care și sf. Apostol Pavel are pretenția: „Așisderea și voi bucurați-vă și fericiți-vă” și „Primiți-l, dar, în Domnul (pe Apafrodit) cu toată bucuria și pe unii cu aceștia în cinste să-i aveți” Filip. 2.18.29. Sau „Preoții cei ce-și țin bine dregătoria să se învrednicească de îndoită cinste, mai ales cei ce se ostenesc în cuvânt și în învățatură. I Tim. 5. 17. Mărirea Sfintei Fecioare Maria a fost proorocită încă din Vechiul Testament: Psalmul 44.45, 10-18 „regina stă de-a dreapta Ta, îmbrăcată în aur de Ofir”.

Învățătura despre cinstea datorată Prea Sfintei Fecioare Maria este arătată și în Luca 1. 28, 41-43 și 46-49. Mărire și fericiere i-a acordat însuși Mântuitorul Isus Hristos, Fiul Ei: Luca 11, 27-28. Iar în timpul scrierii Apocalipsei este văzută de către Sf. Evanghelist Ioan încoronată de mărire. Apoc. 12,1.

Sfinții Apostoli au cinstit pe Preacurata Fecioară Maria și era pururea în mijlocul lor:” Fapt. Apost. 1,14 deci și la Pogorârea Duhului Sfânt.

Prea Sfânta Fecioară Maria este „plină de dar”, Domnul este cu Ea și este binecuvântată între femei. Luca 1,28 este vorba de bine, este lăudată și preamărită. Ea este „Maica Domnului meu” afirmație rostită de Sf. Elisabeta sub influența Duhului Sfânt: „și Elisabeta s-a umplut de Duhul Sfânt, și cu glas puternic a strigat și a zis: Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău. Și de unde mic cinstea aceasta ca să vină la mine Maica Domnului meu”. Luca 141-42.

Preacurata Fecioară Maria este „pururea Fecioară” Isaia 7.14 Mt. 1,18-24, Lc. 1, 34-35. De aceea, când îngerul îi aduce vestea că va naște pe fiul lui Dumnezeu Ea întreabă: „Cum va fi mic aceasta de vreme ce eu nu știu de bărbat? Luca 1,34. Deși îngerul nu spusese cum va naște, ca să poată înțelege că aceasta se va întâmpla în viitor. Ea totuși se miră, pentru că era hotărâtă ca nici în viitor să nu știe de bărbat. Ea a rămas fecioară întotdeauna atât la naștere cât și după aceea. A se vedea și la Ezechil 44.2. Pururea fecioria este simbolizată și prin Rugul văzut de Moise în pustia Sinai care ardea și nu se mistuia, Ieșire 3, 1-6.

Petrică HANGEA

preot paroh Gavrilă FLOȘUI

(va urma)

Intervi

„ Am aflat de alegerea noului primar: dl. Ioan Cărbune ... ”

convorbire cu dl. Jean-Pierre Bourcier, Franța

La mulți ani , nos amis

Au trecut, iată, șase ani de când a început frumoasa poveste a unei prietenii pe care o vrem tot mai strânsă și înfloritoare: între Maieru și Nort-sur-Erdre. Vom reveni cu concretizări. Deocamdată, cum am promis, prezentăm interviul acordat de D-1 Jean Pierre Bourcier, actualul președinte al Comitetului Nort/Maieru. Dar cine este Domnia Sa?

JEAN PIERRE BOURCIER s-a născut la 10 ianuarie 1935, într-o familie de grădinari din Nort-Sur-Erdre. Este absolvent al Școlii de Horticultură Ploërmel. Se căsătorește în 1964. Numele soției lui: Paulette, iar al copiilor: Vincent (1970) și Dominique (1973). Astăzi este un cunoscut și pasionat animator cultural, pe lângă profesiunea lui de specialist și producător de semințe de legume, fructe și flori. Și-a format o cultură precizabilă, fiind în același timp un bun organizator în diverse asociații obștești și artistice. În calitate de arhivist istoric și muzical activează ca membru în Asociația istorică HONORT. Rămâne un mare prieten al românilor, al Maierului.

SEVER URSA: Când și cum ați descoperit Maieru pe harta României?

JEAN PIERRE BOURCIER: Descoperirea Maierului este rezultatul acțiunii unui comitet belgian: O.V.R. - Operațiunea Satul Românesc lansată de la Bruxelles în direcția Municipalităților pentru a se opune planurilor de sistematizare ale lui Ceaușescu. Astfel fură propuse comunei Nort sur Erdre mai multe nume de sate printre care și cel al Maierului, care fu reținut de către Primarul nostru, Domnul Xavier Amosée, în funcție de următoarele criterii: dimensiunile satului, situarea sa și caracterul său rural, apropiate celor din Nort sur Erdre, excepție făcând aspectul geografic, Maieru fiind într-un ținut de munte, în timp ce Nort sur Erdre este într-un ținut de crâng (desisuri), aproape de Oceanul Atlantic, ceea ce poate fi considerat ca o complementaritate.

S.U.: Care sunt principalele impresii privitoare la relațiile de prietenie pentru Maieru, până în prezent?

J.P.B.: După câteva scrisori infructuoase, la

reîntoarcerea lor din prima călătorie la Maieru, participanții au revenit foarte impresionați de calitatea primirii pe care au avut-o acolo și, mai decizi ca oricând să coopereze cu noii lor prieteni. Principala surpriză: practicarea (folosirea) limbii franceze, care facilitează în mare măsură schimburile, atât cele materiale, cât și cele culturale. Mai multe călătorii colective sau individuale vor veni să întărească această cooperare. Prima noastră impresie este că în spatele unei „dificultăți materiale importante”, am avut plăcerea să descoperim atâtea bogății. Bogății naturale: peisaje, agricultura, arhitectura, subsolul etc. și mai ales bogății umane: simțul primirii, solidaritate, demnitate, rădăcini latine comune, etc.

Unii dintre noi regretă, câteodată, că lucrurile nu merg mai repede; dar poate că răbdarea este o garanție de stabilitate și de durată.

S.U.: Cum vedeți, în perspectivă, aceste relații de prietenie?

J.P.B.: După acești ani de ajutor, mai întâi umanitar, apoi material, noi dorim, cât mai rapid

posibil, să propunem înfrățirea oficială a localităților noastre, antrenând schimburi: administrative, culturale, școlare, profesionale, turistice, ceea ce ne va da, în plus, posibilitatea de a beneficia mai larg de ajutorul Comunității Europene, fără a uita latura umană și fraternă - poate că ar fi trebuit să începem cu aceasta. Pentru noi este esențial să-i facem să participe pe TOȚI LOCUITORII DIN MAIERU și să nu lăsăm pe nimeni pe dinafară.

Cât mai curând, tineri din cele două comune ale noastre vor trăi împreună în această vară, ei reprezintă VIITORUL și sperăm că ei vor ști să construiască împreună EUROPA DE MĂINE.

Am aflat de alegerea noului primar: Domnul Ioan Cărbune, căruia îi adresăm sincere felicitări și cu care sperăm să cooperăm strâns pentru cea mai bună dezvoltare a comunelor noastre.

Vă transmit sentimentele de Prietenie ale întregii echipe.

A consemnat: Sever URSA
Traducere din limba franceză:
Cătălina TELCEAN

Gulag

ION PARTENE

Un măierean ucis în temnițele comuniste

Ion Partene - la absolvirea Institutului Teologic

Anchidim Partene, „bogătanul” m a i e r e a n despre care scrie Adrian Dinu Rachieru (vezi Pe urmele lui Liviu Rebreanu, capitolul Drum la Maieru, ed. Sport - Turism, București, 1986, p. 13), a fost cel care - printre alții - i-a primit în casa sa pe Ludovica și Vasile Rebreanu. În felul acesta, Liviu, viitorul romancier, îi va avea colegi de joacă pe copiii lui Anchidim Partene: Varvara, Victoria, Constantin și Ior. Mai târziu, Varvara și Victoria, după ce vor absolvi școala de gospodărie și menaj, se vor căsători cu preotul Iulian Cioarba, respectiv învățătorul director Ioan Barna, iar Constantin va deveni învățător în satul natal.

Doar destinul lui Ion Partene, mezinul familiei, început sub veghea zeitei Fortuna, se va sfârși foarte tragic. Născut în 20.10.1889 în comuna Maieru, jud. Năsăud, acesta urmează primele clase la Maieru, avându-l învățător pe Dumitru Boșca (senior). După absolvirea liceului din Năsăud va urma cursurile Institutului Teologic din Gherla. Cu licența în teologie în buzunar, își va continua studiile la Universitățile din Budapesta și Viena, devenind profesor de latină și germană la Liceul „Alexandru Odobescu” (actualul „Liviu Rebreanu”) din Bistrița. Aici se va căsători cu Ana Cucu, profesoară de științe naturale; împreună au avut două fiice: Ana (astăzi ingineră în București) și Doina (decedată). La Bistrița, în câțiva ani ajunge președinte al Partidului Național Liberal pe județ. Ba mai mult, între anii 1934-1937 a

fost prefect și senator în Parlamentul României. În 19.05.1935 a fost ales și vicepreședinte al ASTREI bistrițene, colaborând cu Virgil Șotropa, ocazie cu care i-a dat spre publicare în Arhiva Someșeană jurnalul măiereanului Mihai Candale, participant la Revoluția de la 1848 (!) (vezi Teodor Tanco, Virtus Romana Rediviva, vol. VI, Bistrița, 1987, p. 233, dar și Arhiva Someșeană, Năsăud, 1931, nr. 14, p. 422).

La venirea comuniștilor la putere, cu ajutorul tancurilor sovietice, Ion Partene era director al Liceului Bistrițean.

În data de 15.08.1952 a fost arestat de unul din foștii săi elevi, care acceptase contractul cu diavolul intrând în slujba Securității lui Nicolai și Teohari Georgescu. Fără a fi condamnat, Ion Partene a trebuit să treacă prin lagărele de muncă forțată de la Ghencea, Bragadiru și Popești - Leordeni. În timpul detenției a rămas măiereanul demn, vertical de necumpărat de către zeloșii execuțanți ai nomenclaturii comuniste. Din cauza tratamentelor inumane la care a fost supus de Securitatea română, a murit în 15.06.1953 în pușcăriă Văcărești (conf. „revistei gândirii arestate”, MEMORIA, nr. 16/1996, p. 141).

Alături de Emil Boșca-Mălin (despre viața acestuia vezi prefața deosebit de documentată a d-lui prof. dr. Lazăr Ureche - la Telepatie și hipnoză în închisorile comuniste, ed. Glasul Bucovinei, Iași, 1995), iată că Maieru a dat încă o jertfă prin fostul prefect, senator și profesor Ion Partene. De aceea, propun Consiliului local Maieru de a-i acorda titlul de CETĂȚEAN DE ONOARE, POST MORTEM, în semn de pioasă aducere aminte și de exemplu respectabil pentru tineretul nostru.

Icu CRĂCIUN

Măiereni de seamă

Magistratul ALEXANDRU T. AVRAM

Alexandru T. Avram, avocat

La 19 mai 1909, zodia Taurului se naște din părinții Toader și Aurelia țărani destoinici ai localității Maieru, cel care va fi apărătorul de nădejde al măiereților și nu numai într-o lume întoarsă pe dos cum de 4 decenii. Se stinge din viață la Cluj - Napoca în septembrie 1992, la vârsta de 83 de ani.

Înzestrat de Dumnezeu cu o minte ascuțită și o sănătate robustă, ținută falnică și aspectul plăcut îl vor păstra în pole - position de top - model al tinerilor intelectuali din comuna Maieru din '30-'40.

Mai târziu, școala, continua perfecționare profesională în știința dreptului, experiența de viață acumulată, vor adăuga alte calități ale viguroasei sale personalități cum ar fi: distincția și sobrietatea în tot ceea ce făcea sau întreprindea, ascendență și prestanță asupra colegilor sau justițiabililor, dicție și scriere perfecte, etc. Viața l-a învățat să cumpănească temeinic lucrurile, realizând acte de o desăvârșită dreptate pentru perioada în care a fost magistrat. Avea ofilozofie a esențelor, busolă pe traiectul vieții.

În toată viața de jurist a fost călăuzit de anumite principii cum ar fi: neacceptarea nici unui compromis în actul de înfăptuire al justiției. Se poate spune despre Alexandru T. Avram, fără a exagera deloc, că era un justițiar perfect, că profesia de jurist i-a fost o vocație sau o chemare, nu o simplă îndeletnicire.

Nu a agreat doctrina socialistă. Unei capacități cu puterea de a pătrunde în esența lucrurilor cum a fost Alexandru T. Avram, nu putea să-i scape falsitatea pseudoștiinței marxist - leniniste. Atunci când sărăntocii, țiganii, dar mai ales ungurii, se înscriau pe

capete în rândurile P.C.R., nu l-a adulmecat mirosul îmbietor al puterii. Prestigiul timpuriu câștigat, desăvârșita pregătire profesională, circumstanțe favorabile plus calitatea de comunist l-ar fi putut sălta, poate, în portofoliul de ministru al justiției.

Bunul simț, inapetența față de doctrina proletară dar, mai ales, înclinația și formația liberală l-au ocolit de o astfel de „promovare”. Ceea ce nu înseamnă că nu a avut și de suferit așa cum va rezulta și din datele sale biografice - pentru că în orânduirea socialistă tronează și principiul: „cine nu-i cu noi, îi împotriva noastră”.

Așadar, școala elementară, Alexandru T. Avram va absolvi-o în localitatea natală, 1915 - 1920; premiant cu cunună în fiecare an.

După aceea se va înscrie - 1920 - și va absolvi: 1928 - Liceul grăniceresc „George Coșbuc” din Năsăud. Prin aceasta sparge printre primii un prim canon statornicit în lumea satului cam de multișor timp, acela de a ieși domni doar din rândurile fiilor de dascăli sau de preoți, el era copil de țărani veritabili din Maieru.

La liceu se evidențiasse ca elev fruntaș premiat în fiecare an școlar „pentru progres distins la învățătură la toate obiectele” text cules de pe diplomele de premiant.

Absolvă liceul susținându-și examenul de bacalaureat la Cluj în 1928, pentru toate liceele din Transilvania de nord, fiind declarat „întâiul”.

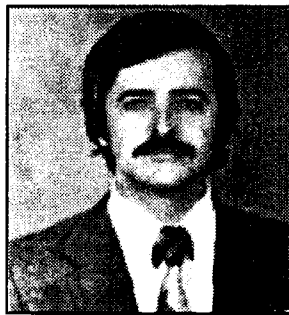
În toamna anului 1928 se înscrie la Facultatea de Drept din București.

Prin examen își câștigă un loc la Căminul studenților în drept. Trebuie remarcat faptul că, în viața sa, va susține multe examene, la toate, ca regulă generală va ocupa întâiul loc.

(va urma)
Macavei Al. MACAVEI

Rebreniana

Nume proprii în opera lui L. Rebreanu (2)

Candale Alexiu - nume real întâlnit în nuvela *Catastrofa* sub forma Alexia Candale. Ca persoană reală ne apare: „Un om uscăţel, cu ochii negri foarte vii şi pătrunzători, cu glas tăios şi cald. El este fostul prieten din copilărie, coleg de şcoală cu scriitorul, în Bistriţa şi ajuns apoi notar pe Valca Ilvelor, la Măgura. Aici îl va lua ca subnotar şi pe Rebreanu pentru câteva luni, în anul 1909. Din nuvelă aflăm

că a murit în luptă: „Un glonte i-a găurit inima”. Moarte instantanee. Dar s-a luptat admirabil. Îmbărbăta soldaţii, glumea. Nu s-a ţinut de cuvânt că va dezerta, dovadă că înmagazina în persoana sa faţete ale mai multor caractere. Apare şi în schiţa *Zevzecul*, cu acelaşi nume, ca locotenent. În romanul *ION* apare localizat în satul Măgura, vecin cu Maieru, tot ca notar, dar cu numele de familie schimbat în Căldăraru, prin filieră maghiară. Nu prea încântat de felul în care a fost înfăţişat în romanul *Ion*, Candale îi va reproşa lui Rebreanu că nu l-a căutat să-l ducă în România. Adevărul e că Rebreanu îl vizitase o dată prin anul 1919, când Candale locuia la Cluj. Ca nume de familie în zonă, Candale este destul de răspândit şi azi, iar Alexiu e nume latin.

Cioarba Iulian - nume real al altui prieten din copilărie al scriitorului, din Maieru, întâlnit în nuvela *Cuibul Visurilor* şi în schiţa *Dincolo* (Iulian Moga).

Codrea - nume autentic local întâlnit în schiţa *Codrea*, cu care debutează marele romancier de mai târziu în anul 1908. Povestirea a fost republicată în volumul *Frământări* din anul 1912, sub titlul *Lacrima* şi din nou în anul 1914, sub titlul *Dezertorul*. În anul 1919 va apare volumul *Răfuiala*, sub titlul *Glasul inimii*. De ce atâtea ezitări şi schimbări în fixarea titlului sau acestea se raportează fiecare la o anumită idee? *Dezertorul* se poate asocia cu romanul *Pădurea spânzuraţilor*, iar *Glasul inimii* se adaugă celorlalte „glasuri” din romanul *ION*; *Lacrima* ne sugerează intimitatea familiei scriitorului şi, în sfârşit, *Codrea* din începuturi ne duce cu gândul la satul copilăriei, la oamenii din rândul cărora şi-a luat prototipul rustic, bătrânul Codre, numit şi Codru. (Liviu Rebreanu, *Opere*, volumul I, pagina 331).

În schiţă, numele este purtat de „un moşneag sfătos, înalt şi drept ca un steag, cu ochii albaştri de femeie, limpezi şi adânci... Pe urechii lui laşi şi ciolănoşi apăsa povara celor 72 de ani”. O întâmplare adevărată din familia lui Ion a Codrii din satul Măgura, aparţinător Maierului şi anume fuga feciorilor acestuia de la oaste stă la baza acestei schiţe. Bătrânul Codre are aceleaşi trăsături fizice ca şi prototipul său în realitate. Codrea, nume semnificativ, vocativ al substantivului Codru, articulat hotărât, este purtat cu mândrie de acest bătrân laudăros care e mândru că a fost toboşar şi distrus de faptul că feciorii săi au fost dezertori. Bătrânul Codrea, obsedat de sentimentul datoriciei căreia nu i-a căzut victimă, totuşi nu se împacă cu gândul că „feciorii lui l-au făcut de răs”, l-au făcut de comedie la lume, fugind de la oaste. Acelaşi lucru la un alt nivel şi în alte condiţii se va ivi şi în familia scriitorului care demisionând din armata străină în anul 1908, provoacă tulburarea tatălui său. Din firea acestui Codre sunt reluate parţial în romanul *ION* câteva trăsături, mai ales la Vasile Baciuc care se laudă lui George că ar fi făcut atâtea vitejii „de l-a pupat însuşi împăratul” şi apoi la Macedon Cercetaşul (însăşi porecla de cercetaş în familia acestuia e semnificativă). Acesta îl îmbrăţişa pe Nicolae tatarul, proaspăt scăpat de la oaste, în fiecare duminică şi se plângea că feciorul lui a fugit de la oaste de-l face de răsul lumii. Numele pleacă de la codru - substantiv comun sau mai vechiul Condrea.

Costan - din *Cântecul iubirii* este prenume rezultat de la Constantin şi care apare „pipemicit şi tăcut cu privirile pribege cu gândurile cine ştie unde, amintindu-şi de când era ostaş tânăr şi slujea în Italia”.

Iacob NAROŞ

Mulţumiri

Aşa cum am promis, continuăm lista „mulţumindu-le cu întreaga noastră recunoştinţă, celor ce au scris direct redacţiei noastre, ori au publicat cronici în presă în legătură cu apariţia revistei „CUIBUL VISURILOR”. Unii ne-au trimis, pe lângă scrisori emoţionante, şi producţii literare proprii, articole şi interviuri, cărora, cu siguranţă le vom face loc în apariţiile viitoare ale revistei. Aprecierile şi sugestiile dumnealor sunt măgulitoare şi pline de har.

Aşadar, ne-au mai scris D-nii prof. univ. Gavril Scridon şi Teohar Mihadaş de la Cluj-Napoca, D-l Mihail I. Vlad, editor din Târgovişte, D-nii prof. univ. dr. docent Gavril Istrate şi D-l prof. univ. dr. Alexandru Husar de Iaşi, scriitorul japonez Sumiya Haruya din Tokyo, D-l Jean Pierre Bourcier şi D-na Marie - Jo Riou din Nort-sur-Erdre, Franţa, D-l prof. Ovidiu Petri din Nimigea, D-nii Leonida Bumbu, Achidim Urechean Poiana Ilvei şi D-l Kolea Kureiluc din Suceava.

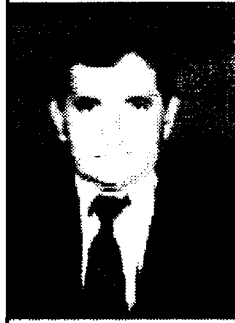
Au publicat cronici de semnalizare şi calde aprecieri D-nii Adrian Dinu Rachieru şi Ioan Negru, apoi D-na Cornelia Gărnacea, în *RENAŞTEREA BANATEANA*, *MESAGERUL TRANSILVAN* şi, respectiv, *TRIBUNA ÎNVAŢĂMANTULUI*.

În nr. viitor vom realiza un colaj cu spicuiri din scrisorile şi articolele primite.

REDACTIA

Prieteni ai Maierului

MIHAIL I. VLAD

Legat sufleteşte de meleagurile lui Coşbuc şi Rebreanu, poetul târgoviştean Mihail I. Vlad a scris mult despre valea noastră, despre oamenii ei.

S-a născut la 3 iunie 1947 în comuna Bărbuleţu, jud. Dâmboviţa. „Un inegalabil animator cultural, un excelent editor, un poet şi un publicist de reală vocaţie, acesta este Mihail I. Vlad, omul deosebit şi colegul admirabil”, spune Cezar Ivănescu.

În ultimele două decenii a publicat în aproape toate revistele literare din ţară, obţinând numeroase premii la diferite concursuri şi festivaluri de poezie.

Este editor al publicaţiei „Târgoviştea” - revistă de cultură şi artă a românilor de pretutindeni şi fondatorul editurii „Macarie” din Târgovişte în care i-au apărut volumele de versuri şi publicistică: *Neliniştea cuvintelor*, *Parva se opune dictaturii* (coautor cu Ion Radu Zăgreanu), *Cu mâna în afara nopţii*, *Libertatea pe umeri*, *Rănille sufletului* (două volume), *Constelaţia Liviu Rebreanu* (coautor cu Sever Ursa) şi *Mioriţa - 150*.

Versurile sale sunt limpezi, lapidare, neostentative, împletind cu delicateţe imagini de pastel cu meditaţii abia sugerate şi traducând un suflet de peregrin neliniştit, mereu iscoditor, cum însuşi zice: „Vinovat de curajul/ celor ce pun/ întrebări Sfînxului/ sunt şi rămân/ întrebare...”

Un mesager al amicitiei, un fel de badea Cărţan modern, cum s-a mai spus, purtând în traistă merindea de spiritualitate a Cetăţii lui de legendă, fratele Mihail bate cu pasul şi cu inima toate ţinuturile româneşti, mai legându-le o dată între ele cu noi punţi de lumină.

Sever URSA

Îmi urzeşti nopţile, MAMĂ! ...

... Şi-n noatea asta mi-ai urzit gândurile, Mamă!

Măinile tale betege nici sub pamant nu te dor, MAMĂ!

nici acolo nu te odihneşti, în fiecare noapte îmi urzeşti gândurile!

... De ce, MAMĂ, nu te dor mâinile şi-mi urzeşti gândurile şi visele!

Dublă identitate

Înainte de moarte sora mea vestea a mea naştere. Înainte de a mă naşte ştiam de moartea soriei! De-atâta iubire, de-atâta iubire, unul a murit, celălalt s-a născut. Mai mult ca sigur, la moartea mea, sora-mi se va naşte!

Din perlele elevilor (1)

D-l Goe de Ion Luca Caragiale
Autorul n-a mai ştiut cum să-i dea titlul şi la numit în bătaie de joc *D-l Goye* şi de aici putem trage încă o impresie... îi spunea domn dar el nu era deloc. El şi ele toţi erau analfabeţi deoarece nu ştiau să se comporte prin gări şi oraşe. Tanti Mare, tanti Mica şi cu Goe, personajul principal al trenului până la Bucureşti, din urbe X se gătaseră şi o luară la gară. Pe vremea aceea 10 mai era o zi importantă şi Goe a strigat să vie trenu dar nu era după el.
Faptele lui Goe (cu bune cu răle) sunt următoarele:
- s-a aşezat pe geamantanul pe care-l ducea Mamare;
- s-a încuiat în cămăruţa cabinetului;
- a schos capul în camera de alarmă (avea clop de paie formidabil şi a rămas cu capul gol goluţ...)

Culese de prof. Iacob NAROŞ

Astrişi măiereni

Gregoriu Hangea

(1809-1886)

Una dintre figurile de străluciţi înaintaşi ai secolului trecut din ţinutul Năsăudului rămâne aceea a căpitanului de graniţă Gregoriu Hangea. Este nedreaptă uitarea care pare a se fi aşternut peste numele şi faptele sale de merit.

Numele lui Gregoriu Hangea, zis şi Gicău, prin luminoasa lui pildă de patriotisme autentic şi altruism curat, a trecut demult peste hotarele Maierului natal. Istoriografia năsăudeană nu i-a hărăzit, încă, locul meritat. De aceea, în această prezentare mă voi folosi de însemnările unuia dintre strănepoţii săi, d-l Ioan Hangea, vrednic astrist autodidact. Totodată, muzeul local „Cuibul Visurilor” îi rezervă un colţ de cinste cu documente inedite expuse în jurul unui impresionant portret în ulei executat în 1884 de către pictorul năsăudean Sever Mureşan, fiul, Mariei una dintre surorile căpitanului.

Aşadar, Gregoriu Hangea s-a născut în Maieru, în anul 1809. Este fiul preotului Ioan Hangea şi al Mariei, născută Filipo, din comuna Şanţ. Leon, al doilea dintre cei cinci copii ai preotului, va ajunge cunoscut revoluţionar paşoptist şi unionist, Alexe Fortunat (1810-1875), care a trecut munţii şi graniţa vremelnică, cum o mai făcuseră şi alţi năsăudeni. Şi-a ales acest pseudonim ca să i se piardă urma. Învăţatul năsăudean Iuliu Moisil, în biografia pe care i-o consacra, explică: „După legile grănicereşti, toţi tinerii trebuiau, fireşte, să facă armata. S-a observat însă la câţiva tineri intelectuali că, pentru a nu face armata, îşi schimbau numele, ca astfel să nu fie urmăriţi. Aşa a fost Vasile Bob-Fabian, aşa un Leon Hangea.”

De numele lui Alexe Fortunat se leagă înfăptuiri remarcabile în cadrul celor două mari evenimente ale epocii: revoluţia din 1848 şi Unirea Principatelor din 1859. Ca profesor la Focşani, a fost unul dintre întemeietorii cunoscutului liceu „Unirea”. Se număra apoi, între membrii fondatori ai Societăţii „Transilvania” din Bucureşti, la 1867, avându-l ca preşedinte pe Al. Papiu-Ilarian. „Societatea” asigura stipendii unor români ardeleni pentru studii superioare în ţările latine. Fortunat se distinge prin prestaţia exemplară a rolului de secretar al acestui important tor cultural.

Sciitorul Teodor Tanco, în vasta sa cronică „Virtus Romana Rediviva”, vol. II, pp. 211-213 (Bistriţa, 1974), îi consacră şi lui Al. Fortunat, un remarcabil portret: „Toată viaţa i-a fost o neîtreruptă trudă pe ogorul şcolii şi al instituţionalizării ei. Transilvăneanul nu i-a uitat o clipă pe cei de acasă; bolnav de dor îi vizita în vacanţele de vară şi a visat neîtrerupt unirea tuturor provinciilor româneşti în cadrul unui stat unitar şi independent, pe care îl văzură înfăptuit doar copiii şi nepoţii”.

Fireşte, pentru cei rămaşi acasă, dar mai ales pentru Gregoriu, pilda de luptător al lui Leon (Alexe Fortunat) rămâne o stea călăuzitoare.

Revenim la biografia viitorului căpitan. Gregoriu a făcut şcoala trivială (trivium) în Maieru. A urmat apoi Institutul Militar (Erziehungshaus) din Năsăud, înfiinţat în 1870, prin ordinul imperial al Mariei Tereza. Institutul pregătea tineri pentru regimentul grăniceresc. Mai notăm că prin acelaşi decret imperial au luat fiinţă şcolile triviale din Năsăud, Maieru şi Monor, care în toamna lui 1995 şi-au sărbătorit împlinirea a 225 de ani de la întemeiere.

Numărându-se printre cei mai buni absolvenţi ai Institutului, va fi numit ceva mai târziu profesor „adjunct”, aici, avându-l ca elev, printre alţii, pe viitorul vicar Grigore Moisil. Apoi, ceea ce nu era la îndemina oricărui tânăr român în acele vremuri ajunge cancelarist (pretor), cu gradul de căpitan, în conducerea vestitului regiment grăniceresc năsăudean. În memoria contemporanilor a rămas ca un înflăcărat apărător al drepturilor românilor din zonă. Aşa se explică faptul că vestea înfiinţării Asociaţiunii, ASTRA, acest „reazem al naţionalităţii” - cum o numea Timotei Cipariu - i-a stărnit şi lui, ca şi altor năsăudeni luminaţi, un entuziasm de nedescris, care-l va călăuzi tot restul vieţii.

La puţină vreme după întemeierea Astrei de la Sibiu, îl găsim pe „cancelistul” Gregoriu Hangea printre primii membri, cu multă vreme înainte de întemeierea *Despărţământului* din Năsăud (21 august, 1881), alături de: Octavian Bariţiu (profesor la Năsăud, fiul lui George Bariţiu), Ioachim Mureşanu (Preşedintele tribunalului districtual), Maxim Lica (asesor), Leon Pavelea (profesor la Năsăud), Florian Porcius (vicecăpitan districtual), Simion Tanco (preot în Sângeorz-Băi), Grigore Moisil (vicarul Năsăudului),

(continuare în pag. 8)

Sever URSA

IERONIM ANDRONESI

S-a întors din S.U.A. pentru
a construi un spital în satul natal

Reporter: Mai întâi îți spun bine ai revenit în satul natal!
Ieronim Andronesi: Bine te-am regăsit!

R: Aș vrea, pentru cititorii noștri, să detailezi puțin scopul noii

tale vizite la Maieru.

I.A.: După cum bine știi, după evenimentele din decembrie 1989, am revenit acasă cu scopul de a contribui cu ceva la bunăstarea consătenilor mei. Din motive independente de voința mea, atunci nu s-a putut pune în aplicare programul pe care îl doream în favoarea Maierului; este vorba de construirea unui spital de care să beneficieze toți măiereni - subliniez toți măiereni, indiferent de confesiunea religioasă. Repet acest lucru pentru că a circulat zvonul că eu aș face acest spital doar pentru anumite persoane. Cu această ocazie îi informez pe consătenii mei că ceea ce intenționez să fac va fi în folosul tuturor.

R: Ce te-a determinat să-ți alegi domeniul medical?

I.A.: Am considerat că este mare nevoie de asistență medicală la Maieru. În primul rând nu există maternitate; femeile care trebuie să nască sunt duse cu salvarea la Năsăud (aprox. 40 km); nu funcționează cabinetul stomatologic, iar condițiile în care lucrează personalul sanitar la Maieru sunt deosebit de precare; dotarea dispensarului uman este sub orice critică. Și încă ceva: dacă te duci la un bolnav, în afară de hrana spirituală - împărtășită din Biblie - cu siguranță că el ar dori un medicament care să-i aline durerile. Omul te ascultă când îl ajuți și fizic. Să nu se creadă că religia nu este bună; dimpotrivă eu cred că hrana spirituală și cea fizică sunt complementare. Sunt convins că toate lucrurile bune vin de Sus și de aceea D-zeu m-a ajutat în toate acțiunile mele. Principiul meu în viață este luat din Biblie: „Dacă știi să faci un bine și nu l-ai făcut, atunci este un păcat”. Ei, bine, în S.U.A. am un azil de bătrâni, finanțat și construit de mine, după cele mai moderne cerințe. Am investit mulți bani, dar mi-a reușit. Închipuiește-ți că am început construirea în timpul războiului din Golf (N.R. - războiul dintre aliați și Irak), iar lumea m-a crezut un naiv, un romantic. Încăpățănarea mea a

făcut să duc la bun sfârșit lucrul început. Comunitatea orașului în care trăiesc, prin oficialii săi, mi-a acordat și o diplomă mulțumindu-mi pentru eforturile mele. Nu aș vrea să se creadă că sunt un lăudăros, dar dacă nu iubești oamenii, n-ai ce căuta în afaceri de genul celor începute de mine, iar în România să știi că oamenii sunt frumoși și au mulți prieteni printre americani care îi iubesc cu adevărat.

R: Ce surse de venituri vei folosi pentru realizarea spitalului?

I.A.: Cheltuielile făcute până în prezent sunt personale, dar ajutorul va veni de la asociațiile și fundațiile neguvernamentale, nonprofit, din S.U.A. Să nu cumva să se creadă că eu voi avea niște foloase extraordinare după darea în folosință a acestui spital. Nu, eu nu voi beneficia de nimic, de vreme ce întreg programul este nonprofit. Beneficiarii vor fi măiereni și locuitorii din satele învecinate, care vor avea unde să-și îngrijească sănătatea. Cât timp am stat în SUA nu am primit nici un penny fără muncă, dar nici nu am cerut. Poate că unii mă vor crede un nostalgic după regimul de tristă amintire, dar îți spun sincer că hotărârea mea de a face ceva în Maieru vine și din datoria față de România; aici am fost pregătit 25 de ani, iar până la vârsta de 16 ani am fost scolarizat gratuit și tot gratuit am beneficiat de asistență medicală. Iată încă un motiv de a mă revansa față de țara mea!

R: Ce va cuprinde clădirea propriu-zisă?

I.A.: Precizez că va fi cu două etaje și va avea: maternitate, cabinet și laborator dentar, sală de urgență, saloane pentru mame, noi născuți, saloane de recuperare pentru bărbați și femei, săli de consultații pentru copii și adulți, sală de farmacie cu depozit pentru medicamente, oficii speciale pentru doctori, oficii speciale pentru asistente, bucătărie, sală de mese, duș, vestiar, grup sanitar și câteva apartamente pentru doctori. În perspectivă va avea grădiniță - orfelină și o sală mare de conferințe. Poate te întrebi de ce conferințe? Am contactat Asociația Internațională „Medicii fără frontiere”, chiar am participat la câteva din congresele lor. Ei s-au arătat deosebit de interesați față de proiectul meu. Închipuiește-ți că se vor întâlni la Maieru (!) medici din mai multe țări ale lumii care vor profesa gratuit câte o lună, prin rotație, la acest spital.

R: La ce sumă este estimată întreaga clădire?

I.A.: Clădirea va costa peste 250.000 de dolari, dar echipamentul medical este cu mult mai scump. Fundația va costa 30.000.000 lei. Oricum, va fi ceva la standardele americane, cu aparatura cea mai modernă. Doar lemnul și betonul vor fi din România.

R: Cine va construi clădirea?

I.A.: Cei mai buni meseriași (specialiști), indiferent de confesiunea religioasă! Singurul criteriu va fi competența!

R: După terminarea construcției și dotarea ei cu cele necesare, cum va fi angajat și plătit personalul medical?

I.A.: Personalul medical va fi angajat pe bază de concurs; o comisie de specialiști din asociațiile și fundațiile neguvernamentale, nonprofit, din străinătate și din România va fi cea care va da verdictul. În orice caz, nu guvernul. Guvernele vin și pleacă. Dar se va respecta legislația românească în vigoare. O organizație nonprofit neguvernamentală - probabil chiar Asociația Comunitară Maieru - ar putea hotărâ administrarea spitalului. Cât privește salarizarea personalului, aceasta se va face tot cu ajutorul asociațiilor și fundațiilor neguvernamentale, nonprofit, din S.U.A.

R: În încheiere, ce ai dori să transmiți cititorilor noștri?

I.A.: Tuturor măierenilor le doresc multă sănătate și le cer să-mi dea concursul pentru realizarea acestui proiect. Mulțumesc d-lor primar și viceprimar și, nu în ultimul rând d-lor consilieri ai Consiliului local Maieru pentru încrederea acordată și sper să nu-i dezamăgesc. Știu că vor exista neîncredători și probabil chiar piedici dar, cu ajutorul lui Dumnezeu, sper să le învingem împreună.

R: Mulțumesc.

A consemnat Icu CRĂCIUN

Notă: În numărul viitor sperăm să vă prezentăm și o fotocopy după proiectul viitoarei clădiri a spitalului.

Sport

10 ani de schi fond la Maieru (2)

Foștii elevi ai școlii noastre: Ionică Ureche, Claudia Rebrîșorean și Anuța Sădor, cum spuneam, au ajuns cunoscuți pe plan național prin performanțele lor la disciplina schi fond. Astăzi ei sunt sportivi consacrați, componenți ai loturilor naționale, având în spate câte o panoplie impresionantă de medalii, motiv pentru care vor merita cât de curând o prezentare individualizată.

În „umbră” acestor tineri sportivi „de aur” apar, în ultimii ani, alte mlădițe măierene care ne reprezintă satul și județul în concursurile naționale de profil. Ne face plăcere să-i nominalizăm: Andronesi Ioan, Ureche Damaschin, Partene Dumitru, Ureche Dorel, Bora Ieronim, Buia Aurelia, Dumitru Maria și mai noii: Moldovan Ancuța, și Rebrîșorean Grigoraș, cu plasări meritorii în topul celor mai buni schiori fondști - copii din țară. Alături de aceștia se plasează și: Sângeorzan Iacob, Scurtu Vasile, Scurtu Dumitru, Deac Ilișca, Nuțiu Pavel, Nuțiu Sorin și mai micile: Ureche Maria și Sădor Lucreția, cu toții urcând, la timpul lor, pe primele locuri în concursurile județene, alături cu zeci și zeci de copii care practică acest sport cu plăcere și tenacitate.

Aceste rezultate au îndreptățit formarea în premieră la școala noastră pentru anul școlar 1990 -1991 a unei clase cu profil de schi fond, un experiment ce a dus la încheierea unui colectiv de excepție, atât din punct de vedere fizic, cât și intelectual.

Nu se poate ignora adevărul că această activitate n-ar fi fost posibilă fără entuziasmul unor autentici artizani ai sportului, care au ridicat schiul fond la cota de prioritate județeană. Seriozitatea organizării concursurilor de-a lungul

anilor, grija pentru transport și cazare, pentru viețuire decentă la concursuri și antrenamente, promovarea adevăratelor valori și recompensarea, fie ea și simbolică, a fiecărui câștigător, au avut efectul pedagogic al impulsivității unui număr impresionant de școlari în practicarea schiului fond.

De asemenea, nu putem să nu subliniem rolul esențial al Clubului Sportiv Școlar Bistrița (cum Grupul Sportiv Școlar), cu dascălii lui pasionați, care promovează sportivi valoroși. Astfel, Clubul ne-a sporit faima sportivă, constituindu-se în mod implicit într-o instituție de referință, în țară, iar secția de schi fond și biatlon a devenit printre cele mai reprezentative.

Au trecut, prin urmare, 10 ani; nu știm dacă sunt mulți ori puțini în cronica unei comune cunoscute, iată, și prin schiul de fond. Esențial rămâne adevărul că el place copiilor, în ciuda durității, solitudinii, marelui consum fizic și psihic, sau tocmai de aceea... Pentru că măiereni au fost și rămân niște luptători deși schiază cu aceleași schiuri de acum 6 ani și-și încălză ghetelile înghețate unul de la celălalt...

Concluzionând, putem afirma, în acest moment aniversar, că acest sport al tenacității și asprimii, a creat și creează adevărate caractere în rândul tineretului. Înăurirea lui complexă și benefică asupra tinerilor din Maieru și de aiurea duce în mod cert, la îmbogățirea zestrei fizice, intelectuale și morale a neamului nostru care are atâtă nevoie de dârzenie.

Iar nouă nu ne rămâne decât să-i asigurăm permanența.

Liviu URSA

Invățământ

PREMIANȚII claselor V-VIII (Maieru) în anul școlar 1995-1996

Clasa a V-a A (dirigintă Paneș Varvara): I. Buzilă Aura, Moldovan Ioana, Mureșan Cosma. II. Buzilă Dumitru. III. Tămaș Sanda - Domința. • **Clasa a V-a B (dirigintă Tripa Ioan):** I. Moșil Vasilica - Simona. II. Dumitru Florin - Silviu, Negrușer Dorel. III. Candale Ana - Nicoleta. • **Clasa a V-a C (dirigintă Cărdan Nicu):** I. Rebrîșorean Elena - Maria. II. Avram Maria. III. Bărtan Maria. • **Clasa a V-a D (dirigintă Măti Dorel):** I. Borș Simion - Ovidiu. II. Ometiță Iacob. III. Ișip Sanda Onița. • **Clasa a VI-a A (dirigintă Ursa Liviu):** I. Barna Alexandru, Pop Cristian. II. Negrușeri Daniel. III. Manu Monica. • **Clasa a VI-a B (dirigintă Icu Crăciun):** I. Naroși Mihaela - Maria. II. Avram Florica - Anca. III. Tămaș Virginia. • **Clasa a VI-a C (dirigintă Mureșan Virginia):** I. Răzvanță Anca - Maria. II. Brotnei Reghina - Maria. III. Cârceie Ioana - Maria. • **Clasa a VI-a D (dirigintă Naroși Rodica):** I. Andronesi Dumitru. II. Cărbunc Ionel. III. Andronesi Elisabeta. • **Clasa a VII-a A (dirigintă Barna Sânziana):** I. Loring Octavian. II. Sidor Maria. III. Cioncan Gherasim Leontin. • **Clasa a VII-a B (dirigintă Ursa Elena):** I. Berende Daniel. II. Rebrîșorean Viorel. III. Zăgrea Anton. • **Clasa a VII-a C (dirigintă Berende Monica):** I. Rațiu Adrian - Ioan. II. Pârlea Aurel - Ionuț. III. Strâmbu Angela. • **Clasa a VII-a D (dirigintă Sângeorzan Cornelia):** I. Borș Doru - Alin. II. Ișip Alexandru. III. Dumitru Daniel. • **Clasa a VIII-a A (dirigintă Cărbune Larion):** I. Bindea Ovidiu, Hangea Raul. II. Croitor Cristina. III. Pui Sanda. • **Clasa a VIII-a B (dirigintă Bontaș Valer):** I. Borș Silvia, Hoza Silviu. II. Hoza Augustin. III. Boca Alin. • **Clasa a VIII-a C (dirigintă Andronesi Simion):** I. Ureche Ana - Aurelia, II. Partene Cifor - Vasile. III. Ursa Anchidim. • **Clasa a VIII-a D (dirigintă Naroș Iacob):** I. Andronesi Simona. II. Rauca Simona. III. Hădărău Avram.

Informațiile au fost furnizate de către d-l dir. adj. Rațiu Ioan.

Veterinaria

Conceptul de boală (1)

Starea de boală reprezintă o formă particulară de existență a organismului, determinată de acțiunea agenților patogeni și caracterizată prin reacții generale și procese patologice cu caracter lezional, care alterează reglarea neuro-umorală a funcțiilor, tulbură echilibrul dintre organism și mediul înconjurător, reducând capacitatea de adaptare, de muncă și producție. Ea se produce datorită scăderii capacității funcționale a organismului față de solicitările funcționale normale, solicitările anormale cantitativ și calitativ sau solicitările patologice. Ea reprezintă o calitate nouă a organismului, dată de relațiile noi dintre sistemul nervos și organe.

În medicina veterinară, în unele cazuri, aprecierea stării de boală este diferită de cea din medicina umană, datorită direcției de exploatare a animalelor, cerută de necesitățile economice. De asemenea, atitudinea, măsurile profilactice și mai ales cele terapeutice, în medicina veterinară sunt impuse de criteriul economic, evitându-se tratamentele de durată, cele nesigure și costisitoare, preferându-se valorificarea animalelor respective.

Pe lângă conținutul abstract al definirii stării de boală, aceasta are și unele particularități concrete și anume: boala este produsă de acțiunea unor cauze, organismul răspunde la acțiunea agenților patogeni printr-o serie de reacții, funcțiile organismului sunt tulburate, iar capacitatea de adaptare și de producție a organismului este scăzută.

(va urma)

Dr. Login T. BERENDE

Hotărârea nr. 7

din 3.07.1996

privind organizarea comisiilor de specialitate ale Consiliului Local Maieru

Consiliul Local al comunei Maieru, județul Bistrița-Năsăud.
În temeiul art. 36 și 28 din Legea nr. 69/1991 republicată în 1996, privind administrația publică locală:

HOTĂRĂȘTE

Art.1. Se constituie comisiile pe domenii de activitate proprii Consiliului Local Maieru, în următoarea componență:
I. COMISIA PENTRU PROGRAME DE DEZVOLATRE ECONOMICO-SOCIALE, BUGET - FINANTE, AGRICULTURĂ, EGOLOGIE, PROTECȚIA MEDIULUI, compusă din:

1. Andronesi Ioan
2. Berende A. Login
3. Candale Ioan
4. Flămând Lazăr
5. Hădărău Augustin: președinte
6. Rațiu Vasile
7. Voicu Gheorghe

II. COMISIA PENTRU ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ, AMENAJAREA TERITORIULUI, URBANISM, DREPTURILE OMULUI, CULTE, JURIDICE, compusă din:

1. Berende V. Login
2. Cărbune Alexandru
3. Hangea Petru
4. Hădărău Doruț
5. Manu Florentin: președinte

III. COMISIA PENTRU SĂNĂTATE, CULTURĂ, ÎNVĂȚĂMÂNT, MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ, RELAȚII CU CETĂȚENII, compusă din:

1. Botiș Vasile
2. Bumbu Vasile
3. Roman Mihai: președinte
4. Ureche Ioan
5. Varvari Iacob

Art.2. Organizarea, funcționarea și atribuțiile comisiilor de specialitate se vor stabili prin regulamentul de funcționare al Consiliului Local Maieru.

PREȘEDINTE SECRETAR
Roman Mihai cc. Rațiu Clara

Gregoriu Hangea

(urmare din pag. 6)

Moise Pop (preot în Tiha Bărgăului).

După pensionare se retrage la proprietatea sa din Maieru. Continuă să rămână demn, răbdător, în ciuda unor necruțătoare loviturile ale sorții. Mai întâi, moartea primei soții, Elisabeta apoi, cei doi copii gemeni, Adrian și Aurelia, născuți din a doua căsătorie cu Iuliana, mult mai tânăr decât dânsul, și răpuși la vârsta de doi ani de o cumplită epidemie de holeră. Destinul nemilos nu i-a putut frânge integritatea caracterului și nici generozitatea, rămase vii în amintirea bătrânilor din sat. Iși apleca mereu urechea la necazurile oamenilor, îi susținea în cauzele lor drepte.

În calitate de membru fondator pe viață al Asociațiunii, donase impresionanta sumă de 1050 florini (valoare austriacă). Se pare că nimeni din tînutul Năsăudului nu l-a depășit în această privință.

Dar adevărata măsură a generozității sale o dă gestul rar al dăruirii unei părți din avere în folosul ridicării culturale a satului natal. În pofida sorții nemiloase care i-a întunecat ultimii ani, Gregoriu Hangea găsește resurse sufletești pentru întocmirea unui testament unic, în felul său, pe aceste meleaguri.

"Posesiunea lui Gregoriu Hangea împărțită de el însuși" ne înfățișează și astăzi după 113 ani de la redactare, o lucrare model în domeniu. Scrisă cu propria-i mână în 6 exemplare a câte 20 de pagini și datată: 1. iunie, 1882, testamentul relevă nu numai înălțimea gestului dăruirii creștinești pentru semenii, ci și un larg orizont de cultură al autorului, temeinice cunoștințe juridice și literare. O limpede lecție de patriotism autentic și spirit vizionar, în consonanță cu cele mai luminoase idealuri astriste ale vremii.

Elaborată îndelung, cu meticulozitate, într-o structură și o documentație solide, prevăzută cu un "Codicilium" amănunțit, scris cu o caligrafie impecabilă, actul a fost depus la mai multe foruri administrative juridice din acea vreme. "Când eram copil - mărturisește strănepotul lui Ioan Hangea - auzeam des în familie de testamentul strămoșului Gicău și de bunătatea lui creștinească deosebită. Gestul filantropic al căpitanului grănicer fusese apreciat și de către Ioan Pop Reteganul, pe atunci învățător în Rodna vecină. Spațiul nu ne permite decât câteva spicuri din acest testament.

Donația cea mai importantă, după prevederile pentru familie, o face prin primăria locală: "Poporul român din comuna

O întrebare pentru noul primar

DL. IOAN CĂRBUNE

Este născut la 1 iulie 1957, în Maieru, din pășinți țărani. Numărându-se printre elevii buni ai școlii, a urmat și absolvit liceul din Sângeorz-Băi. A continuat apoi, doi ani, studii tehnice și trei ani Facultatea de Agricultură din Cluj-Napoca. Este căsătorit și are două fete. Vreme de 6 ani a lucrat cu conștiinciozitate ca viceprimar al comunei, bucurându-se de fructuoase rezultate și de aprecieri pe măsură.

I-am adresat o singură întrebare, la care ne-a răspuns cu calm și amabilitate, deși era presat de solicitări până peste cap.

RED.: Sunteți la început de drum nou. Cum vedeți acum împlinirea gândurilor și promisiunilor cu care ați venit în fața alegătorilor care v-au arătat încrederea?

PRIMARUL: O comună ca a noastră are multe și grele probleme de rezolvat dar, văzând încă de la început, că membrii Consiliului și majoritatea cetățenilor îmi acordă sprijin, rămân optimist. Având la spate o experiență de 6 ani de muncă în primărie, cunosc în adâncime nevoile locuitorilor de toate categoriile.

Chiar din primele zile de după alegeri am trecut la demersuri ferme pentru îndeplinirea unor obiective din platforma - program și continuarea realizării altora, începute mai demult. Astfel, în aceste zile se lucrează la montarea unui nou transformator de 250 cp în rețeaua electrică pentru zona de vest a comunei. Menționez aici sprijinul personal al d-lui dir. gen. Andreica Ioan. Am reușit, cu sprijinul oamenilor și cu finanțare de la bugetul comunei, să îndiguim deja peste 200 m din cursul Văii Pietrelor. De asemenea, s-au executat lucrări de întreținere de pajiști în valoare de 4.500.000 lei. La

suprafața de 9 ha s-a lucrat cu o echipă de oameni care nu aveau un loc de muncă. Continuând demersurile și lucrările din proiectul de canalizare și alimentare cu apă, unde, cu cât s-a făcut înainte, s-au realizat 630 m conductă principală de aducțiune, montată. Din lipsă de conductă, în prezent lucrările trecează, dar avem promisiunea că în 2-3 săptămâni se vor relua. Până în toamnă vrem să ajungă conducta până în centrul comunei, la școală, unde, după cum se știe, sunt în plină construcție încă două clădiri: una cu 16 săli de clasă și alta - o mare sală de gimnastică. În privința canalizării, ne bazuim pe sprijinul d-lui dir. gen. Zapca Teodor, O.Z.O.N. - Bistrița.

În următoarele două luni avem în vedere reparațiile celor două poduri de peste Someș, cel de la Balasăna și cel de la primărie.

Ca obiectiv deosebit, în data de 26 iulie, Consiliul local a aprobat concesionarea unui teren în suprafață de 6700 m² pe șesul lui Broască în vederea construirii unui spital non-profit, la inițiativa și cu finanțarea privată a d-lui Ieronim Andronesi, cetățean american, un vrednic fiu al satului nostru. În aceste zile au fost demarate deja lucrările la fundație. Tot în ședința respectivă, consiliul a aprobat, în limitele posibilităților bugetare, finanțarea apariției revistei „Cuibul Visurilor” atât de necesară comunei și zonei noastre.

Nu în ultimul rând, sunt preocupat de măsurile cele mai eficiente pentru ordinea și curățenia străzilor, parcurilor și altor sectoare, având în vedere că trăim spre mândria noastră, într-o vatră turistică. Iată, în prezent, găzduim pentru două săptămâni un grup de tineri francezi din localitatea Nort-sur-Erdre, cu care suntem înfrățiiți de 6 ani. În toate aceste demersuri mă bizui în primul rând pe simțul gospodăresc și pe hărnicia tradițională recunoscută a consătenilor noștri.

A consemnat Sever URSA

Starea civilă

În lunile IUNIE - IULIE 1996

S-au născut: Zăgrean Roxana - Maria • Motofleca Grigore • Hangea Ilie - Gabriel • Andronesi Daniela • Nuțiu Andreea • Rebeca • Avram Lazăr Alexandru • Doci Aurelian • Adrian • Andronesi Cristina - Maria • Zăgrean Florin - Paul • Frunză Lucica • Cimuca Ana

Le dorim să crească mari, frumoși și sănătoși!

S-au căsătorit: Ureche Aurel cu Chisăliță Ana • Cărbune Ioan cu Cobzaleu Anuța • Bizău Vasile cu Candale Lenuța • Paraschiva • Andronesi Valer cu Motofleca Floarea • Leonte Filimon cu Candale Viorela • Bolfă Alexandru cu Deac Silvia • Rus Ionel cu Avram Maria • Mogovan Iacob cu Dumitru Ana

Le dorim „Casă de pălărie” și un mic vrednic!
Datele au fost furnizate de doamna Clara Rațiu, secretara Consiliului Local Maieru

În atenția cititorilor noștri!
Primum comenzi pentru anunțuri și publicitate.

Mulțumim d-lui Ieronim Andronesi (S.U.A.) pentru sprijinul financiar acordat publicației noastre

Cititorii din țară pot face abonamente expediind banii în contul (lei): 4072996061187, Banca Română de Dezvoltare, Agenția Sângeorz - Băi, strada Izvoarelor nr. 92, jud. Bistrița - Năsăud, sau pe adresa redacției.

Costul unui abonament pe trei luni: 5000 lei (în țară) și 7000 lei (în străinătate).
Adresa redacției: Muzeul „Cuibul visurilor”, comuna Maieru, Județul Bistrița - Năsăud.

Anuțăm persoanele fizice și juridice care doresc să sprijine financiar publicația noastră că am deschis contul (în lei) nr. 4072996061187 la Banca Română de Dezvoltare, Agenția Sângeorz - Băi, județul Bistrița-Năsăud, cu mențiunea „pentru redacția Cuibul Visurilor”.

Sever URSA

Vă mulțumim!

Cuibul visurilor

Informații
Învățământ
Cultură
Sport

Redactor șef: ICU CRĂCIUN

Redactori: Login T. Berende, Ilie Hoza, Liviu Ursu
Correspondenți externi: Damaschin Pop Buia (Germania), Ieronim Andronesi (S.U.A.)
Precizare: Responsabilitatea materialelor publicate aparține în exclusivitate autorilor.
Adresa redacției: Muzeul „Cuibul visurilor” Maieru, județul BISTRITA - NĂSAUD
Machetare: Aurel Podaru
Tehnoredactarea computerizată: A.F. „Nagy Marius - Zsolt” Beclean
Tiparul executat de S.C. „IMPRES” SRL Bistrița
Acest număr apare cu sprijinul financiar al domnului Ieronim Andronesi (S.U.A.)

"În Maieru, am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele"-

Liviu Rebreanu

CUIBUL VISURILOR

Director: SEVER URSA

PERIODIC DE INFORMARE ȘI CULTURĂ AL CONSILIULUI LOCAL MAIERU

ANUL I NR. 4 ■ SEPTEMBRIE 1996 ■ 8 PAGINI ■ 1000 LEI

Ecouri la Cuibul Visurilor

(În ordine cronologică)

În cotidianul „Răsunetul”, Nr. 1641 din 4 iulie 1996, D-l Ion Moise: „Revista măiereană „Cuibul visurilor” este o inițiativă de bun augur și merită toată lauda adusă celor care s-au încumetat să apuce pe acest drum spinos dar plin de incalculabile satisfacții morale. Drum bun „CUIBUL VISURILOR”!”

Din articolul „Eveniment cultural la Maieru” al D-nei Simona Konradi, apărut în „Observatorul de Beclean”, Nr. 6-7, iunie - iulie '96:

„Sub semnul lui Liviu Rebreanu apare la Maieru primul număr al publicației „CUIBUL VISURILOR” sub conducerea lui Sever Ursa, director, și Icu Crăciun, redactor șef.

Conținutul este bogat, fiind prezenți câțiva poeți măiereni (Iustin Ilieșiu, Lazăr Avram, Damaschin Pop-Buia și Alexandru Rațiu) în articole semnate de Iacob Naroș și Sever Ursa, sau prezentări de cărți realizate de Icu Crăciun, Al. Rațiu și Iacob Naroș. Sub genericul „Zilele măierene” se înscriu mai multe articole și texte de comunicări științifice... Se pot citi aici lucruri interesante referitoare la istoria măiereană, la prezența Astei, aspecte toponimice din comună, ori terminologie locală prezentată în nuvelele lui Liviu Rebreanu (semnături: Sever Ursa, Mihai Roman, Radu Telcean). Nu lipsește nici elogiul dascălilor măiereni care au susținut și au îmbogățit zestrea spirituală a comunei lor (prin prezentarea învățătorului Vasile Rebreanu, tatăl marelui scriitor - de către Elena Ursa, sau a profesorului Dumitru Vranău, de către Icu Crăciun)... Este consemnată grija pentru sănătatea animalelor sau pentru natură (dr. Login Berende și Ilie Hoza)... Cu un conținut consistent și cu o prezentare grafică pe măsură, sperăm ca noua revistă măiereană să aibă o lansare bună pe marea revistelor românești”.

În scrisoarea sa din 7 iunie '96, Dl Mircea Coloșenco, Director în Ministerul Culturii, spune printre altele:

Cuibul Visurilor a primit ISSN 1224-6743

Informăm cititorii noștri că ISSN înseamnă Internațional Standard Serial Number, adică Numărul Internațional Standardizat al publicațiilor în serie, acesta fiind un cod standardizat format din 8 caractere, dintre care primele 7 sunt cifre, iar ultimul, având rol de control, este fie cifră (ca în cazul nostru) fie X.

ISSN-ul permite identificarea titlului unei publicații în serie, înregistrat sub o formă standardizată numită „titlu - cheie”.

Pot primi ISSN-ul publicației ce apar sub același titlu și au o durată de apariție nedeterminată.

ISSN-ul ușurează gestionarea autorizată a publicațiilor în serie. Este o cheie de acces și un mijloc de control foarte sigur.

Așadar, Centru Național ISDS (Sistemul Internațional de Date privind publicațiile în serie) a acordat „Cuibul Visurilor” ISSN - 1224 - 6743, care va fi înscris de acum înainte în casceta tehnică a acestei publicații.

Redacția

Biserica din Anieș, construită cu aportul pr. Ioan Mihul

Foto: Ilie Hoza

„Vă felicit pentru publicație. Celălalt exemplar l-am înmănat D-lui Mihai Ungheanu - Secretar de Stat.

La invitația de a colabora, vă voi răspunde cu un material, ulterior. Este uimitor cum într-o localitate rurală se numără atâția intelectuali, atâția creatori de frumos! Atunci nici nu trebuie să ne mire faptul de ce Liviu Rebreanu - această instituție culturală națională de excepție - numește Maieru, drept „cuibul visurilor”. Visurile pentru el sunt realități pentru noi, cei care nu mai putem concepe cultura românească fără un măierean atât de mare!”

În scrisoarea sa din 8 iunie 1996, D-l conf. uniersitar dr. Lazăr Avram, vrednic fiu al statului:

„Admir curajul dumneavoastră extraordinar de a scoate o revistă la Maieru, în această nenorocită tranziție la economia de piață, când nimeni nu ajută cu nimic (sau mai nimic) astfel de „intreprinderi”. ...Explicația trebuie căutată, cred eu, în vorba înțeleaptă românească, cum că „omul sfințește locul”. Mai exact, este vorba de tinerii noștri profesori de odinioară, astăzi încărunțiți sau albiți de-a binelea (nu și la suflet!) care se încăpățânează să nu treacă oricum prin viață. Vor să veșnicească prin cuvânt, vor să se știe că izvoarele lor sunt munții”.

D-l profesor pensionar Teo Vrășmaș, din Sângeorz - Băi ne scrie în 10 iunie 1996:

„Este binevenită această revistă intitulată simbolic „CUIBUL VISURILOR”, deoarece umple un gol; este de mult așteptată și este o necesitate. Un act de curaj - aici pe bătrâna noastră Vallis Rodnensis”.

Redactorul șef al postului de radio „Transilvania”, D-l Ciprian Moldovaan, ne scrie în 11 iunie '96,

printre altele:

„Doresc ca, în numele postului nostru de radio, să vă felicit pentru această inițiativă temerară și îmi exprim speranța că intențiile dumneavoastră se vor materializa, iar „Cuibul Visurilor” va avea o viață foarte lungă. În condițiile în care piața românească de informații este „poluată” de publicații care vânează senzationalul și frizează absurdul, apariția periodicului dumneavoastră este o relă și plăcută surpriză. Acest lucru se datorează faptului că ați reușit și, îndrăznesc să cred că veți reuși în continuare, să oglindiți în paginile lui cultura și istoria acestui ținut românesc, Țara Năsăudului.

Vă rugăm să ne considerați colaboratorii dumneavoastră, asigurându-vă atenția noastră, acordată, în timpul emisiunilor culturale, periodicului „Cuibul Visurilor”. Cu admirație și considerație, un gând bun locuitorilor din Maieru”.

Scriitorul octogenar, D-l Iorgu Sava - Crăiești, cunoscut măierenilor prin misiunile lui umanitare, ne scrie în 13 iunie 1996:

„Iată vestea cea mare: a apărut revista „CUIBUL VISURILOR”. Maierul se poate mândri că este printre foarte puținele sate care să aibă o revistă. Cinstea măierenilor și realizatorilor! Ce mă impresionează în cuprinsul revistei este numărul atât de mare al oamenilor de cultură și litere din Maieru. Vă urez succes!”

(va urma)

A selectat SEVER URSA

Cartea

Liviu Antonesei:
Jurnal din anii cumei

„Cine utiă nu merită” - stă în fața ultimei cărți semnate de Liviu Antonesei (1) (motto împrumutat de la Nicolae Iorga): Jurnal din anii cumei: 1987-1989 - titlu preluat „de la inegalabilul maestru al ironiei și sarcasmului care este J. Swift”, cum autorul însuși o mărturisește în prefață.

Subtitlul aceste cărți-jurnal „Încercări de sociologie spontană” precizează într-un fel natura tematicii și pune autorul în primul rând pe post de observator și mai puțin pe cel de actant deși, pe parcursul acestor ani „de ciună”, îl vom întâlni și pe această a doua poziție, cea a acțiunii, a implicării în imediat. Cartea este, însă, dincolo de intenția explicativă a subtitlului, vie, animată de stări care circumscriu disperare, ironie, jale, decepție, dar și speranța, uneori suprapusă convingerii, că „epoca de aur” își trăiește ultimele spasme, că sfârșitul ei este iminent.

Aceste atribute ale scrierii se dezvoltă, nu întotdeauna cronologic, pe o axă a observării fine a socialului - amintim că L. Antonesei este de profesie psiholog - și politicul de la noi (noțiune care își deviasse sensul sub dictatură, sau devenise chiar un cuvânt neacoperit de sens).

Structural, cartea se compune din patru părți, fiecare dintre acestea făcând referință la câte un an: „1987”, „1988”, „1989”, „1990 - Jurnal vorbit” la care se mai adaugă „Anexe - o a cincea articulație a jurnalului, parte care pune accentul pe „metode” de percheziție practicate de vechiul regim (anul de referință 1983) cărora le-au căzut victime Al. Călinescu, Dan Petrescu, Luca Pițu, sau autorul însuși.

Consemnările lui L. Antonesei își au punctul de plecare la Brașov, acel oraș care în noiembrie 1987 era „în stare de asediu”, atunci și acolo unde „mii de oameni au rostit cu voce tare ceea ce gândim cu toții și nu avem curajul să spunem nici

măcar în gând.” Brașovul va rămâne o referință mereu reluată de autor de-a lungul celor trei ani la care se raportează însemnările. Sunt amintite, în aceeași idee, și greva muncitorilor de la „Nicolina”, și revolta studențească, amândouă la începutul lui 1987, amândouă la Iași.

O altă perspectivă din care pot fi privite aceste „încercări de sociologie spontană” ar putea oferi două planuri, care se împletesc fără a urma criteriile precise: pe de o parte, o privire peste hotare, (rămânând însă în spațiul rusesc sau rusicizat) unde se analizează climatul politic, referințele aflându-și centrul de greutate în URSS, cu spoliata de liberalizare oferită de Gorbaciov prin „Perestroika” și „Glasnost”, apoi China și statele-satelit ale marii puteri de la Kremlin; pe de altă parte ar fi Iașul și mâna de oameni care au avut curajul să joace roul opozițiilor în ultimii ani de „ciună roșie”. Autenticitatea celor scrise în „Jurnal” este de netăgăduit: ca student al universității ieșene (1986-1990) aflăm relativ repede ce se mai întâmplă în „arenă”, acolo unde „haidamaci”, cum ironic îi numește L. Antonesei pe securiști) îi hăituiu și intimidau cam pe aceeași care în 1983, din motive rămase încă nebuloase, fuseseră percheziționați.

Ceaușescu este numit ca și Hitler „Führer” („conducător”, tr. n.), este tratat cu ironie, sarcasm, ca de altfel și cu o oarecare lehamite pe care și-o inspiră un oligofren. Paradoxul era însă următorul: „...oricât mă uit în jur (al lui Ceaușescu, n.n.) nu văd nici o alternativă” (s.n.; p. 16). Sau, în alt loc: „Dacă în locul Brașovului ar fi fost vorba de cinci - șase orașe cam de aceiași dimensiuni, totul s-ar fi prăbușit ca un castel de cărți de joc. Asta rămâne posibil de făcut. Mai complicat e de găsit ce anume s-ar pune în loc” (s.n.; p. 17). Iată aspecte rămase încă în stringentă actualitate, și asta, după aproape nouă ani.

Citit astăzi, cu relativa detașare pe care și-o oferă cei câțiva ani trecuți de la evenimentele din decembrie 1989, jurnalul lui L. Antonesei repune în prezent un timp al cărui gust amar rămâne încă, din păcate, ... proaspăt. Ne vine din nou în sprijin o mărturisire a scriitorului, prezentă în Post-

scriptum-ul prefeței scrise la 22-25 decembrie 1991 „Am recitit prefața redactată în decembrie 1991 și realizez, că actualitatea sa n-a fost de nimic tulburată. (...) În aproape patru ani, nimic nu pare să se fi schimbat - în bine - în România.” (... 2 august 1995, p.11)

Un aspect, s-ar părea mai puțin cunoscut în țară, este apelul din 14 decembrie 1989, care invită populația Iașului la o acțiune de protest, în Piața Unirii, acțiune care ar fi putut lua proporțiile evenimentelor de la Timișoara.

În secțiunea a patra a cărții, „1990 - Jurnal vorbit” (un dialog cu Constantin Pricop) un capitol se intitulează chiar așa: „14 decembrie: Revoluția ar fi izbucnit la Iași”. Forțele de represiune erau, din păcate, masate la locul cu virtuala pricină, mașinile de pompieri stăteau la pândă, ba mai mult, stația de tramvai din „Piață” a fost mutată în „Cuza Vodă”. „N-am văzut în viața mea atâtea „forțe de ordine” adunate într-un perimetru atât de mic.” (p. 119) (lucru pe care, de altfel, l-a putut constata și semnatarul acestor rânduri).

Cartea-jurnal pe care ne-o oferă Liviu Antonesei, o exersare a spiritului de observație de tip sociologic dublat de accente care trădează poezia (este autorul volumului de poezii „Căutarea căutării” Ed. „Cartea Românească”, 1990), îmbie la lectură și obligă la neuitare, iar dacă uitarea vrea să-și facă locul, ea ne-ar obliga, în concepția lui, la reluarea trecutului. Căci numai așa ne-am putea detașa, în timp, de tot ceea ce, urât, ne-a oferit el.

Damaschin POP-BUIA

Note: 1) Jurnal din vremea cumei: 1987-1989 (Încercări de sociologie spontană) Editura „POLIROM”, colecția „PLURAL”, IAȘI, 1995

Iorgu Sava-Crăiești
Erosul creator de valori

Există printre noi oameni exemplari prin pasiunea, perseverența și credința cu care își jertesc timpul și energia spirituală pentru semenii lor. Un astfel de altruist este cărturarul octogenar, inginerul Gheroghe Sava, moldovean de origine, care își semnează cărțile cu pseudonimul Iorgu Sava - Crăiești.

Asupra biografiei D-sale vom reveni cu un alt prilej. Deocamdată, doar câteva reflexii asupra cărții „Erosul creator de valori”, lansată la noi în cadrul festivităților „Zilele măierei” din toamna trecută.

Este o carte care, odată citită, lasă cu siguranță în suflet decizia de a reflecta cu seriozitate asupra marilor întrebări pe care le implică sexualitatea în genere, și educația sexuală în special. Adresându-se deopotrivă tinerilor, părinților și educatorilor, cartea, fără pretenția de a înlocui un tratat exhaustiv în domeniu, constituie o incitantă dezbateră în care autorul împletește cu suplețe experiența personală cu părerile unor somități medicale și ale unor gânditori celebri. Autorul este totodată traducătorul în limba română a vestitei cărți a pedagogului Fr. W. Förster, „Morală sexuală și pedagogia sexuală”. Cartea „Erosul creator de valori”, spune autorul „este rodul a peste șaiszeci de ani de VOINȚĂ, PERSEVERENȚĂ, CREDINȚĂ și SPERANȚĂ, aureolate de DRAGOSTE pentru TINERET”.

Conf. univ. dr. P. Penciu, prefațatorul lucrării, argumentează: „Lucrarea are marele merit de a prezenta, cu îndrăzneală și seriozitate, probleme esențiale ale vieții tineretului, aducând o bogată documentație și totodată constituie un îndemn la o ținută sănătoasă, demnă”.

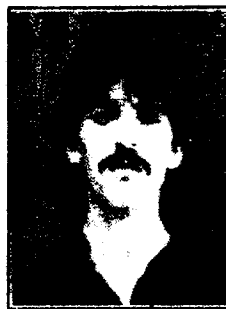
Este în afara oricărei îndoieli că dezvoltarea armonioasă a personalității umane nu e posibilă fără o corectă educație sexuală, ca suport al echilibrului întregii vieți fizice și psihice.

Cum subliniam și în cuvântul de „întâmpinare”, lucrarea lui Iorgu Sava-Crăiești poate constitui un reper în vidul moral care buimăcește anumite categorii de tineri, în această tranziție, prinși în vârtejul atâtor ispite nocive. Și câte resurse benefice ne sunt oferite întru buna creștere a odraslelor noastre, din milenara pedagogie a moralității tradițiilor și creștinismului românesc!

Citind manuscrisul acestei lucrări, poetul Ioan Alexandru scria în revista „Flacăra” din 9 sept. 1983: „O carte care ar fi de mare folos tinerilor, luptei lor pentru a-și păstra integritatea, curățenia morală a sufletului și trupului, dacă o editură ar citi-o cu mai mare dragoste pentru cei cărora este destinată”.

SEVER URSA

Prozatori măierei

Maxim Boșca

S-a născut în 2.12.1962 în comuna Măieru. Este absolvent al Liceului „Solomon Haliță” din Sângerz-Băi (promoția 1981). Între anii 1978-1980 a frecventat sedițele Cenaclului literar Geroghe Coșbuc din Bistrița. În 1982 a primit mențiune pentru poezie în cadrul Cenaclului „Mărturisiri” din Gherla, iar în 1985 i s-a acordat Mențiune Națională pentru proză S.F. După evenimentele din decembrie 1989 devine corespondent al săptămânalelor bistrițene „Aha” și „Viața”. Pasionat de filosofia indiană, Maxim Boșca cochetează din când în când și cu dramaturgia. De-a lungul timpului s-a atașat sufleteste de mișcările culturale locale, contribuind faptic la înnoirea oamenilor acestui ținut.

Icu CRĂCIUN

Discursuri Interloare
(fragment)

Azi încep să scriu ceva ce nu știu ce va fi; important este însă că vreau demult lucrul acesta. Încercarea mea va fi aceea de-a mă apropia de adevăr pentru că dintre toate păcatele care m-au penetrat, mi-a rămas unul singur: să mor înlept. Mulți scriitori spun că n-au scris cea mai bună carte a vieții lor din motive obiective, ceea ce nu necesită o „mea culpa”; vedem ceea ce ni s-a dat să vedem, spunem ceea ce îndrăznim să spunem, ne zugrăvim așa cum ne-ar place să fim și rareori avem curajul să ne suportăm în oglindă; niște oameni de nimic, urâți, răi, deformați, niște caricaturi măzgălite de către neveste, de către prieteni, de către frați, dușmani, mame, de către cine vreți, mai puțin de către tatăl, Tatăl. El e singurul care se simte responsabil de existența noastră și îi este rușine de multe ori cu noi.

Nădăduiesc să realizez o conexiune între „a fi” și „a nu fi”, cât este urât în noi și cât este dragoste; ce recunoaștem în noi și cât de tare mișim în noi, așa cum Petru, de rușine a mișit, uitând că avea să cânte cocoșul de trei ori. Nu invoc în scris ceea ce nu este de invocată, căci e sigur că sunt un păcătos mai mare decât alții, iar vina mi-e mare cunoscând aceasta și mă laud că sunt un bețiv ca noi toți și nu un peștiș la mațe ca voi ceilalți. O jumătate de viață am crezut că știu să iubesc și acum îmi dau scama cât e de greu și că abia învăț. Cea mai mare descoperire șă știți că este că cel mai dulce și mai frumos este să iubești lucrurile create de Dumnezeu.

Mi-e greu să recunosc că o strigăm pe mama atunci când ne naștem, când murim și eventual când huzurim, iar pe tata atunci când ne trebuie puere, atunci când trebuie să dăm ceva din noi. Ne zgăim la orice și mai puțin la noi. Aș vrea să scriu o carte, nu despre mine ci despre păcatele mele, despre slăbiciunile mele, despre eșecuri, despre micile bucurii, despre firul acela slab de care atarnăm la spaima unei gropi. Îmi dau seama de ce încă nimeni n-a scris cartea cea mai bună; nu pentru că n-a vrut să-și ascundă greșelile lui, ci pe ale prietenilor și pentru că a învățat să ierte păcatele altora, le-a ascuns inventând altele, ale lui, din prea multă dragoste pentru păcătoșii cu care a fost înzestrat să trăiască. Cei buni își iubesc prietenii pentru că sunt buni, iar adevărata dragoste depășește aplicațiile grilă.

Răutatea se moștenește; există indivizi care se nasc răi, sunt mari și trăiesc mult, având grijă să-și verse moștenirea. Mă gândesc uneori cum vor sta drept înaintea Judecătorului, goi, atunci când nu mai poți ascunde nimic, când se vede urățenia din tine, când se văd păcatele pe dinafară și atunci când vom avea un chip pe măsura a ceea ce suntem. Vom privi înapoi cu ură căutând un țap ispășitor care să justifice de ce suntem răi. Ce poate să justifice ispita.

Atunci când realizăm ce suntem, ne paște o tristețe jalnică. până și sărăcia ne îndepărtează de lucrurile simple și frumoase; știind că Bălcescu a spus că trăim într-o țară „binecuvântată de Domnul pre pământ”, care ne-a lăsat să trăim unul lângă altul; noi ne pizmum, pentru că toți vrem să trăim. Eu mă rog ca ceilalți să fie mulțumiți; spun un adevăr de care nu mă feresc, și m-aș împovăra cu durere dacă aș ști că fără mine s-ar umple ei de mai bine. Se bucură dacă mă prind păcătuind, dacă sufăr, dacă ceva mă doare și puțin probabil să spună în final: Imbecilul ăsta a umplut un spațiu mare!

Poteciile pe care ne țărăm zi de zi sunt atât de calde și de umplute cu ce este necesar, încât mi-e frică să cred că nu au fost născute. Sunt superbe iar mie îmi este dat să mă lăfăi printre ele, cu obrăznicia de a crede că eu sunt cel puternic. Dacă încerc să mă justific recunoscând, e bine, căci încerc să mă îndrept, mai apoi să mă suport, iar mai apoi sper să mă învingă „cu aripi moi atâta pace”. Scriul, sper să nu fie o confesiune a mea, eu, un Tândală care da cu pietre în Someș, ci sper să fie dezvelirea unui adevăr, acela că am fost învredniciți cu dragoste și că merităm să iubim lucrurile faine, frumoase, minunate, create de Dumnezeu.

MAXIM BOȘCA

Medalion

Aurel Cleja

Originar de pe plaiurile noastre, profesorul universitar dr. Aurel Cleja, trăitor la București, face parte din elita acelor intelectuali al căror suș spre o carieră înaltă rămâne rodul meritului și efortului personal, cucerit treaptă cu treaptă...

Citim într-un recent „curriculum vitae” al D-sale: „Sunt născut la 9 ianuarie 1917, în comuna Rodna Veche... Ocupații succesive: învățător, profesor universitar. Veteran de război. Antifascist din anul 1933, Carnet nr. 125 al Asociației Antifasciștilor din România, afiliată la Federația Internațională a Rezistenței. Sunt membru al Asociației Umoriștilor din România și membru al Cenaclului literar „Liviu Rebreanu” Maieru - Năsăud”.

După absolvirea Școlii normale din Năsăud, în 1937, își începe cariera de dascăl în Maieru (1937/38), continuându-o apoi în alte cinci-șase localități din județul nostru și din alte județe. În 1954 a absolvit Facultatea de Filozofie (Ziaristică), iar în 1964 își ia doctoratul în Filozofie. Ca dascăl universitar a funcționat la Institutul de Construcții, Institutul Pedagogic și Institutul Politehnic din București.

În paralel cu strădaniile de la catedră, a desfășurat o impresionantă activitate de ziarist, culegător de folclor, poet și prozator. În pragul celor 80 de ani, D-l Aurel Cleja, nu numai că își adună în voluminoase tomuri munca de o viață, dar scrie cu remarcabil talent. Deși a încredințat tiparului puține producții proprii, față de numărul mare de manuscrise - prea exigent cu sine însuși -, totuși începând cu poezia „Rugăciunea țapinarului de pe Iza” din „Tribuna” de la Brașov, din întunecatul an 1943 și până de curând, articolele, poeziile, prozele scurte, recenzile, epigramele, foiletoanele satirice, piesele folclorice, notele de călătorie, schițele umoristice și polițiste, amintirile etc., se numără cu sutele, găzduite în zeci și zeci de publicații românești.

Cu volumul de poezii „UMBRELE LUMINII”, Editura „Litera”, 1977, Aurel Cleja reia, practic, legăturile de suflet cu Maierul primului său an de apostolat didactic, de atunci și până azi, a donat bibliotecii muzeului nostru, cu generozitate, cu exemplară modestie și cu dorul „satului dintâi” peste 20 de volume manuscrise proprii și alte numeroase cărți de beletristică.

Cu promisiunea de a reveni, cu recunoștința și interesul pe care le împune o asemenea personalitate, ne permitem acum să apropiem de inima cititorilor noștri doar una dintre poemele sale.

S. U.

Lumină

Mă simt un numitor
sau o determinare,
un fălăit de zbor
Ce-nchide o damnare!

Pe-al meu sinistru fort
Cresc ierburi și sulfina!
Din cel ce-am fost, mai port
Ce-aș vrea să fiu - Lumină...

(din volumul „Umbrele Luminii”, Ed. Litera, 1977)

Sc. Sca. Liviu Rebreanu Maieru

A fost preot la Maieru

Iuliu Pop

(1890-1964)

Părintele Iuliu Pop, paroh protopop onorific s-a născut în anul 1890 în comuna Sălișca, jud. Someș, Nicolae Pop, a fost preot în Sălișca, apoi în Nimigea, jud. Năsăud. La gimnaziul Fundațional din Năsăud, părintele Nicolae Pop a fost coleg cu poetul George Coșbuc; același gimnaziu îl va urma și Iuliu Pop între anii 1900-1908. Între 1909-1913 va urma cursurile Seminarului Teologic greco-catolic din Gherla, absolvindu-l cu calificativul eminent.

În anul 1914 este numit preot în com. Suplai, jud. Năsăud, unde păstorește până în anul 1928. În anul 1929 este numit prin transfer paroh în comuna Maieru. În 1933 i se acordă distincția de protopop onorific de către Episcopia greco-catolică din Cluj-Gherla, episcop fiind regretatul Iuliu Hossu. Această distincție i s-a acordat în semn de apreciere a activității pastorale exemplară înaintea clerului și a credincioșilor din parohie.

Părintele Iuliu Pop, cum îi spuneau toți, a fost nu numai un model

de preot, dar și un model de viață, de omenie, de hărnicie și de modestie. În Duminici și sărbători, biserica era totdeauna plină de credincioși, bărbați și femei și foarte mult tineret. Trebuie să amintesc că părintele Iuliu făcea orele de religie la școală în fiecare săptămână de trei ori, atât în Maieru, cât și în Anieș, unde mergea pe jos. Pe vremea aceea biserica avea și un cor format din tineret.

Era un orator și predicator neîntrecut, cu o voce caldă, ceea ce atrăgea la biserică pe toți credincioșii care veneau îmbrăcați în frumoasele costume naționale. Cutreiera neobosit ulițele și dealurile Maierului fie vreme bună, fie rea, intrând în casele oamenilor, aducând celor amărâți, bolnavi sau îndoliați o rază de speranță și mângâiere. Era prezent pe ogor și la munca câmpului alături de țărani, iar în vacanțe ne ducea și pe noi, copiii.

Se știe că în timpul cât a păstorit părintele Iuliu Pop în Maieru nu s-a pomenit nici un caz de divorț. Poate așa se și explică natalitatea mare din Maieru. De altfel și părintele Iuliu a avut

9 copii, dintre care trei au murit mici.

Conflictele familiale din parohie erau aplanate de preot și sfatul curatorilor bisericii, format din 7 bătrâni, aleși de către credincioși.

Din căsătoria cu Victoria, născută Moldovan, se nasc 9 copii rămași în viață 6: Lucia, învățătoare, decedată în București; Eugen, funcționar, decedat în Petroșani; Iuliu, medic primar, pensionar în Oradea; Elena, profesoară, pensionară în București; Nicolae, chimist, decedat în Târgu-Jiu.

Preot model, patriot și pedagog, părintele Iuliu a fost și colaborator al revistei învățătorilor „Vatra”, în care a publicat materiale de specialitate. A patronat școala în calitate de președinte al comitetului școlar. A scris monografia parohiei comunei Maieru, care a fost predată Muzeului „Cuibul Visurilor”.

Pleacă din Maieru, pensionat, în 1960 și închide ochii pentru totdeauna în 1964 la Ocna Mureș. După 7 ani este exhumat și reînmormântat la Maieru între cei ce i-au fost atât de dragi și pe care i-a călăuzit ca un apostol. A revenit la Maieru ca să fie mai aproape de biserica în care a slujit au atâtea credință. Amintirea lui va fi legată pentru totdeauna de viața Maierului, așa cum se exprima cu multă emoție dl. prof. Dumitru Vranău la reînmormântarea lui în Maieru. Tot la Maieru este înmormântată și mama, precuteasa Victoria, adusă din București, alături de soț, așa cum și-au dorit-o amândoi.

Iuliu POP jr.
Medic primar, Oradea.

Thora
sau Legea Decalogului
sau cele „Zece porunci”, o introducere în viața creștină

După cum arătam în nr. trecut al revistei „Cuibul Visurilor”, că pr. prof. I. Buga, pe bună dreptate se întreba: „Cum au reușit să conviețuiască pe același disc al țării cel mai atroce comunism ateu, cu biserica cea mai bine rânduită din Ortodoxie”? Și fără nici o pretenție, păterea mea este și era că s-a creat o subterană de credință susținută de valorile tradiționale creștine și mai ales de morală creștină. În umbra acestor măguri, unde nașterile ne-au păstrat și întinerit comunitatea, unde bisericile sunt pline în sărbători și duminici, unde credincioșii mai sărută chiar și pe stradă mâna preoților, unde copiii nebotezați nu avem, unde taina cununiei umple pe de-a ntregul sintagma biblică „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți” (Fac. 1,28) e semn că Isus Hristos, a dăruit celor ce cred într-însul, nu numai o nouă religie ci și o nouă morală.

El ne-a descoperit o nouă relație religioasă (Evangheliu gr. Vestea cea bună) o nouă legătură între om și Dumnezeu: legătura inimii, legătura iubirii. Prin El am aflat că Dumnezeu este iubire, că Dumnezeu ne este Tată și că noi suntem fiii Lui, că relația dintre noi și Dumnezeu, este relația dintre fiu și părinte. De aici chemarea pe care o pune Mântuitorul în viața fiecăruia: „Fiți desăvârșiți precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este” (Mat. 5,48)

Spre deosebire de orice altă morală, spunea pr. prof. Matei Boilă, în „Introducere în viața creștină”, Ed. Viața creștină - Cluj-Napoca, 1994 („... morală creștină nu este un cod de norme pentru realizarea unui bine comun, ci este o cale care duce spre mântuire”, iar mântuirea, după marele teolog european V. Losski, este „vederea față către față a lui Dumnezeu; comuniunea noastră cu Hristos, Fața Tatălui în lumina Sf. Duh.” (Vederea lui Dumnezeu - Ed. D'esis, Sibiu, 1995.) Aceasta ne-o spune și mântuitorul în Sf. Scriptură: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”. Morală creștină

mai înseamnă după prof. drd. L. Grozea, „sinergia dintre speranță, credință și dragoste în Dumnezeu”. Să ne închipuim doar ce am înemna noi fără speranță, credință și dragoste în Isus Hristos, care a luat chip de om, am fi cu siguranță mai goliți de dumnezeire decât au fost protopărinții noștri la căderea în păcat.

Suprema lege morală deci, este dragostea față de Dumnezeu și față de aproapele nostru, iar ca un imperativ, trebuie ca în fiecare moment să acționăm în funcție de această lege. Nu întâmplător, Sf. Ap. Pavel, adresându-se Corintenilor îi învăța: „De aceea ori de mâncăți, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre slava lui Dumnezeu să le faceți”, (1 Corint. 10,13).

Pentru înțelegerea acestor norme, Dumnezeu, pe muntele Sinai, a dat prin Moise, Decalogul sau cele „Zece porunci”, religioase și etice, relevante de Dumnezeu și gravate pe două table de piatră (Deut. 5; 6-21) Aceste reguli de comportament și conviețuire s-au completat pe baza Sf. Evanghelii, Sf. Părinți, Sinoadele patristice, rânduinu-se apoi de Sf. Biserică cu Sf. porunci bisericesti, neuitând că Sf. Ap. Pavel în epistola către Tit spunea: „Biserica Biserica este stâlp și temelie adevărului”. Cu modestie și smerenie, din învățătura dată de profesorii de la Facultatea de creștinism din Năsăud, cărora și de această dată le aduc „un mulțam creștinesc”, din învățătura Bisericii noastre măiorene și preoților ei cu pretenția doar a unui scurt meurs creștinesc, și cu perceptul biblic în minte și inimă, „Cred Domane, ajută necredinței mele”, voi începe explicarea decalogului, în speranța că această revistă va dăinui și în credința că Poruncile bisericesti și Sf. Taine, vor face-o sfinții noștri preoți. Nu este numai o invitație, este o rugămintă creștină.

După cum bine se știe, Legea s-a dat lui Moise pe muntele Sinai (la sud se află Ierihon și gaza de astăzi), în luna a treia de la ieșirea fiilor lui Israel din pământul Egiptului” (Ies. 19, 1) când Moise se urcă pe munte, iar Dumnezeu înainte de a-i da legile i-a spus: De veți asculta glasul meu și de veți păzi legământul meu, dintre toate neamurile, îmi veți fi popor ales ca al Meu este tot

pământul” (Ies. 19,5) „Și s-a pogorât Moise la popor și le-a spus toate” (Ies. 19,25). Porunca nr. 1 „Eu sunt Domnul Dumnezeu tău...Să nu ai alți dumnezei în afară de mine. Să nu-ți faci chip cioplit și nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer sus, și câte sunt pe pământ jos, și câte sunt în apele de sub pământ. Să nu te închini lor.”. Această poruncă este temelie pentru celelalte nouă. Dumnezeu, existând „înainte de toți vocii”, prin Sime și de la Sime, iar noi fiind făcuți după chipul și asemănarea Sa, suntem obligați Să-l adorăm și Să-l ascultăm. Adorarea se câștigă prin credință, speranță și dragoste. Ea se realizează prin rugăciune și meditație. „Rugați-vă neîncetat”, ne îndeamnă Sf. Ap. Pavel. Referitor la „chip cioplit să nu-ți faci”, pentru că devine o idolatrie, o piedică la calea desăvârșirii noastre și unității cu Dumnezeu. Adorația se face prin meditație, rugăciune, semnul Sf. cruci, ingenucherie în fața icoanelor. Ele nu sunt chipuri idolatrice, așa cum arată Sf. Teodor. Studiul „Isus Cristos-prototip al icoanei Sale” Ed. D'esis 1994. Alba Iulia. Această poruncă se încălca prin: refuzul la rugăciune, ispitirea lui Dumnezeu cerându-i favoruri și miracole, lipsa de respect față de biserică și obiectele de cult, profanarea locurilor sfinte, superstiția, magia, idolatria și încă multe altele, după cum afirmă pr. prof. M.Boila, în cartea citată mai sus. Închei prima poruncă a Decalogului, cu neuitarea că Dumnezeu este Domnul și Stăpânul care ne cere iubire, adorare și ascultare pentru Isus, ne atenționează: „Nu tot cel ce zice Doamne, Doamne, va intra în împărăția lui Dumnezeu, ci cel ce face voia Lui” pentru că „cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece. (Matei 24,35).

ALEXANDRU RAȚIU

Pro memoria

MAGISTRATUL

Alexandru T. Avram (2)

Am da dovadă de o vădită omisiune dacă n-am arăta și că în toată perioada liceului a participat la mai multe concursuri, suflându-le premiul partenerilor de întrecere.

Bunăoară, la concursul de istorie din anul 1992 a ocupat locul I (diploma o avem la dosar), concurs organizat de „Tinerimea Română”. Festivitatea de premiere a avut loc la Ateneul Român, iar premiul constând din cărți, i-a fost înmănat de patriarhul românicii de atunci, Miron Cristea - el însuși absolvent al Liceului „George Coșbuc” din Năsăud.

Tot timpul liceului a fost bursier din fondurile grănicrești, iar la facultate a avut noroc cu Liviu Rebreanu, protejitor al măicrenilor la București, pe care avusese noroc să-l cunoască în vara anului 1928, când își petrecuse vacanța la Maieru și care îi rezolvase un post de salariat pe lângă secretariatul Facultății de Drept.

Astfel că Alexandru T. Avram cumula situația deloc ciudată pentru acele vremi liberale de student și salariat al unuia și aceleiași instituții.

După patru ani, în 1932 absolvă facultatea. În iunie 1932 era licențiat în drept. se angajează ca avocat stagiatar la baroul din Ilfov, unde activează între anii 1932-1934. Apoi intră în magistratură, ucrând succesiv ca ajutor judecător la Gherla, între anii 1934-1937. Ca judecător supleant la Tribunalul Someș - Dej, în anii 1937-1938, iar apoi ca procuror la același tribunal în anii 1938-1939.

În urma examenului de capacitate susținut în anul 1938, din nou datorită rezultatului de excepție, la alegere, este promovat ca procuror la Tribunalul din Cluj. În același an - 1939 - este numit la cerere ca judecător de ședință la tribunalul Prahova - Ploiești, apoi ca judecător de instrucție prin derogare de vechime în specialitate, la același Tribunal. La Tribunalul din Ploiești lucrează între anii 1939-1946.

În anul 1945 a fost promovat președinte de tribunal, iarăși prin derogare de vechime în specialitate. Se vorbește că era cel mai tânăr președinte de tribunal din România.

Aici destinul vieții sale se intersectează cu cel al marelui savant al poporului român, Nicolae Iorga, asasinat în noaptea de 27 spre 28 noiembrie 1940.

Alexandru T. Avram a fost cel care a instrumentat dosarul nr. 293/1940 privind asasinarea prof. N. Iorga (pag. 10 din cartea „Moartea unui savant N. Iorga”, de Mihai Stoian.)

În martie 1941, judecătorul Al. T. Avram scria într-o notă informativă asupra dosarului nr. 293/1940: „până la 23 ian. 1941, nu s-a întreprins nici un fel de urmărire contra invinuitorilor, deși zvonul public colporta numele asasinilor. Instrucția până la această dată a fost complet ineficace, deoarece toți informatorii erau stăpâniți de un sentiment de teamă și nu dădeau nici un fel de informații, care să poată conduce la identificare”. Aceeași carte, pag. 16.

Dictaturile se perindă. Vremurile istorice începuseră să se tulbure. Ciurma roșie ia amploare. Caracatița sovietică își vâra tentaculele în toate sectoarele vieții social-economice din România. Juristul Al. T. Avram nu putea să demisioneze de la principiile sale ferme de-o viață, astfel că demisia sa din magistratură apare ca un act firesc.

Singura oază nesocialistă din activitatea juridică era avocatura, așa că se reîntoarce la Baroul Ilfov, unde activează ca avocat pledant între anii 1946-1948. Este urmărit și aici, de data aceasta nu mai demisionează, ci este obligat să „demisoioneze”.

Între anii 1948-1951 lucrează ca și consilier juridic. După care, nu-i mai este îngăduit să-și exercite profesia pentru care a învățat atât de mult, însușind atâtea calități de justițiar perfect.

În septembrie 1957 îi este permis să dea examen ținut la București, pentru a fi admis în rândurile avocaților și pentru ca să demonstreze că și-a însușit „învățătura” marxist-leninistă. Despre rezultatul examenului este de prisos să arătăm locul obținut, din moment ce, din nou a avut posibilitatea să alcăgă orice colegiu din țară.

S-a stabilit la Colegiul de avocați din Cluj, unde a activat până la pensionare: 1957-1977. Trebuie menționat și faptul că timp de peste 11 ani a făcut parte, prin vot secret din colectivul de conducere al colegiului în calitate de consilier (1966-1977).

Tot în acel an, 1957, avea să se căsătorească cu Radu Lucia, cea care îi va fi soție devotată până când moartea - 1992 - i-a despărțit.

Cei care l-au cunoscut și apreciat pe avocatul Al. T. Avram, colegii avocați din Cluj susțin, că a fost un excepțional civilist, prietenii și cunoscuții că a fost un om de un echilibru moral și psihic desăvârșit, iar pentru măiereni și mulți alți cetățeni a fost apărătorul lor de nădejde într-o lume prost croită.

Acesta a fost, în linii mari, Alexandru T. Avram distins fiu al elitei măierene. Despre activitatea civică vom scie în curând.

Bistrița, la 9. X. 1995

Procuror,
MACAVEI AL. MACAVEI

UN MARE DIALECTOLOG:

Sever Pop

Printre învățații români care au desfășurat o activitate științifică deosebită, în exil, un loc aparte ocupă Sever Pop, coautor al ATLASULUI LINGVISTIC ROMÂN, fondatorul revistei ORBIS, cunoscută în toată lumea, organizatorul primului congres mondial de dialectologie.

Născut la 27 iulie 1901, în comuna Poiana Ilvei din județul Bistrița Năsăud, a urmat cursurile școlii primare din satul natal și din orașul Năsăud, unde, în continuare, a învățat la Liceul „George Coșbuc”, pe care l-a absolvit în anul 1919, obținând la examenul de maturitate calificativul „eminent”. În toamna aceluiași an se înscrie la Universitate, la Facultatea de Litere din Cluj, unde avea să fie repede remarcat de profesorii Sextil Pușcariu și Nicolae Drăganu și recrutat pentru învățământul superior. La absolvirea facultății, pleacă, în calitate de bursier, la Paris, unde a avut ocazia să audieze nu numai cursurile lui Antoine Meillet, cel mai mare lingvist al vremii, pe cele ale lui J. Vendryes, ale lui Mario Roques, editor al Paleii de la Orăștie, în Franța, ci și pe cele ale lui Jules Gilliéron, creator al geografiei lingvistice și autor al Atlasului Lingvistic al Franței. De la acesta a deprins metoda de cercetare a graiurilor populare, de care avea să beneficieze la întoarcerea în țară în anchetele întreprinse, alături de Emil Petrovici, în vederea realizării Atlasului Lingvistic Român. Dar, înainte de a începe a ceste anchete a însoțit pe teren, în țările lor (Spania, Italia, Elveția) pe cei care aveau să realizeze atlasele respective.

Materialul pe baza căruia avea să realizeze atlasul a fost adunat în anii 1930-1937, atât de pe teritoriul României Mari cât și din afara hotarelor acesteia (din Ungaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria, Grecia și, prin unii refugiați, chiar din Transnistria).

Publicarea atlasului a început în anul 1938 (volumul I, 150 de hărți mari!), iar vol. al doilea (152 de hărți) a apărut în anul 1942. Din partea care revenea celui alt anchetator, lui Emil Petrovici, s-a publicat, de asemenea un volum. Deci trei volume, din totalul de zece câte urma să aibă întreaga lucrare.

La elaborarea Atlasului Lingvistic Român s-au introdus unele inovații, față de atlasele anterioare, dintre care două merită să fie subliniate numaidecât. La volumele mari, menționate, au fost adăugate și volume format carte, ale căror hărți, colorate, ușurează, mult, urmărirea diferitelor fenomene lingvistice, marcate, fiecare, cu altă culoare. A doua inovație importantă privește informatorii, care n-au fost recrutați numai din mediul rural, ci s-a apelat la câte un scriitor reprezentativ din fiecare provincie istorică: M. Sadoveanu, din Moldova, LAI. Brătescu-Voinești, din Muntenia, și I. Agărbiceanu, din Transilvania.

Lucrarea a fost primită cu elogii, de toată lumea, și a fost considerată, de la început, ca o operă fundamentală pentru studierea istoriei și extinderea teritorială a limbii noastre, a unității și latinității ei.

Războiul l-a surprins pe Sever Pop în Italia, unde îndeplinea funcția de director adjunct al Școlii Române din Roma. Cum aceasta și-a încetat activitatea după anul 1945, slujitorul ei a rămas pentru moment, pe drumuri, până când și-a găsit un rost la Universitatea din Louvain (Belgia), de care avea să-și lege numele pentru totdeauna, prin crearea unei importante reviste de dialectologie, ORBIS, și prin înființarea Centrului de Dialectologie, care avea să devină cunoscut, foarte curând, în toată lumea. În cadrul acestui Centru, Sever Pop a organizat primul congres mondial de dialectologie, la care au participat aproape 400 de delegați, din peste 40 de țări ale lumii, din toate continentele.

La elabörarea Atlasului Lingvistic Român s-au introdus unele inovații, față de atlasele anterioare, dintre care două merită să fie subliniate numaidecât. La volumele mari, menționate, au fost adăugate și volume format carte, ale căror hărți, colorate, ușurează, mult, urmărirea diferitelor fenomene lingvistice, marcate, fiecare, cu altă culoare. A doua inovație importantă privește informatorii, care n-au fost recrutați numai din mediul rural, ci s-a apelat la câte un scriitor reprezentativ din fiecare provincie istorică: M. Sadoveanu, din Moldova, LAI. Brătescu-Voinești, din Muntenia, și I. Agărbiceanu, din Transilvania.

Lucrarea a fost primită cu elogii, de toată lumea, și a fost considerată, de la început, ca o operă fundamentală pentru studierea istoriei și extinderea teritorială a limbii noastre, a unității și latinității ei.

Războiul l-a surprins pe Sever Pop în Italia, unde îndeplinea funcția de director adjunct al Școlii Române din Roma. Cum aceasta și-a încetat activitatea după anul 1945, slujitorul ei a rămas pentru moment, pe drumuri, până când și-a găsit un rost la Universitatea din Louvain (Belgia), de care avea să-și lege numele pentru totdeauna, prin crearea unei importante reviste de dialectologie, ORBIS, și prin înființarea Centrului de Dialectologie, care avea să devină cunoscut, foarte curând, în toată lumea. În cadrul acestui Centru, Sever Pop a organizat primul congres mondial de dialectologie, la care au participat aproape 400 de delegați, din peste 40 de țări ale lumii, din toate continentele.

Lucrarea lui, LA DIALECTOLOGIE, apărută la

Louvain, în limba franceză, în anul 1950 (două volume mari, însumând peste 1300 de pagini!) este, până în momentul de față, lucrarea cea mai importantă în domeniul respectiv. O importanță deosebită prezintă și ultimul său studiu publicat în țară, sub titlul IMPORTANTA GRAIULUI ROMÂNESC DIN BUCOVINA DE NORD, BASARABIA ȘI REGIUNEA TRANSNISTRANĂ (în „Revista Fundațiilor Regale” din august-septembrie 1941). A fost unul dintre colaboratorii de bază ai revistei clujene „Dacoromania”. În Belgia a publicat alte două lucrări mari, de interes general, și anume: INSTITUTS DE PHONÉTIQUE ET ARCHIVES PHONOGRAPHIQUES (1956) și PREMIER RÉPERTOIRE DES INSTITUS ET DES SOCIÉTÉS DE LINGUISTIQUE DU MONDE (1958), iar după moartea lui au mai apărut RECUEIL POSTHUME DE LINGUISTIQUE ET DIALECTOLOGIE (1966, 695 de pagini) și LIMBA ROMÂNĂ, ROMANITATE, ROMÂNISM (1969, IX+246 pagini).

Prin activitatea sa, foarte susținută și neîntreruptă, Sever Pop a adus servicii dintre cele mai mari limbii noastre naționale. El face parte dintre lingviștii români foarte bine cunoscuți și apreciați în străinătate. E mai puțin cunoscut acasă, unde singura privire de ansamblu, asupra întregii sale activități, se datorește lui Romulus Todoran, care i-a fost student (ACTIVITATEA LINGVISTICĂ A LUI SEVER POP, în revista „Cercetări de lingvistică”, iulie-decembrie 1978, pag. 157-169, ianuarie-iunie 1979, pag. 5-15 și respectiv, iulie-decembrie, pag. 159-169). Soția învățatului nostru, Alexandra Sever Pop, a publicat, în anul 1980, cartea intitulată SEVER POP. SA VIE ET MOMENTS DE L'HISTORIQUE DE L'ATLAS LINGUISTIQUE ROUMAIN. SINE IRA ET STUDIO, subiectivă, pe alocuri, dar, în același timp, instructivă și necesară.

Din anul 1945 până la 17 februarie 1961, când a decedat, Sever Pop și-a dus viața în străinătate, sfâșiat, în continuu, de dorul țării, cum se vede în mod cu totul elocvent din scrisorile sale trimise mamei, la Poiana Ilvei. Din aceleași scrisori deprindem grija lui de a-și informa mama asupra tuturor succesorilor pe care le reputa pe plan științific. Îi trimitea, în permanență, cărțile și lucrările publicate, ca și numerele revistei ORBIS. Scrisorile adresate mamei sunt străbătute de un puternic patriotism și de dragoste pătimașă pentru țărâniea căreia i-a dedicat volumele de dialectologie și pe care o considera păstrătoarea fidelă a latinității noastre și colaboratoarea fără sprijinul căreia nu s-ar fi putut realiza atlasul.

Măcinat de dorul de țară și de tot felul de alte suferinți, Sever Pop a murit în ziua de 17 februarie 1971, înainte de a împlini 60 de ani. Este înmormântat în cimitirul din parcul abației Héverlé, din Louvain. I-am văzut mormântul. Pe o cruce simplă, cu cruce tip, turnată din ciment, se pot citi, pe lângă data nașterii și cea a morții, cu indicarea numelui patriei: ROUMANIE (în limba franceză!) și cuvintele românești: DORMI ÎN PACE.

Moartea lui a fost deplânsă de o serie de lingviști dintre cei mai mari, printre care vom pomeni pe Alf Sommerfelt și Pierre Gardette. Un fost elev al lui Pop, Willem A. Grootaers, ajuns profesor la Tokio, își începea necrologul din ORBIS, 1961, pag. XV, cu următoarele cuvinte: „Dialectologia românească a pierdut pe cel mai mare reprezentant al ei, iar dialectologia internațională pe animatorul și organizatorul său genial”.

prof. univ. dr. docent
GAVRIL ISTRATE

Interviu

Teohar Mihadaș:

„Singura politică pentru un poet este antipoliticianismul”

R. Stimate D-le Teohar Mihadaș, prietenii și cei care v-au citit cărțile vă cunosc o bună parte din viață; pentru ceilalți cititori, vă rog să ne spuneți câteva cuvinte despre scriitorul-haiduc Teohar-Mihadaș.

T.H.: Scriitorul-haiduc așa cum îl apelezi tu cu simpatie, este născut în Munții Pindului, comuna Turia, a terminat școala primară în comuna natală - școală românească - deoarece înainte de traficul de țări și de etnie de la Yalta au funcționat în Grecia 39 de școli primare românești și trei licee - astăzi nici una și nici unul -, a urmat gimnaziul la Grebena (Grecia), a absolvit liceul la Dumbrăveni, jud. Sibiu, a terminat, la București, Facultatea de Filosofie și Litere luându-și licența cu „magna cum laudac”, a funcționat vreo trei-patru ani ca profesor, a absolvit cu brio Înalta Universitate Torționară Lenino-Satalinistă, ale cărei cursuri le-a urmat în aula Institutelor de la Aiud, Mărgineni, Pitești, precum și pe șantierul canalului Dunărea Marea Neagră și, așșderea, pe alte șantiere, după absolvire, ca salahor ...

De când am deschis ochii în fața lumii m-am uimit până la euharistic de minunile, misterele, enigmele și paradoxurile acestei lumi și am înțeles, ca Socrate, că „un singur lucru știu cu adevărat, anume: că nu știu nimic”. Nu vom ști niciodată care este Puterea care a creat universul și viața, de ce lumea este așa cum este, și nici nu avem dreptul, noi oamenii, să știm ceva, știința descoperită de om fiind, de fapt, un atentat la ordinea universului și-o crimă împotriva vieții. Am primit de la Pronie puțin talent de poet și am corespondat cu tot ceea ce mă înconjoară prin intermediul poeziei, care nu este altceva în esență decât redobândirea, prin incantație, pentru câteva clipe, a unei lumi pierdute ...

Cât de valoroase sunt cărțile scrise de mine ... ne vom da seama după ce voi muri.

R. După ce v-am citit romanul autobiografic „Pe muntele Ebal”, mi-am pus întrebarea pe care v-o repet: de ce nu ați plecat din țară la ieșirea din pușcărie, mai ales că aveți pașaport de cetățean „străin”?

T.H.: Nu am părăsit această țară pentru că am iubit-o, pentru că m-a purtat gratis la școli și m-a făcut om cu carte, și pentru că nu știu să fiu ingrat. Ar fi fost ca și cum ai fi părăsit pe o ființă care te-a iubit și ai iubit-o, exact atunci când dorea dureros să stai lângă ea, bolnavă de cancer. Astăzi, când văd în ce hazna am alunecat, hazna în care prăznuiesc gorobecii, îmi vine să fug mâncând pământul, sau să apuc calea codrilor ca haiduc.

R. Și acum vă pun o întrebare oarecum intimă: d-le Mihadaș, de câte ori v-ați vizitat locurile natale?

T.H.: O singură dată, și atunci cu mari necazuri, deoarece nu-mi dădeau viza nici ai noștri, ca nu cumva să rămân acolo și să-ți dau lecții de patriotism de la „Europa liberă”, dar nici ambasada greacă, temându-se ca nu cumva, iarăși, mergând în Grecia, să nu agită problema românească, redeschiderea școlilor și-a bisericilor românești. Până la urmă, față de ai noștri a depus garanție Zaharia Stancu, președintele Uniunii Scriitorilor, iar pe ambasadorul de la București al Greciei l-a convins Ion Brad, ambasador la Atena pe vremea aceea. Le mulțumesc și pe această cale.

R. Știu că v-ați petrecut câțiva ani din viață în județul Bistrița - Năsăud; ce sentimente aveți pentru această parte a României?

T.M.: Pentru regiunea Năsăudului am sentimente de iubire ridicată până la adorație. Acolo m-am născut a doua oară, prin cei doi băieți pe care mi i-a dat ZOE, acea providențială soție a mea, acea Super - Penelopă a Plaiului Bătrân, de o sublimă frumusețe a caracterului, cu o putere de iubire și dăruire nepereche, plecată din această lume - feuda lui Baraba, se pare, - în urmă cu 23 de ani.

Pentru mine Munții Rodnei înseamnă redobândirea Munților Pindului: în Pind am păscut oile, în Rodnei visurile, iar înainte de a fi arestat, am hălăduit pe la Fântânele, Ciosa, Heniu și Dălbida.

R. După cum bine știți, astăzi a revenit în viața literară (și nu numai) discuția despre ceea ce cândva se polemiza elegant: arta pentru artă (autonomia esteticului) sau artă cu tendința (eu cred în complementaritatea lor). Evident, dialogul se poartă într-un alt context. Dat fiind faptul că în această perioadă de

tranziție post decembristă o parte din inteligența românească preferă autonomia în artă (E. Simion, M. Sorescu, Valeriu Răpeanu, Buzura, etc.), însă nu fără oarecare obediență față de actuala Putere, credeți că cealaltă parte, angajată politic (Manolescu, Paleologu, Ana Blandiana, etc.) procedează corect față de cultura și societatea românească?

T.M.: Primii slujesc artei pentru artă, chiar dacă slujesc în același timp P.D.S.R.-eul, făcându-i o cinste; ceilalți promovează abrutizarea și apatia față de literatură, punându-o în subordinea politicii și, vai! prin mijloace subtile, rafinate. La noi, astăzi „tout est permis, sauf l'honneur”.

R. D-voastră, de ce nu v-ați înscris în nici un partid?

T.M.: Pentru că numai cel care nu e capabil să facă în viață ceva igienic și util se apucă de politică, iar dacă este capabil, dar își trădează capabilitatea, atunci înseamnă ceva și mai rău: abdicare, dizertare. Singura politică pentru poet e antipoliticianismul. El stă pe acoperiș și spune de acolo adevărul despre toți. Și-apoi, cum îți închipui ca un haiduc să ajungă palavragiu și pomanagi în palavrament?

Mai degrabă cu cnutul peste ei, precum Iisus în templu.

R. Permiteți-mi o întrebare care ar părea unora populistă. Ce înseamnă pentru D-voastră a fi patriot?

T.M.: Pentru mine, a fi patriot înseamnă să te comporți în așa fel în viață, încât până și cel mai ordinar dușman al tău să se aplece înaintea ta cu respect.

R. Aș vrea să revenim la una din cărțile D-voastră: „Pini de pe Golna”; de ce critica literară nu s-a pronunțat (încă asupra ei)?

T.M.: Este vorba de o lașitate „înțeleaptă”, adică mai presus decât oricare alta. În această carte (după cum ți-ai putut da seama) este vorba despre drama românilor din Grecia, în timpul războiului cu italienii și nemții și, mai ales, în timpul războiului civil, când partizanii lui Marcos au căsăpuit pur și simplu pe toți aceia care au slujit școlile, bisericile și comunitățile macedo-române.

Închipuie-ți că un maghiar de la Budapesta ar scrie o carte despre ungurii din Transilvania și nici o revistă sau gazetă nu ar scrie nimic despre ea. Ceea ce s-a întâmplat la noi este ceva specific...

R. Nicio dată nu v-ați negat originea macedo-română. Dimpotrivă, ați afirmat-o în cele mai diverse ocazii. Care credeți că va fi soarta aromânilor în actuala conjunctură socio-politică?

T.M.: Macedo-românii, proto-românii, super-românii, românii absoluți, așa cum îi numea înțeleptul Tuțea, sunt un fel de curzi ai Balcanilor, parte, cea mai numeroasă, în Grecia, alta în Bulgaria, alta în Albania, alta în republica Macedonia, dar cum nu numără peste 20 de milioane precum curzii, ci doar vreo două ... își cântă, părăsiți de tot de KGB-ismul de la București, cântecul de lebdă Mi-c teamă să nu se adeverească spusa lui Tache Papahagi: „Acest secol al douăzecilea va însemna stingerea aromânilor”. Dă, Doamne, să nu fie așa!

R. Știu că vi s-a propus să deveniți membru corespondent al Academiei Române. De ce ați refuzat, D-le Profesor?

T.M.: Iartă-mă că, din motive de decență nu voi răspunde la această întrebare, și ca să nu-l jignesc pe cel care m-ar propune.

R. O ultimă întrebare. Ce planuri de viitor aveți?

T.M.: Să fiu de folos și de iubire pentru nepoata și nepoții mei, să le las un nume pe care să-l poarte cu mândrie. Și să mai văd apărute măcar vreo trei din cele 12 texte care zac în sertar.

R. Vă mulțumesc.

A consemnat: ICU CRĂCIUN

Prietenie fără frontiere

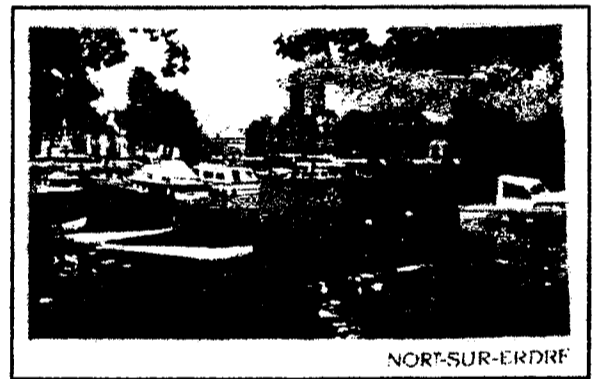
Seară liniștită de august. Un autocar modern rulează încet, apoi se oprește în fața căminului cultural. Geamurile mari încadruază fizionomii tinere. Aproape că le puteai citi gândurile ... Unele, zămbitoare și relaxate, altele, întrebătoare, câteva chiar ușor neliniștite.

Era grupul de tineri francezi din Nort sur Erdre, Bretania. După zile și nopți de drum soseau în „Cuibul Visurilor”. Între ei, directorul lor, cu grupul de animatori. Vor petrece două săptămâni într-o tabără pe Valea Anieșului, împreună cu prietenii lor măieri. Pe fețele alor noștri se puteau ușor citi aceleași stări sufletești. Unii s-au cunoscut în cele două tabere similare, în anii trecuți. Alții, cei mai mulți, urmau să se cunoască acum.

Comunicarea între ei se stabilește cu repeziciune. Este uimitor să constați cât de spontan se pot încheia prietenii între noi, latini! Momentul nu implică, parcă, nici cunoașterea unei limbi străine, nici respectarea unui protocol riguros, nici măcar o politețe crispată. Ne întindem firese mâna, ne sărutăm de două, de trei, sau de patru ori și gata, toate barierele cad ...

Jumătate dintre tinerii oaspeți vor rămâne în familiile prietenilor lor din comună, ceilalți, împreună cu ai noștri, se vor deplasa în amintita tabără din mirifica Vale a Anieșului. După o săptămână, scrile își vor schimba, bineînțeles, locurile.

Acești tineri înfrățiți fac parte din două asociații care promovează cele mai curate și moderne idei care preocupă lumea contemporană: ecologia, turismul, prietenia fără frontiere. Cea franceză poartă numele de „Adhimc”, a noastră nu se putea numi mai frumos decât „Floare de colț” (Edelweiss). Partea franceză a asigurat buna înzestrare a taberei, noi, buna găzduire susținută de familia minunată. Nu ne vom lăuda dacă vom spune că această ospitalitate a noastră este de-a dreptul uluitoare cum uneori străinii care ne trec pragul. Cum să nu tai tu găina ce-a mai grasă pentru niște oameni pe care abia i-ai cunoscut, cum să nu le oferi ce-a mai bună cameră, iar tu să te descurci cum poți, cum să nu-ți ceri liber de la serviciu, ca ci să nu se considere neglijați? Pentru noi, răspunsul este simplu: așa am învățat din moși strămoși să tratăm cu cine ne-a deschis ușa și așa vom proceda întotdeauna, fie român, fie

de altă nație, oaspetele a încetat de a mai fi străin, după ce l-am primit acasă.

Tabăra a început, prin urmare, pe 2 august, într-o ambianță plăcută asigurată de conducerea Ocolului Silvic din Sângeorz-Băi în interiorul Complexului cabanic. Dășii au înțeles de la început importanța umană a acestei întâmplări, de aceea, li se cuvin din plin mulțumirile noastre sincere.

Imediat după sosire, spiritul taberei și-a așezat amprenta asupra tuturor. Nu mai erau, parcă români și francezi; armonia inimilor tinere, bătând în același ritm, s-a păstrat pe întreaga durată a zilelor petrecute într-o benefică fraternitate. Directorii împreună cu animatorii și reprezentanții Ocolului Silvic au elaborat un program detaliat accesibil, atractiv, în care s-au imbinat cu suplețe muzica, poezia, dansul, arta culinară și, de ce nu, munca, fiindcă, efectiv, s-a și muncit.

Au fost dimineți cu deșteptări interesante, după amiezi cu șantiere silvice cu porțiuni de curățire a albici râului, degajări, sortări de material lemnos, cules de fructe de pădure, vizite în parchete silvice, plimbări, excursii pe coclauri de o splendidă sălbăticie, întreceri sportive, scri cu magnifice focuri de tabără „condimentate” cu cântecul și jocul „sans frontieres”, toate împlinite sub semnul exuberanței și tinereții omniprezente.

Dar să nu-i uităm pe cei din vale, pe „robitii” unor programe alese liber de fiecare familie cu solitudine și bun simț, așa încât oaspeții și proprii lor fii, ori fice să rămână cu amintiri senine. Pentru că efortul lor curat trebuie cunoscut și de către unii, care, în mod meschin, văd în asta nu știu ce avantaje materiale sau de alt gen.

Vor fi greu de uitat scrile românești când fetele și băieții au făcut mămăligă cu brânză și tocăniță, dar și experiențele culinare interesante și, uneori, de neabordat, din bucătăria franceză.

LIVIU URSA,
președintele Asociației „Floarea de colț”
LOGIN T. BERENDE
președintele. Asoc. Maieru-Nort sur Erdre

(continuare în pag. 7)

Nume proprii în opera lui Liviu Rebreanu (3)

David - fiul lui Aron Tupcil împătimit de jocul cu cărțile („bate cărțile nopți de-a rândul și-i toacă părăluțele lui Tupcil”). Apare cu numele real în *Idilă de la țară*. Prenumele este de natură biblică specifică evreilor. Preluat în nuvela *Catastrofa* - David Pop.

Dihorul - supranume dat unui alt evreu din Maieru - chipul negustorului ahtiat după bani, dornic să se îmbogățească, arivist ambițios, stăruitor în treburi, nepăsător față de orice, dar setos după fiecare bănuț. Avea „un cap de Moise, cu barba răvășită, zbârlită, de culoare închisă, cafenie. Ochii îi sunt mici, ageri cu sclipiri fulgerătoare. Era rece, calculat” (*Caiete*, p. 463). Referitor la numele acestuia, însuși Rebreanu remarcă următoarele: „Ce nume potrivit. Uneori și poporul vede cu ascuțime până în măruntaiele omului”. Numele e reluat și în nuvela „Cuibul visurilor”.

Firoana - prenume feminin utilizat în piesa *Traiul* (Liviu Rebreanu, *Opere*, Vol II, pag. 1221) și în schița *Codrea*, ca nevastă a protagonistului Codrea bătrânul (Liviu Rebreanu, *Opere*, Vol I, pag. 331). În Maieru, atăzi este considerat ca un prenume învechit, bătrânesc.

Florica - din romanul *Ion*, ca nume pleacă de la Florica pădurarului din Maieru amintită de Rebreanu astfel: „Era o fată de vreo douăzeci de ani, fată de măritat ... În casa noastră când cineva o pomenea îi zicea fata pădurarului ... Ea mi-a rămas o imagine atât de scumpă că în a doua povestire pe care am publicat-o la începutul carierei mele de scriitor pe ea am făcut-o eroină (*Amalgam*, pg. 53). În *Caiete* este prezentată ca „o femeie tânără și frumoasă” iar în romanul *Răscoala* numele este purtat de nevasta învățătorului Ion Dragoș. Numele vine de la substantivul comun „floare” și este des întâlnit în onomastica Maierului (de 153 de ori, adică 4,5 %). În romanul *Ion* Florica apare în aceeași postură ca și în manuscrise: „o femeie cu doi bărbați, frumoasă și deșteaptă dar ca degetul de golașă”. Apare și în romanul *Adam și Eva* alături de Petre Novac.

Fodor Vasile - întâlnit în nuvela *Hora morții*, de loc din Măgura, sat învecinat cu Maieru.

Găvan - al doilea lăutar din romanul *Ion* preluat de Rebreanu cu numele lui real din Maieru, este înfățișat astfel: „Un țigan urât și negru ca un harap care apasă cu patimă pe strunele gordunii cu arcușul”. Ca nume a dispărut.

Grozea Vasile - nume atoton al unui personaj real preluat împreună cu însușirile lui, unul dintre cele mai pitorești și originale chipuri măierene. El ne apare într-un interminabil conflict cu Grigore Ilieșiu, asistați de către dascălul Trofan. Preotul Vasile Grozea nu este pus în conflict cu învățătorul ca în romanul *Ion*, conflictul adăugându-se ulterior faptelor reale din satul copilăriei. Numele acestuia apare în schița *Vrăjmașii*, apoi în *Idilă de la țară*: „Mult umblatul popă Grozea era de statură mijlocie, cu fața rotundă, străjuită de o barbă deasă și căruntă și membru de frunte al clubului Armeanu”. În *Cuibul Visurilor* ni se amintește din nou de el pentru că umblase mult prin lume cu carul de foc. În *Caiete*, pag. 458, este creionat ca o figură impunătoare și inaccesibilă. Ca nume, Grozea va fi reluat în piesa *Cadrilul* (Victor Grozea), apoi în schița *Divorțul*: „M-a ținut Grozea de vorbă la poartă. E necăjit foc săracul fiindcă l-am bătut de l-am rupt”. E vorba tot de un club asemănător celui din Maieru, iar bătaia se referă la jocul de cărți. În romanul *Pădurea spânzuraților* apare cu același nume protopopolul din Năsăud. În romanul *Ion* întâlnim avocatul Victor Grozea din Cluj. De asemenea în variantele romanului *Ciuleandra*, Puiu Faranga a fost numit inițial Alexandru Grozea.

Holbea - cel de-al treilea lăutar din romanul *Ion* al cărui nume a fost preluat tot din Maieru: „Holbea e chior și are un picior mai scurt iar la vioară numai trei coarde dar secondează cu aceeași patimă ca și Găvan. Numele Holbea apare notat și în *Caiete*, pag. 136 și provine dintr-o poreclă.

IACOB NAROȘ

PREACINSTIREA

Preacuratei Fecioare Maria după Sfintele Taine

(2)

Tot cu privire la pururea fecioria Maicii Domnului este necesar să ne oprim și asupra textului din Matei 1,25 „Și n-a cunoscut-o pe ea până ce a născut pe fiul său cel dintâi născut și a chemat numele lui Iisus”. „Până ce” în întrebuintare comună, nu indică decât un anumit termen, fără să spună nimic despre ce

urmează după el. Iată câteva exemple biblice: „Zis-a Domnul Domnului meu: Stai de-a dreapta mea până ce voi pune pe vrășmașii tăi așternut picioarelor tale” Psalmi 10,1 și 123,2. Sau „Iată beu voi fi cu tine (Iacob) și te voi păzi în toate căile tale și te voi duce înapoi în ținutul acesta și nu te voi părăsi până ce nu voi împlini cele ce ți-am făgăduit.” Fac. 28,15. sau „Micol, fiica lui Saul, n-a avut copii până ce a murit” II Sam. 6,23. Și alte texte din noul Testament conform Matei 2,9 și 12,20.

Sfântul Apostol Pavel îi scria lui Timotei: Până la venirea mea ia aminte la citit, la îndemnat, la învățatură”. Tim. 4,13.

Dacă Dumnezeu zice către Iacob: „Nu te voi lăsa până ce nu voi face toate câte am grăit ție”, desigur nu înseamnă că după ce îi va fi făcut toate, îl va părăsi.

Cu privire la termenul de „Cel dintâi născut” afirmăm că cel dintâi născut este și cel dintâi, indiferent dacă după el, se mai nasc alții sau nu. Ieșire 34,19 și Numeri 18,15.

Din faptul că Evangheliștii numesc pe Mânturitorul „întâiul născut” I,25; Lc 2,7; Evrei 1,6 cei care nu înțeleg Scripturile spun că Preacurata Fecioară Maria a mai avut copii și înafară de Iisus.

La evrei, băiatul întâi născut de mama sa, „care deschidea pânțele” Ieșire 13, 12, 13,15, 34, 20, nu și băieții născuți după una sau mai multe nașteri de surori, nici prima fată nu purta numele și nu avea dreptul de întâi născut. Chiar de era unicul fiu, era numit tot întâiul născut Zaharia 10,12 pune același înțeles unul născut cu primul născut. Nu toate familiile aveau întâiul născut, având întâi fete.

Primul născut înseamnă că are demnitate preoțească și a fost răscumpărat prin Leviți, altcum ar fi trebuit să servească lui Dumnezeu ca Preot. Drepturile întâiului născut erau acestea:

1) Avea două treimi din averea părintească, Deut 21,15-17
2) Avea demnitate preoțească, Num 3,12, 13,40-50

3) Avea putere de părinte asupra fraților mai mici, Fac.37, 21, 22, I Cronici 26,10

Deci tot fiul care avea drepturile și demnitatea aceasta era întâiul născut, chiar de era singur. Noi știm că Fiul lui Dumnezeu - Cuvântul, a doua persoană dumnezeiască, este unic deși Sf. Apostol îl numește „cel întâi născut decât toată zidirea”, Col. 1,15 și „întâi născut între mai mulți frați” Rom 8,29; iar Apoc. 1,7 îl numește „Cel dintâi născut dintre

morții”. După cum Fiul lui Dumnezeu se numește „întâiul născut”, deși este unic, așa și Iisus ca fiu al Mariei se numește „întâiul născut” să mai fi avut alți frați”. primul născut înseamnă și „unic”. Ieșire 4,22.

În ce privește învățătura, cuprinsă în Sf. Scriptură despre așa ziiși „Frații Domnului” afirmăm:

Cuvântul evreiesc AH = frate, în Sfânta Scriptură are multe înțelesuri de aceea unii au ajuns în rătăcirea să spună că preacurata Fecioară Maria a mai avut fii și anume aceia pe care Evangheliștii îi numesc „frații Domnului”.

Pe lângă înțelesul de fiu al acelorași părinți, în Sf. Scriptură cuvântul frate înseamnă: 1) Nepot: Fac. 13; 14,16; Jud. 9,1-3 2) Văr I Cron. 23,22. 3) Rudeni în general. Icron. 15,9; 4) Om din același trib. Iov 10,4; Num 8,25; 16,10; II Imp. 19,12 5) Om din același popor Ieșire 2,11; Deut 15,2-17; 15,5 6) Soț sau prieten. Fac. 19,7 II Imp 2,25; 20,9. II Imp 9,13. Solomon fiind fiul lui David este îndeobște cunoscut că nu era frate cu regele Tirului, cu Hiram și el îl numește cu termenul de frate. 7) Tot Omul, aproapele: Fac 9,5; Lev 19,17; Isaia 66,20. Ba chiar și animalele necuvântătoare sunt numite frați: Iov 30,29. Toate acestea în Vechiul Testament. În Noul Testament aflăm iarăși cuvântul „frate” în înțeles larg. Iată locurile unde se vorbește despre „frații Domnului”. Mt 12,46-47; Mc 3,31-32; Lc 8,19-20; In. 2,12; 7,3,5,10; Mt 13,55-56; Mc.6,3; Fapt. Ap. 1,14; I Corinteni 9,5 și Gal. 1,19. În special locurile din Mt. 13,55-56 și mc 6,3 numesc pe nume patru persoane ca fiind „Frații Domnului”. După ce am văzut că, cuvântul „frate” în Sf. Scriptură are multe înțelesuri, dovedim că „Frații Domnului” nu sunt fiii Preacuratei Fecioare Maria, ci rudeniile Mânturitorului.

1) Nicăieri în Sfintele Evanghelii Preacurata Fecioară Maria nu-i dată ca mamă vreunui dintre ei.

2) Mânturitorul pe cruce încredințează pe mama sa Sfântului Ioan, In 15,27. Dacă ar fi avut frați, ar fi rămas în grija lor, mai ales că și unii dintre ei, din cei așa numiți „Frați ai Domnului” erau Apostoli.

3) Când îl dă pe Sfântul Ioan Mamei Sale, îi zice, „Iată fiul tău”. In 19,27, nu zice „un fiu” cum ar fi trebuit să zică dacă ar mai fi fost și alți frați.

4) Sfinții Evangheliști înșiși arată, că „Frații Domnului”, aveau altă mamă decât pe preacurata Fecioară Maria. Mt 27,25-26. „Maria, mama lui Isco și a lui Iosif (Iosie), doi din cei pe care mai înainte, în cap 13,55 i-a numit „frații Domnului”. (va urma)

Preot paroh
GAVRILĂ FLOȘUI

O biserică în construcție

În 12 august a.c. s-a început zidirea bisericii greco-catolice (vezi foto pag. 8) sub conducerea d-lui subinginer Nicolae Pop. Cu această ocazie credincioșii greco-catolici din comuna Maieru, prin dl părinte Augustin Partenc, anunță pe aceia care doresc să-i ajute financiar că au deschis contul (în lei) nr. 4072996061124 la Banca Română de Dezvoltare, agenția Sângeorz Băi, jud. Bistrița Năsăud. Se așteaptă ajutor din partea tuturor celor care vor să facă un bine consătenilor lor. (I.C.)

Început de școală

Elevii școlii noastre au sperat că la începerea noului an școlar vor beneficia de noul local de școală și de sala de gimnastică (în construcție), cândva un vis pentru măiereni. Deși promisiuni au fost multe, afirmându-se chiar că 1996 va fi anul în care elevii noștri nu vor mai trebui să-și desfășoare cursurile în serii alternative (dimineața și după-masa), iată că va mai trece încă un an (sau mai știi - poate mai mulți?! - până ca vorba să devină relitate. (I.C.)

Centrul de limbi moderne (ACCESS) Cluj-Napoca

În 13 septembrie a.c. a avut loc, la Cluj-Napoca, deschiderea oficială a Centrului de Limbi Moderne ACCESS. Directorul acestui centru, înființat cu sprijinul Consiliului Britanic și al Fundației Soros, este consăteanul nostru, asistentul universitar Ovidiu Ursa. Informații suplimentare puteți obține la adresa: Centrul de Limbi Moderne ACCESS LANGUAGE CENTRE, str. Țebci, nr. 21, CLUJ-NAPOCA, 3400. (I.C.)

Electorală

Miercuri, 18 septembrie, în cadrul turneului său electoral efectuat în județul Bistrița-Năsăud, Domnul PETRE ROMAN, candidatul USD la Președinția României pentru alegerile de la 3 noiembrie a.c., ne-a vizitat comuna. Dialogul cu cetățenii, început în adunarea din fața Căminului Cultural, a continuat și în muzeul „Cuibul visurilor”, după vizitarea căruia, distinsul oaspete a notat în Cartea de impresii:

„Cu profundă emoție am vizitat muzeul satului Maieru și al marelui nostru Rebreanu. Sunt încurajat în toată lucrarea noastră de astăzi, căci mărturiile puterii, gloriei și măreției trecutului nostru ne sunt atât călăuză, cât și pavăză” (S.U.)

ASTRA

În zilele de 28 și 29 septembrie a.c. va avea loc la Sângeorz Băi Adunarea Generală Astra, a Despărțământului năsăudcan. În cadrul festivităților se va desfășura o sesiune de comunicări științifice cu participarea unor marcante personalități astriste sau simpatizanți. De asemenea, va fi dezvelit bustul marelui om al școlii românești, Solomon Haliță. Aștriiștii măiereni sunt rugați să ia parte la acest eveniment cultural deosebit. (S.U.)

Eco

Avertisment și speranță

Cine s-a născut în „Cuibul visurilor” trăiește toată viața sub unda verde a măgurilor ce dorm ca trei arici uriași la cele trei hotare ale satului. Păstrăm încă din pruncie în ochiurile minții când doar vârful nasului trecea puțin peste tărnaț-dulcea dungă arcuită a Măgurii Mari atât de asemănătoare cu sânul mamei, profilul de piramidă secretă a Măgurii Porcului ori valul pietros-verzui al Măgurii din jos. Alții le-au căutat și le dau alte nume... Un bătrân într-o clipă de inspirație asemuindu-le trup și suflet marilor personaje rebreniene: Ion, Apostol și Petre. Cei plecați poartă în suflet nostalgia măgurilor și, când te întorci dintr-o scurtă călătorie ori îndelungă absență, primul semn al apropierii de inima ta lăsată acasă este mameleonul verde, mușuroiul cu sâmbure magnetic al Măgurii din Sus.

Simboluri poetice ori vechi locuri de legendă - plugul cu boii de aur ori turmele zburlite de mistreți cu fildeși sângieru - măgurile sunt - fizic vorbind - niște realități înconjurătoare. Și în această lume ce devine zi de zi tot mai agresivă, măgurile și munții - „acești fragili uriași verzi” au nevoie de protecție. Omul „vechi”, mai apropiat de natură, a știut să le păzească, să le ocrotească. El nu strivea șarpele care era considerat încă din vechimea daco-romană paznicul casei, nu ucidea botacul cu tășul coasei, nu dăra ma cuibul de pe cornul surii dintr-un arhaic respect față de natură și dintr-o respectuoasă credință față de Dumnezeu și viață, invocând adeseori ce-i drept argumente puerile: „nu-i voie!”, „e păcat”, „dacă ucizi broasca!”, „dacă ucizi albina” nu-ți dă vaca lapte. „rândunica aduce noroc” etc. Clopotele verzi ale pământului au nevoie în lunile de iarnă când poate

o simplă crenguță de cetină ne-ar fi suficientă în ziua de An Nou. Vănatul, de la firavul iepure până la cerbul rămuros, este ucis fără milă. Păsările n-au nici ele o soartă mai bună, șorecarii, ulii și șoimii fiind considerate dăunătoare când de fapt ele sunt cei mai specializați sanitari naturali iar altele (rațele, stârcii, berzele) devin trofee prăfuite pe pereții unor... Și aceasta când în alte țări care respectă legislația internațională (Directiva de la Bruxelles), păsările de la auzesii cât nuca până la uriașii vulturi sunt ocrotite în totalitate! „A jefui ca-n codru” nu mai este o sintagmă, ci o realitate. Sub „protecția” unor legi prăfuite sau inexistente ori sub ochii îngăduitori, braconajul a devenit o modă și o manie. Și-n această manie absurdă și crudă, nu există nici un dram de respect ori milă față de „vânat”. Speciile rare au dispărut iar cele comune au devenit rarități. Turismul în masă devine o calamitate. Orașeanul „inșetat de natură” rupe floarea de colț și narcisa, aruncă ambalaje peste tot, deversează detergenți și uleiuri în ape, poluează aerul, conturbă vănatul. Urmele trecerii sale sunt evidente: sticle, hârtie, plastic, bălți de ulei, dare de benzină, focuri aprinse. Astfel, pe fața pământului verde apar tot mai evidente urme ale cancerului acestei civilizații din care educația ecologică și credința în Dumnezeu au fost excluse.

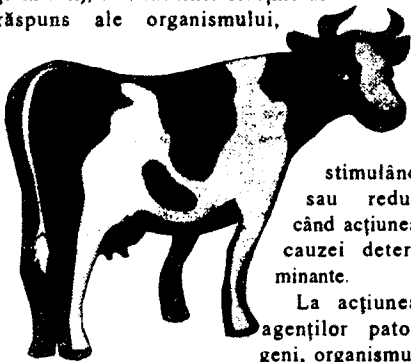
Sănătatea Naturii înseamnă sănătatea Omului. Verdele a însemnat întotdeauna SPERANȚĂ. Cele trei clopote verzi ale satului și altele mai mari ori mai mici ce le înconjoară bat undeva sub pământ cu limbile de piatră dangățul AVERTISMENTULUI dar și al SPERANȚEI.

ILIE HOZA

Veterinaria

Conceptul de boală (2)

Starea de boală nu se produce fără cauze precise, adică orice boală rezultă din acțiunea, asupra organismului, a unei cauze determinante și a unor condiții favorizante, care constituie factorii etiologici ai bolii. Cauzele determinate sunt reprezentate de agenții etiologici propriu-ziși (agenți fizici, chimici, sau biologici), fără de care nu este posibilă apariția bolii; în timp ce condițiile favorizante sunt reprezentate de factorii (interni și externi), care modifică reacțiile de răspuns ale organismului.

stimulând sau reducând acțiunea cauzei determinante.

La acțiunea agenților patogeni, organismul animal răspunde printr-o serie de reacții complexe, care pot fi generale și locale, specifice și nespecifice, cu caracter adaptiv sau lezional, și care conferă bolii caracterelor ei clinice (Varachiș și colab., 1976)

Dar, pentru producător cel mai important lucru îl constituie faptul că în starea de boală sunt reduse atât capacitatea de adaptare a organismului față de condițiile mediului, cât și capacitatea sa productivă. De asemenea, animalul bolnav nu consumă în totalitate furajele administrate (alteori nu consumă deloc), funcțiile sale sunt deficitare, capacitatea sa productivă scade.

Trecerea de la starea de sănătate la starea de boală se poate produce într-un timp scurt, în mod brusc sau într-un timp îndelungat. În general, starea de boală clinică, forma sub care ea devine aparentă, vizibilă, este precedată de o perioadă invizibilă, preclinică, denumită perioada de latență, sau de incubare, care are o importanță deosebită în prevenirea și tratamentul bolilor.

Dr. LOGIN T. BERENDE

Primum de la Poliție

În noaptea de 16/17 august, 1996, în jurul orelor 24, numiții Cobzalău Viluț de 23 de ani, din comuna Maieru și Cărbune Ionel de 23 de ani din satul Anieș, după ce au consumat băuturi alcoolice, în stare de ebrietate au urmărit pe numitul Bolfă Lazăr din Maieru cărui a i-au sustras din haină suma de 350.000 lei. În urma cercetărilor, celor doi li s-a întocmit dosar penal pentru comiterea infracțiunilor de furt calificat în dauna avutului privat și tănuire la furt.

X

Au fost sancționați pentru tulburarea ordinii și liniștii publice următorii: Vranău Ionel, din Anieș, nr. 173, Tomoiogă Mariana, din Maieru, nr. 1244, Candale Dumitru, nr. 773, Rauca Viorel, Anieș, nr. 265, Ciubotar Petrică, Maieru, nr. 139, Aluș Echim, Maieru, nr. 902, Mihăilă Dan, Maieru, nr. 888, Deac Alexandru, Maieru, nr. 603 și Sădor Petru, Anieș, nr. 232.

Susunumiților le-au fost aplicate sancțiuni contravenționale, conform legii 61/1991, cuprinse între 20.000-150.000 lei

Pl. major, VASILE SIGARTĂU
Șeful Postului de Poliție Maieru

Sport

Fotbalul măierean

Motto: „Ce altceva s-ar mai putea spune despre grandoearea fotbalului? Este unul din tărâmurile de pașnică dispută unde națiunile își caută gloria”

Albert Camus

Data de 25 august a.c. a însemnat pentru echipa măiereană, simbolic intitulată „Silvicultorul”, startul în noua ediție a campionatului Divizionar C și județean de juniori I 1996-1997.

După ce, anul trecut promovase din campionatul Județean, seria SOMEȘ, simultan a avut un parcurs foarte bun în Cupa României reușind performanța unică pentru fotbalul măierean, disputarea finalei județene a acestei competiții.

Revenind la actuala ediție de campionat consemnăm în forță al echipei din Maieru care, după primele trei etape, a obținut maximum de puncte, învingând, pe rând, echipe cu vechi state în Campionatul Divizionar C. Astfel, în prima etapă a întâlnit pe teren propriu echipa Minerul Rodna - una din pretendentele la promovarea în divizia B - pe care a învins-o cu un usturator scor de 4-0. A doua etapă a însemnat și primul meci în deplasare, aceasta efectuându-se la Iași unde a întâlnit echipa „Laminorul” care s-a impus cu un scor de 2-0. A treia etapă a fost disputată din nou pe teren propriu, fiind vorba de un scor fluviu (6-0) echipei noastre față de Rebrusora.

După disputarea acestor prime trei etape echipa noastră se află pe primul loc al clasamentului, alături de Hârtia Prundu Bârgăului.

Comportarea bună de până acum a echipei noastre se datorează și faptului că în faza premergătoare debutului campionat a susținut numeroase meciuri în compania unor formații din campionatul diviziei B (Industria Sârmei Câmpia Turzii și Armătura Zalău), precum și deseale întâlniri cu echipele învecinate nouă: Minerul Rodna și Hebe Sângeorz-Băi. De asemenea, un aport important l-au avut și cei care s-au aflat permanent lângă echipă sprijinind-o atât moral, cât și material, iar creșterea numărului acestora n-ar putea decât să aducă beneficii echipei și, de ce nu, pe viitor să emită pretenții pentru promovarea în eșalonul superior.

Amintind că în etapa a IV-a din 15 septembrie, urmează să întâlnească pe teren propriu echipa din Archiud, apoi două deplasări la Teaca (22 septembrie) și Telciu (29 septembrie), urăm succes echipei noastre de suflet și vom reveni cu amănunte în numărul nostru viitor.

VASILE CROITOR
VASILE AVRAM

Din perlele elevilor (2)

DI Goe de I. L. Caragiale

- s-a rezemat de călcătorul ușii până a început să strige că și-a pierdut centrul de gravitate;

- s-a jucat la o mașină cu manivelă din compartiment;

- Goe la un dărab de vreme s-a jurat că se cântă dacă nu-i dă cineva gură;

- mamile lui s-au supărat că Goe n-a vrut să-i de-a gură, s-a pus pe un geam străin și la luat în poală că a zis că-l doare în inimă;

- a mai tras de o navetă de aluminiu unde este ruptă așa cu plumb, apoi a tomit-o și a pornit dizăul și Goe a zis că este închis și a hotărât să-l ducă la o școală specială în Buc.

Invățătura: sper să nu ajungă nici un copil așa de rău și needucat ca Goe care provenea dintr-o familie mai superioară dar nu știa să-l educe de mădărit ce era. Și astfel Goe a rămas repetat ca un repetent.

Culese de IACOB NAROS

(urmăre din pag.5)

Pritenie fără frontiere

O excursie în Maramureșul legendar ne-a unit pe toți exact la jumătatea perioadei de conviețuire estivală. Tinerii noștri, având în vedere numărul limitat de locuri în autocar au suportat cu înțelegere deplină tragerea la sorți a locurilor libere. Seara târziu la întoarcere concluzia a fost unanimă: „Avem și aveți o Țară unică!”

Au mai fost drumeții în comună, s-a vizitat muzeul local, apoi alte excursii la Stația de tratare a minereului și Minele Făget, stațiunea Sângeorz - Băi, contribuindu-se astfel la nuanțarea programului.

Nu s-ar fi putut înfăptui toate acestea fără aportul deosebit al unor oameni care au fost și rămân sufletul unor asemenea acțiuni. De aceea, ne facem o datorie de onoare să le amintim numele: D-I Yves Dauve, directorul „Adhimé” doamnele și domni Dauve, Jean Pierre Bourcier, Dominique Quetier, Francois Dousset, Mireille Robin, Brigitte Guibert, Neamțu Gavrilă, Titus Cărbune, Lavinia Cărbune, Clara Rațiu, Ilie Hoza și alții. Nu putem uita numele primarilor din Nort Sur Erdre, D-I Xavier Amosée și din Maieru dl. Ioan Cărbune, persoanele care vor contribui esențial în oficializarea internațională a înfrățirii dintre localitățile noastre, oficializarea care va aduce după sine multiple facilități.

Cei care au avut cel mai mult de câștigat dintre aceste zile dense și blânde de august au fost tinerii participanți. Ne cerem scuze dacă din cauza spațiului nu putem să le pomenim numele.

În lacrimile despărțirii din 18 august am înțeles cu toții că adevăratul scop al acestei acțiuni comune a fost atins. Împreună am rămas cu nostalgia unor clipe de neuitat și, de ce nu, cu speranța unei revederi pe malul însoțit al Atlanticului.

Starea Civilă

În Luna August

S-au născut

1. Candale Ștefan
2. Petru Dănuț
3. Popa Ovidiu
4. Pop Ștefan
5. Bolfă Ioan - Ovidiu
6. Hădărean Ștefan
7. Mihăilă Ionel - Ancuța
8. Andrei Ștefan
9. Bogdan Măria
10. Leonte Ștefan
11. Birta Vasile
12. Hodoroga Dorel
13. Ivan Ștefan
14. Tabăș Ana - Măria
15. Crețiu Viluț

S-au căsătorit

S-au căsătorit

Bontăș Vasile cu Dumitru Leontina
Cobzalău - Vasile cu Pui Lucreția
Motofelea Ioan cu Urs Oltița
Bora Adrian - Ilie cu Popa Anca - Nicoleta
Cătușă Petru cu Croitor Silvia - Margareta
Bielman Ulrich cu Tețcu Viorela
Bolfă Ioan cu Cobzalău Victoria
Mihăilă Iosif cu Mureșan Măricica
Candale Emil cu Candale Aurelia

Le urăm „Casă de piatră”!

Au plecat dintre noi

Berende Ana - 90 ani
Candale Ioan - 45 ani
Berende Eudochia - 84 ani
Barna Ompa - 79 ani
Ursa Lazăr - 89 ani
Scridonesi Damaschia - 84 ani
Bolfă Clementina - 83 ani
Hodoroga Tecla - 74 ani
Candale Aurelia - 78 ani
Pui Ioana - 43 ani
Sfrangeu Emil - 83 ani

Odihniască-se în pace!

O întrebare pentru noul viceprimar:

Dl. Ioan Andronesi

Domnul Ioan Andronesi, noul viceprimar al comunei, s-a născut în Maieru, la 1 decembrie 1956, din părinți țărani. Are profesiunea de subinginer miner. După terminarea

liceului din Sângeorz-Băi, a urmat Facultatea de Mine din Baia-Mare, pe care a absolvit-o în 1979. Din 1979 până în 1983 a lucrat la mina Rodna-Făget, iar între 1983-1991, la secția de Carierei Poiana Ilvei. Din 1991 până în 1996 a funcționat ca director al căminului cultural „Gregoriu Hangea” din localitate. Făcuse parte din ansamblul folcloric „Cununa Maierului”, ca pasionat dansator și participant la Festivalul Internațional de Folclor de la Gannat, Franța, în edițiile din 1980 și 1990. Este căsătorit și are o fetiță în clasa a IX-a, la secția pedagogică a Liceului „George Coșbuc” din Năsăud.

Red: - Vă rugăm să ne relațiați pe scurt, D-le viceprimar, cum ați început să dați viață promisiunilor pe care le-ați făcut alegătorilor?

I.A.: - Cunosesc bine problemele consătenilor mei și chiar de la începutul mandatului, împreună cu primarul, consilierii noștri și, bineînțeles, locuitorii, am trecut la demararea unor lucrări de interes obștesc. Am început cu lucrările de amenajare și reparații de drumuri și poduri. Astfel, s-au găsit utilajele necesare pentru reamenajarea Uliței Gării, în lungime de 200 m. Am reușit să transportăm piatră bloc necesară consolidării

digului de apărare pe toată lungimea străzii Balasâna. S-au reparat și

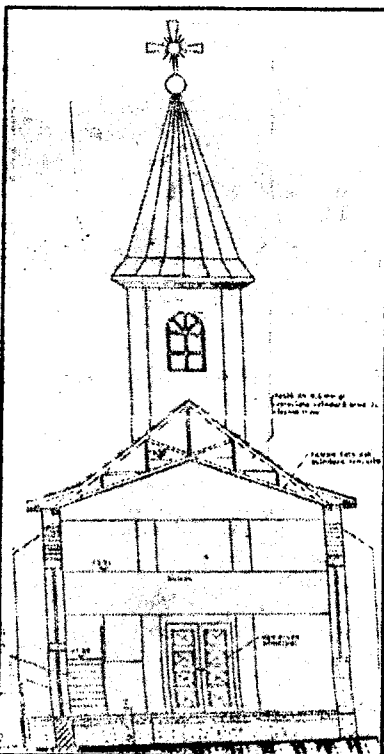
consolidat balustradele podului de peste Someș, la Balasâna. Am început, de asemenea, lucrări de regularizare a cursului Văii Pietrelor (în interviul de luna trecută cu d-l primar dit-o eroare de redactare, se afirma că au fost deja îndiguiți de maluri!). Precizez că lucrarea este pornită și se va finaliza în funcție de obținerea aprobării pentru recuperarea dalelor de beton ce aparțin Centrului de Fructe Anieș. Dacă timpul și nivelul apei Someșului ne vor permite, intenționăm ca până la căderea iernii să consolidăm podul de la primărie și cel de la Balasâna, să terminăm lucrarea de amenajare din Vernerea, până la dispensar și să începem executarea de reparații temeinice a străzii Valea Anieșului: pietruire, podețe, șanțuri de scurgere, etc., având în vedere importanța economică și turistică crescândă a acestei căi rutiere. Avem în vedere și alte străzi, parcuri, zone verzi.

Sunt în curs lucrările de instalare a unui transformator electric în partea de jos a satului, precum și îmbunătățirea iluminatului public pe strada principală. Ne străduim să ajungem în centrul civic și cu conducta principală de aducțiune a apei potabile, până la finea acestui an.

Desigur, aflându-ne în plină campanie electorală mă simt direct implicat și în alte îndatoriri, între care aș aminti-o pe aceea de distribuire corectă și la timp a cărților de alegător. De aceea, mă folosesc și de acest prilej pentru a-i ruga pe consătenii cu drept de vot să ne dea tot concursul pentru o cât mai operativă acțiune de distribuire pe baza buletinului de identitate.

N-aș vrea să fac promisiuni în van; sunt pe deplin conștient că dificultățile tranziției nu ne ocolesc nici pe noi, dar nutresc speranța că dacă toți vom pune umărul, vom răzbate până la urmă.

A consemnat: SEVER URSA

Schita bisericii greco-catolice Maieru

Ședința Consiliului Local

În data de 30.08.1996 a avut loc ședința Consiliului local la care s-au dezbătut următoarele probleme importante:
1. Alegerea consiliului de administrație a Căminului Cultural Maieru și s-a hotărât că acesta va fi

format din 5 membri, după cum urmează:

- a) Viitorul director de Cămin, post ce va fi ocupat pe o perioadă determinată prin concurs.
- b) Dl. Botis Vasile - preot ortodox
- c) Dl. Andronesi Ioan - viceprimar
- d) Dl. Icu Crăciun - profesor
- e) Dl. Ciupe Pavel - administrator cămin Anieș, profesor

2. S-au avizat favorabil două concesiunări:
2.1) un teren în Gagi pentru un refugiu tip cabană în asociere cu CENTRUL DE AFACERI TRANSILVANIA, filiala Năsăud.
2.2) un teren de 15 ari în Pasul Rotunda - prin licitație - pentru a construi case de vacanță.

A consemnat CLARA RAȚIU

Un bătrân măierean. Foto: Ion al Marcului, Login J. Berende

Gavril Scridon

La vârsta de 74 de ani a încetat din viață, la Cluj-Napoca, prof. univ. dr. docent Gavril Scridon, prieten al Maierului și corespondent al publicației noastre. Editor al operei coșbuciene, autor a peste 2000 de articole, 4 cărți de istorie și critică literară, profesorul Gavril Scridon a plecat dintre noi, nu înainte de a-și vedea publicată una din cărțile de referință pentru cultura europeană: „Istoria literaturii maghiare din România” (609 pagini). Transmitem condoleanțe familiei îndoliate.

REDAȚIA

În atenția cititorilor noștri!
Primim comenzi pentru anunțuri și publicitate.

Cititorii din țară pot face abonamente expediind banii în contul (lei): 4072996061187, Banca Română de Dezvoltare, Agenția Sângeorz - Băi, strada Izvoarelor nr. 92, jud. Bistrița - Năsăud, sau pe adresa redacției.

Costul unui abonament pe trei luni: 5000 lei (în țară) și 7000 lei (în străinătate).

Adresa redacției: Muzeul „Cuibul visurilor”, comuna Maieru, Județul Bistrița - Năsăud.

Anunțăm persoanele fizice și juridice care doresc să sprijine financiar publicația noastră că am deschis contul (în lei) nr. 4072996061187 la Banca Română de Dezvoltare, Agenția Sângeorz - Băi, județul Bistrița-Năsăud, cu mențiunea „pentru redacția Cuibul Visurilor”.

Vă mulțumim!

Cuibul visurilor

Informații
Învățământ
Cultură
Sport

Redactor șef: ICU CRĂCIUN

Redactori: Login T. Berende, Ilie Hoza, Liviu Ursă

Correspondenți externi: Damaschin Pop Buia (Germania), Ieronim Andronesi (S.U.A.)

Precizare: Responsabilitatea materialelor publicate aparține în exclusivitate autorilor.

Adresa redacției: Muzeul Cuibul visurilor Maieru, județul BISTRITA - NĂSAUD

Machetare: Aurel Podaru

Tehnoredactarea computerizată: A.F. „Nagy Marius - Zsolt” Beclean

Tiparul executat de S.C. „IMPRES” SRL Bistrița

Acest număr apare cu sprijinul financiar al Consiliului Local Maieru

"În Maieru, am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele" -

Liviu Rebreanu

Director: SEVER URSA

PERIODIC DE INFORMARE ȘI CULTURĂ AL CONSILIULUI LOCAL MAIERU

ANUL I NR. 5 ■ OCTOMBRIE 1996 ■ 8 PAGINI ■ 1000 LEI

Opinie sinceră

Copleșiți de cele o sută și mai bine de porunci ale zilei, uităm de hrana noastră spirituală cea de toate zilele, uităm de suflet, uităm că de fapt cultura împletită cu credința intru cele sfinte înseamnă începutul și sfârșitul ...

Momente ca acestea - apariția unei reviste culturale la Maieru - vin parcă să ne trezească la realitate, să privim înăuntrul nostru și eventual să zicem, odată cu poetul: „Iar când sub tâmpla mea fierbinte/ O lume veche-mi reînvie/ Nu câte-au fost îmi vin în minte/ Ci câte-ar fi putut să fie ...”

Culmea că, aici, la Maieru, la obârșii, au fost și mai ales sunt destule ... Mă gândesc că prietenul meu cel mai bun din copilărie, Liviu Naroș, un inginer constructor de excepție, stabilit în Germania, poartă cu el mai multe romane pe care nu le-a publicat încă, pentru că, zice el, nu le-a „cioplit” destul (iar eu îi cunosc binecuvântata zăbavă de la primele noastre începuturi, când am croit împreună peste 100 de legende privind Maierul și împrejurimile sale ...). „O tempora!” Sau la Costică Pui - eternul căpitan - care, dacă n-o fi purtând în sacul său bastonul de mareșal, cu siguranță poartă în raniță o comoară de verbe feciorelnice pe care - cine știe? - poate într-o zi cineva le va descoperi.

Explicația celor de mai sus trebuie căutată, cred eu, în vorba înțeleaptă românească cum că, acum și oricând, „omul sfințește locul”. Mai exact este vorba de tinerii noștri profesori de odinioară, astăzi încărungiți sau albiți de-a binelea (nu și la suflet!) care se încapățanează să nu treacă oricum prin viață. Vor să veșnicească prin cuvânt, vor ca lumea să știe că izvoarele lor sunt munții ...

Mă gândesc la Sever Ursă, Iacob Naroș, Radu Telceanu, Larion Cărbune, Titus Regvald, Cornelia Sângeorzan, Iosif Panoș, Ștefan Mircea, Simion Sângeorzan, Onița Popișan etc., oameni care mi-au rămas în memorie ca mari dascăli, care mi-s la fel de dragi ca și locurile pe care au înflorit și apoi s-au scuturat (atât de repede!) florile tinereților mele ...

Unii, precum Groze Alexandrina (Grozoaia), Avram Alexandru, Groze Patriciu, au trecut deja în nemurire. Pe alții, precum Cartoian Laura, Floșii Gavrilă ș.a. i-am cunoscut mai târziu ...

Spektacol folcloric la Maieru

Toți, fără excepție - păstrând anumite trepte ale măsurii - fac cinste satului „din munții Rodnei cu ghirlânzi de trandafiri”

Din partea mea și a Grupului de la Ploiești (al cărui „manager” este poetul Victor Sterom) primiți, prieteni dragi, urarea de viață lungă și fiți convinși că, prin d-voastră, măiercanul care se respectă poate să spună oriunde, orgolios și sfătos: „Et in Arcadia nos!”

Conf. dr. ing. LAZĂR AVRAM
Universitatea „Petrol - Gaz”, Ploiești

Inedit

Amintiri despre Liviu Rebreanu (1)

Notă: „Manuscrisul a fost donat de către poetul Iustin Ilieșiu, azi, 24 mai 1969, în locuința sa din București, str. Ceres 3, sect VI, pentru Muzeul Sătesc din Maieru. Este un document inedit de excepție (Prof. Sever Ursă)”

Marele romancier Liviu Rebreanu a copilărit în satul Maieru din județul Năsăud, unde tatăl era învățător. Ei au locuit în casa părinților mei mai mulți ani. Cei mai buni prieteni ai săi au fost Darius Pop, învățător, inspector școlar. Carol Ioan Șotel, mai târziu medic inspector, Vincențiu Ilieșiu, fost secretar comunal și Octavian Ilieșiu. Darius Pop era din Măgura, de peste deal, dar venea la fratele său Iustin Pop, fost și el învățător în Maieru. Doctorul Șotel Carol era năsăudean, dar toate verile era în Maieru invitatul rudelor sale de acolo.

În acele timpuri nu era lumină electrică. Se citea și se învăța la lămpi primitive de gaz, dar mai cu seamă la lumânări de seau. Un sfârșit de țintuză la care își pregătea învățătorul Rebreanu lecțiile și mai târziu își începea tânărul Liviu cele dintâi încercări literare, a fost donat de profesorul Iustin Ilieșiu muzeului comunal din Maieru, care îl ține expus la loc de cinste.

În amintirea satului copilăriei sale Liviu Rebreanu venea după Unirea din 1918 aproape în fiecare vară la Maieru, unde era găzduit de fostul preot Iulian Ciorba și se închidea de multe ori de dimineață și până seara într-o sală de clasă a școlii primare de peste drum, unde lucra cu o răbdare admirată de toți intelectualii satului, la scrierile sale valoroase, la romanele sale. Câteodată venea însoțit și de familia sa. Aici i se scrieva de multe ori chiar masa.

Scriitorul a voit să-și construiască în Maieru o vilă. Pentru aceasta, consiliul comunal al primăriei de atunci i-a aprobat un loc frumos de casă în mod gratuit, pe Prundul de lângă vechiul satului, la scrierile sale valoroase, la romanele sale. Câteodată venea însoțit și de familia sa. Aici i se scrieva de multe ori chiar masa.

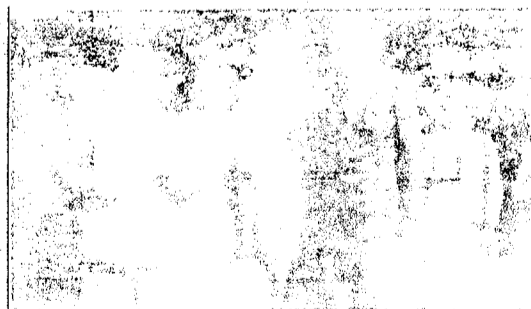
Totuși, pentru a încreta în vreme trecerea romancierului prin această comună, un grup de intelectuali din Cluj, printre care câțiva profesori inimoși, lucrează la desvelirea unei plăci de marmură care va fi fixată pe una din casele în care a locuit pe vremuri.

Mai trăiesc și astăzi câțiva bătrâni din satul acesta de munte care își aduc aminte cu multă dragoste de vechiul lor prieten de

copilărie și de năzdrăvăniile lor.

Printre aceștia amintesc pe badea Solovăstru Vărtic, care își amintește, de când locuia familia Rebreanu în casele tatălui meu, și de joaca de altădată a copiilor cu Liviu și frații lui.

Eu eram mai tânăr. Din Ardeal, Liviu Rebreanu s-a stabilit la București și nu am avut ocazia să-l cunosc personal decât prin anii 1920. Când a auzit că sunt măiercan i s-a deschis fruntea și mi-a vorbit cu multă însuflețire de Măgura de Sus, de peștera cu plugul și boii de aur, de culesul murei și afinelor pe Măgura din Jos, de castelul zănelor din Măgura Porcului, despre diferiți prieteni

„Măiercanii în luptă pentru reabilitarea Ardealului pierdut prin acordul secret de la Vienna. La spărtura literară de la Turda, însoțit de scriitorii grupului în jurul lui „Ardealul” din București, din 1943. 1. Iustin Ilieșiu s-a întâlnit cu scriitorii din Turda; 2. Emil Boșca - Măier; 3. Darius Pop, inspector școlar; 4. Savin Turcan, avocat.

din copilărie și despre castelul „contesei” Ileana. În anul 1920 am scos la Cluj revista literară „Evoluția” și l-am rugat într-o scrisoare să-mi trimită o fotografie și o schiță. Fiecare număr al acestei reviste avea publicat pe copertă portretul unui scriitor. Numărul ... avea pe copertă portretul lui Liviu Rebreanu

pe care mi l-a trimis cu dedicație și însoțit de o însuflețită scrisoare.

Această scrisoare se află depusă la Biblioteca de Stat din București. Scriitorul Liviu Rebreanu când venea vara la Maieru, se abătea și prin Ilva Mare la familia Miron, dar mai cu seamă cerceta familia primitoare a doctorului Carol Șotel, fost bun prieten al său din copilărie. Cum acest doctor era și unchiul meu, îl întâlneam de multe ori aici.

În această familie am avut ocazia să ascult adesea pe marele romancier povestind întâmplări din anii copilăriei și tot aici am savurat cu emoție scena petrecută la moara din Arini, din comuna Maieru, la hăitaș, cum îi spuneau sătenii, unde scriitorul, pe când nu se prea împrietinise cu inotul, era să se inee. I-au sărit în ajutor tinerii săi prieteni Șotel, Iulian Ilieșiu, de l-au salvat, scoțându-l la mal.

El povestea cu atâtea amănunte scena, care luă o turnură comică, dar a spus că după această întâmplare nu s-a mai aruncat în apele involburate din vale de moară ale Someșului.

Rebreanu descrie cu multă artă satul copilăriei sale, Maieru, cu mult farmec, în „Cuibul visurilor”. În această schiță însă îi spune Vărașea, dar eu voiam să știu cu orice preț dacă era vorba de Maieru sau nu. Liviu Rebreanu mi-a confirmat în fața celor prezenți, dintre care unii mai trăiesc!

- Da, e vorba de satul Maieru, cu Măgura cea pleșuvă pe unde hoinăream noi copii pe vremuri, de cărciumarul Aron, unde intelectualii satului jucau cărți și consumau „crampă”, de învățătorul Dumitru Boșca, de căsuța Procopoaii, de Mihoc, de Dihorul, care era un comerciant evreu peste podul din sus, cum trecea apa Someșului, de popa Groze și Grigore Iliș, de Iulian și de Boroiu, un flăcău bălăuș din sat, cel mai puternic între flăcăi, care spărgea dansurile și avea cuțitul infipt în tureca cizmei. Despre acesta credea că s-o fi prăpădit prin război. Era vorba de primul război mondial, care în Ardeal a ținut din 1914 până în anul 1918.

(va urma)

Iustin Ilieșiu

Cartea

Poietica lui Liviu Rebreanu

Studiul d-lui Mircea Muthu se apleacă mai mult asupra teoreticianului Rebreanu, acel Rebreanu omniscient, dar cu „fisuri vizibile” în „corpul sferoid” al ficcării opere. Nu este vorba de a scoate în evidență trăsătura dominantă a scrierilor autorului lui „Ion”, căci pasiunea organică pentru pământ se poate aplica, în general, țărânului român din perspectiva ontologică, ci de a arăta faptul că artistul, mai cu seamă prin romane, face o operă de sinteză în care un rol important îl ocupă stilul concentrat asupra unui obiectiv unic (personaj, spațiu, timp - eveniment, idee). Din acest punct de vedere dl. Mircea Muthu subliniază și „criza de autoritate a realismului critic” atunci când este vorba de neliniștea modernului Rebreanu care este îndreptățită în ceea ce privește „sentimentul de univers închis” din „Ion” sau „Răscoala”, excepție făcând „Gorila”, și într-o mai mică parte „Pădurea spânzuraților”; de altfel după „Gorila” încrederea sa în „lumea de mâine” devine tot mai evidentă.

După dl. M.M., personajele lui Rebreanu trăiesc trei timpuri: unul istoric, proiectat și „filmă” de scriitor conform realului obiectiv, când personajul devine caracter - tip, altul alegoric (fictiv), când eroul are un destin tragic, iar prin contopirea celor două timpuri rezultă timpul mitic, simbolic, pulverizat, în final, în cele două și, evident, în conștiința cititorului. Primului îi aparține socialul, celui de-al doilea psihologicul, iar ultimului îi aparține esteticul.

Cât privește formulele de început (incipit-ul), analizate detaliat la „Răscoala” și „Ciuleandra”, și mai puțin la celelalte romane, ele scot în evidență „impersonalizarea ca și principiu constructiv”, punctat din când în când cu vocea și privirea auctorială. Criticul face o distincție clară între cros-ul și agappe-le rebrenian. Cuptul Petre Petre - Nadina, dar și al lui Toma Novac și cele 7 personaje feminine din „Adam și Eva”, este finalizat cu binomul credință-iubire din „Pădurea spânzuraților”. Întâlnirea dintre agappe și thanatic-arată dl. M.M. - este o altă formă de exprimare a ciclicității în proza lui Rebreanu; analiza este făcută la „Pădurea spânzuraților”, unde moartea este văzută ca o eliberare. Criza individuală, uncoi colectivă, ca stare liminară din romanele lui Rebreanu, se amplifică pentru a se întoarce la început. Analiza pertinentă a poieticii rebreniene îl determină pe dl. Mircea Muthu să afirme cu autoritate că „organicul ca și categorie ontologică, biologică și în egală măsură estetică tutelează paginile semnate de Rebreanu”; până și sumarul cărții sale demonstrează acest lucru. Atelicerul de creație rebrenian, propus de criticul literar clujean este, cred, cea mai modernă și pătrunzătoare cercetare de „ordin tipologic” din literatura de specialitate.

ICU CRĂCIUN

1. Mircea Muthu - Liviu Rebreanu sau paradoxul organicului, ed. Dacia, Cluj - Napoca, 1993.

Serbările ASTREI

ASTRA la Sângeorz-Băi

Prestigiul Astrei (Asociațiunea transilvană pentru literatura și cultura poporului român) se înalță cu fiecare manifestare publică a ei, fiindcă poartă nume de stea și de flacără.

În zilele de 28-29 septembrie 1996, la Sângeorz-Băi au avut loc Serbările Astrei, cuprinzând festivitățile dedicate memoriei unui mare fiu al acestor locuri: Solomon Haliță, de la a cărui trecere în neființă s-au scurs 70 de ani. În fața liceului, care îi poartă cu cinste numele, s-a dezvelit bustul celui sărbătorit, opera talentatului sculptor Maxim Dumitraș. Simpozionul aferent evenimentului a înmănușat vibrante cuvinte de salut ale unor înalți reprezentanți ai administrației și culturii județului, comunicări de aleasă înțință științifică ale unor personalități universitare distinse. Numai din rațiuni de spațiu tipografic nu putem prezenta, deocamdată, lunga listă a domniilor lor.

În aceeași notă de solemnitate, în fața sălii arhipline a Casei de cultură au fost evocate și alte figuri de vestigi intelectuali născuți lângă izvoarele tămăduitoare ale Sângeorzului: A.P. Alexi, Macedon Pop, poezii Ion și Vasile Algorge și alții.

A avut loc aici și adunarea generală a Despărțământului năsăudean. Întregul program din cele două zile a fost onorat de reprezentanți de seamă ai Astrei Centrale de la Sibiu și ai mai multor despărțăminte din țară și din Basarabia, care au transmis calde mesaje de solidaritate. Au fost prezenți și aștrii mării.

Slujbele religioase ale celor două biserici, participarea numeroasă a localnicilor și a oaspeților, vizita la Muzeul „Cuibul visurilor”, precum și splendidul spectacol artistic la care și-au adus aportul formații și interpreți de marcă, închizând ca într-un chenar de frumusețe folclorică buchetul manifestărilor, au avut darul să încante și să înalte inimile oaspeților și localnicilor.

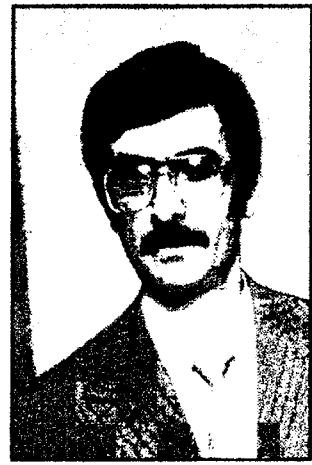
De remarcat generozitatea celor 19 unități binefacătoare care au sponsorizat strălucita înfăptuire a vecinilor noștri.

De asemenea, nu putem încheia aceste scurte însemnări fără a remarca prin cuvinte de laudă aportul unor colegi ca: directorul Traian Ciociu, președintele cercului astrist local, un organizator de autentică vocație, ori profesorul Ioan Costea, secretarul cercului, care, cu „procesul - verbal” în versuri își încântă de fiecare dată auditoriul. Ei au dus greul, în fruntea unor colegi vrednici. Nu în ultimul rând subliniem rolul esențial al colegului Ioan Seni, unul dintre cei mai dăruți președinți de despărțăminte, un adevărat „spiritus rector” și un abil pedagog în domeniu, omul care știe să mănuiască cu suplețe metoda necrisă a entuziasmului și a pasiunii, atât de benefică, pentru a face din cercurile astriste ale Țării Năsăudului adevărate focare de prosperare culturală.

Iată, prezența Astrei în actualitate se dovedește a fi la înălțimea demnității pe care și-a cucerit-o în cei peste 130 de ani de existență.

SEVER URSA

Fiii satului

Conf. dr.

VALER SCRIDONESI-CĂLIN

Este unul dintre cei mai străluciți intelectuali măiereni din tânăra generație. Născut aici la 5 iunie 1947 din părinți țărani, a absolvit școala generală în 1961, remarcându-se printr-o neostoită sete de carte. După terminarea Liceului „George Coșbuc” din Năsăud, în 1965, a urmat facultatea de Fizică, secția Fizică Teoretică a Universității clujene, absolvind-o în 1970, când Consiliul Profesorat al Facultății îl recomandă pentru învățământul superior.

Într-un urcuș pilduitor, cum se putea prevedea, (mi-e greu să-mi reprim mândria de a-l fi avut elev în dimineața vârstei), ajunge să-și ia titlul de doctor în fizică cu o teză din domeniul mecanicii cuantice dezvoltând o metodă cuantică de tratare a sistemelor moleculare cu număr mare de atomi, aplicabilă printr-un program de calcul foarte elaborat la molecule de tip cristal lichid, respectiv la două categorii de molecule cancerigene (hidrocarburi polibenzenice și alfatoxine), molecule pentru întâia oară tratate cuantic în literatura mondială de specialitate.

În calitate de cercetător științific și profesor de fizică în București (perioada 1970-1979), apoi ca traducător atestat în domeniile: fizică, matematică, chimie și cibernetică în și din limbile engleză și franceză, obține rezultate remarcabile și ocupă prin concurs, postul de asistent universitar (între anii 1979-1989) la Catedra de Fizică a Institutului Politehnic din București, colaborator apropiat al regretatului profesor univ. dr. George C. Moisil. Apoi, tot prin concurs, din 1990 devine șef de lucrări la Catedra de Fizică, Secția Chimie-Fizică a Universității din București, actualmente, funcționând pe poziție de conferențiar. Este autor a 45 de lucrări publicate în reviste din țară și străinătate, susținător a peste 50 de comunicări științifice, autor de lucrări didactice universitare, membru în înalte foruri și societăți științifice.

În 1972 s-a căsătorit cu profesoara de limba engleză Anuța Călin. Prin căsătorie și-a completat numele, devenind Scridonesi-Călin Valer. Din 1988 are un fiu, Valeriu Mihai.

Părăsind pentru o clipă densul său curriculum vitae, facem remarcă necesară: omul de știință Scridonesi-Călin Valer e dublat de nu mai puțin talentatul literat, oblatuit cu suplețe, din firave începuturi, de dascăli săi, mai ales de către regretatul profesor năsăudean Octav Rulcanu. Așa se explică predilecția sa pentru o febrilă și rodnică cercetare, fructificată anual, din 1983 încoace, în comunicări științifice apreciate, pe tema elementelor de gândire științifică în opera marelui și inepuizabilului nostru Eminescu. Remarcăm lucrarea apărută în Revista de Fizică și Chimie nr.4/1989: „Momente în evoluția receptării critice a gândirii științifice din opera eminesciană integrală - problematica fizicii(I)”.

Investigațiile doctorului Valer Scridonesi - Călin în acest domeniu de înaltă subtilitate intelectuală continuă. În numerele viitoare ale periodicului nostru, cu permisiunea autorului, vom insera una din lucrările de certă originalitate, intitulată „Un foarte fin detaliu de eminescologie: Eminescu și Maieru”.

Închei o fugară fișă biografică cu câteva mișcătoare rânduri dintr-o scrisoare a lui Valer (unul dintre cei mai pasionați membri ai cercului muzeului „Cuibul visurilor”) către fostul său diriginte din Maieru:

„Aparținem acelei intelectualități care a izvorât la Sat, mereu cu gândul și simțirea spre pălpăirile Lui veșnice, născătoare de lumini ce fac, la noi, fala nemărturisită a Orașului.

Cu orașul ne-am simțit mai aproape de Știință, cu Satul mai aproape de Dumnezeu care ne-a ocrotit nașterea și trecerea prin vremi”.

SEVER URSA

File de istorie

Voluntari năsăudeni în Războiul de Independență*

Când tunul românesc a bubuit la Calafat pentru prima dată, vestind lumii voința unui neam de a trăi liber și independent, ecoul prelung al binevestitoare salve, a trecut Carpații redeschizându-le dorințe seculare, idealuri ce-au făcut martiri și mai ales sentimentul solidarității românești. Românii de aici, din Dacia Superioară, considerat-au dintru început acest război ca al lor, identificându-se plenar cu frații de dincolo de munți. Într-un entuziasm uman, firesc și românesc, întreaga presă transilvană preamărea intrarea României în război, întuind minunat că după cucerirea Independenței, Unirea cu Țara Mamă devinea doar o chestiune de timp, Idee generoasă ce produce o adevărată eferescență în toate părțile sociale românești aflate sub zodia nefastă a vulturului bicefal.

Fiii plaiurilor unde s-a născut „Zamfira” și a trăit „Ion” și-au adus contribuția lor și pe câmpul de onoare, pecetluind cu sânge actul Neatârării, acolo, în șanțurile Griviței și în peșterile Plevnei.

Încă înainte de izbucnirea războiului, de peste munți sosi chemarea adresată ofițerilor români din armata austro-ungară de a trece în România pentru a contribui la reorganizarea și instruirea Armatei Române. Printre cei care răspund primii se află maiorul Moise Groza, ginerele lui Iacob Mureșan - fiu al plaiurilor năsăudene - și căpitanul Nichita Ignat din Salva.

Printre voluntarii năsăudeni amintim pe frații Iosif și Nicolae Bodescu din Salva, probabil fiii cantorului bisericesc Sidorus Bodescu amintit de Sematismul anului 1877. Aceștia s-au remarcat la cucerirea Griviței.

Tânărul Petru Cătul din Năsăud, după ce termină clasa VI -a la Gimnaziul din localitate, trece în România și se înscrie la Școala de Agricultură din Herăstrău. Aici îl găsește mobilizarea generală care îl ocolește fiind „supus austriac”. Dar chemarea sângelui este mai puternică decât apartenența „austriacă” sau de spiritul de conservare, determinându-l a se înscrie voluntar, intrând în rândul croilor de epoece de la Grivița.

Cel mai de seamă fiu al ținutului năsăudean, înrolat în Armata României chiar înainte de începerea războiului a fost Nichita Ignat tot din Salva.

Militar de carieră, luptător în tumultuosul an 1848-1849 „a luat parte în Transilvania la lupta de la Sărățel”¹. Peste ani, la 4 noiembrie 1861, îl găsim membru ordinar al Astrei, unde este primit printr-o rezoluție semantă de întâiu ei președinte, marele mitropolit Andrei Șaguna. În anul următor devine membru al Societății de Lectură din Cluj².

La 24 ianuarie 1866 devine „eroul de la Custozza”, unde este rănit la un braț. Nemaivoid să-și verse sângele pentru interese străine neamului său, trece în România, unde prin decret domnesc este primit în Regimentul 8 infanterie, cerând și primind, la 28 octombrie 1872 cetățenia română³.

Războiul de Independență îl găsește cu gradul de maior, comandând un batalion din Regimentul 3 de Linie⁴, cu care formează rezerva în timpul luptelor de la Grivița. Apoi participă la încercuirea Plevnei și la luptele din jurul ei până la capitularea lui Osman, după care face escorta prizonierilor turci până în țară, luând poziție pe Dunăre, la Călărași.

Că nu a fost o prezență simbolică pe câmpul de onoare o dovedesc decorațiile „Steaua României” cu grad de cavaler, „Virtutea militară de război”, Crucea „Trecerea Dunării”, ordinul rusesc „Sfânta Ana” și „Medalia comemorativă rusă”⁵.

Pr. OCTAVIAN BĂIEȘ

* - Din lucrarea „Contribuția populației și preoțimii române din nord-estul Transilvaniei la sprijinirea Războiului de Independență”, manuscris.

1. Iuliu Moisil: Grănicerii năsăudeni și Războiul de Independență, Rev. Arhiva Someșeană, Nr. 24. Năsăud, 1938, p. 170

2. V. Motoga, Un erou de graniță năsăudean - Nichita Ignat, Năsăud, p. 20

3. Idem p. 21; 4. Idem p. 25; 5. Ibidem; 6. Idem p. 34.

Vecinii noștri

Măiereni de seamă

Învățătorul Iustin Sohorca, folclorist

Sohorca Iustin s-a impus vremii în care a trăit prin preocuparea sa de ridicare a nivelului cultural al oamenilor din comuna natală. I-a atras prin conferințe ținute la căminul cultural al satului, cu ocazia diverselor sărbători naționale și bisericesti etc. Și-a format astfel o personalitate cunoscută în toată regiunea. Abordă subiecte diverse, din literatură, răspândind cunoștințe despre scriitorii și poezii noștri, de agricultură, istorie, etc. Mulți săteni, azi în vârstă, își aduc aminte de domnul „Tinu”, învățător și director al școlii primare din Sângeorz - Băi. Era o plăcere să-l ascuți vorbind, întrucât avea harul oratoric. Găsea totdeauna cele mai potrivite cuvinte pentru captarea atenției ascultătorilor. Vorbea totdeauna liber și, prin gesturi, intonația vorbelor, cucerea auditoriul.

Preocuparea lui Iustin Sohorca de folclorul din Sângeorz - Băi este o indelectnică moștenită de la tatăl său, preot greco-catolic în Sângeorz - Băi, Silviu Sohorca. În arhivele Bistriței am găsit culegerile folclorice ale părintelui său.

Cred că, în primul rând, dragostea de țaranul român l-a determinat să culcagă frumoasele obiceiuri din comuna sa și să le lase, ca un tezaur, generațiilor viitoare. Iustin Sohorca, nu numai că a trăit în mijlocul sătenilor săi, dar a participat, împreună cu soția sa, la bucuriile și la necazurile lor.

Însemnările sale într-un caiet cu foile îngălbenite de vreme le-a moștenit autorul acestor rânduri și le-a valorificat într-un volum editat la xerox, sub îngrijirea prof. Clemente Plăianu și prof. Ieronim Marțian. Volumul apărut în „Plaiuri Bistrițene și Năsăudene” a fost multiplicat în câteva exemplare care au fost donate la Arhivele Statului din Bistrița, Biblioteca Centrală Universitară din Cluj și Bibliotecă Academice din Năsăud.

Moștenirea culturală lăsată urmașilor de Iustin Sohorca, apropiată uitată, este fidel conservată. Prin această culegere, autorul duce mai departe, nu numai tradiția familială, ci și creația spirituală a țaranului român din munții Rodnei.

Iustin Sohorca a avut o pregătire multilaterală, în special l-a pasionat muzica. A condus Căminul cultural din comuna natală care și astăzi cântă în biserică în care a servit tatăl său. Puțini oameni de cultură de la sate au avut atâtea preocupări ca Iustin Sohorca; și toate izvorâte din dragostea pentru țaranul român și creațiile sale, de cele mai multe ori anonime, dar care exprimau sentimente de profundă omnie.

Un merit deosebit al lui Iustin Sohorca este faptul că melodiile culese la nunți, botezuri, înmormântări etc. le-a așezat pe portativ. Astfel, mesajul său către generațiile viitoare este complet și, din acest motiv, avem datoria ca din când în când să reinviem această minunată moștenire, să o facem cunoscută în special tineretului, care trebuie să-și cunoască trecutul. Un popor care nu-și cunoaște trecutul și nu-l valorifică este periclitat de a-și pierde identitatea.

Culegerile sale folclorice cuprind obiceiuri de la nașteri, botez, cununie și moarte. Descrie un obicei foarte frumos, caracteristic toamnei, când se culeg holdele, numit **Cununa**. Se ocupă apoi de obiceiurile oieritului, de cele de la munca câmpului (plugărit, cosit, etc.). În sfârșit, încheie volumul cu bocetele și descântecele la diverse ocazii. Mai adaugă o serie de poezii populare, culese de la contemporanii săi, de aceeași vârstă, sau de la bătrânii satului. O mare parte din aceste perle ale creației populare le-a auzit de la soția sa, Cătălina Sohorca, fiică de țaran din Sângeorz - Băi.

În introducere, autorul arată foarte

sintetic, timpul când a fost cules materialul prezentat: „Un om bătrân de 76 de ani, ca mine, își amintește de lucrurile și întâmplările petrecute pe o rază de cel puțin 100 de ani...”. El crede că aceste tezaure au ajutat poporul român să lupte și să se mențină până la dobândirea libertății de sub jugul străin.

Multe din obiceiurile descrise în volum nu mai pot fi găsite astăzi, ele au dispărut, fiind șterse de timp și, mai ales, de mijloacele civilizației. Ele mai apar numai la serbări, ceremonii organizate în școli, cămine culturale, etc., dar de multe ori deformat.

În cuvântul redacției se arată că pentru Iustin Sohorca publicațiile folclorice sunt documente de istorie socială, oglindindu-se în ele viața trecută și prezentă a consătenilor săi.

Îmi amintesc, student fiind, că, în timpul verii, Iustin Sohorca era adeseori vizitat de mulți mănuiori ai condicului din alte orașe și, ore întregi, le explica și îi informa despre munca sa, fapt ce nu era privit, uneori, cu bunăvoință de cei din jurul său.

Fără îndoială că, Iustin Sohorca a cunoscut și alte publicații folclorice, în afară de cele ale tatălui său, care l-au încurajat să se ocupe de cercetarea folclorică. A fost abonat la **Arhiva Someșană** și la alte publicații pe care le-a păstrat în biblioteca sa. Toate acestea dovedesc că Iustin Sohorca a fost un intelectual de înaltă ținută, un om de mare cultură, care a promovat în rândul maselor de țărani, ideile înaintate ale timpului, din foarte multe domenii.

Dr. doc. GEORGE UZA
(membru onorific al corpului profesoral al
Universității de Medicină și Farmacie
din Cluj-Napoca, membru activ al
Academiei de Medicină din New-York)

ADEODAT CORUȚIU,
JUNIOR
(1912-1970)

Din șiragul învățătorilor care au lăsat frumoase amintiri la Rodna, se desprinde Adeodat Coruțiu.

S-a născut la Maieru, la 23 VI 1912, unde a făcut primele clase primare. Continuă studiile la Școala Normală din Cluj, absolvind-o în anul 1928. Examenul definitiv îl ia în anul 1935, iar în 1937 obține gradul didactic II pentru meritele sale. S-a dedicat cu toată dragostea școlii, dar și muncii culturale, cu deosebire în ultimii ani ai activității la Rodna. Astfel, în anul școlar 1937-1938 a dezvoltat o intensă activitate extrașcolară prin organizarea corului elevilor pe trei voci, conduce cooperarea școlară, reorganizează corul intelectualilor, înființează Societatea culturală „Armonia” cu scop cultural național, dă concerte la Rodna, Maieru și Șanț.

O adresă ce se găsește în arhiva școlii din Rodna arată că meritele acestui cor au fost remarcate, pe lângă intelectualii și autoritățile din comună, și de d-l inspector general școlar I. A. Grigorescu, care în fața corului a felicitat pe merituosul dirijor, d-l Adeodat Coruțiu, primind pentru activitatea aceasta „mulțumiri ministeriale”.

Asociația Învățătorilor din județul Năsăud răsplătește activitatea depusă, acordând în anul 1938 o bursă pentru a participa la cursuri de specializare, participând în vara anului 1938 la un curs special de muzică și desen la Râmnicu-Vâlcea. În urma acestui curs de specializare este delegat pentru a „preda la școlile din județ noua metodă a cântului și desenului” (cum arată altă adresă), fiind scos de la catedră.

În anul 1940 părăsește Rodna. Se înscrie apoi la Conservatorul de Muzică din București, secțiile teorie-compoziție și vioară pe care le termină în 1946. A devenit violonist la Opera Română de Stat din București.

A murit la 27 august 1970 la București.

Din: LIVIU PĂIUȘ, „Monografia Școlii Românești din Rodna Veche” Manuscris, 1986, paginile 108-109

Culte

Preacinstirea Preacuratei Fecioare Maria După Sfintele Scripturi (3)

Locurile din Sf. Scriptură care lămuresc învățătura cu „Frații Domnului” sunt: Mt. 27, 55-56; Mc. 15, 40 și In. 19,25-26. Iar istoria scrie următoarele: „Tatăl Precuratei Fecioare Maria se trăgea din rudă împărătească care măcar că aducea lui Dumnezeu daruri îndoite ca un iubitor de Dumnezeu și bogat, ce era, dar se hulea că nu naștea prunci. Pentru aceasta, mănindu-se la inimă, el în munte, iar Ana muierea lui în grădina se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi, care le-a dat lor rod sfânt pântecului pe Precurata Născătoare de Dumnezeu. Însă ca să știm și despre Sf. Ana, de unde se trăgea, și despre amândouă părțile voi povesti adevărul cu deamănuntul: Aflându-se Nattai al douăzeci și treilea din truda lui David și a lui Solomon (Mt. 1,15; Lc. 3,24) care a luat pe Maria din neamul Iudeii, și a născut pe Iacob tatăl lui Iosif teslarul și trei fete: pe Maria, pe Sovi și

pe Ana. Deci Maria a născut pe Salomi, iar Sovi a născut pe Elisabeta maica înaintemergătorului, iar Ana a născut pe Născătoarea de Dumnezeu. Născătoarea de Dumnezeu este nepoata lui Nattai și a Mariei muierei lui. Iar Elisabeta și Salomia nepoate de soră Anei și vară cu Născătoarea de Dumnezeu. Minejul Blaj, 1910, pag. 37.

Matei 27,56 „Maria mama lui Iacob cel mic și a lui Iosif” amintită aceea este nepoată de vară primară cu Fecioara Maria pentru că Maria aceasta este fiica verei primare a Fecioarei Maria, deci este fiica lui Salomia. Această Marie este vară de două cu Ioan Botezătorul și cu Domnul Iisus Hristos. Marcu 15,40: „Maria mama lui Iacob cel mic și a lui Iosif (Iosif) este aceeași persoană cu cea de la Matei 27,56. Dar cine este Salomia? Salomia este vară primară cu Fecioara Maria, iar Ioan Botezătorul și Mântuitorul Iisus Hristos îi sunt lui Salomia nepoți de vere primare, fiindcă Ioan era fiul elisabetei, iar Iisus era fiul Mariei, care erau amândouă vere primare cu Maica Domnului. Salomia era lui Ioan Botezătorul și Mântuitorului mătuașă.

Ioan 19,25 „Sora mamei lui, Maria lui Cleopa îi era Fecioarei Maria nepoată de vară primară și nu soră, fiindcă această Marie era fiica lui Salomia. Iar lui Ioan Botezătorul și Mântuitorului Iisus Hristos le era vară de-a doua. Aceasta pentru că Maica Domnului n-a avut nici o soră, iar termenul de soră se lămurește ca și cel de frate, iar așa numiții „Frații Domnului” Iacob, Iosif, Simon și Iuda îi erau Mântuitorului nepoți ai verei de-a doua, deci fiii Mariei lui Cleopa, așa numita „soră a Maicii Domnului”.

În drum spre biserică

(continuare în pag. 7)

Decalogul sau Cele zece porunci - o introducere în învățătura creștină -

„Cu ajutor și har, pe care mă rog să mi-l trimită Tatăl-Creatorul, văzutele tuturor și nevăzutele”, prin mijlocirea Duhului Sfânt - Sfântul creștin în Mântuitorul - cel care ne-a răscumpărat prin jertfa Sa și ne-a învățat calea mântuirii, voi continua în spiritul moralei creștine, singura care găsește fundamentul real al binelui, completarea noțiunii de morală creștină și Porunca a doua din DECALOG. Și de data aceasta specific că, nu am pretenția unei lucrări, ci, a unui modest incurs prin care să mulțumesc Domnului că există și să mă bucur că sunt făcut „după chipul și asemănarea Sa”, ca de altfel întreaga umanitate. Sf. Antonie, ne spune că, surirea omului spre îndumnezeire începe din momentul creației lui, chiar de la început D-zeu ne-a dat harul necerut, ca noi să putem ajunge la unire cu el”. Orice fel de morală este legată de un scop. Moralele laice se lovesc de probleme de neînving. Scopul este dezvoltarea persoanei umane. D-zeu, prin autoritatea Sa ne-a dezlegat, la 22 decembrie, de morală care aberant și diavolească s-a dezvoltat pe o doctrină ce avea la bază materialismul dialectic și istoric, pe baza „Evoluției speciilor” al aberantului Darwin. Este posibil ca Adam care a dat nume tuturor viețuitoarelor, al fiind cununa creației și fiul mamei, din care, „confesi cu carte și academiile” - după P. Cuhianu, ne-au obligat să credem că este strămoșul nostru. Satanicele concepții, aberante morală, deavolească inoctrinare. După prof. M. Boilă în „Viața creștină”, Cluj-Napoca 1994 „Orice scop ar fi, apare așezarea necesității moralei. Cu înțelegere, omul este capabil de a întrezări un bine dincolo de simțurile normale; se naște astfel un conflict. Pentru creștin acest conflict se explică prin revelație. Păcatul adamic privit ca și conflict care nu se poate nega.” Orice subordonare față de o morală presupune un sacrificiu. Nimeni, după părerea lui Mirea Eliade, nu a putut explica și fundamenta nici un fel de morală. Moralele laice, nu găsec fundamentul real al binelui. Scopul suprem al omului - spunea autorul citat mai sus - „este cel care dă integral fericirea omului pentru care ne-am născut.”

Pe umeri omului stă povara eternității. Nu există morală adevărată numai prin credință și loghiua cu Dumnezeu. Ceasescu a intenționat să ia omului proprietatea și credința. A demolat biserici, a ostracizat, pedepsit și condamnat. De ce oare? Îi hpsca spiritul moralei creștine. Așa doctrină fără D-zeu, a pus stăpânire pe el. Se goliase de D-zeu, precum Adam la căderea în păcat. În momentul în care începu să demoleze biserici, nu avea nici cea mai vagă idee că „Biserica este temelie și stâlp al adevărului” (Epistola Sf. Ap. Pavel către Tit). Materialismul dialectic și alte doctrine, nu au recunoscut spiritul și libertatea de voință. Totul era necesitate. „Libertatea era voință deci, trebuie acceptată ca un postulat” - după M. Boilă, în aceeași carte citată mai sus. Numai prin D-zeu, avem speranță și voință liberă. Există texte în pasajele Sf. Scripturi care recomandă „căutarea feței lui D-zeu, texte care promit vederea lui D-zeu, așa cum este El și care par a voi să exprime prin această vedere fericirea supremă a omului” (Vladimir Losakye - Vederea lui D-zeu, Ed. E. E. Sibiu, 1995). Iată deci că „D-zeu cel, incognoscibil inaccessibil, pt. ființele create, în teologia Ortodoxă, „este Absolutul care se coboară, față către față”, promișă la creație, după părerea unuia din cei mai mari teologi europeni, Pfr. Prof. D. Stăniloae. Să nu bucurăm încă o dată că este român. Așadar Porunca a doua a Decalogului glăsuiește astfel: „SĂ NU IEI NUMELE DOMNULUI D-ZEULUI TĂU ÎN DEȘERT; CĂ NU VA LĂSA DOMNUL NEPEDEPSIT PE CEL CE IA ÎN DEȘERT NUMELE LUI”.

Reamintesc că omul este coroana creației, ființa „făcută după chipul și asemănarea Sa”, ființa cea mai inteligentă și dotată după D-zeu. Iisus ne oferă prin Biserica, taina adăncă a ființei și dumnezeirii sale. „De acum nu vă voi numi slugi, căci sluga nu știe ce face stăpânului ei, ci vă voi numi pe voi prieteni, pentru că toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute” (In. 15, 15 „7 cuvinte către tineri” de Gh. Caleiu - Dumitrescu, Ed. Anastasia, 1996). Prin inteligența lui, omul a dat nume la tot ce a creat D-zeu; dă sens universului prin voința Sa liberă. („Și a pus Adam nume tuturor animalelor și tuturor păsărilor cerului și tuturor fiarelor sălbatice - Fac. 2, 20”) Iată deci, că apogeeul cunoașterii noastre, este aceea de a da nume. D-zeu în schimb este „Cel ce este”.

El este termenul final al procesului de

cunoaștere. Iisus în rugăciunea împărătească, îi învață pe Apostoli cum să se roage; atunci când cer pâinea „cea de toate zilele”, să ceară cu cea mai adăncă credință „sfințească-se numele Tău”. Iată deci, de ce suntem chemați a nu lua numele Domnului în deșert. Numele Lui, trebuie rostit cu venerație, dragoste și supunere, pentru că El este Alfa și Omega, Începutul și Sfârșitul; Călea, Adevărul și Viața.

Luarea numelui lui D-zeu în deșert, blestemul și injurierea sunt cele mai degradante pentru ființa care îl ofensează pe Cel ce l-a creat. A nu crede în D-zeu este o nebunie, a-i batjocori numele o nebunie și mai mare, de care Sf. Biblie ne-o spune: „Numai nebunul a spus în mama lui că nu există D-zeu.” Aceasta reprezintă ultima treaptă de degradare a umanului. Pe acel individ l-a prins în lanțurile lui Satana.

Ce se va întâmpla cu tine, cititorule, ce nu crezi în D-zeu, „când neghina se va alige de grâu”, „când vești fi o singură turmă și un singur păstor”? Întreabă-te ce se va întâmpla cu tine, tu, care te-ai născut pentru a te mântui, pentru a te topi în zorii învierii? Atunci i-ți vei aminti ce ne spune D-zeu în Porunca a doua a Decalogului: „Nu va lăsa D-zeu nepedepsit pe cel ce ia în deșert numele Lui” (Ies. 20, 7) Sfințirea lui D-zeu, se face prin iubire, nădejde și credință absolută, pentru că El este în Sine numai iubire, iar „Cel ce iubeste pe tata sau pe mama mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine: cel ce iubeste pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine”. (Matei, 10, 37).

Notă: În nr. trecut al revistei s-a strecurat o greșeală cu privire la localizarea geografică a orașului Ierihon, sesizată de d-l profesor Iosif Păneș. Aduc cuvenita rectificare. Ierihonul, renumit pentru popasul lui Ilie și Elisei, se află în deșertulordanului, la poala de vest a munților Cardaniei. În acest munte a poposit Mântuitorul, timp de 40 de zile după botez. Pe povârnișul acestui munte se află mănăstirea Seridan, construită pe locul unde diavolul l-a ispitit pe Mântuitorul să se arunce în prăpastie.

ALEXANDRU RAȚIU

Scrisori

ECOURI LA „CUIBUL VISURILOR” (2)

Publicăm, în continuare, spicuri din aceste mărturisiri ale cititorilor noștri, nu din râvnă întru etalarea propriilor merite redacționale, ori din complexe și orgolii provinciale, ci din dorința legitimă de a cultiva un schimb de idei și sugestii, de a ne încuraja pe noi înșine și de a pune în valoare reflexiile unor oameni de bine în legătură cu disponibilitățile spirituale ale unor sate binecuvântate. Le mulțumim tuturor că ne prilejuiesc astfel acest viu și sincer dialog colegial care dă substanță și consistență actului de cultură în care ne implicăm împreună, fiindcă o revistă nu trăiește decât prin cititorii ei.

S.U.

Din articolul D-lui ing. Ovidiu Crețu, fostul prefect, apărut în cotidianul „Răsănetul”, Nr. 1655 - 12 iunie 1996, spicuiam :

„ Constituindu-se într-o tribună de educație , proaspăta revistă își propune să publice materiale din activitatea autorităților executive - primarul - deopotrivă cu rubrici destinate oamenilor de seamă ai comunei sau pagini de istorie locală , folclor, creații originale etc. Am certitudinea că revista Maierului va satisface, prin informațiile sale dense, în bună măsură, setea de cunoaștere a cititorului. Felicit colectivul redacției și-i doresc reușite dintre cele mai bune și viață lungă .

În același timp , fac un apel călduros Consiliului județean Bistrița - Năsăud și unităților comerciale cu capital privat sau mixt , rugându-le să acorde sprijinul lor financiar revistei „CUIBUL VISURILOR” pentru ca caesta să se bucure de continuitate pe planul apariției. Priimiți aleasa mea considerație .”

Cunoscutul critic literar Adrian Dinu Rachieru din Timișoara , în cronica sa „O foaie sătească ” , publicată în „Renașterea bănățeană “ Nr. 1933/ 26 iunie 1996 afirmă printre altele:

„ În ciuda atâtor bocitoare de profesie care, pe buza prăpastiei deplâng cu lacrimi grele, în valuri retorice, soarta culturii noastre, n-aș zice că este cazul să ne vâdicăm, căzând într-un scepticism apocaliptic . E drept , o criză a mijloacelor nu poate fi negată ; dar dacă ne paște vreun pericol, atunci pentru a fi drepti vom observa că invazia subculturală este pericolul care pândeste la toate colțurile . Cum spunem, cărțile apar, revistele se înmulțesc, boala autorlăcului face ravagii ... Dar, în nici un caz, nu pledează pentru aritmie culturală

Aplaudând așadar viociunea culturală a unor zone, mă grăbesc să anunț ivirea unei noi publicații. Unii vor strâmba din nas: mai era nevoie de încă un titlu ! Să notăm că periodicul cu pricina s-a născut la Maieru și a fost botezat, deloc întâmplător, „CUIBUL VISURILOR”. Pricepe oricine că e vorba de fericita

sintagmă rebreniană , viitorul prozator petrecându-și aici dimineața vieții și recunoscând mai apoi: „În Maieru am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele ... Cât de benefică va fi revista pentru cei aproape opt mii de locuitori ai comunei , urmează să aflăm oricum, publicația - așezată sub „ dogoarea benefică a numelui unui mare scriitor ” - va găzdui cuvântul și păsurile măierenilor și, negreșit, colaborări venite din toate punctele cardinale ... Trăgând linia , voi zice că e vorba doar de o publicație „sătească ” , necesară pentru frumoșii oameni din Țara Năsăudului . Revista, sunt convins va crește” .

D-nii profesori pensionari , Silvia și Dumitru Vranău, vrednici fii ai satului, ne scriu din Sîngeorz - Băi, la 4 iunie 1996 :

„ Felicităm din inimă inițiatorii și realizatorii acestei reviste gândită și scrisă cu înțelepciune și talent .. cu materiale de valoare, semnate de colaboratori competenți, dintre care unii consacrați în ale literaturii române .”

Poetul, editorul și prietenul târgoviștean , Mihail I. Vlad ne scrie la 17 iunie 1996 :

„ O publicație care se va impune „CUIBUL VISURILOR” umple un gol: revistele sătești lipsesc la ora asta, cu toată explozia publicistică de după 22 decembrie 1989. Dacă în mediul sătesc în Voivodina (Jugoslavia) apar zeci de reviste în limba română, la noi, în România, lipsesc. Iată un merit de excepție al grupului redacțional din Maieru. Cu siguranță, „CUIBUL VISURILOR” se va impune în peisajul revuistic românesc . Viață lungă și felicitări sincere realizatorilor ei !”

Regretatul prof. univ. dr. Gavril Scridon , ne scria de la Cluj, în 21 iunie 1996:

„Vă felicit călduros pentru frumoasa revistă (conținut și aspect grafic și) vă doresc succes în continuare ... s-ar putea să am ceva idei bune pentru lărgirea și consolidarea, chiar și materială a „CUIBULUI VISURILOR” .”

Prof. univ. dr. Alexandru Husar , Iași, 24 iulie 1996, apreciază :

„ Apariția acestei reviste marchează în istoria comunei Maieru un salt din cultura minoră în cultura majoră , adică din cultura orală , atât de strălucită , a locului - opera unor anonimi care au dat creații folclorice nepieritoare - la cultura scrisă , opera unor oameni ale căror nume incredințate tiparului nu mai pot fi șterse din conștiința urmașilor , orice vicisitudini sau năpăști s-ar abate asupra obștei în viitorime !”

Într-o scrisoare adresată directorului revistei, datată 24 iulie '96 D-l prof. univ. dr. docent Gavril Istrate, de la Iași,

subliniază printre altele :

„ Am primit numărul al doilea din „CUIBUL VISURILOR” și mă bucur că puii care au conviețuit în el , sau conviețuiesc , duc mai departe o tradiție care le face cinste . Se adevărește încă o dată că vorba veche „omul sfințește locul ” , își are temeiurile ei . Te felicit din toată inima , pentru modul cum ți-ai pregătit echipa care asigură apariția revistei . Ai crezut într-o idee , ai stărunit în punerea ei în aplicare, și, iată, după zeci de primăveri a venit și toamna îndreptățitei recolte . Primăvara de primăvară , pe zi cu soare ori cu ploaie, ai scos plugul, punând boii înaintea lui, ai brăzdat pământul care ne ține, obligându-l să ne și hrănească .

Felicit , în același timp, pe membrii Consiliului comunal care răspund așa cum se cuvine măierenilor care le-au dat votul și i-au trimis în fruntea comunei. Este și aici o tradiție care a început în 1927, dacă nu cumva-i mai veche, când Liviu Rebreanu a fost investit cu titlul de cetățean de onoare al comunei și i s-a acordat un loc de casă. Faptul a stârnit admirație în lumea literară și Perpessicius a scris un frumos articol intitulat *Quia poeta fuit* (Fiindcă a fost poet!)

În *Mesagerul transilvan*, Nr. 1543/ 26 iulie 1996, poetul Ioan Negru, cu umoru-i cunoscut:

„Știu că este extraordinar de greu să editezi într-un oraș o gazetă, darnite într-un sat sau comună. Cei din Maieru (jud. Bistrița-Năsăud), „Coțobreii” au reușit. Aici, la Maieru este (ar putea fi o elită intelectuală „Mica Chină” a dat și) foarte mulți oameni de valoare, multe inteligențe, multe femei frumoase. Puține comune pot edita și susține financiar o revistă. Măiereni pot. Ca atare, a apărut „CUIBUL VISURILOR”, titlu aflat sub spiritul lui Liviu Rebreanu ... Doamne ajută!”

În „*Tribuna învățământului*”, nr. 339/30 iulie 1996, într-un elogios articol intitulat „Cuibul visurilor”, D-na Cornelia Gărmacea, secretar general de redacție, afirmă în încheiere:

„ ... Așadar, o revistă scoasă de oamenii școlii pentru comunitatea în care trăiesc ... iată, ei, dascălii comunei, în ciuda dificultăților materiale, au realizat-o. Se află în ea și istorie, și folclor, și creație literară, și numele cetățenilor de onoare ai comunei, și al celor recent aleși în fruntea ei, și sport, și sfaturile veterinarului, și, bineînțeles, rubrica profesorului. O varietate de rubrici, care se adresează membrilor comunității, cu speranța că fiecare poate fi un potențial cititor. O revistă interesantă, prin care dascăli inimoși își propun să reverse din prea plinul lor și dincolo de pereții școlii. Le dorim mult succes, iar revistei - viață lungă!”

A selectat SEVER URSA

(va urma)

REMEMBER

Privind înapoi cu emoție

Eheu! fugaces ... labuntur anni! (Vai, cum se scurg anii în fugă!) A trecut atât de repede un an de la sărbătorile „Zilelor măierene”, dar ecourile lor încă nu s-au stins ... Nu avem voie să uităm, fiindcă „cine uită nu merită”, zice un mare învățat al nostru.

Să nu uităm, prin urmare, pe marii fii ai satului, evocați cu acel prilej. Dar nici pe cei ce au venit de departe, chemați de sunetul clopoțelului școlii lor seculare. Să nu-i uităm pe cei ce ne-au sprijinit în diverse chipuri: organizatoric, financiar, moral, profesional. Să-i amintim încă o dată și să ne ierte cei al căror nume ne mai scapă: membrii Consiliului Local și ai Comitetului de organizare, cadrele didactice și preoții din Maieru și Anieș sau din vecini, precum și sponsorii noștri. Unii au continuat să ne acorde sprijin și la apariția publicației acesteia: D-na Sânziana Pop, directorul prestigiosului săptămânal „Formula As”; D-nele Virginia și Doina Ilieșiu Ivan, soția și, respectiv, fiica poetului Iustin Ilieșiu, frații Buia, Ieronim Andronesi, Silvestru Negrușer și Pop Alexandru din SUA, Damaschin Pop Buia din Germania, D-nele Marie Jo Riou, Lucette Orhon, Riot, Dnii Jean Pierre Bourcier, Xavier Amosée, apoi Marcelle și Pierre Riou Ives din Nort sur Erdre, Franța, Dnii Radu și Ioan Deac din București, D-nii Aurel Podaru și Sandi Nagy din Beclean, Lazăr Avram din Ploiești, Gheorghe Sava, București, pr. Octavian Băieș, Turda, Login Corușiu, Timișoara, Iuliu Pop, Oradea, Scridonesi Călin Valer și Viluș Cărbune din București, Petru Istrate, Brașov și alții.

Acestor sprijinitori li se adaugă mulți care prin scrisori și articole publicate în tânăra noastră foaie rurală, sau în alte ziare și reviste, ne încurajează

Part din Maieru

și ne susțin. Unora le publicăm opiniile, măcar în extras, în serialul nostru „Ecouri”.

Faptul că am fost întrebați dacă se vor mai reedita „Zilele măierene” ne-a sugerat ideea că am putea face acest lucru, dacă nu anual, măcar din doi în doi ani. Așadar, pentru anul 1997, așteptăm cu nerăbdare sugestiile Dvs. în legătură cu data, conținutul programelor etc. pentru ediția a II-a a acestei atât de necesare întâlniri cu fiii satului. Sperăm că, printr-o mai largă consultare, să reușim mai mult și mai bine în viitoarele ediții ale acestei noi sărbători de suflet din calendarul spiritualității măierene.

S.U.

Maieru

(file de monografie)

Străveche așezare a Țării Năsăudului, comuna Maieru este situată în bazinul superior al Someșului, la jumătate distanță dintre Rodna, cetatea - mamă, și orașul-stațiune balneo-climaterică Sângeorz-Băi.

Pitoreștile meleaguri de vatră străbună cunoscute din tradiție și documente sub denumirea generică de „Țara Năsăudului” se află la extremitatea nord-estică a Transilvaniei, în bazinul superior al râului amintit, de la satul Mocod spre est și apoi spre nord, până spre vârful Țibleșului și creasta munților Rodnei. Ținutul Țării Năsăudului se mărginește spre răsărit cu Bucovina și Țara Dornelor, iar către sud cuprinde Munții Bărgăului și Depresiunea Dumitra.

Comuna se înscrie pe un traseu turistic din ce în ce mai cunoscut, venind dinspre Salva și Bistrița, înspre pasul Rotunda. De la Ilva Mică, nod de cale ferată, Valea Someșului oferă privirii farmecul unui peisaj sălbatec, încântător, dominat de creste semețe tăiate în defilee adânci și de măguri ascuțite care amintesc, cum spun specialiștii, de vulcanii din noaptea timpului, cuprinse într-o plasă de pârâie repezi rostogolindu-se din văgăuni strâmte în care urșii și cerbii alcătuiesc, încă, aurul vânătorului carpatin, la care se adaugă ca o „dulce binecuvântare”, salba izvoarelor de ape minerale atât de căutate.

Dar să-l lăsăm pe însuși marele Liviu Rebreanu, fiul genial al acestor plaiuri, să descrie urcușul către Rodna:

„Valca se strâmba mereu. Dealurile se apropiau, creșteau, își îndreptau șalele înverzite de păduri, clătându-se agale ca niște uriași bătrâni ce înfruntă bătrânețea. Someșul fugea printre picioarele lor rostogolindu-se printre bolovanii din cale, mugind parcă l-ar fi alungat o arătare spăimântătoare” (în povestirea „Cuibul visurilor”).

Înaintând spre est-nord-est, valca se lărgeste lăsând loc unei depresiuni în care, la confluența Văii Borcutului cu Someșul Marc, se desfășoară localitatea Sângeorz - Băi, veche și cunoscută stațiune balneo-climaterică cu izvoare ale căror valențe curative sunt recunoscute până departe.

Localitatea Maieru, străbătută pe la mijloc de râul tumultuos Someșul Marc, se întinde într-o depresiune pitorească, într-o căldare naturală nu prea largă, străjuită de cele trei masive vulcanice, trei măguri dispuse în

triunghi aproape perfect. Astfel, spre dreapta, cum vîi dinspre Sângeorz-Băi, se înalță Măgura din Jos, (spre sud-vest), cu înălțimea de 1031 m., apoi impresionanta piramidă a Măgurii Caselor, denumită și Măgura din Sus (1191m), înspre răsărit, iar pe stânga, amenințătoare ca o cușmă de haiduc, țâșnește dintre șisturi cristaline Măgura Porcului (1021 m).

Ori de unde l-ai privi, peisajul aspru și dulce totodată al comunei, cuprinzând și satul Anieș, pare dominat de silueta impresionantă a Măgurii Caselor, adevărat unicat în relieful montan românesc, munte învăluit în legende și poezie, personificat de Rebreanu în nostalgia povestire amintită:

„Dincolo de apă, doar să ieși din sat, și îndată pășești în împărăția zmeilor ... Măgura, pe care noi plănuiam s-o radem când vom fi mari ca să răsără mai devreme soarele, Măgura cu vârful pleșuv, cu burta umflată și împădurită, mă privește îngândurată, dojenitoare”.

Comuna este așezată la altitudinea de 475 de metri. Cele două izvoare principale de apă minerală, unul la gura văii Caba, captat rudimentar, celălalt în satul Anieș, au compoziție similară cu apele de la Sângeorz-Băi, poate cele mai bogate în calciu din sud-estul Europei, faimoase prin puterea lor tămăduitoare, cu emanații de gaze, indocobi de bioxid de carbon. Așadar, ape carbogazoase, bicarbonate, clorurosodice, calice, magnezice, izotone, alcalinoferoase, cu un ușor gust de hidrogen sulfurat, foarte eficiente în afecțiunile tubului digestiv, cum sunt: gastritele hiper și hipoaide, ulcere gastrice și duodenale, stomac rezecat, hepatocelcistite, colitele, bolile de nutriție și altele.

Înainte de primul război mondial, când, la Anieș exista o instalație de băi calde și reci, alimentate dintr-un izvor situat ceva mai sus, în vârful unui mamelon (urmec se văd și azi), localitatea era vizitată de bolnavi de pe tot cuprinsul imperiului austro-ungar, întrucât micile stațiuni de la poalele munților Rodnei rivalizau prin eficacitatea lor cu vestitele ape de la Karlovy-Vary din Cehoslovacia.

(va urma) SEVER URSA

Caleidoscop

Soliloc din zicători
Drumuri, drumuri...

Intorcocheate mai sunt, Doamne, drumurile-ale!

Dar fie un drum oricât de lung, el începe tot cu primul pas. Numai cine se scoală de dimineață ajunge departe. Avem drumuri cu mărăcini, dar și drumuri presărate cu flori. Trebuie să te grăbești încet, adică festina lente, cum ziceau strămoșii latini. Oricum, să nu dai drumul pe cărare... și să fii când să alegi drumul drept ori drumul ocolit. Câteodată, drumul drept nu trebuie lăsat pentru cel de după sat. Alteori, când ne pierdem drumul, nu mai nimerim nici cărarea. Dar lasă, că alții se întorc acasă pe șapte cărări. Și atunci e vai de mărul de lângă drum.

Mai poți fi aruncat chiar în drum, purtat ori lăsat pe drumuri și uite-așa poți ajunge ginerele drumului. Cel mai greu e când fi se bifurează drumul, ori fi se face caea cruci, de nu mai fii încolo s-apuci. Dar iată, la o răspântie de drum, unul îți iese cu plin înainte. Mai departe, altul îți iese cu gol, ori, mai fii, o mârșă neagră îți taie caea. Tu vezi: fi de drum înainte, căci oricum vei da de hățșuri, ori, mai nou, de curbe periculoase. Adesea, golătaea încorjoră, dar foamea și spaima dau de-a dreptul. Alege și bine tovarăși de drum, în orice caz nu din aceia pe care îi găsești pe toate drumurile. Un poet spunea că am avut și „stăpâni luați din drum”. Alții ne stau în drum... Dați-ne drumul!

Drum bun, adică fără gropice tranzitive, vorbă nouă, care și ea, săraca, e tot un fel de drum. Numai de l-am putea străbate înainte de a o apuca pe ultimul drum, acela fără de întoarcere. Drumul spre inimă solbatului trece prin stomacul acestuia, zicea Napoleon în una din campaniile lui electorale.

Josul, norocul nostru este că printre atâtea drumuri (nu se pot cuprinde toate aici), există și două mari, ale naționale: Drumul Crucii și al Adevărului și Calea Lăptelui (călătoria Calea Lăptelui), ori Drumul Robilor, cum îi zic „cei mulți unși” dintr-o mare carte care începe chiar așa: „Din drumul care vine de la Carlibaba...” și care se sfârșește tot cu un drum „care se pierde în șoseaua cea mare și fără început”.

Uite, ne-am luat cu povestea și am uitat ceoa: călătorului îi cade bine cu drumul.

Pe curând,

ION CĂRARE

Etimologia
lunilor anului

IANUARIE - de la zeul Ianus la romani; el locuia în pragul caselor și la porți; guverna începuturile anului. Din punct de vedere istoric Ianus reprezintă primul rege în Latium, conducătorul vârstei de aur când oamenii și zeii trăiau împreună. Se spune că în calitate de zeu a prezidat anumite începuturi naturale: a asigurat conceperea embrionului, a întemeiat religia, a construit primele temple, a instituit „Saturnalia”. Ca zeu era imaginat bifrons pentru că orice trecere presupunea două locuri, două stări, cel din care pleci și cel în care pătrunzi.

FEBRUARIE - la romani Februm însemna sfârșitul anului; verbul februarie înseamnă, de fapt, a purifica; în 15 februarie confreria lupercilor sărbătorea Lupercalia. Se spune că în peștera Lupanar se jertfea un țap după care lupercii, goi, cu excepția unei bucăți din piele de capră cu care își acopereau coapsele, își începeau cursa purificatoare împrejurul Palatinului. Alergând fără încetare, ei îi loveau pe trecători cu fâșii din piele de țap. Femeie se ofereau loviturilor pentru a dobândi fecunditate. (conf. Mircea Eliade, „Istoria credințelor și ideilor religioase”, Ed. Științifică, vol. II, București, p. 114).

MARTIE - după numele zeului Marte, zeul războiului la romani și la gali. Întâia lună a anului la romani. Caesar spune în „De bello galico” că gali îi închină lui Marte „la începutul unei lupte, tot ce vor dobândi prin luptă: după victorie ei îi jertfesc prada de vie și îngărmădesc tot restul într-un singur loc”.

APRIE - din latinescul aprilis - apero care înseamnă a doua sau după; în dicționarul „Webster's New World” este dat etimon sanscritul aparah - mai târziu și goticul afar - după; în calendarul roman această lună era a doua după martie.

MAI - de la zeița Maia; numele ei este etimonul numelui acestei luni: malus. Maia, zeiță italică, ocrotitoare a recoltelor de fructe; ca zeiță arhaică romană cu atribute htonice, Maia era simbolul procesului de creștere în natură și patroana fecundității pământului, iar în această calitate i se sacrificau scoafe. Maia era sărbătorită la 1 mai. Ea era venerată și ca soție a zeului Vulcanus. Mai târziu, însă, peste acest cult destul de consolidat în religia romană, se suprapune figura mitologică de împrumut a Maiei hellenice.

Iunie - de la numele zeiței romane Iunona căreia etruscii îi spuneau Uni; numele ei înseamnă forța vitală; ca zeiță prezida sărbători legate de fecunditatea femeilor sau de începutul lunilor calendaristice. Ea se afla asociată de cele trei funcțiuni ale ideologiei indo-europene: regalitatea sacră, forța războinică și fecunditatea.

IULIE - după numele lui Iulius Caesar.

AUGUST - după numele împăratului roman Augustus. De altfel Augustus a numit luna a VII-a după Iulius Caesar și luna a VIII-a după el, făcându-le să fie egale (din 31 de zile, luând din luna februarie), deși se știe că astronomul Sosigenes a introdus anul de 365 de zile la cererea lui Caesar.

Celelalte luni provin de la ordinea pe care o ocupau în calendar, întrucât anul începea la romani cu luna martie. S-a ajuns la acceptarea numărului de 12 luni și datorită faptului că Romulus văzuse cei 12 vulturi, numărul acestora obsedându-i secole de-a rândul pe romani.

SEPTEMBRIE - din latinescul septem - șapte.

OCTOMBRIE - din latinescul octo - opt.

NOIEMBRIE - din latinescul novem - nouă.

DECEMBRIE - din latinescul dece - zece.

ICU CRĂCIUN

Am fost o și învățător la Maieru
(Prefață la un mic manual de ecologie umană)

Valurile vieții și ale întâmplărilor ne poartă deseori prin furtunile și porturile celor mai bizare situații. Mi-a fost dat astfel să trăiesc și să particip acum nu știu câți ani pe post de scrib și asistent la o curioasă „întâlnire”. Am rămas puțin uimit, apoi contrariat și indignat de atitudinea sfidătoare, tăios dușmănoasă a unor colegi de breaslă pentru care, între ofensa subterană și jignirea fățișă nu există nici o diferență.

Chestiuni simple, ca de exemplu, împărțirea elevilor pentru clasa I sau rezolvarea unor detașări, devin niște probleme (era să zic „afaceri”) atât de complicate și irezolvabile încât muncile lui Hercule devin față de acestea niște nimicuri. Astfel lucrurile se complică, fiind greu de împărțit ceea ce a fost o dată împărțit, în baza unor principii preferențiale și părtinitoare de... (iarță-mă, Doamne!) religie, rudenie, vecinătate, etc.

În ochii domniilor lor (ce își oferă singuri partea leului...) în care am văzut privirea oblică a dușmăniei și a furișei circumspecției, noi nu suntem colegii cu care trebuie să concluzeze și nici măcar adversarii cu care trebuie să concureze, ci niște dușmani inveterați. În mintea domniilor lor, deasupra cărora strălucește într-o lumină orbitor biruitoare steaua gradului didactic I, unii sunt de vină că n-au epoleți aurii ori că sunt bărbați, ori că sunt prea bătrâni, ori dimpotrivă, prea tineri ori, ... știu eu ce mai zace în asemenea minți chinuite și micite de uriașe orgolii.

Propun ca asemenea magnifice talente didactice, ce nu vor fi niciodată egale să fie urcate cât mai sus pe treptele cam tocite ale învățământului modern atât de sus încât de la înălțimea egoismului lor să fim văzuți asemeni unor sârmane furnici și... de acolo să li se dea drumul! Socot că numai persoane foarte titrate pot lucra cu elevii foarte buni, nouă, muritorilor de rând rămânându-ne „fericirea” de a ridica „plebea” - în învățământul românesc modern se folosește un termen mult mai dur: handicapat. Asemenea personaje fac astfel o activă anti-propagandă școlii. Bărfele de cafea, de lață ori de răsucea uliței sunt din păcate mult mai credibile decât unele realizări și împliniri concrete mult mai evidente.

O întrebare: Ce se câștigă de aici? Stima și admirația părinților?! Nu prea cred: „lumea e cum este și ca dâna suntem noi”. Spiritul de concurență? Nu! Atât timp cât nu există fair-play și nu ascultă părerea celuilalt. Calificative, laude, medalii, statui?! Da! dar pentru cât timp? verba volant, calificativele se îngălbesc, medaliile și mandatele prind rugină și chiar statuile regilor cad în ruină. Ori se câștigă altceva?! Nu știu. Bănuiesc doar ce rămâne: apa trece... iată cum prietenia și colegialitatea, spiritul de echipă, încrederea și toleranța sunt murdărite de interese apropiate și meschine. Nici să nu ne mirăm că sub asemenea steaguri se iscă adversități și fricțiuni.

Să aruncăm balastul vorbelor amare, tristețile și refuzările noastre, ranchiuna și invidia și să învățăm ceva din privirile simple ale școlărilor noștri... Căci, dacă între dascăli solidaritate și/sau spirit de breaslă nu e... nimic nu e.

Oricum... prefer ASTFALTULUI impurificat de mascară, sfârșirii și meschinării de tot felul, DRUMUL curat al conștiinței mele prin colburile și noroaiele Văii Anieșului.

Cu stimă,

ILIE HOZA - director, Școala Generală Valea Anieșului

De ce, bade Toruț?

Fiind o publicație de informație și opinie, consider că cititorii noștri așteaptă informațiile necesare, în primul rând, cele ce se petrec sub umbra acestor mături. Așadar, voi încerca să vă prezint un caz care să ne pună pe gânduri. Eram pe Purcioaia - vatră de buni gospodari, crescători de animale, o comunitate de oameni harnici, când, în curtea unuia dintre ei, apare badea Victor Mihăilă (Toruț) de pe Valea Caselor, însoțind un străin, străin de comuna noastră. Ce făcea străinul? Achiziționa la prețuri relativ mici, chimire din piele, cu penajul cusut tot cu piele, canceauă, farfurii de lut, chiar de fierț sarmale și mai ales legate în ochiuri de sârmă, icoane, cojoace și pieptare vechi, cămăși cusute cu mărgelile, și cine mai știe ce gânduri avea străinul nostru. Este adevărat că o ducem greu, adevărat că această perioadă de tranziție se prelungește tot mai mult, adevărat că guvernării și parlamentarii noștri îi preocupă doar intrarea în Europa, că economia a căzut, că leul s-a devalorizat sub limitele care să-i asigure omului un trai decent, că indeletnicirea străinului a fost preluată de unii dintre tinerii noștri consăteni, dar, despre toate acestea într-un număr viitor.

De necaz bietul țaran își vinde chimirul, gospodina oalele de lut, farfuriile care le-au încălzit copilăria, înmuind în „ciorba de ficcare zi” „pâinea cea de toate zilele”, farfuriile care le-au zâmbit din pereți, care le-au înfrumusețat jurul, apoi icoanele în fața cărora s-au rugat, poate că, uneori cu „lacrimi de sânge”.

Țaților, ce veți arăta peste ani feciorilor voștri?!

Mamelor, veți putea arăta fetelor voastre frumoasele pieptare despărțite, gerdanele, pânzăturile și iia cu mâncă largă. Le veți putea arăta toate acestea? Știu, cuțitul a ajuns la os, necazurile de nenumărate feluri, iar alții se îmbogățesc trecându-le peste Tisa, în pusta sau Balatonul în care și acum mai zac trunchii brazilor bătrâni din bogatul nostru Ardeal, din răbdătoarea noastră Transilvanie. Ei, cumpărătorii, se vor lăuda că aceste lucruri fac parte din cultura etnografică a strămoșilor lor.

Oare badea Toruț, care pentru câțiva gologani contribuie la instrăinarea a ceea ce ne reprezintă pe noi măiereni nu este întrebat de nimeni nimic. Să fim oare o „stână părăsită”, o comunitate fără stăpânire? Oare democrația înseamnă acest gen de libertate, exploatând necazul și nevoia de lei bieților oameni? Ce le vom arăta fiilor și nepoților noștri, poate o casă la muzeul satului, iar frumosul nostru port în filmul ION?! Acest semnal mă îndeamnă la meditație și precum Mânturitorul spune la un moment dat „Vai vouă”, îmi vine și mie a-i spune lui badea Toruț și încă câtorva tineri „vai ție, că nu știi ce faci”, iar d-voastră, consătenii și prietenii mei dragi, gândindu-mă la frumusețile care vă împodobesc pereții caselor, la portul care vă reprezintă, vă aduc aminte cuvintele Mânturitorului din sfârșitul Predicii de pe munte:

„Nu dați cele sfinte câinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și întorcându-se, să vă sfâșie pe voi” (Matei 7.6)

ALEXANDRU RAȚIU

Din perlele culese
de la olimpiada de română
Clasa a V-a

Dom' Trandafir - caracterizare lunară

El ca portret fizic era un bun ospătar.

D. Trana avea mustață când râdea, el era și foarte palid și scriitorul îl considera milos. Pe deasupra era și puțin che pe cap și ospătos.

D.T. își amintește că a văzut locul unde se ungea cu nisip și apoi se aruncau în apă sălcile unde intrau cu frică de bursuci; el își iubea mult copiii pe numele adevărat vasele busuioc.

Într-o zi când descălcea un car cu fân când au venit inspectori învățământului au văzut bunătața dinel, ... nu era elegant ca inspectorii dar voia ca clasa lui să știe carte.

Completație:

D. Tranda era și un blând sufletist când la ajutor pe un om să descurce fânul. d-lui nu învăța copii din frică să câștige bani, când da lecții de muzică își aducea diapazonul de acasă și când venea vreun inspector era ospitalier.

Atâta mai știu că era un păr în care D.T. ne da câte două pere în fiecare vacanță (oare și în cea de iarnă?).

Culesse de

IACOB NAROȘ

Erata

În legătură cu articolul publicat la rubrica Ora de matematică din nr. 2, pag. 6, se va citi:

1) Dacă $x, y > 0$ și $x < y$, atunci $1/x > 1/y$

2) Dacă $x < -1$, $m, n \in \mathbb{D}_y$, atunci

1°) $x^n > x^m$

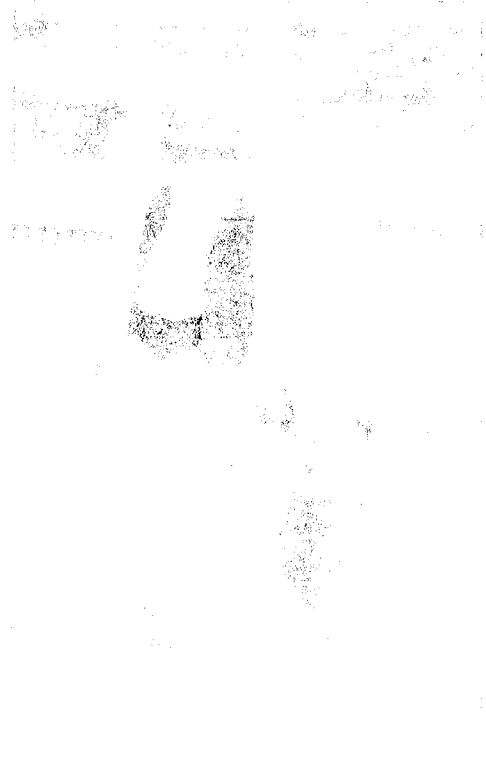
2°) $x^n > x^m$

3°) $x^n > x^m$, dacă n, m pare, $n > m$

prof. Simion Andronesi

Nume proprii în opera lui Rebreanu

Ileana - este unul dintre prenumele feminine cu o largă răspândire în opera lui Rebreanu. În primul rând amintim pe Ileana „cu ochi verzi, mari ca o lumină tainică, moale și învăluitoare ca o îmbrățișare” - amanta lui Toma Novac din romanul Adam și Eva. Motivul femeii cu ochii verzi pleacă de la fata unui tăbăcar din Maieru pe care o chema Lucreția Rus, introdusă și în romanul Ion¹. Același nume apare și în nuvelistică. În Cântecul iubirii este prezentată ca o „fetișcană cu ochi albaștri și obraji ca laptele”. În nuvela Hora morții întâlnim pe Ileana, „fata Paraschivei și a lui George Bulbuc dintr-un sat de pe Valea Someșului”. În nuvela Baroneasa apare prenumele Ileana, pe care scriitorul a cunoscut-o personal, de a cărei soartă a fost profund mișcat. În Caiete, (sub îngrijirea lui N. Gheran) pag. 113 numele este întâlnit în titlul proiectului Ileana Baroneasa în cadrul Amintirilor de la Maieru. Baroneasa arăta astfel: „O femeie țărăncă îmbrăcată cu haine nemțești. Avea niște obraji pătați dar simpatici, talie lată, grosolană, mâini subțiri, fine și picioare mari, țărănești. Odată trebuie că a fost o minune de frumoasă... De altminterea frumusețea a făcut-o doamnă și baroneasă”. Fata cea frumoasă de 16 ani deveni ihovnică bătrânului de 66 de ani, fostul episcop Zichy Dominic, refugiat la Maieru după evenimentele anului 1848 din Ungaria. După moartea acestuia, Ileana caută iubirea cea mare dar nemaigăsind-o până la vârsta de 50 de ani se readaptează în mediul țărănesc al Maierului. Total ruinată fizic și material, ea continua să aștepte vreun Făt-Frumos mai tânăr decât primul. Rebreanu, copil, a fost impresionat și de „curtea” ei. Contele clădise un castel cu multe acareturi și inițiasse chiar un dispensar comunal. Toată această clădire îi părea scriitorului ca un castel din povești lucru explicabil deoarece copilul Rebreanu citea pe atunci poveștile lui Ion Pop Reteganul. Mai târziu, gândul marelui romancier se va întoarce pe aceste meleaguri dragi, având la un moment dat chiar intenția de a cumpăra această „curte” și a se retrage la Maieru: „Să iau casa grofoaiei din Maieru și să îmi fac acolo gospodărie”² Despre această Ileană, Gavril Scridon scrie că: „de la Maieru a cules Rebreanu materialul de viață pe care l-a prelucrat în povestirea Baroneasa”³. Ileana, ca nume apare

Doi generații foto: Login T. Berende

și în romanele Răscoala iar în Pădurea spânzuraților sub forma Ileana. În manuscrise, Ana din romanul Ion s-a numit la început tot Ileana.

Ilieșiu Grigore - nume real al unui țaran mai rășărit din Maieru, martor de referință al conflictului dintre popa Vasile Grozea și dascălul Tofan. În schița Vrăjmașii, păgânul Ilișiu apare ca: „bătrân de tot, umbilă rezimându-se într-o cârjă cepuroasă, are un cap mare cât o doniță. Poartă o haină scurtă și roasă, veșnic neîncheată, iar pe ceafă o pălărie lată, moale și turțită. Toată vremea sfredeleşte și sfarmă stâncile învelite cu mușchi gălbui de pe malul Someșului cel cu apă clevetitoare și argintie unde dânsul are o livadă mare cât vezi cu ochii. Lumea spune că Ilișiu caută o comoară ce i-ar fi arătat-o în vis necuratul, el zice că taie drum în coasta stâncior ca să nu mai înconjoare câte două ceasuri prin dosul satului”. În romanul Ion, Zaharia Herdelea ne apare etichetat ca păgân întocmai ca și Ilișiu.

Ilieșiu Petru - nume dat personajului din Cuibul visurilor, luat din realitate. În lidila de la țară e amintit printre „inteligența” satului ce se aduna la clubul intelectualilor de la Armeanul.

Ilișiu Vlehențe - nume real din aceeași familie măierească, prieten și tovarăș de joacă al lui Rebreanu din copilărie, amintit în Cuibul visurilor.

Ion - ne apare ca fiind unul dintre cele mai vehiculate nume în protogeneza romanului cu același nume. Primele ipostaze ale acestui nume apar încă din spațiul măierean. Ion a Ravechii, din sceneta Traiul (vol. XI. Teatru, pag. 341) îl considerăm ca „străbunic” al tuturor Ionilor rebrenieni.

IACOB NAROȘ

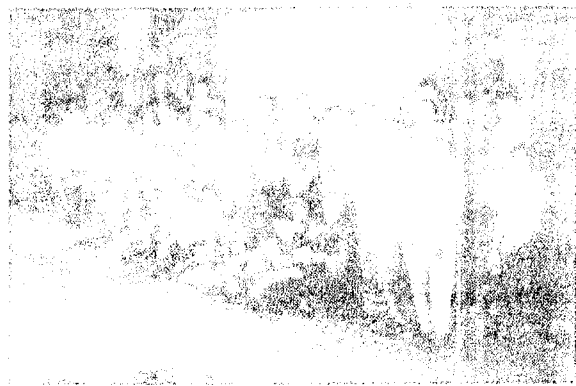
1 - Al. Piru, Prefață la vol. I. Opere, Liviu Rebreanu, Ed. pt. Lit., București, 1968, p. XV;
2 - Liviu Rebreanu, Jurnal, vol. I., Ed. Minerva, Buc. 1984, pag. 355;
3 - Gavril Scridon, Motiv Rebreanu pe plaiuri năsăudene, 1967, p. 10.

De la malul Atlanticului, pe Valea Anieșului

Au trecut, iată, ani buni de când comuncle Maieru și Nort sur Erdre au relații trainice și regulate. Acestea sunt susținute de Comitetele respective și sunt foarte fructuoase.

În august '96, un număr de 23 de tineri nortezi au fost oaspeții omologilor lor măiereni. Șederea lor s-a derulat sub două forme: o săptămână, tinerii români și francezi au petrecut-o în corturi, la Cabana forestieră de pe Valea Anieșului, iar cealaltă, în familia măierească. În săptămâna anieșeană au desfășurat în comun numeroase activități: întreținerea râului prin defrișare și curățirea malurilor, descoperirea munților și alte acțiuni silvice. S-au vizitat minele de la Rodna, centrele de colectare a fructelor de pădure etc. Toate aceste activități au permis descoperirea ținutului Maierului pe plan ecologic, cultural și economic. Cealaltă săptămână s-a petrecut în familie, unde tinerii francezi au fost găzduiți de corespondenții lor români. Prin aceasta, tinerii între 16-22 de ani au avut ocazia să descopere viața la Maieru sub toate aspectele.

Ansamblul acestui sejur a avut ca responsabili, unul român și altul francez (prof. Liviu Ursa și prof. Yves Dauve,

Seara la cabana

n. trad.) și patru animatori (Lavinia Căbunc, Dinuț Ureche, Brigitte și Francois Dousset, n. trad.). Toată această activitate ste urmarea unei asemănătoare, desfășurate în 1994 la Nort sur Erdre. Aceste relații s-au derulat într-un deplin spirit de ospitalitate, iar între tinerii dintre cele două țări s-au stabilit legături foarte strânse. Aceste legături sunt promotoarele unor viitoare schimburi între cele două comune. De fapt, responsabilii acestei acțiuni n-au încetat să afirme că ele, nu numai că trebuie să continue, ci este necesar să se oficializeze sub forma unei adevărate înfrățiri între cele două comune.

Tinerii francezi au apreciat enorm căldura ospitalității românilor și frumusețea țării. A fost o adevărată descoperire și nu vor uita sejurul lor românesc. De fapt, unii sunt gata să găzduiască la rândul lor tineri români, sau să revină la Maieru.

Așteptând aceasta, nu ne va surprinde că schimburile lor vor continua și prietenii lor vor dăinui înafara frontierelor.

YVES DAUVE
traducerea și adaptarea
Liviu Ursa

Premianții Șc. Generale
JUSTIN ILIEȘIU din Anieș,
clasa a V-a

I. Vasilca Alexandru și Hodoroga Maria. II. Bazga Irina, Bărta Ioana și Irini Rodica. III. Ursa Augustina.

Clasa a VI-a

I. Lorințiu Gabriela. II. Avram Palagica. III. Lorințiu Silviu.

Clasa a VII-a

I. Sidor Lazăr și Tămaș Dochia. II. Scridonesi Mihai.

III. Frunză Raul.

Clasa a VIII-a

I. Măgurean Liviu-Dorel. II. Lorințiu Floarea. III. Frunză

Adela.

ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A DE LA ȘCOALA GENERALĂ JUSTIN ILIEȘIU DIN ANIEȘ ADMIȘI LA LICEE

1. Măgurean Liviu Dorel: Liceul Solomon Haliță din

Sângeorz-Băi

2. Lorințiu Floarea: Liceul Solomon Haliță din Sângeorz-

Băi;

3. Frunză Adela: Liceul George Coșbuc din Năsăud;

4. Vranău Cristina: Liceul Solomon Haliță din Sângeorz-

Băi

5. Szekely Ancuța: Liceul Silvic din Năsăud.

6. Pățit Teofil: Liceul Auto-Moto din Siret.

A consemnat ILIE HOZA.

Lista

absolvenților claselor a VIII-a ai școlii Generale „Liviu Rebreanu” Maieru care au fost admiși în licee

1. Bazga Dana - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
2. Bindea Ovidiu - Liceul „Liciu Rebreanu” Bistrița;
3. Candale Ilie - Liceul Agricol Bistrița;
4. Candale Răfala - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
5. Cărbunc Adriana - Liceul „George Coșbuc” Năsăud;
6. Cimuca Ovidiu - Liceul „George Coșbuc” Năsăud;
7. Creț Ioan - Liceul de Transporturi Cluj Napoca;
8. Croitor Cristian - Liceul Agricol Bistrița;
9. Croitor Cristina - Liceul „Liviu Rebreanu” Bistrița;
10. Hangea Raul - Liceul „Liviu Rebreanu” Bistrița;
11. Moșil Vasile - Liceul „Liviu Rebreanu” Bistrița;
12. Negrușer Carmen - Liceul „Andrei Mureșanu” Bistrița
13. Negrușer Dorina - Liceul „Andrei Mureșanu” Bistrița
14. Nistor Angelica - Liceul „George Coșbuc”; - pedagogic;
15. Omciță A. Simida - Liceul nr. 3 Economic Bistrița
16. Partene Daniel - Liceul Silvic Năsăud;
17. Pop Aurelia - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
18. Pui Lenuța - Liceul Economic Năsăud;
19. Pui Sanda - Liceul „George Coșbuc” Năsăud; - pedagogic;
20. Rațiu Cristina - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
21. Rebișorean Maria - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
22. Sidor Simona - Liceul Pedagogic Bistrița;
23. Ureche Floarea - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
24. Ureche Ionuț - Liceul Agricol Bistrița;
25. Berendea Maria - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
26. Boca Vasiliță - Liceul mecanic auto Iacobeni;
27. Hoza Silvia - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
28. Sidor Maria - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
29. Borș Maria - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
30. Deac Ovidiu - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
31. Pârlea Dorina - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
32. Ureche Aurelia - Liceul „George Coșbuc” Năsăud; - pedagogic;
33. Ursa Anhidim - Liceul Transporturi Cluj Napoca;
34. Varvari Victoria - Liceul „Solomon Haliță” Sângeorz-Băi;
35. Andronesi Simona - Liceul „George Coșbuc” Năsăud; - pedagogic;
36. Berende Ioan - Liceul Transporturi Cluj - Napoca;
37. Goje Persida - Liceul creștin pentecostal Arad;
38. Hădărău Avram - Liceul Transporturi Cluj - Napoca;
39. Rauca Simona - Liceul „George Coșbuc” Năsăud;
40. Vartolomei Dorin - Liceul Sportiv Bistrița;
41. Ureche Viorica - Liceul „George Coșbuc” Năsăud; - pedagogic.

A consemnat dir. adj.
IOAN RAȚIU

Preacinstirea ...

(urmăre din pag. 3)

Frați	1. Maria	2. Sovl	3. Ana Ioachim soț	4. Ioșif Teslarul, care a fost uchi P.C. Fecioare Maria și Iogodnic
Verii I:	Salomi moașe		Elisabeta Zaharia, preot și soț	Maria
Verii II:	Maria lui Cleopa		Ioan Botezătorul	Iisus Hristos
Verii III:	Iacob Ioșif Simona Iuda			

Așadar, așa numiții „Frați Domnului” nu au fost nici veri primari cu mântuitorul Iisus Hristos, cum ar reieși din în. 19,25: fiii Mariei lui Cleopa, numită sora Maicii Domnului deoarece este binecunoscut că Preacurata Fecioară Maria n-a avut nici o soră.

(va urma)
Pr. paroh GAVRILĂ FLOȘUI

Eco

Invitație la ornitologie „Aripi, aripi de zăpadă ...”

A fi ornitolog înseamnă a fi altruist și a dăruia altora din patima acestei pasiuni. Ornitologia este o știință la îndemână oricui dar se vrea și o CONȘTIINȚĂ a fiecăruia în apărarea patrimoniului avifaunistic local regional sau planetar. Cluburile de ornitologie sau societățile ornitologice nu sunt niște organizații închise sau elitiste; ele sunt deschise tuturor îndrăgostiților de aripi. În oricare loc ar poposi, chiar în locuri din cele mai inhospitale ornitologul va ști să descopere specii demne de interes, va repera un cuib, va asculta un cântec, va vedea trecând pe cer un balet aerian de păsări migratoare. Acolo unde mulți dintre nespecialiști nu cunosc decât porumbeii, vrăbiile sau ciorile (care de multe ori se dovedesc a fi corbi sau stâncuțe) acești cunoscători sunt capabili să observe zeci de specii. Știați că într-o singură zi de plimbare sau hoinăreală la țară se pot întâlni relativ ușor în jur de 20 de specii? Au fost zile mai ales în timpul migrațiilor când numărul speciilor observate a atins cifra record de 35! Bineînțeles, pentru a le distinge și observa dintr-o privire trebuie cunoștințe temeinice și ... puțin mai multă experiență. Nu vă mai rămâne decât să aruncați haina pe umăr și binoclul pe după gât și să ieșiți pe teren neuitând niciodată acasă entuziasmul și bunul simț. Orice ornitolog mândru de a purta acest nume nu trebuie să uite niciodată codul de conduită prezentat în fața lucrării. Hoinăriți cât mai mult, parcurgând pădurile, luncile, malurile, hățșurile, mlaștinile ori stâncile și vă veți delecta cu spectacolul fascinant și tulburător pe care păsările ni-l oferă în cea mai mare armonie și discreție cu lucrurile și viețuitoarele care vă înconjoară veți înțelege

Natură vie cu binoclu

că observarea și înțelegerea păsărilor contribuie la fericirea de a trăi. Nu uitați niciodată rolul benefic al păsărilor libere, frumusețea și poezia care le aduc universului nostru ca și valoarea lor de neînlocuit ca parte integrantă a naturii.

Sper din toată inima ca această modestă lucrare să vă permită să descoperiți lumea neamurilor de înaripate și să înțelegeți necesitatea de a le proteja. Plecați la această întâlnire care merită prețul unei îndelungate răbdări și a truditei experiențe și veți fi de la o zi la alta martorii discreției și privilegiului ai vieții unor aripi pure ca zăpada. Vă doresc observații din cele mai strălucite și cât mai minunate descoperiri ornitologice!

ILIE HOZA

Primum de la poliție

În luna septembrie, 1996, a intrat în vigoare Legea nr. 105/1996 privind evidența populației și cartea de identitate. În acest sens, rugăm cetățenii comunei să se prezinte la organele de poliție cu actele de identitate cu termenul de valabilitate expirat în vederea preschimbării acestora.

Persoanele care locuiesc fără forme legale pe raza comunei se vor prezenta în termen de 15 zile la Postul de Poliție pentru înscrierea în Buletinele de Identitate a vizelor de domiciliu sau de flotant. Atragem atenția celor vizati că sancțiunile contravenționale s-au majorat, amenziile încadrându-se între 25 000 - 150000 lei.

În data de 20.10.1996, cu ocazia desfășurării meciului de fotbal dintre echipele Silviculor Maieru și Mecanica Bistrița, un număr de 8 cetățeni (câțiva aflându-se sub influența alcoolului) au tulburat ordinea publică pe stadion și în afara acestuia, fapt pentru care au fost sancționați contravențional conform Legii nr. 61/1991 cu amenzi de 50000 lei fiecare. Din aceste motive rugăm cetățenii care pe viitor vor participa la activități culturale - sportive să manifeste seriozitate și să aibă un comportament decent pentru a nu se mai ajunge la astfel de incidente.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 18/1996, Primăria comunei Maieru, împreună cu Postul de Poliție au stabilit ca paza obștească, începând cu luna noiembrie, 1996, să se execute de către gardienii publici cu sprijinul financiar al populației.

plut. maj. FLORIN BINDIU

Veterinaria

Prognosticul și rolul său în instituirea tratamentului

Prognosticul, în medicina veterinară practică, are un rol determinant în instituirea tratamentului. Dacă prognosticul vital poate fi socotit favorabil, întrucât ne dă certitudinea unei vindecări pe baza unor indicații terapeutice raționale, el are neajunsul că nu condiționează vindecarea animalului bolnav de factorul timp și de factorul economic. De aceea, este necesar ca tratamentul animalelor bolnave, formele medicamentoase utilizate și timpul de tratament să fie apreciate și legate de prognosticul economic.

Dacă se apreciază că timpul de spitalizare și cheltuielile efectuate în această perioadă cu întreținerea și tratamentul animalului bolnav ar depăși valoarea acestuia, prognosticul economic este defavorabil și tratamentul este contraindicat. În astfel de condiții medicul veterinar nu poate și nu trebuie „să încerce” să trateze, numai din obligația sau din dorința de a face un tratament.

Această conduită trebuie adoptată și față de animalele bolnave de boli cronice, față de cele cu țesuturi organice care le scade capacitatea productivă, față de cele cu organisme epuizate, cahectice, cu reactivitate scăzută, cu mijloace de apărare organice slăbite, cu fracturi etc., animale care necesită un tratament îndelungat până la vindecare sau față de cele la care, chiar după vindecare rămân sechele sau țesuturi care le fac improprie pentru producție sau pentru serviciu.

Fac excepție de la această regulă animalele de companie și agrement, animalele de valoare, animalele de reproducție, recordiste sau de elită la care se apreciază că vindecarea clinică este posibilă și la care indicația de tratament nu trebuie să comporte ezitări sau amânări.

Ținând cont de aceste considerații și în funcție de evoluția bolii, indicațiile de tratament trebuie formulate cu mult discernământ și numai după ce, pe baza unor analize atente a datelor anamnetice și a celor obținute prin examen clinic și de laborator, s-a putut face un diagnostic de certitudine și examinatorul s-a putut orienta în deplină cunoștință de cauză asupra sfârșitului probabil al bolii.

Dr. BERENDE LOGIN
medic veterinar

Sport

Fotbalul măierean (2)

Așa cum am promis în numărul trecut al publicației noastre, revenim cu informații despre echipa noastră de suflet, Silviculor Maieru, și evoluția acesteia în Campionatul Divizionar C.

Astfel, în etapa a patra, s-a întâlnit pe propriul teren formația A.S. Archid pe care, după o dispută controlată de la un capăt la altul, a învins-o mult mai ușor decât o arată scorul, adică 2-0 în favoarea formației noastre.

În etapa a cincea, formația noastră s-a deplasat la Teaca, unde, după ce a fost stimulată printr-un echipament impecabil oferit de firma TURROM, prin patronul acesteia, domnul inginer diplomaț Ștefan Șelman, reprezentant unic al produsului STH, a avut o victorie forestieră și lucrări silvice comandată de antrenorul nostru cu scorul de 3 - 0 formația locală A.S. Ecira Forest, coroborată cu înfrângerea la Rodna a liderului de până atunci Hârția Prundul-Bărgăului, a propulsat echipa noastră pe locul întâi al clasamentului Diviziei C.

Din păcate pentru noi, în poziția de lider nu am stat decât o etapă, pentru că în etapa a șasea, la Telciu, fără patru titulari în echipă, am fost învinși la limită dar meritat, de formația locală, Ecira Forest.

Etapa a șaptea a însemnat o victorie zonală, întâlnind pe teren propriu formația vecinilor, Ecira Sângeorzi-Băi. După înfrângerea din etapa precedentă de la Telciu, jucătorii noștri au dorit și au reușit reabilitarea în fața celui mai numeros public din actuala ediție de campionat, învingând fără dubii, după un joc frumos, cu 5-1, scor care ne scutsește de alte comentarii.

După această victorie, se pare că mecanismul echipei s-a dereglat puțin, pentru că în următoarele două etape, adică etapa a opta și a noua, formația noastră a suferit două înfrângeri. Prima, în deplasare, la Năsăud, unde, fie intervențiile foarte bune ale portarului nostru, fie lipsa de inspirație de ultim moment a jucătorilor adversi, au făcut ca scorul să nu ia proporții și să rămână 2-0.

A doua înfrângere consecutivă s-a petrecut de această dată pe propriul teren, în dauna echipei Mecanica Bistrița, în care jucătorii oaspeți s-au impus cu scorul de 3-1. Datorită timpului redus de la disputarea acestei partide și până la apariția ediției actuale a publicației noastre nu vă putem oferi detalii în ceea ce privește faptele reprobabile petrecute după partida, urmând să revenim în numărul viitor.

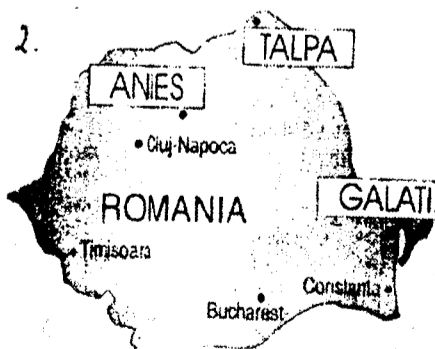
VASILE CROITOR
VASILE AVRAM

La Roumanie

Noutăți din România ... via Franța

În nr. 6 din revista „L'Ecole au Vert” editată de clasa CM1, a Școlii Louis Aragon din Fourmies-Franța prin grija distinsei învățătoare Agnès Piette, a apărut un

articol despre România, satul Anieș și prietenii români corespondenți de la Școala Generală Valea Anieșului.

2. În cadrul unor întâlniri franco-române - (august '95 în Franța și martie '96 la Maieru) a fost inițiat un proiect de schimburi naturaliste între C.J.N.A. (Club Jeunes Nature et Animaux) și clubul ornitologic „Scatiii”. În 29.09.96 a fost prezentat filmul „Voyage en Roumanie” urmând ca în vara anului 1997 și 1998 membrii celor 2 cluburi să se întâlnească în România (la Anieș, Suceava și Delta Dunării) și respectiv în Franța. Cei dornici să afle detalii despre

această acțiune pot contacta redacția sau pe învățătorul Hoza Ilie de la Șc. Gen. V. Anieșului.

3. În luna octombrie a acestui an am fost vizitați de domnul Jean Pierre Bourcier președintele comitetului Nort

SPICHEREN 95 (FCPN Lorraine)
rencontre avec Yves Hoza et Alexandre Cazacu
Projet d'échange...
MARS 1996
Les fondations de l'échange
28 SEPTEMBRE 1996
Présentation du projet
ETE 1997
LE C.J.N.A. en ROUMANIE
ETE 1998 ?
LES CPN TARINS ET PELICANS EN FRANCE...

sur Erdre - Maieru. Cartierul General a fost la familia d-lui Cărbune Titus de la Anieș. Mai multe detalii privitoare la un viitor proiect de înfrățire oficială cu comuna noastră în nr. viitor.

A consemnat ILIE HOZA

„Elevii din Maieru aşteaptă inaugurarea noului local de şcoală”

- convorbire cu dl. prof. Mihai Roman, preşedintele

Comisiei de cultură, învăţământ, sănătate, din cadrul Consiliului Local

REDACTIA: Cum aţi abordat noua responsabilitate cu care aţi fost investit în cadrul Consiliului Local?

MIHAI ROMAN: Chiar de la începutul mandatului am întreprins câteva demersuri pe care le consideram necesare pentru revigorarea activităţilor culturale din comună. Mai întâi, am elaborat un proiect care deja a fost aprobat. Spicuiesc câteva prevederi din acest proiect. Astfel, am propus şi s-a înfiinţat deja noul consiliu de administraţie al Căminului cultural format din 5 membri. (Lista lor a fost publicată în nr. trecut al periodicului nostru). Am propus şi s-au aprobat criteriile de numire prin concurs a unui director de cămin cultural. Am susţinut, apoi, inventarierea volumului de cărţi de la biblioteca comunală. Totodată, s-a aprobat un spaţiu pentru introducerea televiziunii prin cablu.

RED: În dubla Dvs. calitate, consilier şi director de şcoală, expuneţi, în rezumat, câteva aspecte în legătură cu condiţiile în care a început noul an şcolar.

M.R.: Noul an şcolar 1996/1997 a început sub auspicii mai bune decât anii precedenţi. Când spunem acest lucru, ne bazăm pe resursele financiare net

superioare: 90.000.000 lei, faţă de 30 milioane în anul şcolar trecut. Cu aceşti bani s-a reuşit igienizarea interioară (zugrăvit, vopsit şi mici reparaţii), la toate localurile şcolii şi s-a făcut în mare parte aprovizionarea cu lemne de foc.

Numai în acest an financiar, Ministerul Învăţământului, prin Inspectoratul Şcolar Judeţean, a investit peste 1 miliard de lei pentru noul local de şcoală cu 16 săli de clasă, 3 cabinete, sală de sport, ateliere şcolare şi centrală termică. La această dată, lucrările efectuate de Frima de Construcţii SA - Bistriţa şi OZON - Bistriţa sunt într-un stadiu avansat. Cu cei 400 de milioane lei disponibili la această dată, reprezentanţii susnumitei firme ne-au asigurat că pot termina lucrările interioare până la 31 dec. 1996. Noul local este aşteptat de mult timp de către cei 280 de copii preşcolari, 871 elevi în clasele I-VIII, 178 elevi ai şcolii profesionale din localitate, 13 educatoare 19 învăţători şi 43 de profesori şi, nu în ultimul rând, de către părinţii elevilor.

Şcolarii din Maieru aşteaptă inaugurarea noii şcoli cu rezultate de excepţie. Astfel, din 867 elevi înscrişi în anul şcolar trecut, au promovat clasa 863 de

elevi; 4 elevi au rămas repetenţi, adică 99,5% promovabilitate. Din cei 100 de absolvenţi ai clasei a VIII-a, un număr de 45 au reuşit la licee (7 elevi la Liceul Pedagogic şi mulţi la licee bune din judeţ şi alte judeţe) 43 de elevi au reuşit a Şcoala Profesională Maieru, iar 12 absolvenţi au rămas în familie.

RED: Câteva opinii, vă rugăm, în legătură cu dezieratul atât de stringent al revigorării activităţilor culturale-artistice în comună, în şcoală.

M.R. Cum afirmam şi la început, voi susţine în continuare reînfiinţarea formaţiilor artistice de bază din Maieru: Ansamblul folcloric: „Cununa Maierului”, corul elevilor, „Cununiţa” elevilor. Consider că toată această activitate se poate relua numai dacă noul director de cămin cultural va fi un bun manager.

La nivelul şcolii există un grup vocal condus de prof. V. Păneş, corul elevilor pregăteşte un repertoriu sub conducerea tânărului profesor Mircea Pioraş. Este în studiu şi pregătirea unui ansamblu instrumental.

A consemnat
SEVER URSA

În luna Septembrie 1996

S-au născut:

1. Irini Dorin
2. Sângeorzan Ionuţ
3. Candale Liviu
4. Bizău Ionuţ
5. Bărta Ana Maria
6. Păţitu Ionuţ
7. Boca Nicolae
8. Hoza Andrei
9. Sidor Vasile-Ionuţ
10. Bode Florica
11. Borş Andreea
12. Sas Teodora
13. Azoicăi Cornelia

Să crească mari, frumoşi şi sănătoşi!

S-au căsătorit:

- Boca Ioan şi Candale Maria
Avram Alin - Ionel şi Ernszt Sanda
Nistor Maftei şi Bumbu Viorica
Avram Viluţ şi Rauca Oniţa
Roman Gavrilă - Mihăilă şi Cotuţ Măriuca
Candale Doniză şi Strîmbu Lenuţa
Motofelca Ionel şi Ursa Violeta - Aurelia

Le dorim „Casă de piatră”!

Au plecat dintre noi:

1. Pop Varvara - 61 ani
2. Ostas Leontina - 90 ani
3. Hădărău Maria - 85 ani
4. Cârceie Toader - 74 ani
5. Mureşan Maria - 74 ani

Odihnească-se în pace!

Abonaţii noştri:

Prof. Pop Buia Damaschin, Germania • Ing. Longin Coruţiu, Timişoara • Inv. Bumbu Leonida, Poiana Ilvei • Conf. dr. Avram Lazăr, Ploieşti • Prof. Vranău Dumitru, Sângeorz-Băi • Andronesi Ieronim, SUA • Silvestru Negruşer, SUA • Marie Jo Riou, Nort sur Erdre • Lucette Orhon, Nort sur Erdre • Marcelle Riou, Nort sur Erdre • Prof. dr. Cleja Aurel, Bucureşti • Prof. dr. Crişan Mircioiu, Cluj-Napoca • Dr. docent Uza George, Cluj-Napoca • Moldovan Ieronim • Consum COOP Maieru • Şanta Ioan, Bistriţa • Urche Virgil, Poiana Ilvei

Şedinţa Consiliului Local

În data de 30. 09. 1996 a avut loc şedinţa ordinară a Consiliului Local Maieru unde s-au dezbătut următoarele probleme:

- 1) Hotărârea privind paza bunurilor publice şi a cetăţenilor - prin gardieni publici începând cu data de 1. 01. 1997.
- 2) Bugetul comunei s-a majorat cu 27 mil. lei - drept pentru care s-a adoptat hotărârea nr. 13/1996 de rectificare a bugetului.
- 3) Delimitarea secţiilor de votare unde s-a hotărât că vor fi 3 secţii de votare: 2 în Maieru şi unul în Anieş pentru alegerile generale din 3.11.1996.

A consemnat CLARA RAŢIU

La închiderea ediţiei

Maieru, 3 noiembrie

Preşedinţie

1. Nr. total al voturilor valabil exprimate: 3214
2. Nr. voturilor nule: 86

1. Petre Roman: 1254 voturi
2. Emil Constantinescu: 690 voturi
3. Ion Iliescu: 583 voturi
4. Ghicorghe Funar 374 voturi

Senat

1. Nr. total al voturilor valabil exprimate: 3062
2. Nr. voturilor nule: 239

1. C.D.R.: 813 voturi
2. U.S.D.: 773 voturi
3. P.D.S.R.: 406 voturi
4. P.U.N.R.: 350 voturi

Camera deputaţilor

1. Nr. total al voturilor exprimate: 3050
2. Nr. voturilor nule: 251

1. C.D.R.: 684 voturi
2. U.S.D.: 666 voturi
3. P.U.N.R.: 424 voturi
4. P.D.S.R.: 277 voturi

Din lipsa spaţiului nu vă putem pune la dispoziţie date despre ceilalţi candidaţi şi celelalte formaţiuni politice

În atenţia cititorilor noştri!

Primum comenzi pentru anunţuri şi publicitate.

Cititorii din ţară pot face abonamente expediind banii în contul: 4072996061187, (lei) Banca Română de Dezvoltare, Agenţia Sângeorz - Băi, strada Izvoarelor nr. 92, jud. Bistriţa - Năsăud, sau pe adresa redacţiei.

Costul unui abonament pe trei luni: 5000 lei (în ţară) şi 7000 lei (în străinătate).

Adresa redacţiei: Muzeul „Cuibul visurilor”, comuna Maieru, Judeţul Bistriţa - Năsăud.

Anunţăm persoanele fizice şi juridice care doresc să sprijine financiar publicaţia noastră că am deschis contul nr. 4072996061187 (în lei) la Banca Română de Dezvoltare, Agenţia Sângeorz - Băi, judeţul Bistriţa-Năsăud, cu menţiunea „pentru redacţia Cuibul Visurilor”.

Vă mulţumim!

Cuibul visurilor

Informaţii
Învăţământ
Cultură
Sport

Redactor şef: ICU CRĂCIUN

Redactori: Login T. Berende, Ilie Hoza, Liviu Ursa

Correspondenţi externi: Damaschin Pop Buia (Germania), Ieronim Andronesi (S.U.A.)

Precizare: Responsabilitatea materialelor publicate aparţine în exclusivitate autorilor.

Adresa redacţiei: Muzeul „Cuibul visurilor” Maieru, judeţul BISTRIŢA - NĂSĂUD

Machetare: Aurel Podaru

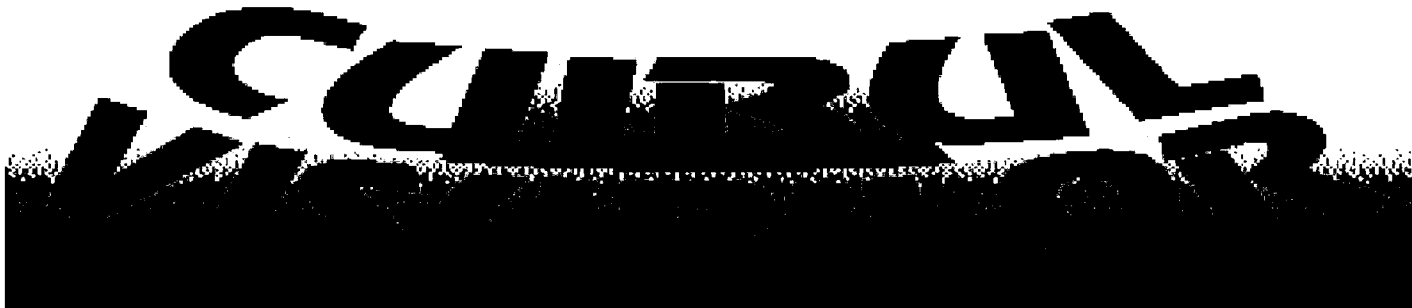
Tehnoredactarea computerizată: A.F. „Nagy Marius - Zsolt” Beclean

Tiparul executat de S.C. „IMPRES” SRL Bistriţa ISSN: 1224-6743

Acest număr apare cu sprijinul financiar al Consiliului Local Maieru

"În Maieru, am trăit cele mai frumoase și mai fericite zile ale vieții mele" -

Liviu Rebreanu

Director: SEVER URSA

PERIODIC DE INFORMARE ȘI CULTURĂ AL CONSILIULUI LOCAL MAIERU

ANUL I NA. 6-7

NOIEMBRIE - DECEMBRIE 1996

12 PAGINI

1000 LEI

EMINESCU ȘI MAIERU

Un foarte fin detaliu de eminescologie

Măierenilor, mai mult sau mai puțin familiarizați cu argumentele de viață, creație și posteritate rebreniene, argumente ce au impus **Maierul** în conștiința națională a istoriei și geografiei literare românești, **manuscrisul nr. 2257 din fondul Eminescu al Academiei Române** le oferă o extraordinară surpriză, ținând de domeniul eminescologiei. Surpriza constă în **prezența numelui propriu Maieru** (nu a toponimului!) pe fila 104 r a manuscrisului. Proporțiile surprizei devin importante, din momentul în care **trebuie** invocat ajutorul eminescologilor împătimiți ai detaliilor foarte fine din viața și opera integrală eminesciană, deoarece nu există încă un răspuns la **întrebarea cine era persoana în carne și oase purtând numele Maieru, persoană ce l-a împrumutat cu 2 florini pe studentul Eminescu, în perioada studiilor sale vieneze (1869-1872)?**

Fila 104 r, ca și filele 77 v și 103 v ale manuscrisului amintit, a fost catalogată de cercetători ca aparținând de **bugetul personal**, căruia studentul Eminescu îi ținea o meticuloasă evidență scrisă pe cheltuieli și datorii bănești contractate la diverse persoane (colegi, cunoscuți, etc.) din anturajul său vienez. Acelorași probleme bugetare vieneze li se adresează și filele 53 r, 155 v ale manuscrisului nr. 2262, și filele 2 r, 184 r, 184 v ale manuscrisului nr. 2285, ca și filele 14 r, 58 r, 70 v, 71 r, 72 r ale manuscrisului nr. 2291, dovedind amploarea însemnărilor bugetare, nu mai puțin dinamica fireștilor nevoi financiare, cărora Eminescu le-a făcut cu greu față în capitala Imperiului. Este cunoscut faptul /2/ că dificultățile financiare din primăvara anului 1872, culminând cu neprimirea solicitărilor și mult așteptaților bani de acasă, au cântărit greu în hotărârea lui Eminescu de a întrerupe studiile în august același an, Viena rămânând definitiv abandonată în favoarea Berlinului, unde își va continua studiile la Universitatea „Friedrich - Wilhelm”, odată cu toamna lui 1872, într-un context financiar ceva mai favorabil.

Un total de 11 pagini, aparținând celor 4 manuscrise amintite, include, alături de alte însemnări, și lista de datorii financiare la peste 30 de persoane, toate numai din perioada vieneză, între ele, aflându-se și **aceea purtând numele MAIERU**. Fila 104 r în discuție /3/, **din manuscrisul nr. 2257, conține următoarea listă de datorii: „Oncu 1 fl. /2/3 Baietul / 62 fl. Oncu / Maieru 2 fl. / 2 fl. Ștefureac / 3 fl. Pitei / ”**, cu sublinierile făcute de **mâna lui Eminescu** și cu barele oblice puse de noi pentru a marca rândurile listei. Descifrarea listei, referitor la subliniatul rând „Maieru 2 fl.”, impune cel puțin două ipoteze: (I) a existat o persoană cu numele Maieru, persoană care l-a împrumutat, la Viena, cu 2 florini, pe studentul Eminescu; (II) cuvântul Maieru continuând cuvântul Oncu (din rândul precedent) ar putea da, prin subliniere și alăturare, numele Oncu Maieru. La o analiză atentă a modului de însemnare a sumelor împrumutate, a doua ipoteză cade. Investigațiile efectuate apelând la rezultatele /4/ ale istoriografiei eminesciene, în legătură cu numele Oncu, susțin tot prima ipoteză. Oncu se dovedește a fi tocmai Nicolae Oncu, studentul președinte al Societății Studențești Literare Sociale „România”, cel care, și sfătuit de Eminescu, acționa în perioada 1869-1871 pentru fuziunea cu Societatea Literară și Științifică a Românilor din Viena, în vederea înființării unei unice societăți studențești, care ar fi trebuit să fie Societatea

Târlișua - satul natal al lui Liviu Rebreanu

„România Jună”, Eminescu dovedindu-se ca membru al celor două societăți simultane, un bun exemplu, dar și un factor important argumentând dorita unificare. De asemenea, ca și Eminescu și Slavici, Oncu a făcut parte din comitetul studențesc de organizare a Serbărilor de la Putna, desfășurate în 27 august 1871. Filele celor 4 manuscrise cu însemnări financiare vieneze îl arată pe Oncu, alături de Slavici, ca unul dintre cei mai frecvențați și mai importanți creditori ai Poetului. Mai mult, într-o scrisoare din Berlin, datată la 7 mai 1874 și destinată lui Titu Maiorescu, Eminescu îl recomandă pe Nicolaus Oncu pentru lista „acelor forțe științifice care ar putea fi eventual de folos la ridicarea nivelului nostru cultural”, listă despre care epistolarul își amintește „că a fost odată vorba”. Este interesant că ultimele informații despre Nicolae Oncu, creditorul între cei mai importanți ai lui Eminescu la Viena, ni-l arată ca director de bancă în Arad, depărtându-l geografic de zona ce ne interesează și care localizează toponimul Maieru.

Așadar, cine era persoana cu numele Maieru care l-a împrumutat cu 2 florini pe Eminescu, cel mai probabil, în perioada 1869-1871? Răspunsul pare greu de dat, fără serioase repere documentare în lumea românească a Vienei, găzduindu-l, ca student, pe Eminescu. Impasul în care ne aflăm lustruiește și mai tare nedumerirea, accentuând misterul eminescian legat de numele propriu Maieru, cu atât mai mult cu cât, un alt important și foarte fin detaliu din biografia familiei Poetului aduce în discuție, tot numele propriu Maieru. Este vorba de numele de față al celei de-a treia cumnată a lui Mihai Eminescu, din partea fratelui său Matei, căsătorit pentru a treia oară, după divorțul din 1892, cu Silvia Maieru /2/ din Bistrița. Cu Silvia Maieru, Matei Eminovici /Eminescu (născut la 16.11.1856) va trăi până la moarte (12.12.1929), când va fi înmormântat în Bistrița ultimele sale soții, după 37 de ani de protectoare conviețuire, aproape cât întreaga viață pământească a Poetului.

Cum Matei, în cunoștință de cauză, a adoptat

numele Eminescu în locul numelui Eminovici, de la data căsătoriei sale cu Silvia Maieru, încă din 1892, alăturarea de nume proprii Maieru-Eminescu a devenit posibilă și efectivă /5/. Cum Bistrița a fost și este capitala județului căruia i-a aparținut și-i aparține localitatea Maieru, eminescologiei i se pot pune alte multe întrebări, dintre care formulăm explicit doar două. Silvia Maieru, cumnata post mortem a lui Mihai Eminescu, prin căsătorie devenită Silvia Maieru-Eminescu, avea vreo legătură cu Maierul Năsăudului, fie și doar aceea a adopției unui pseudonim plecând de la toponimul asupra căruia, mai apoi, se va întinde aripa gloriei literare a lui Liviu Rebreanu? Dacă numele de familie Maieru este unul autentic bistrițean - năsăudean, ar putea exista vreo legătură de rudenie între Silvia Maieru și persoana Maieru care l-a împrumutat cu 2 florini pe studentul Eminescu în Viena anilor 1869-1872?

Măiereni sau nu, cititorii acestor rânduri vor începe lectura sub **semnul mirării** aceleia ce țâșnește la primul contact vizual cu alăturarea de cuvinte **Eminescu - Maieru**, și-o vor sfârși sub **semnul întrebării**, accentuat impus prin suma de răspunsuri lipsă, posibile detalii deosebit de fine în extraordinara incursiune la care obligă cunoașterea exhaustivă a biografiei integrale, încă nescrisă, a lui Eminescu.

Eminesciana însemnare „**Maieru 2 fl.**”, dintre filele manuscriselor păstrate la Academia Română, stă sub zodia accidentalului generat de nevoi firești ale vieții, ca și sub zodia coincidențelor corelante, dar mai ales **stă sub pecetea imperativului marelui Iorga, care, încă înainte de 25 ianuarie 1902 - data depunerii de către Titu Maiorescu la Academia Română a celor circa 9000 de pagini manuscrise eminesciene, profetiza socotind că „orice rând din Eminescu, de orice**

Dr. VALER SCRIDONESI - CĂLIN

(continuare în pag. 2)

Dor de Anieș - Dor de Maieru

Eminescu și Maieru

(urmare din pag. 1)

natură merită să fie editat", /6/. Încheierea în 1993 a editării seriei Perpessicius a Operei eminesciene integrale, cu volumul XV („Fragmentarium. Addenda ediției”) /7/ și prin pagina 245 a acestuia, face cunoscut oricărui cititor conținutul filei 104 r a manuscrisului nr. 2257, după peste 120 de ani de la actul însemnării în manuscris a cuvântului Maieru, după peste un secol de la posibila alăturare Maieru - Eminescu stărnită de ultima căsătorie a lui Matei și la peste 90 de ani de la posibila consultare ipotetic efectivă a totalității manuscriselor eminesciene păstrate de Academia Română.

Cum ni s-a întâmplat, orice măierean, virtual consultant direct al filei manuscrise 104 r, nu va putea evita încărcarea cu înaltă emoție la vederea frumoasei grafii „Maieru 2 fl.” - dovada de necontestat a faptului că mâna Poetului a parcurs fulgerul însemnării, tocind clipele celor patru vocale și ale celor două consoane să provoace acea stare sufletească și spirituală supremă în care, mai ales, măiereii trebuie să rememoreze că „... La început a fost Cuvântul ...”, iar Cuvântul a fost scris, pentru ei, și de Eminescu.

Bibliografie și note:

/1/ M. Eminescu, „Opere” vol. XV („Fragmentarium. Addenda ediției”) Editura Academiei Române, București, 1993, p. 244 - 248.

/2/ M. Eminescu, perc. vol. XVI („Correspondență. Documentar”), Editura Academiei R.S.R., București, 1989, p. roman XII - XVI („Cronologic 1850 - 1889”).

/3/ Vezi pagina 245 din „Opere” vol. XV, op. cit.
/4/ M. Eminescu, „Opere” vol. IX („publicistică 1870 - 1877”), Editura Academiei R.S.R., București, 1980, p. 661, 792, 797; „Opere” vol. XVI, p. XII, XIX, 52, 613, 661, 730, 752, 804, 833, 836.

/5/ Trebuie precizat faptul că regretatul eminescolog Augustin Z. N. Pop, poate, cel mai harnic și mai gospodăruș de documente legate de Eminescu, este printre cei dintâi care au utilizat alăturarea de nume proprii Maieru - Eminescu, în împrejurări ce clarifică documente sau întâmplări petrecute căutând documente cEminescu al familia căsătoritei Silvia Maieru, ori la rude ale acesteia. Merită amintit că, într-un interviu acordat lui Nicolae Ţone în ianuarie 1987, publicat pașial de ziua nașterii Poetului și apărut integral în cartea de interviuri „Eminescu al nostru” (Autor N. Ţone, editura „Vinea”, București, 1994, p. 9-28), Augustin Z. N. Pop, la întrebarea „Mai există încă documente inedite Eminescu în atenția dv.?”, răspundea afirmativ, argumentând prin descoperirea unei cărți de vizită alui Titu Maiorescu „la un nepot al Silviei Maieru - Eminescu (subl. n.) soția căpitanului viteaz de la 1877, Matei Eminescu”. Documentul inedit este important, deoarece dovedește că Maiorescu „a venit la poet acasă” pentru a-l invita „să facă încă o lectură a Luceafărului între junimiști”, cartea de vizită având „colțul din stânga îndoit, semn care atestă demersul personal al mentorului junimii”, pe lângă faptul că, neaflându-l pe Poet acasă, „celebrul critic” alăsat documentul gazdei lui Eminescu, după ce ascris cu cerneală violetă direct sub imprimatul tipografic TITU MAIORESCU: „... roagă-l pe d-l Eminescu să participe la ședința Junimii (Luceafărul)”.

/6/ D. P. Perpessicius, „Eminesciana”, Editura Minerva, București, 1971 p. 384.

/7/ Cum se poate observa consultând anii de apariție indicați la /1/ și /2/, ultimul volum din „Opere” - volumul XVI, a apărut înaintea volumului XV. Motivele acestei inversări de apariție editorială au ținut, mai ales, de dificultățile pricinuite de traducerea în limba română a tuturor textelor scrise de Poet în limba germană, dificultăți care au întârziat mult pregătirea pentru tipar a volumului XV.

Eminentul profesor universitar, omul de înaltă cultură și vocație de dascăl transilvan în lașul lui Eminescu, dl ALEXANDRU HUSAR este născut pe plaiurile ilvene. Cunoscut și admirat de mulți dintre noi, dl Al. Husar nu mai are nevoie de prezentări. Școala Generală „Iustin Ilieșiu” din Anieș are cinstea de a-l fi avut cândva școlar strălucit. În amintirea bunului său dascăl, Nicolae Ochean, cu ani în urmă, dintr-un adânc sentiment de stimă postumă, îi închină pios aceste stihuri încărcate de roua emoțiilor fostului elev recunoscător. (S.U.)

Eheu! Fugaces . . .

Lin se desfac sub o pânză ușoară
Măguri, largi văi, linii ferate
Si toate-mi par mici, apropiate,
Pe cât erau mari odinjoară

Ce urieși au trăit cândva aici!
Someșul Mare azi cât de aproape-i.
Aceleași sălcii de-a lungul apei.
Să fie și ele oare mai mici?

O libelulă de fum până-n gară
Uite aici Școala primară,
Unde-s copiii mulți de la geamuri
Țipetele din toată curtea,

Podul de lemn? Lumea săracă?
Acolo, pe râu, era o baracă,
Acolo crește acum ciunafaia
Veghind cripta pașilor mei de copil.

Satul e gol. Și-n seara de vară
Aud glasul mamei sub streșini pe-afară
Și umbre stinse-mi fac semn la ferești,
Stea a iluziilor, unde ești?

Din curți, câini mari azi bătând mă
petrec
Și-mi șuieră-n vânt peste ape tufanii
Eheu! fugaces labuntur anni
Eheu! fugaces trec anii, trec . . .

AI. HUSAR

Debut

SILVIU BORȘ

Născut în anul 1974, decembrie 1. Absolvent al Liceului Teoretic „George Coșbuc” din Năsăud (secția Filologie), promoția 1993. În anul 1996 absolvent al Colegiului Tehnic, Economic și de Biblioteconomie al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, actualmente angajat la Biblioteca Universității „1 Decembrie” din Alba Iulia; student la Facultatea de Litere, Istorie și Jurnalistică (secția Istorie) a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. Scrie poezie și proză. Astăzi vi-l prezentăm în calitate de prozator. (I.C.)

Dezvinovățirea idolilor

Lăudat, barbarul se opri să mai fumeze o țigară. Deși nu-i era sete, se mai uită o dată în urma celor ce plecau și acum nedumeriți parcă de prezența lui acolo. Încearcă să se simtă vinovat de acest lucru dar renunță repede. Se aplecă și începu să scrie cu arătătorul în lut: aproape nimic dar totuși mai mult decât data trecută. Se simțea din ce în ce mai bine; căzu pe spate, în extaz, și începu să-și lungească degetele. Nu erau prea departe de cer deși știa că cerul lui nu e acolo; nici nu încercă să și-l mai caute și din degetele sale aproape sfărtecate cădea ca un bolid un înger care nu dădea nimănui socoteală pentru faptul că nu fusese lăsat în pace, ci doar își continua căderea spre mlaștina pregătită de barbar. Devenit dintr-o dată asemeni unui obiect lucios, aproape inutil, barbarul se ridica fără să spună nici un cuvânt. Amintindu-și doar că fusese invitat de câțiva prieteni la petrecerea dată în cinstea lui începu să-și caute pachetul de țigări din care smulse încă o țigară și pe care și-o aprinse aproape imediat. Își dădea seama foarte bine acum ce liniștit era și aproape că nu înțelese ce-l împiedica să-și afișeze inutilitatea. Se simțea doar să tragă cu sete din țigară și apoi să pomească spre locul unde hotări că odată și odată va trebui... Privi înapoi la îngerul care urca nemulțumit pe dărele lăstate de degetele, sale dintotdeauna prea mari, și-și spuse că oricum n-ar mai fi avut timp să fumeze încă o țigară. Ar fi fost ca și cum ar fi așteptat să se anunțe sosirea unui tren într-o cocoșă oarecare.

SILVIU BORȘ

Părintele profesor OCTAVIAN BĂIEȘ de la Școala Generală „Teodor Murașanu” din Turda s-a născut la 2 septembrie 1942 în Bungard, comuna Lechința. Tatăl său, Octavian, este din Târlăușua. A fost preot în Târlăușua, Sângeorzul Nou, Bungard și Sânmihaul de Câmpie. Mama sa este din Bungard. Este preot la catedrala din Turda din 1 oct. 1978.

Omnia sa se remarcă prin pasiune și talent de cercetător al istoriei și sfintelor tradiții românești. Publicist de renume și îndrumător al minunatei reviste școlare „Candela”, pâr. Octavian Băieș este fidel colaborator și susținător al revistei noastre. (S.U.)

Floare de dor, Basarabie

La Zaim, acasă la Alexei Mateevici
„Botna seacă dă în șes
Și se pierde-n stuhul des
Și nu spune nimănui
Ce-a mai fost pe-aici și nu-i”
Alexei Mateevici

De la Tighina, după ce trecem dealul Căușanilor, relieful se schimbă mult, începe Stepa Buccacului. Aproape de Căușani, pe râul Botna se află Zaimul, ținta călătoriei noastre. Printr-un labirint de ulicioare înguste când ne considerăm rătăciți, ajungem la poarta casei poetului Limbiu Române.

Dincolo de poartă, curtea și grădina sunt atât de bine îngrijite, încât dau impresia că părintele Alexei este acasă și împreună cu preotesea Teodosia își gospodărește însuși băătăura.

lată-l. În curtea casei părintești, în mijlocul unui câmp de busuioc, această floare rituală a românilor, din care primește câte un fir fiecare vizitator, ne întâmpină Poetul. Turnat în bronz, în mărime naturală, fără soclu, stând direct pe pământ ca orice pământean, „desculț, într-o cămașă dintr-un fir” contrar realității; slab până la spiritualizare, cu mâna dreaptă schițând gestul de a oferi ceva, aduce mai degrabă cu Geniul poeziei românești.

În spatele său, casa părintească, având clanța de la intrare originală. Prin atingerea ei am sentimentul că am dat mâna cu părintele Alexei. Numai un miracol a făcut ca această clanță să ajungă până la noi, deoarece casa preotului Mihai Mateevici, casa copilăriei lui Alexei, cuibul părintesc al celui ce a cântat, cum nimeni altul nu a mai făcut-o, Limba Noastră, ci bine, poate că tocmai de aceea casa aceasta a fost prefăcută în depozit de cereale la colhoz!

Odată cu dezghețul din anul 1988 a fost transformată în muzeu memorial, așa că astăzi cele șase încăperi reconstituite atmosfera casei părintești, viața de elev și student la Chișinău și Kiev, apoi activitatea publicistică și literară. Fotografii de epocă și alte documente înfățișează istoria familiei poetului. Numere din ziarle vremii ca: „Basarabia” și „Cuvânt moldovenesc” în care au fost publicate articole, versuri și traduceri relevă activitatea literară și publicistică.

Îeșim din casa - muzeu și ne îndreptăm spre biserica sătească, pentru că o vizită la Zaim nu este completă fără un pelerinaj la acca biserică la umbra cărcia doarme „somnia morții” preotul Mihai Mateevici, tatăl poetului al cărui mormânt este mereu împodobit cu flori proaspete de către acești oameni care nu încetează a se ruga împreună cu poetul lor local, Ion Găină:

„Bate-ne cu dorul
Neamului de țară
Întoarce-te, părinte,
Și ne îndrumă iară”

OCTAVIAN BĂIEȘ

Apropierea de noi înșine

Lui Marin Sorescu

Marin Sorescu a existat.
Adevărat c-a existat ne răspund cuvintele rostite cândva de Eminescu sau de Blaga și mai înainte cântate de fluierile unui cioban pe care mioara lui îl învățase o baladă.

Nu a avut vreme să cânte regimul pentru că umbla ușor cu pianul pe scări prin norii de poeme știind că niciodată nu-l va supune moartea ceasului său.

Nu știu dacă plâng cuvintele pentru că el le făcea să rădă cu lacrimi de flori de liliaci.

Dar știu că de acum când va fi veșnic pe aripa lor ne va apropia mereu de noi înșine.

IACOB GUȘĂ

Stiri

Culte

Incendiu la Maieru

La începutul lunii noiembrie, a.c., casa consăteanului nostru Vasile Berende (Clejanu) a fost cuprinsă de flăcări în jurul orei 20. Numai intervenția măierilor și a formațiilor de pompieri din localitățile învecinate și a pompierilor militari din Năsăud și Bistrița a făcut ca focul să nu ia proporții. Nu se cunosc cauzele incendiului. (I.C.)

TV cablu

Datorită d-lui prof. Augustin Rațiu, în curând măierii vor beneficia de TV prin cablu. În felul acesta vom putea recepționa TVR1, TVR2, Antena1, într-un viitor nu prea îndepărtat PROTV și alte câteva canale în limbile engleză, franceză, germană și italiană. Înscriserea și relații suplimentare le puteți obține de la dl prof. Augustin Rațiu. (I.C.)

ASTRA în Maramures

În zilele de 22-24 noiembrie 1996, reprezentanții Despărțământului Astrei s-au reunit într-o Consfătuire pe țară la Șoncuta-Mare, pe frumosele și ospitalierele plaiuri maramureșene. S-au dezbătut aspecte de însemnătate cardinală pentru prezentul și viitorul ASTREI, care a împlinit de curând venerabila vârstă de 135 de ani de existență rodnică. Valea Someșului a fost reprezentată prin d-nii Ioan Seni, Radu Băieș și Sever Urșa. Vom reveni cu detalii. (S. U.)

Scrisori

Ecouri la „Cuibul visurilor” (3)

Domnul prof. OVIDIU PETRI din Nimigea, jud. Bistrița-Năsăud, ne scrie, printre altele, la 29 iulie 1996:

„„Cuibul visurilor” renaște și ne încântă. Formă, conținut, idei, o întrecere „armată” bine instruită și dirijată. Prin marele său talent, Rebreanu reușește să unească și în felul acesta satele noastre, Maierul și Nimigea, Neșosul și Măgura ori Năsăudul și Prislopul stau mărturie unei mari iubiri. E dragoste adusă de marele romancier pământului și oamenilor săi.”

Din cătunul Poienii Ilvei, D-l director și dascălul de excepție LEONIDA BUMBU (1 august, 1996), caligraficază:

*De felicitare pentru ce mare mare realizare culturală!
Căutăm „Cuibul visurilor”
In aceasta etapa de dezvoltare, socială și
culturală, este o necesitate mare să mai scriem
cuși și articole care să arate călătorii, care să
fiat dezvoltarea și modernizarea în bună parte. În
acesta și dezvoltarea! Măcar să dăm ceva mai
câștă! Ce să dăm? Încercăm să găsim și multiple
lucru!*

(Va urma)

A selectat SEVER URSA

Maieru (2)

(File de monografie)

Înainte de a prezenta o seamă de argumente arheologice și istorice cu privire la vechimea comunei, vom continua, deocamdată, cu o sumară privire, sub unghi turistic, asupra acestor plaiuri străbune, spiciind dintr-o lucrare monografică mult mai întinsă, rodul unor cercetări de peste trei decenii.

Fără să pretindem că elaborăm un studiu de specialitate exhaustiv, acredităm totuși ideea - care nici ca nu ne aparține în întregime - că nu avem voie să rămânem corigenți chiar la geografia și istoria locurilor de baștină. De aceea, într-o formă mult prescurtată, lăsăm să se depene mai departe pasionanta poveste a devenirii noastre

Așezate într-o depresiune intramontană nu prea largă, Maierul cu Anieșul au dobândit reputația unor așezări de munte cu peisaj încărcat de inedit fermecător și presărat cu denumiri toponimice având rezonanțe aduse din străvechime: Valca Balasânii, Valca Caselor, Calea Poienii, Valca Anieșului, Podul, Drogomana, Purcioaia, Jărcada, Caba, Hânțoaia, Hajul, Colnicul, Fața Satului, Vernecea, Vărăriștea. Sunt doar subîmpărțirile mari ale perimetrului așezării, dispuse într-un adevărat evantai de coline destul de abrupte, în alternanță cu platouri și pante prelungite până spre pădurile de conifere de sub înălțimile Muncelului și Anieșului Marc, unde cerbul carpatin și cocoșul de mesteacăan mai rămân, cum spunem, marile ispite cinegetice ale ținutului.

Un asemenea peisaj în care contrastul dintre sălbatic și linia molcomă, între dulceața și asprimea anotimpurilor,

Preacinstirea Preacuratei Fecioarei Maria după Sf. Scripturi (4)

Preasfânta Fecioară Maria este Născătoare de Dumnezeu: „Duhul Sfânt se va pogori peste tine și puterea celui preainalt te va umbri; pentru aceea și sfântul care se va naște din tine Fiul lui Dumnezeu se va chema”. Lc. 1,35. Iar Sfântul Apostol Pavel afirmă: „Fiul Său născut din sămânța lui David, după trup”. Rom. 1,3; 9,5 și Gal. 4,4. Ea este Maica Domnului, adică a cuvântului făcut trup, In. 1,14; pe care l-a născut în lume și a fost „fiul Ei” - Mt. 1,25. Ea a fost deci Maica lui Dumnezeu, de aceea Sf. Elisabeta „plină de Duhul Sfânt” o numește „Maica Domnului meu”, Lc. 1,43, cu care cuvinte o numim și noi până astăzi.

Rugăciunile Ei sunt ascultate de Fiul Ei, cum vedem la minunea din Cana Galilei In. 2,1-10. Referitor la termenul de „femeie”, din Ioan 2,4 se explică astfel: Mântuitorul de câte ori vorbește unei femei, folosește acest cuvânt „femeie” Mat. 15,28; Lc. 13,12; In. 4,21; 8,10; 20,15 și Mamei Sale sub cruce In. 19,26. Pe timpul mântuitorului și în toată antichitatea, acest termen avea înțeles de cinste, vezi Iliada 3,204; Xenophon, V, 6,1,6; Dion Cassius Hrist 51,12 etc. Așa că „femeia” în gura Mântuitorului era un cuvânt de cinste cum se poate vedea din textele de mai sus.

Cât privește expresia „ce este mie și ție” este propriul limbii evreiești, care se întâlnește destul de des în Sf. Scriptură, II Sam. 16,10,19,23; I Imp. 17,12 II Imp. 3,13; 9,18; II Cron. 35,21. În Noul Testament, Mt. 8,29.

„Ce este mie și ție”, ar însemna: „nu te îngrijora” sau „lasă că...” precurata a înțeles că a fost ascultată și a poruncit „Orice ar zice faceți”, In. 2,5, iar Iisus la Rugămintea mamei Sale a grăbit „ceasul Său” și a făcut „începutura semnelor” In. 2,11.

Precurata Fecioară Maria este Mama noastră, ne-a dat-o Mântuitorul prin cuvintele de pe cruce: „Femeie, iată fiul tău”, In. 19,26.

Noi formăm Trupul mistic al lui Iisus, Rom. 12,5; I Cor. 10,17; 12,12-27, etc... iar mama trupului lui Hristos este Precurata Fecioară Maria, deci ea este Mama noastră. Ea a lucrat la mântuirea noastră: a) A primit să fie mama îndurerată a Mântuitorului zicând: „Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău”. Lc. 1,38. b) A suferit sabia până la suflet la participarea la patimile Fiului Său. Lc. 2,35.

Precurata Fecioară Maria însăși știe că de acum o vor „ferici toate neamurile”, Lc. 148, deci se cuvine ca să o ferim și să i ne rugăm. Sf. Apostol Iacob afirmă: „Iată ferim pe cei ce au răbdat”... amintește de proorocia Vechiului Testament însă de mai mare cinste a fost învrednicită Precurata Fecioară Maria, Maica Domnului.

Maieru, la 8 august 1996

Preot paroh GAVRILA FLOȘUI

Originea postului

Orficii și pitagorienii erau vegetarieni. Vegetarismul orficiilor are ca explicație faptul că animalul pe care l-ar omni ar putea să aibă în el sufletul uneia din rudele sale apropiate (conf. Mircea Eliade, „Istoria credințelor și ideilor religioase” vol. II, Ed. Științifică, București, 1991, p. 172-173). De aceea ei se abțineau de la sacrificiile sângeroase. Se știe că sistemul religios grecesc se baza pe primul sacrificiu instaurat de Prometheus. Dar, în concepția orficiilor, Zeus s-a mâniat pe oameni prin faptul că aceștia consumau carnea și zeilor le ofereau oasele; din cauza aceasta oamenii n-au mai putut trăi Vârsta de Aur, perioadă în care conviețuiau în comuniune cu zeii.

Deci vegetarismul indică decizia orficiilor de a ispăși eroarea ancestrală și speranța de a recăștiga beatitudinea primordială.

În Misterele lui Attis, postul impus neofiților consta în principal în abținerea de a mânca pâine deoarece zeul era „spicul secerat de verde” (op. cit., p. 274). În acest cult pâinea și vinul aveau valoare sacramentală. Amintim că Misterele lui Attis erau un cult introdus în Roma în 204 înainte de Hristos, cu scopul de a salva Republica grav primejduită de armatele cartagizeze; el își avea originea în cultul Cybelei.

În cultul lui Osiris, la egipteni, cult introdus și la Roma la începutul secolului I, înainte de Hristos, între 29 octombrie și 1 noiembrie se ținea post și se bocea zeul (Osiris), cel masacrat și tăiat în bucăți după care li se vestea credincioșilor că trupul zeului a fost găsit realcătuit și reanimat (idem, p. 267); cea care îl învie pe Osiris este zeița Isis. Bucuria și jubilația credincioșilor era desosebită. Inițiatul în cultul zeiței Isis este sfătuit de către pontif să se abțină timp de zece zile de la carne și vin.

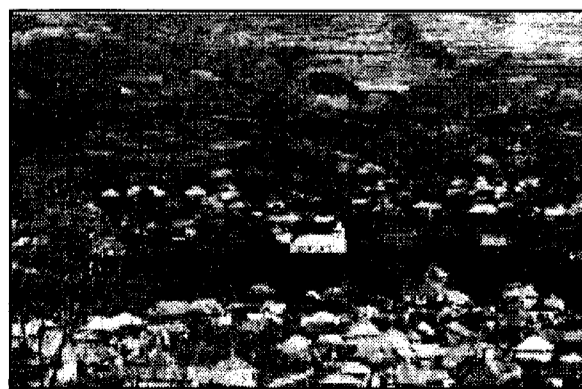
În multe mituri arhaice cuplul primordial nu avea nevoie de hrană. Păcatul de a fi mâncat a dus la întemeierea condiției umane. În credința iraniană chiar și la sfârșitul veacurilor oamenii nu vor mai bea și mânca. Prin post se încerca, astfel, răscumpărarea condiției umane primordiale, păcatul primilor strămoși, dar și a păcatelor săvârșite de om pe pământ. Postul ajuta la purificarea și restaurarea stării de om redevenit curat trupește și sufletește ca urmare a acestei penitențe autoimpuse. În felul acesta omul scapă de primejdia ispitei și se salvează în final prin cuminecătură, deși credința este, evident, indispensabilă unei lucrări bine făcută.

Rânduiețile bisericesti (posturile de peste an) constituie astăzi un bun prilej de întoarcere spre noi înșine urmând calea căinței și speranței evanghelice. Creștinismul ne oferă acest lucru.

ICU CRĂCIUN

specific de altfel Munților Rodnei, a putut oricând predispuce mintea localnicilor la făurirea unor zicale adânc meditate, ori la datini și cântece care se pot alătura cu cinste celor dintâi mărgăritare ale folclorului românesc.

Încă din anul 1910, comuna beneficiază de cale ferată, linia dintre Ilva Mică și Rodna. De asemenea, prin mijlocul localităților noastre străbate drumul județean (17) care, începând din anul 1971 a fost asfaltat (mai precis, modernizarea drumului a început în 15 septembrie 1971). Comuna Maieru se situează la kilometrul 63 pe direcția Dej-Rodna, iar Anieșul, la 3 km N-E spre Rodna (kilometrul 66). Există și linii de autobuz cu legături spre Ilva Mică, Năsăud, Bistrița, Valca Vinului și Valca Marc. De asemenea, către Maramureș prin Salva-Coșbuc-Telciu și către Bucovina prin

Maieru - „Cuibul Visurilor”

Valca Marc-Popasul Rotunda spre Cărlibaba-Vatra Dornei (drum în curs de modernizare).

Vecinătățile imediate ale localității sunt următoarele:

spre est-nord-est, comuna Rodna, spre vest, orașul Sângeorz-Băi, spre sud-sud-est satele, Poiana Ilvei și Măgura Ilvei (desprinsc, cum vom vedea, din teritoriul Maierului și Rodnei), iar spre nord-nord-vest, localitățile Borșa Maramureșului și cătunul Cormaia, aparținător de Sângeorz-Băi.

Configurația geografică a zonei noastre se caracterizează printr-un lanț de depresiuni favorabile întemeierii, încă din negura vremurilor, a unor așezări umane (Șanț, Rodna, Anieș, Maieru, Sângeorz-Băi etc.) legate între ele prin „drumul care vine de la Cărlibaba, întovărășind Someșul când la dreapta, când la stânga...” la linia de contact dintre cristalinel Rodnei și vulcanismul Văii Bărgăului. Valca Rodnei arc deschideri spre Moldova, prin amintitul pas Rotunda (1271m) și spre inima Transilvaniei, prin Valca atât de pitorească a Someșului, cu salba ei de localități care încântă sufletele vizitatorilor de pretutindeni.

Pe bună dreptate, același Rebreanu remarcă: „Om al munților și al pădurilor, natura mi-a intrat în ochi și în suflet de mic copil. Valca Someșului, atât de bine cunoscută în cele mai mici cotituri, a fost și va rămâne pentru mine cel mai frumos loc de pe pământ.” (Jurnal, I, Ed. Minerva, Buc., 1984, p.516).

Clima este mai mult aspră decât blândă, dacă ne gândim că, timp de aproape șase luni din an, se mențin curenți de umiditate rece, cu posibile condiții de răbufnire a iernii, a zloatei și vifonițelor din văgăunile de „la poalele Ineului cel cu zăpada eternă...”

Cu siguranță, aceste trăsături specifice ale locurilor, ale climatei, s-au grefat în cursul veacurilor în fizionomia acestor munteni ai noștri, cunoscuți prin dărzenia lor proverbială.

(va urma)

SEVER URSA

1) Principalele surse bibliografice vor fi consemnate în numerele viitoare

Testamentul lui Avram Iancu

Ultima mea voință: Unicul dor al vieții mele fiind ca să-mi văd națiunea fericită, pentru care după puteri am și lucrat până acuma - durere, fără mult succes - tocmai acuma cu întristare văd, că speranțele mele și jertfa adusă s-au prefăcut

în nimic. Nu știu câte zile mai pot avea, un fel de presimțire îmi pare că spune că viitorul este nesigur. Voiesc dară și hotărât dispun ca toată averea mișcătoare și nemișcătoare să treacă în folosul națiunii cu ajutor la înființarea unei academii de drepturi, - tare

crezând că luptătorii cu arma legii vor putea scoate drepturile națiunii mele.

Câmpeni, 20 decembrie, 1850

AVRAM IANCU m. p.
adv. și prefectu leg.

Decembrie

Fiecare Decembrie, cu calendarul său dens în Sărbători de semnificații și rezonanțe adânci pentru viața și pentru istoria noastră, debutează cu aniversarea Unirii celei Mari, devenită ziua națională a românilor. Așadar, zi de Unire, zi de Naștere, zi de Renaștere, prag de nădejdi noi, prilej de bilanțuri... Zile mari.

În expoziția permanentă „Unirea cea Mare în documente și mărturii locale” din muzeul Maierului, printre alte dovezi ale participării sătenilor la emoționantul eveniment de acum 78 de ani, se găsesc și două hârtii îngălbenite de vreme și dragi nouă: lista măierilor care au făcut parte din Garda Națională: Barna Ioan, sublocotenent, comandantul gărzii, Boșca Dumitru, inv., Ilieșiu Iustin, secretar, Ureche Anhidim, Candale M. Vasile, Cobzaș Adrian, Ureche Doniză, Avram Dumitru, Lorinț Toader, Pop D. Alexandru, Olar Doniză, Irini Iulian, Bărta Simion, Motofelea Iacob, Bumbu Ioan, Cărbune Ambroziu, Hoza Domide, Avram Lazăr, Cimuca Ioan, Bumbu Aurel, Candale Vasile, Boșca Pop Loghin, Motofelea Petru, Lăzăroaie Alexandru, Rauca Alexandru, Hehea Octavian, Ometiță Mihăilă.

Un alt document: articolul **Garda națională română din Maieru**, scris de tânărul secretar al Gărzii, poetul **Iustin Ilieșiu**, care avea doar 18 ani, și publicat în **Foaia Poporului Român**, Budapesta, 19 noiembrie 1918, sub formă de scrisoare:

„Stimate D-le Redactor, vă încunostiințez că în comuna Maieru, comitatul B-Năsăud, s-a constituit **Sfatul național român** sub prezidiul d-lui Iulian Ciorba, preot, și s-a organizat garda națională sub conducerea d-lui Ioan Barna, sublocot. în rezervă, depunând poporul întreg, cu cea mai vie însuflețire, jurământ comit. naț. românesc și organelor sale din Ardeal. În susnumita comună, vremurile revoluționare au dispărut, ordinea și liniștea domnește pretutindeni. Drapelul tricolor, visat de moși-strămoși, falfăie mândru pe școli și cancelarii vestind libertatea și dezrobirea nației noastre românești. Tot poporul din comună așteaptă cu sufletul deschis și cu sentimente sfinte sosirea trupelor române care ne vor mântui pe totdeauna de jug. Trăiască libertatea națională!”

CRONICAR

200 de ani de la Bătălia de la Arcole

Un măierean în luptă cu Napoleon I: NICODIM BOB

Până la ora actuală se cunosc puține lucruri despre măiereanul Nicodim Bob. Se știe doar că a urmat cursurile Școlii Triviale din satul natal, dar, datorită aptitudinilor intelectuale excepționale - deși era fiu de țaran - a fost ajutat de către conducerea școlii și de responsabilii Fondurilor Grănicerești să urmeze și Liceul din Năsăud. După absolvire s-a angajat militar în acel vestit Regiment II. În iunie 1790, în lupta de la Giurgiu, s-a evidențiat fiind decorat cu o medalie de aur. Ajunge locotenent și participă, în apropierea localității Areda - Veneției, la apărarea podului de Arcole. Românii Regimentului II de graniță s-au luptat cu vitejie cu francezii lui Napoleon Bonaparte. În cele trei zile (15, 16 și 17 noiembrie 1796), locotenentul Nicodim Bob și-a condus oamenii cu un curaj care l-a uimit chiar și pe împărat, acesta fiind nevoit să intre în luptă.

Nicodim Bob a fost rănit grav și a murit în spitalul din Calliano (Italia), în 1796, departe de ai săi și de pământul unde a copilărit. La 200 de ani de la trecerea sa în neființă, un gând de pioasă aducere aminte și din partea locuitorilor de astăzi ai Maierului.

IOAN HANGEA

Virgil Șotropa și Arhiva Someșeană

Din galeria oamenilor de cultură care au ilustrat prin viața și activitatea lor ținutul Năsăudului, Virgil Șotropa apare ca una din cele mai pregnante personalități. A fost și o figură luminoasă a neamului nostru de la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX.

El a fost un luptător dărz pentru emanciparea românilor transilvăneni și a cunoașterii adevărului istoric al neamului său.

S-a născut la 5 decembrie 1877 la Gheorgheni, județul Ciuc, dintr-o familie de români. Bunicul său, preotul Iacob Șotropa (1785-1850) a trăit în localitatea Maieru. În tinerețe a fost subofițer în Regimentul II de graniță din Năsăud.

Iacob Șotropa a avut doi fii: Alexandru, tatăl lui Virgil, și Susana care s-a căsătorit cu cunoscutul botanist Florian Porcius, primul năsăudean membru al Academiei Române.

În anul 1844 Alexandru Șotropa a devenit membru al „Societății de citire a tinerimii”. În timpul revoluției de la 1848 a desfășurat o intensă activitate revoluționară în rândurile românilor năsăudeni dând către grăniceri o proclamație care a fost publicată în Arhiva Someșeană. (Virgil Șotropa, **Pagini memorabile din 1848** în Arhiva Someșeană nr. 3, Năsăud - 1925 p. 6).

Părinții s-au străduit să dea fiului lor, Virgil, o educație aleasă. La vârsta de 18 ani cunoștea opera celor mai importanți

Grănicerul ...

scriitori români, maghiari și germani (Arhivele statului Năsăud, fond Virgil Șotropa, pachetul XXIX dos. 406 p. 1).

Școala primară și gimnaziul le-a făcut la Năsăud. Aici a fost susținut de fondurile grănicerești năsăudene, având ca pedagogi eminenți pe dr. Paul Tanco, dr. Artemiu Publiu Alexi și Maxim Pop.

La Gimnaziul român din Năsăud s-a împrietinit cu George Coșbuc, prietenie ce se va consolida în anii studenției la Cluj.

Năsăudul era cuprins în această perioadă de o mare efervescență românească, care a avut o mare influență asupra lui Virgil Șotropa. La Cluj se strânge prietenia cu poetul George Coșbuc despre care Șotropa scria: „La Universitatea din Cluj ne-am împrietinit și mai mult. De câte ori cutreieram dealul Faleacului discutând și glumind. Dacă îl apuca vreun dor și jale, mă ruga să ne întorcem acasă să-i cânt o doină someșeană. În mica mea cameră se așeza pe dunga patului și asculta cu delicioasă plăcere sunetele viorii, iar eu îl asiguram că-i

cânt foarte frumos căci am în el pe cel mai credincios și indulgent public asistent.” (Virgil Șotropa, **Amintiri** în Arhiva Someșeană nr. 5 Năsăud 1926, p. 49).

După terminarea Universității s-a hotărât să plece în România pentru a ocupa un post de profesor. În capitala României a stat 2 săptămâni, timp petrecut în compania lui George Coșbuc. Aici i-a cunoscut pe I. L. Caragiale, pe criticul C-tin Dobrogeanu Gherea, pe poetul Traian Demetrescu și pe ziaristul Rusu Abrudeanu (Arhivele Statului Năsăud, fondul Virgil Șotropa pach. XXIX dos. 406 p. 25-27).

Virgil Șotropa a desfășurat o intensă activitate științifică, cele mai multe dintre lucrările sale fiind publicate în Arhiva Someșeană. Trecutul istoric frământat, mulțimea documentelor păstrate, tradiția culturală mereu trează, competența oamenilor reclamau cu stringență apariția unei publicații năsăudene care să facă cunoscut acest colț de țară. Cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la înființarea liceului năsăudean s-a și alcătuit un comitet de redacție în care era inclus și Virgil Șotropa. Se cerea: întemeierea unui organ cu caracter științific, în care să se publice despre toate chestiile care s-ar părea interesante din oricare punct de vedere: istorie, arheologie, etnografie, folcloristic, lingvistic etc. „Iar organul se va numi „Străbunii”. Buletin pentru studiul Ardealului de Nord și împrejurimile lui și va apărea cu începutul anului 1914. „Cel puțin de două ori pe an, lucrul ce nu s-a realizat din cauza izbucnirii războiului. Visul se va împlini abia peste 10 ani în 1924 prin apariția revistei Arhiva Someșeană”. Revista **Arhiva Someșeană** care este în primul rând o creație a sa, vine să completeze puternica personalitate. Revista a apărut între anii 1924-1940 în 28 de numere (ultimul număr este extrem de rar, deoarece după apariția regimului hortyst s-a cerut retopirea revistelor).

De la primul și până la ultimul număr, numele lui Virgil Șotropa este nelipsit din paginile revistei. Programul revistei apare clar în primul număr al acesteia (1924) în articolul **Către cetitori**, unde se arată că revista va publica articole de tot felul: istorice, culturale, social, economice, lingvistice care îmbrățișează trecutul și viața actuală a ținutului. (Arhiva Someșeană nr. 1. Năsăud 1924 p. 2.)

Totodată se arată că apariția ei din lipsă de mijloace materiale nu este legată de timp. (Arhiva Someșeană, nr. 1 Năsăud, 1924 p. 2)

Meritul de a fi menționat în permanență revista la un nivel științific ridicat revine în primul rând lui Virgil Șotropa. El a depus o muncă grandioasă fiind, în același timp, „Director, redactor, secretar de redacție, paginator, corector și expeditor”. (Emil Bocșa Mălin, **Însemnări despre Virgil Șotropa** p. 110).

Virgil Șotropa a publicat aici documente inedite ce scot în evidență lupta maselor populare contra aspirării naționale și sociale. Multe din ele pierdute în timpul celui de al II-lea război mondial și meritul de a fi rămas copii se datorează, în primul rând, lui. În lucrările sale publicate în **Arhiva Someșeană**, Virgil Șotropa s-a oprit asupra unor teme importante din istoria fostului District năsăudean: bejenii în sec. XVIII-lea, soarta românilor din satele săsești, revolta districtului năsăudean împotriva magistratului bistrițean, înființarea graniței năsăudene căreia îi dedică 300 de pagini.

Revoluția de la 1848-1849 - Minele rodne, sau diverse aspecte religioase, iar o parte a operei sale scoate în evidență figurile unor bărbați de seamă ai ținutului: Florian Porcius, Vasile Nașcu, Ioan Marian, Grigore Moșil, George Coșbuc.

Datele și aspectele inedite prezentate în lucrările sale reprezintă rolul unor cercetări asidue în arhivele bistrițene, a colaborării străne cu colegii săi năsăudeni ori, cu unii profesori universitari clujeni.

Arhiva Someșeană a fost recenzată cu regularitate de **Revista Istorică**, de **Arhivele Olteniei**, **Anuarul Institutului de Istorie Națională din Cluj**, care evidențiau noutățile aduse și nivelul malt de tratare. (I. Rusu, **Virgil Șotropa (1867-1954) în Revista Arhivelor**, anul X nr. 2 Buc. 1967 p. 273.)

Despre valoarea revistei fac aprecieri și o serie de publicații românești ca: **Națiunea Română** care scrie că: „E una din cele mai serioase reviste de acel gen din Ardeal” (**Națiunea Română**, Cluj, 3 aprilie 1938) și „**Plaiuri Năsăudene**” care notează că: „Datorită Arhivei Someșene, Granița Năsăudeană care înainte fusese o Terra incognita pentru multă lume românească ba și chiar pentru grăniceri... a ajuns să fie cunoscută și apreciată la adevărata sa valoare”. (**Plaiuri Năsăudene**, Anul 2, nr. 14, 15, 16 din 20 mai 1944). În paginile revistei **Arhiva Someșeană** sunt foarte multe articole care se referă la istoria localităților de pe valea Someșului Mare, inclusiv Maieru, Rodna, Sângeorz Băi, Anieș și multe altele.

prof. PAVEL CIUPE

Caleidoscop

Loterie pentru
vize în S.U.A.

Conform articolului d-lui Romulus Cristea din cotidianul „România Liberă” din 28 noiembrie a.c., în perioada 3 februarie 1997 - 5 martie 1997 va avea loc programul de înregistrare a cererilor în vederea obținerii vizei de imigrare cu statut de rezident permanent în SUA.

Participarea la loterie presupune trimiterea unei cereri pe adresa:

DV-98 PROGRAM
NATIONAL VISA CENTER
PORTSMOUTH, NH 00210
U.S.A.

Solicitantul trebuie să fie cel puțin absolvent de liceu sau să aibă cel puțin doi ani de muncă în ultimii cinci ani într-o meserie care necesită cel puțin doi ani de calificare sau experiență.

- nu se percepe taxă de participare;
- cererea trebuie bătută la mașină sau scrisă citeț de mână;

- cererea trebuie să cuprindă: numele și prenumele, data și locul nașterii, prenumele soției, data și locul nașterii soției (în cazul că solicitantul este căsătorit) și a copiilor minori care doresc să emigreze, adresa completă a solicitantului (se va specifica și țara), o fotografie recentă a solicitantului cu dimensiunile: 37mm x 37mm (cu numele și prenumele solicitantului scris pe spatele fotografiei); fotografia va fi lipită numai cu scotch transparent pe coala de hârtie; cererea trebuie semnată de solicitant; numai solicitantul principal va semna cererea și va atașa fotografia, nu și soția sau copiii minori;

- scrisoarea trebuie trimisă într-un plic cu următoarele dimensiuni: lungimea între 15 și 25 cm, iar lățimea între 9 și 11 cm; nu uitați să vă scrieți adresa și țara în colțul din stânga sus al plicului;

- trimiteți o singură cerere (un singur plic); cine trimite mai multe plicuri nu poate participa la loterie; selecția va fi făcută de un computer; câștigătorii vor fi anunțați prin poștă. Vă dorim noroc!

REDAȚIA

În 1879 „Hebe”
Sângeorz-Băi era
societate pe acțiuni

În septembrie 1879, inteligența română din districtul Năsăudului „și-a propus ridicarea băilor” de pe valea Someșului. În acest scop s-a format Societatea „Hebe”, care a avut, la început, reședința în Năsăud. În această societate puteau intra toți românii; o acțiune valora 50 de florini, sumă care se putea plăti în rate, condiția fiind ca la subscrierea inițială să se plătească 20% (10 florini) plus un florin care reprezenta taxa de înscriere, urmând ca în prima zi a fiecărei luni să se plătească 10% (5 florini).

Adunarea generală de constituire a societății acționare „Hebe” în societate publică s-a ținut în 21 martie 1880; președinte a fost avocatul Dănilă Lica, iar secretar Fl. Motioc. Cu această ocazie s-au primit „statutele societății și contractele încheiate cu comuna Sângeorz și cu Valea Vinului - ambele pe 30 de ani.”

Pri.mul consiliu de administrație a fost format din: prof. Maxim Pop, președinte, prof. dr. A. P. Alexi, secretar, director dr. Paul Tanco, casier, dr. C. Moisil și preceptorul Elie Burduhos ca membri ordinari, iar ca membri supleanți au fost aleși Simeon Stoica și învățătorul Elemia Șorobetea. Ca director al societății a fost ales dr. Șt. Popa, iar director adjunct Mihai Domide.

DAN DOGARU

Ilustrată de Crăciun

Redacția noastră vă transmite, dragi colaboratori, susținători și cititori, strămoșeasca urare:
SĂRBATORI FERICITE!

De aici, din pridvoarele măierene și ale casei lui Rebreanu, vă trimitem un colind mioritic, sub ferestrele nădejilor Dumneavoastră, ori pe unde soarta v-a așezat casa, urându-vă din toată inima ca Noul An, 1997, să vă rezerve numai bucurii, împliniri și zile bune!

LA MULȚI ANI FERICIȚI!
„CUIBUL VISURILOR”

„Să suié la munte/ Tri păcurărei/ C-o turmă de oi./ Și-naintea lor/ Fata de Maior./ Cel mai mic o zâs:/ - Haidaț' s-o luăm!/- Tu de-o îi lua./ Noi te-om împușca!/- Voi de mi-ț' pușca./ Săpaț-m' groapa/ În turiști de oi/ Și-n jocuri de miei./ Să-m' puneț la cap/ Fluierul cel drag./ Bota mé cé lúce./ Mi-o puneți, de cruce/ Cân'a prinde-a ninge./ Oile s-or strânge/ Pe mine m-or plânge./ Cu lacrimi de sânge/ Oile cornute/ M-or plânge pe munte./ Oile bălăi/ M-or plânge pe văi...

REDAȚIA

OVIDIU - 1979

Arta de a iubi

Evocarea lui Publius Ovidius Naso nu este întâmplătoare. Născut în 20 martie, anul 43, înainte de Hristos, în localitatea Sulmo (azi Sulmona) și mort în 1 ianuarie, anul 17, după Hristos, la Tomis (Constanța), el rămâne primul mare poet al iubirii; **Arta iubirii** (*Ars amandi* sau *Ars amatoria*), completată cu *Cosmetica* (*Medicamina faciei femineae*) și *Remediile iubirii* (*Remedia amoris*), alături de, bineînțeles, *Metamorfoze*, *Triste* (*Tristia*) sau *Pontice* (*Epistulae ex Ponto*) au fost surse de inspirație pentru Dante, Shakespeare, Goethe și Eminescu.

Pentru aceste zile, cel mai potrivit lucru este aducerea aminte a **Heroidelor** (*Epistulae Heroidum*). În număr de 21 și compuse între anii 23-15, înainte de Hristos, ele demonstrează întâia afirmare a umanului în domeniul erotic. Cunoașterea sufletului omenesc aplicată eroinelor cântate în aceste epistole amplifică peisajul sufletesc al acestora. Tocmai în aceasta constă geniul lui Ovidius: atribuirea stărilor sufletești ale femeilor contemporane cu al eroinelor închipuite ale mitologiei. Într-adevăr eroii și eroinele fac parte din mitologia greacă, dar el a intuit teama zăcută în partener(ă) din momentul când s-a dăruit cu totul omului iubit („Dragostea nu-ți dă răgaz, veșnic te temi de ceva” - Publius Ovidius Naso, „Heroidé”, trad. de Maria - Valeria Petrescu, ed. Minerva, București, 1977, p. 3). Singura, Penelopa este femeia care are puterea de a înțelega și ierta eventualele escapade ale lui Ulise, acestea fiind, de fapt, niște „toane” specifice bărbaților când sunt prinși în mrejele unei noi iubiri. Soția lui Ulise are curajul de a-i transmite acestuia faptul că numai datorită scurțării timpului ea nu mai este copila lăsată înainte de plecare; „mult mai în vârstă am să-ți par” (op. cit., p.7) îl avertizează ea cu matură înțelepciune. Noutatea adusă de poet este firescul stărilor sufletești, chiar dacă eroinele fac parte dintr-o lume apusă. Briseis, sclava lui Ahile și iubita acestuia, este supărată pe erou

pentru graba cu care acesta s-a decis s-o dea regelui, deși știa că este iubită; „unde - așa repede-n zări dragostea ta a fugit?” se întreabă, acceptând, sărmana, să rămână roabă în casa lui chiar dacă el și-ar găsi altă soție. Umilințele la care ar putea fi supusă de către viitoarea soție a lui Ahile ar putea fi iertate cu condiția să nu fie părăsită pentru a fi mereu în preajma sa, măcar să-l poată vedea. Destinul nimfei Oenone, cea iubită de Paris înainte ca acesta s-o fi cunoscut pe Elena, este și mai interesat; ea îi reproșează troianului faptul că a fost părăsită în favoarea alteia, iar lamentările ei sunt asemenea unei ființe simple și oneste: chiar dacă se vede abandonată, ea nu renunță la dragostea pentru el. Sinceritatea sa este dezarmantă; siluită de zeul Faun, ea nu i-a cerut acestuia nici aur și nici nestemate” pentru că „nu se cuvine să vinzi ființa ta pentru averi” (ibidem, p. 18). Din aceeași galerie face parte și Hypsipyle, fiica regelui din Lemnos. Aceasta ajunge iubita lui Iason cu care va avea doi copii, născuți după plecarea argonautului în Colchida. Hypsipyle înțelege plecarea lui Iason, dar se arată geloasă pe Medeea, cea care, numai datorită vrăjilor, a reușit să-l cucerească, făcându-l s-o uite. Să nu uităm, însă, că Medeea și-a sacrificat fratele și tatăl pentru a-l păstra pe Iason alături de ea! La rândul ei, abandonată și vulcanica Medeea îl plânge pe Iason, dar, rememorând faptele ajuze, la concluzia că a fost cucerită prin viclenie. Ea și-a părăsit părinții și sora și l-a însoțit în surghiun pe Iason risipind pe drum mădularele fratelui ei, Absyrtus, pe care ea îl omorâse, pentru ca tatăl ei, ocupat cu strângerea lor să nu-i poată ajunge. Demonismul Medeei se explică prin iubirea luciferică pentru Iason; aceasta este singura ei circumstanță atenuantă.

Iubirea Didonei pentru Eneas este atât de puternică, încât are străfulgerarea gândului de a acuza zeii care l-au adus pe acesta în cetatea sa trebuind s-o părăsească pentru a-și împlini destinul. Sinuciderea ei este tragică, dar sublimă. Și exemplele pot continua: orfana Hermione îl așteaptă pe Oreste s-o salveze din mâinile lui Pyrrhus, tatăl lui Ahile, jurând să-i rămână credincioasă chiar dacă ar trebui să renunțe la viața ei. O altă eroină, Ariadne, fiind părăsită de către Tezeu, își plânge dragostea în cuvinte zguduitoare: „Eu nu de moarte mă tem, ci că am mult de așteptat” (ibidem, p. 40). Se știe că ea l-a ajutat pe Tezeu să iasă din labirint dar a trebuit să-șiucidă fratele (Minotaurul). În schimbul ajutorului primit, Ariadne îi cere lui Tezeu dragostea și întoarcerea.

Laodamia este soția care își plânge soțul, de data aceasta plecat în război. Deși este regină, comportamentul său este comparabil cu al nevestelor din popor; nu poate să poarte haine scumpe și să se dichisească știindu-l pe Protesilau amenințat în orice clipă cu moartea sub zidurile troiene. Pentru ea războiul troian nu este drept: „Luptă-se dârz, Menelau; înaintea vrăjmașilor meargă, El de la Paris să-și ia soața ce-acela-i răpi” (idem, p. 53), datorită lui este de a lupta să supraviețuiască. **Heroida** a XIV-a, **Hypermnestra către Lynceus**, este modelul de epistolă pur literară. Ovidius a pornit de la faptul că Danaus a cerut celor 50 de fiice să-și omoare soții în noaptea nunții. Hypermnestra a fost singura dintre danaide care a cruțat viața soțului ei, Lynceus, ceea ce a dus la închiderea sa. Un caz tipic de iubire unică este cel dintre Leandru și Hero, preoteasa zeiței Venus. Leandru trecea în fiecare noapte Hellespontul ca să-și vadă iubita călăuzit de un fanal pe care aceasta îl aprindea de fiecare dată în vârful unui turn. Într-o noapte, Leandru a fost surprins de furtună și a fost înghițit de valuri, pierzându-și viața. Deznădăjduită, Hero s-a aruncat și ea în mare din înălțimea turnului.

Uneori iubirea este privită ca un joc (lusus). Aspectul ei ludic și uman este surprins în **Heroida** a XX-a, unde Acontius se îndrăgostește de Cydippe în timpul sărbătorilor închinat zeitei Diana. El a scris pe un măr următoarele cuvinte: „Jur pe Diana că nu voi fi niciodată, Acontius, decât a ta!” Citind cu glas tare acest jurământ, după legile templului, Cydippe se legă, fără voce, pentru totdeauna de Acontius. El îi cere „căsătorie jurată, nu o dragoste-n taină” pentru că nu iubește femeia ca un ibovnic, exemplu care face ca **Epistolele** lui Ovidius să unească și mai mult noțiunea de virtute de femeie, pentru ca Arta de a iubi să poată fi desăvârșită.

ICU CRĂCIUN

Zilele Ilvene

În zilele de 26-27 decembrie 1996, al Poiana Ilvei, vor avea loc festivități prilejuite de aniversarea a 90 de ani de la nașterea și 35 de ani de la moartea savantului SEVER POP, precum și festivalul de colinde și datini ilvene, ediția a 3-a. (S.U.)

Liviu Rebreanu - 111

Amintiri despre Liviu Rebreanu (2)

Scriitorul a fost numai ochi și urechi când a intervenit doctorul Sotel:

- Stii, Liviu, că Boroiu nu s-a prăpădit în război.

-Dar ce s-a ales de el?

-A căzut prizonier în Rusia.

-Si s-a întors la vatră?

-Ei, aș. N-a mai venit. A rămas acolo și spun prizonierii reînțorși în sat că a fost numit comisar al poporului în primii ani de revoluție.

-Apoi, dacă e așa, acolo a găsit teren prielnic pentru firea sa.

Tot la doctorul Sotel l-am întâlnit pe Liviu Rebreanu prin anul 1925 sau 26, ca invitat la nunta dnei Ecaterina Călugăru, profesoară, care avea nași pe dna și doctorul Șotel din Rodna-Veche și pe profesorul universitar din Cluj, Ion Popescu-Voitești.

După masă, când a început dansul, m-a prins de mână și mi-a spus:

-Știi dansa, Iustine?

-Nu prea, i-am răspuns eu.

-Voi tinerii de azi ați îmbătrânit înainte de vreme. Să-ți arăt eu cum se dansa în Maieru pe vremea mea și la Borcut, în Anieș.

Și în adevăr Liviu Rebreanu s-a ținut de cuvânt. A dansat o Someșeană și o Învîrtită cu același foc precum dansau flăcăii măiereni pe vremuri, pe Prundul din Arini, de se cutremura din încheieturi casa dnei Călugăru.

Toată lumea l-a admirat și aplaudat. Nu voi uita niciodată cu cât foc m-a privit și cum m-a scuturat de umăr:

-Așa se dansa pe vremuri în Maieru, băiete. Voi sunteți niște filfisoni și cunoașteți numai dansuri de import...

Altă dată mi-a povestit că a amintit numele satului Văraea, pentru că acolo a cunoscut în

Liviu Rebreanu în 1927

tinerete pe poeta Virginia Grivase, cea mai frumoasă fată de pe Valea Someșului, care își publica sonetele în „Revista Politică și Literară” de la Blaj, care apărea sub redacția lui Aurel Ciato.

Ultima dată când l-am întâlnit în Ardeal a fost tot în casa drului Sotel. Era cu soția sa, dna Fanny Rebreanu. Soția doctorului Sotel, dna Cornelia Mureșanu-Sotel, tocmai își publicase romanul său „Lacrimi și sânge” cu subiect din viața românilor maramureșeni. Liviu Rebreanu a rugat-o să-i citească un capitol din roman. După citire, dna Rebreanu a elogiat pe autoare, iar soțul ei, Liviu, a spus:

-Da, e interesant. Dați-mi un exemplar să-l citesc în liniște. Mă pasionează astfel de subiecte.

A venit apoi refugiul din 1940-1944. În urma verdictului de la Viena am părăsit și eu Clujul, unde eram director școlar și redactor la **Biruința** lui Oct. Goga. Refugiat la București, am intrat prim redactor la ziarul „Ardealul”. Pe atunci l-am rugat pe maestrul Liviu Rebreanu care era și director al Teatrului Național, să organizeze un festival de protest împotriva nedreptei trunchieri a Ardealului.

De atunci el a pus la dispoziție o serie de mari artiști ai Naționalului și s-au recitat multe poezii patriotice de îmbărbătare pentru sărmanii refugiați.

În timpul refugiului, Liviu Rebreanu a fost un bun sfătuitor al refugiaților ardeleni. A făcut multe intervenții pentru ei, să fie plasați în servicii, să li se pună la dispoziție locuințe și să fie ajutați de autorități. I s-a adresat multă lume și pentru fiecare ardelean a avut un cuvânt cald de îmbărbătare și o mână de ajutor.

Iustina Iliescu

De la Maieru, la Ghimeș -Palanca (I)

De la Emil Rebreanu, la Apostol Bologa, sau de la leagăn, la lemnul spânzurătorii... Acesta este tragicul drum al unui tânăr erou și martir național, onorat post-mortem cu titlul de Cetățean de Onoare al Maierului său dintru începuturi.

Emil, al cincelea copil din numeroasa familie a „dascălului Răbrea” și a Ludovicăi, născută Diugan, s-a născut la 17 decembrie 1891, în Maieru, potrivit cu înregistrarea din „Matricola Botezaților”, vol. X, 1876-1895, fila 162, poziția 87. A fost botezat în 8 ianuarie 1892, avându-i ca nași pe notarul Dănilă Sanjoan cu „măierea sa” Maria, preot botezător și miruitor fiind Basiliu Groze, iar „moașă”, Vicheria lui Greasân Flămând. Surorile lui Rebreanu povesteau că Emil se deosebea de toți frații săi, era energetic, era frumos, cu privire sfredelitoare...

Amândoi, cu Liviu, vor fi văzuți, cu siguranță, în altarul biseriței din deal, icoana supliciuului prin frângerea cu roata a lui Horea ori a lui Tănase Tudoran.

Ajunși la maturitate, primul va scrie „Crăișorul”, al doilea va suferi el însuși moartea de martir. Maierul și oamenii lui le-au pus în suflete merindea sfântă a celor șapte ani de acasă...

Viitorul erou va urma școala primară la Prislop, unde s-a rătăcit familia Rebreanilor în toamna anului 1898. Cu firea lui de răzvrătit, în 1905, fiind elev la vestitul liceu grăniceresc din Năsăud, ajunge să fie eliminat din toate școlile statului ungar, în urma unui conflict între elevi, cu substrat naționalist. Strivit sufletește, este nevoit să rămână trei ani acasă îndurând de aici înainte, cu stoicism, tot felul de privațiuni. Este angajat ca îngrijitor la școala din Prislop, apoi ajutor de notar în mai multe localități: Zombor, Măgura Ilvei, Pata (lângă Cluj). Cu eforturi supraomenești purtându-și pretutindeni cu sine lada cu cărți, învață, dă examene

ca „elev la fără frecvență”, când la liceul din Turda, când la Șimleul Silvaniei, când la Năsăud, chinându-se să recupereze timpul pierdut printr-o eliminare samavolnică. Într-o scrisoare din 26 noiembrie 1910 către Livia, sora mai mare, cea mai apropiată confidentă a lui Emil, consemnează prima oară o stranie prevestire, un spectru al morții care-l ademenește parcă: „Atât e de frumos a visa cu moartea!”

Emil Rebreanu

Se înscrie, în 1913, la Facultatea de Drept din Cluj. Îl imploră pe Liviu, care era în București, printr-o scrisoare, să-i trimită bani pentru examenul de maturitate și pentru tabloul absolvenților de la Năsăud. Este cel mai sărac „din toată clasa a VIII-a” și e singurul care lipsește de la banchetul absolvenților.

Încă din fragedă vârstă, Emil dă dovadă de un cert talent literar, urmându-și în această privință fratele cel mare. Prietenul său năsăudean, Dumitru Nacu îl aprecia ca pe un „extraordinar talent scriitoricesc”. Scrisorile lui sunt o mărturie de netăgăduit în această privință. Dorește cu sete să treacă munții, la București. Familia, mutată între timp la Năsăud, se zbătea în neajunsuri materiale. În 1914 este încorporat voluntar și urmează Școala Militară de Artilerie de la Târgu-Mureș. A evitat uscăciunea unui trai de trândăveală. În familie a fost și a rămas adorat pentru dovezile de mărinimie a sufletului său și pentru că, așa ca și Liviu, nutrea o grijă sacră pentru ordine, pentru adevăr, pentru

cultivarea vorbei frumoase. Neastâmpărul și patriotismul său funciar l-au purtat în multe locuri, ca și pe tatăl său, învățătorul, secerat de o moarte năpraznică, în Năsăud, la 14 iunie 1914. Fiul, îndurerat, ia parte la înmormântarea tatălui. Pentru amândoi, pagina cea mai luminoasă a vieții le-a fost, neândoielnic, răstimpul trăit în „Cuibul visurilor”. Ca și fratele Liviu, aici, sub poala măgurilor noastre, în zorii vârstei, și-a încărcat sufletul cu putere pentru un atât de amar intinerar al sorții! Cu această inestimabilă zestre primară, anii de asceză ai calvarului ce va urma, vor fi traversați mai ușor, strălumiți de câte o iubire trecătoare și, cu siguranță, de amintirile luminoase din dimineața măiereană...

În 1917, cu eforturi extraordinare, își susține cu succes examenele la Drept. Urmează anii primului război mondial. Pe diferite fronturi, în cadrul armatei austro-ungare, potrivit firii sale străbătătoare, îndeplinește misiuni din cele mai riscante, săvârșește acte de eroism, este de mai multe ori decorat. Deși e iubit de camarazi, suferă incredibile zile și nopți de zbcium și amărăciune, cu sufletul mereu întors către ai săi. Scrisorile sale pentru cei dragi, mai ales cele pentru Livia, continuă să înfățișeze ciudate prefigurări ale sfârșitului său zguduitor. Tensiunea interioară crește odată cu mutarea regimentului său în apropierea frontului românesc de pe Valea Chimeșului. Își închipuie, îngrozit, că ar putea fi față-n față cu fratele mai mare de dincolo de granița blestemată și vremelnică. După nopți de coșmar, istovit de rănile primite în lupte și de gândul că va fi silit să mai lupte și împotriva alor săi, își urzește în taină planul dezertării și trecerii frontierei.

(va urma)

„Zilele Culturale Liviu Rebreanu” la Aiud

Port în suflet proaspăta povară a impresiilor luminoase culese din vechea cetate a Aiudului. Și o voi mai purta multă vreme...

Aici, în intervalul 27-29 noiembrie, s-a desfășurat vreme de trei zile un emoționant eveniment românesc: ZILELE CULTURALE LIVIU REBREANU, la cea de a VI-a ediție.

Ca oricare veritabil act de cultură, evenimentul adună, sub arcul său de prețuire, personalități ale vieții literare și culturale din țară.

Dacă Târlîșua, Maierul, Prislopul, Năsăudul, Bistrița, Măgura Ilvei, Neposul, Nimigea, Becleanul, Bucureștiul, Valca Marc - Pitești își revendică fiecare în parte câte o felie de mândrie și de dor de a-l fi avut pe Rebreanu concetățean câte un răstimp din scruta sa existență fizică, Aiudul, cu dreptate, deține o altă profundă motivație, aceea de a-i fi găzduit, până la sfârșitul zilelor lor, pe Mama Ludovica, pe minunatele lui surori, Livia, Maria - Miți și Florica - Rița cu soții lor, respectiv, poetul Ovidiu Hulca, colonelul Strat și colonelul Mihai Schuster. Aici trăit o parte din viață și ultimul frate al romancierului, Tiberiu, al 14-lea fiu al acestei puternice și binecuvântate familii someșene. Tot aici trăiește, într-o pilduitoare demnitate, D-na Maria - Pussy și Pavel Gligor, distinsa fiică și ginere ai Liviei. Mormintele celor duși sunt în pământul Aiudului...

S-au scurs 40 de ani din acel noiembrie ceros al anului

Mama romancierului - Ludovica, între fiice, gineri și nepoți, la Aiud, (aprox. 1940). În rândul 2, de la stânga: col. Mihail Schuster cu Florica - Rița, prof. Ovidiu Hulca, cu Livia și col. Strat cu Miți - Maria

1956, când mi-a fost dat să-i vizitez prima oară cu emoție, pe Rebreanu aiudeni cu prietul demersurilor pentru reconstrucția și înzestrarea Casei memoriale de la marginea Pripasului... Am regăsit acum Aiudul sub semnul sărbătorii care a atras aici, după o dătină nouă, distinsă personalități.

Cu sprijinul Ministerului Culturii, al Uniunii Scriitorilor, al Inspectoratului pentru Cultură Alba, al Consiliului Local municipal, al Casei de Cultură „Liviu Rebreanu” și al altor instituții locale, dar, în primul rând al unor oameni de pasiune, împătimiti întru Rebreanu, organizatori de excepție și gazde excelente, aceste „Zile” au dobândit strălucirea meritată. Nu pot să nu numesc câțiva dintre ei, colegi cu suflete mari și răzbitătoare, ca Eugenia Tiutiu, Mircea Cenușă, Iacob Buta, Despina Stanciu, Jenica Sătmărcan, Horațiu Mihai Josan, primarul local, Elena Olievschi, Octavian Savonca, poezii Ioan Mărgineanu, Ioan Hădărig și alții, care au conceput un atât de bogat evantai de manifestări, mult apreciate de oaspeți: vernisajul expoziției foto-documentare „Familia Rebreanu”, vernisajul expoziției de artă naivă, Ana și Valentin Bota, lansări de cărți în prezența autorilor: Dan Mănuță, Teodor Tanco, Adrian Dinu Rachieru, Ion Mărgineanu, Gheorghe Jurcă, Horea Căpușan, Ovidiu Iacob, Ieronim Munteanu, Ioan Toader, Marius Nicolae Marcu, Mircea Popa, Ioan Hădărig. În aceeași notă de competență s-au desfășurat și alte segmente ale programului cultural: „Cărțile și oamenii locului” și „Scriitorii și cititorii în dialog”, la Biblioteca „Liviu Rebreanu”, Cenaclul de literatură și artă, expoziții organizate de Fundația „Ovidiu Hulca” a elevilor din Colegiul „Avram Iancu” din Aiud, prezentarea revistei locale „Aiudul Literar”, aflată la al 8-lea număr, precum și recepția oferită de minunatele gazde în onoarea invitaților, sau premiera câștigătorilor Concursului Național de Proză Scurtă „Liviu Rebreanu”, cd. a VI-a. S-au adăugat apoi cele două seri de teatru cu spectacolele pieselor „La o piatră de hotar” de I. D. Sârbu, regia Ion Sășărcanu și „Antigona” de Sofocle, regia Gelu Adrian Bodea, în splendida interpretare a studenților de la Academia de Teatru din Târgu Mureș și, respectiv, studenții secției de teatru a Facultății de litere din Cluj-Napoca.

Am lăsat la urmă latura cardinală, „osia” acestor manifestări omagiale: Sesiunea de comunicări, pe o temă fericit sugerată de D-I Nicolae Gheran, moderatorul de excepție: „Liviu Rebreanu văzut de el însuși”. Se cunoaște că Nicolae Gheran este editorul de mare talent al monumentalei ediții a Operei lui Rebreanu, lucrarea aflată la al 16-lea volum apărut. O bună parte din cei 50 de invitați: cadre universitare și scriitori, critici și istorici literari, filologi, actori și publiciști au susținut comunicări de mare interes, care au avut darul să aducă un spor de lumină acestor manifestări de suflet. Numim

astfel pe unii dintre autorii de comunicări, în ordinea alfabetică a localităților de origine: actrița Mariana Zare, Bacău, prof. Andrei Moldovan, Beclean, editor, Nicolae Gheran, critic literar Ion Rotaru, istoric literar Mircea Coloșenco, scriitorii Aecu Ivan Ghilia și Alexandru Lungu, istoricul literar Grigore Traian Pop din București, profesorii universitari Vasile Fanache, Ieronim Marțian, Cornel Cătușan, Teodor Tanco, criticul literar Mircea Popa, publicistul Ilderim Rebreanu nepotul romancierului, filologii Ana și Alexandru Cristureanu din Cluj-Napoca, profesorii Dumitru Cojocaru și Vasile Matei din Ghimpeș-Palanca, Criticul literar Dan Mănuță din Iași, prof. Sever Urșa din Maieru, criticul literar Adrian Dinu Rachieru din Cluj-Napoca, prof. dr. Mircea Cenușă, scriitorul Ion Mărgineanu, prof. Mioara Pop, scriitorul Mircea Stăncel, scriitorul Gheorghe Jurcă din Alba Iulia, profesorii Despina Stanciu, Elena Olievschi și Iacob Buta din Aiud și alții.

Județul de origine al marelui scriitor a fost reprezentat prin prof. Andrei Moldovan din Beclean, cu comunicarea „Jurnalul și memorialistica trădată” și de către subsemnatul, cu comunicarea „Rebreanu ca fiu, frate, soț și părinte”. Sesiunea s-a încheiat, ca sub un arc de profund omagiu, cu un cuvânt de răzbit vibrație al nepoatei romancierului, Doamna Maria-Pussy Gligor, fiica celebrului dascăl aiudean, Ovidiu Hulca.

Rebreanu, așa cum concluziona și D-I Nicolae Gheran, este tot mai citit și tot mai cunoscut în lume pe măsura scurgerii timpului. Și încă o constatare îmbucurătoare: prezența masivă a tinerilor iubitori de literatură mare. Motive de satisfacție sunt și încercările reușite de estompere a unor dispute care, uneori, înainte, degenerau în bărfe, care atât de mult l-ar fi durut pe marele scriitor, fiindcă înținau mai mult de culisele isteriei și nu istorice literare privind viața de familie a acestuia.

Așadar, Aiudul știe să-și statificească un loc de frunte în constelația localităților care prăznuiesc atât de înalt nemurirea unui mare creator de literatură.

SEVER URSA

ÎN ZBOR DE ASTRU

Nenumărate i-au fost drumurile.

A coborât cuminte din Târlîșua, ca un cântec șoptit, urmând firul Someșului Mare,

spre izvoare.

S-a oprit din zboru-i astral la Maieru, „Cuibul visurilor”, așezat lângă Ineu cel veșnic cu vârful în nori, localitate ce face parte din familia comunelor alese.

Aici a început să adune putere și înțelepciune de care avea atâta nevoie. Aici a cunoscut lumina slovei, căreia îi va adăuga lumina sufletului său. S-a întors spre generoasa matcă, pentru ca apoi să se reverse ca un fluviu binefăcător.

A coborât apoi neliniștit și nerăbdător la Prislop și la Năsăud.

Drumurile l-au dus pe meleguri noi: La Măgura Ilvei, la Nimigea, la Vărarea. Valea Someșului, vatră caldă de spiritualitate românească, l-a găzduit și i-a oferit imagini, chipuri și evenimente ce-i vor înnobila conștiința și îi vor strălumi opera.

A ascultat atent „glasul pământului” dar și pe cel al oamenilor, a cercetat cu răbdare și a notat cu migață frânturi de gânduri, scene de viață, „merindea” pentru gloria spre care se îndrepta curajos.

A trecut prin Bistrița, Sibiu, prin „țări străine” în drumul său triumfător spre București. Știa că „soarele pentru toți românii de aici răsare”.

Dragă i-a fost și Valea Mare, tresărind în ie și în jocul amezător al Ciulendrei. Oare s-a gândit atunci și la surata ei de la poalele Munților Rodnei?

Poate acest nume cunoscut l-a apropiat mai mult de locurile natale.

Aici ar fi dorit să aibă o casă. O casă de lemn cu geamuri mari, deschise larg spre lumea pe care atât de mult a iubit-o. Un cuib al visurilor, numai al lui, în apropierea frasinilor veșnici.

Dar Liviu Rebreanu a rămas acolo, departe pentru totdeauna. A rămas acolo pentru a fi mai aproape de noi.

Vecin cu Lucașfăruș, îi mângâie nemurirea frunzele unui tei ce-și tremură crengile, ca somnul să-i fie lin, iar glasul mereu curat, ca șoapta codrilor de brad, vara, la răsăritul soarelui.

OVIDIU PETRI, Nimigea

Rebreanu și Maieru

Dialogul purtat, cu câțiva timp în urmă, cu criticul și profesorul universitar V. Fanache mă determină să-l sintetizez în cele ce urmează. Două sunt sugestiile domniei sale adresate măierenilor. În primul rând ideea înființării la Maieru a unui CENTRU DE STUDII „LIVIU REBREANU”, ca argument aducându-se existența spațiilor adecvate în cadrul Muzeului Cuibul visurilor. Ca mod de realizare, dl. profesor propune Consiliului Local Maieru și Asociației Comunitare Maieru, cu sprijinul PHARE, să ceară Bibliotecii Naționale a României trimiterea tuturor tipăriturilor, documentelor grafice și audiovizuale care cuprind opere și referințe de și despre Liviu Rebreanu. În felul acesta, Maieru ar putea deveni foarte căutat de toți accia care s-ar dori interesați de viața și opera scriitorului. A doua idee a criticului clujean era angajarea unui aspirant la doctorat în scrierea „Vicții lui Liviu Rebreanu”, având ca model „Viața lui Mihai Eminescu” a lui George Călinescu, recunoscând amândoi că distinsul editor al operei rebreniene, Nicolae Gheran, realizase deja două cărți de referință despre scriitor; condiția este ca îndrăznețul istoric literar (doctorand) să cunoască maghiara și germana pentru a-i ușura munca de documentare.

Pentru că am amintit numele d-lui Nicolae Gheran, aș dori să știu în ce stadiu se află domnia sa cu editarea volumului al III-lea din „Jurnalul” lui Liviu Rebreanu și dacă există pete negre atât la propriu, cât și la figurat, în cele două volume publicate, întrucât dl Iacob Vranău (din Sângorz-Băi), cel care a dactilografiat o bună parte din manuscrisele „Jurnalului”, avea motive să creadă că ele există; mă refer aici, primul rând, la lucruri care ar putea interesa împătimitii de Rebreanu...

ICU CRĂCIUN

Nume proprii în opera lui Rebreanu (5)

Ion (continuare) - Ca nume pleacă din Maieru. Este format din prenumele Ioan + prenumele mamei, deoarece tatăl a decedat. Ion a Firoanei, este un alt nume care își are rădăcinile în comuna Maieru. Ion Prundaru, nume folosit de Rebreanu în nuvela Ofilire, își are originea în porecla colectivă „Prundar” care locuiește pe „prund”, având casa situată pe malul Someșului. Supranumele se folosește și azi în comuna Maieru pentru familia Vranău. În această ipoteză Ion este tată al unei fete de măritat fără noroc în dragoste care până la urmă se sinucide.

Ion Motofelea, nume folosit în drama Răscoala. În Caiete apare sub forma Motofelca și Moftelca. El provine din porecla „Motofolit” - murdar de noroi. Ca nume de familie este și azi destul de răspândit în zonă (de 40 de ori, 1,51%) Ion a lui Tănase din nuvela Răfuiala și schița pentru viitoarele romane intitulată Saveta este o altă ipostază a unui Ion - soț. Ca nume este alcătuit din două prenume, ultimul arătând apartenența din partea tatălui. Ionică, diminutiv de la Ion, folosit ca nume în Idila de la țară, ne apare ca mușteriu la cărciuma lui Tupcil din Maieru. Este format din prenumele Ion la care s-a adăugat supranumele Glanțașu. Și astăzi formula cu frecvența circulatorie cea mai largă este adăugarea la prenumele individului dominat, a supranumelui, a poreclei, deoarece se individualizează mai bine decât prin numele oficial mai ales când acesta este unul dintre cele mai obișnuite. Porecla glanțașul se explică astfel: „pentru că zicea atât de frumos din trișcă parcă ar fi fost clarinet”. De aici l-a poreclit lumea așa. Introducerea lui Ion Aglanțașului în mediul măierean ne apare cu atât mai semnificativă știind că el ocupă un rol cheic în romanul Ion localizat în Prislop. În Idila de la țară: „Ion a Glanțașului pretinde că vaca Boroiului a pierit cu limba scoasă de un cot.”

De altfel, Ion ca prenume în comuna Maieru are cea mai puternică circulație. Dintre prenumele masculine culese selectiv din zece în zece ani, începând cu anul 1876, Ion apare de 336 din 3476 prenume, adică 7,6%. Semnificative sunt cifrele pe an: în anul 1926 apare de 23 de ori; în anul 1936 de 42 de ori; în 1946 de 26 de ori; în anul 1956 de 37 de ori; în anul 1966 de 45 de ori; în anul 1976 de 51 de ori, iar în anul 1984 de 67 de ori.

Ion devine în final un nume simbol al tuturor acestor ipostaze, mai ales al celor ce vor pământ dintr-un puternic instinct de apărare. Ca nume ne place să-l citim și invers, reversul lui „noi” fiind în romanul Răscoala, colectivitatea. Deci, un prim nucleu al numelui Ion la Rebreanu s-a conturat încă din spațiul măierean, continuând să primească noi valențe, apoi din zona Năsăudului și în al treilea rând din imaginația scriitorului.

1. Iorgu Iordan, Dicționar al numelor de familie românești, București, 1983;

2. Iacob Naroș, Studiu onomastic al comunei Maieru, Lucrare de Diplomă, Cluj-Napoca, 1974.

IACOB NAROȘ

Civica

ARTA DE A CONDUCE

Se știe că o instituție este valabilă și respectată când are oameni de calitate care lucrează în ea. De altfel, atât Confucius cât și Platon au ajuns la concluzia că arta de a conduce o au persoanele nobile cu atribute specifice: bunătate, înțelepciune și curaj. În ce măsură aceste atribute sunt naturale sau se dobândesc prin educație, cei conduși își pot forma singuri păreri despre cel care îi conduce. Dacă el este sau nu modelul exemplar, grupul sau comunitatea este în măsură să judece dacă s-a procopsit cu un șef mediocru sau cu unul sublim.

A guvernarea sau a cârmui presupune înainte de toate multă învățătură care, evident, trebuie pusă în slujba unui număr cât mai mare de oameni. Disciplina interioară, stăpânirea de sine sunt doar niște paliative aleatorii necesare personalității managerului, dar acestea nu sunt suficiente. Când relațiile dintre subalterni și șef se bazează pe Fides - Publica (Buna credință) în grupul respectiv armonia se instalează pe lungă durată. În zilele noastre acest lucru a trecut în sfera fantasticului. Scepticismul generalizat în societatea românească a lăsat cale liberă prostiei, urii și patimii. Proștia combinată cu viclenia

Până aici! foto: Login T. Berende

face casă bună cu cei cocotați în funcții din interese meschine, perverse. Din cauza aceasta dezgustul amar instalat în multe medii tinde să devină măsura psihomentalității românului post revoluționar. Infectarea societății civile cu virusul corupției dăunează etnogenezei noastre și așa fragilă pentru situația gravă în care trăim noi, dar și o bună parte din vecinii noștri.

Astăzi, ceea ce deranjează pe șeful mediocru este critica aptitudinilor sale manageriale. El suportă orice numai să fie lăsat să-și satisfacă poftele fanariote. Agresivitatea limbajului și pierderea lucidității sunt paradigmele mentalității datorate doctrinei comuniste. Neimplicarea intelectualului în viața politică, socială și economică a dus la ocuparea funcțiilor importante în statul nostru de aceia care sunt neîntrepuți la băutura și la jocul de filcăi.

DAN DOGARU

Eco

Concluzii la o lucrare de ornitologie

Gigantul, Antea din mitologia greacă prindea puteri atingând pământul. La fel și omul de azi, indiferent de ocupație și vârstă, găsește în natură un năsecat izvor de înviore, de încurajare, de putere, de reconfortare. Pentru omul obosit de truda zilnică natura este aceea fântână miraculoasă care parcă îl întinereste cu adevărat. De aceea, ziua de odihnă i se pare mai lungă decât celelalte, iar când seara omul se întoarce acasă se simte învioreat ca după o baie binefăcătoare: proaspăt, ușor, plin de voce bună și putere.

Puține țări au fost înzestrate cu atâtea bogății și frumuseți ca țara noastră. Ceea ce face farmecul neasemuit al acestor frumuseți mereu noi, nebănuite, este perfectă armonie între ele și surprinzătoarea putere de viață care le însuflețește. „Pământurile pe care trăiește poporul român - scrie Geo Bozga în „Tablou geografic” - nu au nimic spectaculos pe scară continentală, dar sunt o îmbinare atât de armonioasă de munți, dealuri, ape și câmpii, încât alcătuiesc o țară de sine stătătoare merită a fi vatra neclintită a românilor. Strămoșii noștri nu au rătăcit în căutarea unei patrii ci din cele mai vechi timpuri - de peste 2.000 de ani de la Dunăre de la Marea Neagră și din Carpați au privit răsăritul Soarelui. Nici Dunărea nu este cel mai lung fluviu din lume, nici Carpații nu au piscuri care să rivalizeze cu ai Himalaiei, iar pe întinderea globului pământesc Marea Neagră este doar un punct albastru... Dar o țară în care nu sunt munți gigantici, nici fluvii sau întinderi imense, prin ce poate fi caracterizată? În cazul nostru prin ritmul atît de viu al inimii sale. O vrăbie de pildă este mai mică decât un vultur; dar oricine a luat în pumnul său o vrăbie nu va uita surprinzătoarea senzație de viață - intensă, nemijlocită, tulburătoare - transmisă de zvâcnitul aceluia trup mic încăput în podul palmei.

O senzație asemănătoare pune stăpânire pe oricine cuprinde cu privirea armonioasă și vic îmbinare de pământuri care alcătuiesc patria poporului român.

Natura-i poate procura omului infinite bucurii numai cu condiția ca el să se apropie de ea cu înțelegere, cu simpatie, cu dragoste. El o supune, o transformă și o pune în serviciul său însă se cuvine să nu o degradeze. Omul de azi trebuie să fie înțelept. Natura în totalitatea ei este o avuție socială, este izvorul bogățiilor de care dispune umanitatea. În decursul secolilor omul a făcut multe greșeli față de natură, distrugând fără milă și inutil multe specii de plante, animale și păsări. Fiecare generație are datoria morală să lase generațiilor ce vor veni bogățiile și frumusețile naturii în starea lor nealterată. În cartea „Serengeti nu trebuie să moară” prof. Grzimek scrie „Animalele sălbatice, se referea cred și la păsări reprezentă o avere și o podoabă de valoare egală cu catedrala Sf. Petru, cu Luvru, cu Acropole”... În această epocă a informației și a ultimilor pași spre mileniul trei în înțelesul de cultură, educație și civilizație trebuie să intre și atitudinea justă față de locuitorii naturii: verzi, patruzeți și inaripate.

Din toate viețuitoarele din natură omul a găsit cea mai mare înrulare sufletească cu păsările. De ele se simte legat, lor le acordă simpatie și dragoste. În legende, în cântece, în doine, în poeziile populare păsările ocupă locul imediat după flori. Poezii din toate timpurile i-au cântat și le-au admirat farmecul. Reprezentând o parte din peisaj păsările sunt în același timp și podoaba lui aleană. Înzestrate de natură cu vioiciune, cu mare putere de viață, ele sunt cele mai animate ființe din natură. Pretutendeni în câmpii, în fânețe, în păduri, pe ape, în jurul casei, iama și vara, ziua și noaptea, păsările înviorează și dau culoare prin glas ori penaj naturii. Acolo unde ele lipsesc și cea mai frumoasă priveliște pare goală și fără viață.

HOZA ILIE

Veterinaria

Trichineloză

Trichineloză este o boală comună omului și animalelor domestice și sălbatice care se hrănesc obișnuit sau întâmplător cu carne. Ea este produsă de viermele parazit *Trichinella spiralis*, care trăiește ca adult o perioadă scurtă în intestinalele omului sau animalelor și ale căror larve se localizează în musculatura aceluiași gazde. Atât viermele cât și larvele lui nu se văd cu ochiul liber.

Boala se transmite prin consumul cărnii parazitare.

Boala este perpetuată prin existența unui rezervor natural al parazitului (mistreț, urs, lup, vulpe, rozătoare de câmp) și a unui rezervor secundar constituit din grupa animalelor din preajma locuințelor umane - rozătoare, carnivore domestice și porcii.

Omul se îmbolnăvește consumând carne infestată de porc, mistreț sau urs, insuficient friptă sau fiartă sau preparate crude, sărate, afumate, din astfel de carne.

Trichineloză umană: cu toate măsurile ce se aplică, deși epidemiile au devenit foarte rare - continuă totuși să apară îmbolnăviri la om.

La om ingestia unei cantități de carne foarte parazitată, produce o inflamație catarală a intestinului, însoțită de hemoragii abundente ce pot produce moartea. Parazitul exercită o acțiune de iritare mecanică. Nu este exclusă nici acțiunea toxică. În cazuri ușoare boala trece neobservată. Mai simplu spus, simptomatologia la om este asemănătoare cu cea de gripă, febra tifoidă, reumatism sau unele afecțiuni cardiace, renale alergice etc. Sunt caracteristice durerile musculare pronunțate și eozinofilia ridicată. În infestațiile masive se pot înregistra și cazuri mortale.

La porc simptomele trichinelozelor sunt greu de observat, atât în faza intestinală cât și în cea musculară. În mod obișnuit suportă infestații puternice. Locurile de elecție ale parazitului la porcine (principale) sunt: pilierii diafragmei, porțiunea musculară a diafragmei, mușchii intercostali, mușchii cefei, mușchii limbii, mușchii laringelui, musculatura striată a esofagului, mușchii maseteri etc.

Diagnosticul la animale prezintă importanță numai sub raportul depistării cărnurilor care pot infesta omul, și se efectuează prin examen trichineloscopic sau prin digestie artificială.

Recoltarea se face de la fiecare jumătate de porc, din pilierii diafragmei, câte o probă de carne de 10-20 g, în total probe de la fiecare animal. Dacă pilierii diafragmei au fost ridicați în timpul operațiilor de prelucrare se iau probe din porțiunea cărnoasă a diafragmei sau din intercostali.

Consiliile locale ale primăriilor precum și deținătorii de porci sunt obligați să ia unele măsuri pentru prevenirea trichinelozelor și reducerea incidenței la porci și la alte animale receptive.

Toți deținătorii de porci, indiferent de sectorul de proprietate sunt obligați ca atunci când taie porci pentru consum propriu sau pentru comercializare, să solicite circumscripțiilor sanitare veterinare efectuarea examenului pentru trichineloză.

Circumscripția Sanitară Veterinară Maieru, pentru perioada tăierii porcilor, are un program special adecvat acestei perioade, conform dispozițiilor D.S.V. Bistrița. Examenul trichineloscopic este gratuit. Vă rugăm să nu consumați carne care nu a fost examinată trichineloscopic, pentru a preîntâmpina îmbolnăvirea dumneavoastră și a copiilor dumneavoastră.

Medic veterinar de circumscripție
Dr. Login T. Berende

Om, omenie...

(meditație în zicători)

Sunt oca și nimic din ce e omenesc nu-mi este străin. Homo sum, humani nil a me alienum puto spunea Terentius, bătrânul. Dintre ființe, singur omul, cu chipul și sufletul său, este zidit în asemănare cu Dumnezeu. Soarele răsare roșu și tot roșu el spune, / Omul bun în zile rele e tot bun, / ca-n zile bune - zicea, cu dreptate, bardul din Harodou.

Dar înțeleptul grec Protagoras i-a întrecut, parcă, pe toți: „Omul este măsura tuturor lucrurilor. De aceea, s-a ajuns la convingerea că omul potrivit trebuie pus la loc potrivit... Numai că, uneori, homo homini lupus - omul el lupul omului...”

Omenie dai, omenie ai - ziceau moșnegii mării. Iar băiețelul acela cu părul bălai și ochii albaștri, auzind legea acestei zicale, a urmat-o cu sfârșit de toată viața... Căci omul bun, ca fântâna bună: cu cât face mai mult bine, cu atât mai mult îi vine. Numai că omul prea bun e nebun. Iar omul fără dușmani e ca râul fără boboani... Și cel fără noroc, ca lămâia fără suc. Dimpotrivă, când are noroc, îi fierbe apa chiar și fără foc. Se mai știe că omul face banii, nu invers, dar fără bani ești ca pasărea fără aripi. Necazurile-s pe

bieții oameni, dar și ce-și face omul cu mâna lui... Nici șalciua pom, nici moșicul om, căci năraul din fire n-are leuire.

„Stau la margine de drumul poeziei copleșit și omul bun sună și răsună un „Stagiu modern. Drept care ne învață că pomic nu se împlinște fără duș de sinceră dăruire. E adevărat: poezia se cunoaște după roade și omul după fapte. Numai așa s-a ajuns la adevărul că omul sfârșete locul. Se mai știe că omul cyminte își face iarnă car și vara sanie, că nu haina îl face pe om, că omul, cât trăiește, învață și știți cum poare... Omul, cât trăiește, pătimește, dar obrazul subțire cu chelujală se ține. obrazul gros, neobrăzarea, obrăznicia, făcându-l strică openția, a-și pune obrazul, a-și fi rușine obrazului, a prinde de obraz, a-și spăla obrazul, a obrăzi și câte altele...”

Cât adevăr în zicala cu care închei fără, însă, să termin:

„A fi mare, nu-i mirare - a fi Om e lucru mare”.

Pe curând
Ion Cumsecade

Sport

Fotbalul măierean (3)

Parafrazând pe marele fotbalist englez Gary Lineker - „fotbalul este un joc 11 la 11 în care întotdeauna câștigă nemții” - noi spunem că, deși fotbalul este un joc 11 la 11, nu întotdeauna trebuie să câștige gazdele, lucru pe care noi, măierenii, nu l-am prea înțeles. Acest fapt reflectă și evenimentele petrecute cu ocazia meciului de fotbal **Silvicultorul Maieru - Mecanica Bistrița** în care imaginea fotbalului măierean a fost știrbită. În această partidă oaspeții s-au impus clar cu scorul de 3-1, iar evenimentele petrecute în timpul partidei și după desfășurarea ei au dus la sancțiuni destul de severe din partea Comisiei de Disciplină a Asociației Județene de Fotbal din care amintim: suspendarea dreptului de organizare pe teren propriu a următoarelor patru etape, suspendarea antrenorului pe un an și jumătate, suspendarea a doi jucători pe șase luni și sancționarea echipei cu amenzi destul de consistente. Sperăm, cu această ocazie, că atât fotbaliștii cât și spectatorii măierenii au tras învățămintele de rigoare.

În etapa a X-a, efectuând prima etapă de suspendare, echipa s-a deplasat la Rebrîșoara, unde, după un joc controlat de la un capăt la altul, echipa noastră s-a impus mai clar decât arată scorul (3-1) în fața echipei **Sălăuța Coșbuc**.

În etapa următoare echipa noastră s-a deplasat la Lechința, unde a întâlnit revelația acestui sezon **Unirea** din localitate, iar, după un joc echilibrat, care s-a încheiat cu scorul de 1-1, a mai adus un punct formației noastre în clasament.

Etapa a XII-a a însemnat și a doua etapă de suspendare, echipa noastră jucând în compania C.F.R. -ului din Măgura-Ilvei, chiar pe terenul acesteia într-un joc fără istoric, **Silvicultorul** impunându-se cu scorul net de 6-0.

Ultima etapă a turului a însemnat și derbiul actualei ediții a Campionatului Divizionar C, în care echipa noastră s-a deplasat la liderul clasamentului și pretendentă cu șansele cele mai mari la câștigarea titlului, **Hârtia Prundu-Bârgăului**. Aici, cu lipsa de pregătire psihică, dar cu un joc mai bun, mai ales după pauză, au fost învinși mai puțin clar după cum arată scorul (4-2).

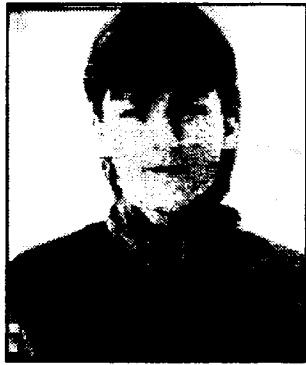
Cum timpul a fost favorabil, Asociația Județeană de Fotbal a programat și două etape din returul campionatului. În prima etapă a returului, dispută în vecinătatea localității noastre, mai precis la Rodna, în compania formației **Minerul**, jucătorii noștri au pierdut cu scorul de 2-0.

În ultima etapă a sezonului și cea de a doua a returului, echipa noastră, efectuând și cea de a treia etapă de suspendare, a jucat pe terenul din Rebrîșoara în compania formației **F.C. Laminorul** din Beclean. Din păcate, jocul s-a terminat la egalitate (3-3), rezultat mulțumitor pentru ambele echipe după modul de desfășurare a jocului.

În vacanța competițională, sperăm ca echipa noastră să aibă răgazul necesar pentru abordarea cu seriozitate a sezonului următor.

1. Hârtia	-15	-14	0	-1	-81	-11	42
2. Progresul	-15	-9	-2	-4	-52	-18	29
3. Minerul R.	-15	-9	-2	-5	-38	-19	26
4. Silvicultorul M.	-15	-8	-2	-5	-38	-19	26
5. Mecanica B.	-15	-8	-1	-6	-36	-22	25
6. FC I minorul B.	-15	-7	-2	-6	-33	-33	23
7. AS Archiud	-15	-6	-3	-6	-37	-42	21
8. Caolinul R.	-15	-6	-2	-7	-28	-56	20
9. Hebe S. Băi	-15	-5	-3	-7	-34	-45	18
10. Unirea L.	-15	-5	-2	-8	-26	-31	17
11. Fciro-Forest	-15	-5	-2	-8	-33	-51	17
12. Sălăuța	-15	-4	-1	-10	-21	-43	13
13. AS Teaca	-15	-3	-3	-9	-25	-48	12
14. CFR Măgura I	-15	-2	-3	-10	-16	-57	9

VASILE CROITOR
VASILE AVRAM

Sportivi măierenii de excepție:
IONICĂ URECHE

Schiul de fond a fost și a rămas apanajul oamenilor dârji și puternici, adevăraților urmași ai vânătorilor bărboși din Nordul îndepărtat, cei care l-au descoperit și l-au folosit pentru procurarea hranei prenesfârșite întinderi de gheață.

În anul 1986, o banală selecție la clasa a III-a (învățător Costică Berende), scoate la iveală un puști mărunt și timid, din coada rândului, ale cărui calități fizice depășeau nivelul întregii clase. Rămânea, astfel, singurul selecționat din acea clasă, devenind mezinul unei grupe de mici schiori fondești abia conturate și pentru care era aproape imposibil să găsești echipament pe măsură.

Setea de victorie, neastămpărul permanent, îl determinau atunci pe Ionică să uite de schiurile din picioare și să alerge pur și simplu prin zăpada de pe Colnic pentru a-și ajunge și între adversarii mai mari cu un cap decât el.

Acest mic „vulcan”, temperat și canalizat metodic, avea să dea încă din primul an rezultate în acest sport al tenacității și solitudinii: locul II liber și III clasic - în tradiționalul concurs județean „Cupa Speranțelor” și, mai apoi, după clasări succesive în primii trei foarte mici schiori județeni, prima confirmare națională - locul II individual la Concursul Național al Copiilor din Vatra - Dornei.

După ce, în 1987 și 1988, îl găsim permanent printre primii în concursurile județene și în primii 10 sportivi la Naționalele din 1988, anul 1989 îi aduce adevărata afirmare sportivă: devine dublu campion național, atât la fond cât și la biatlon, în cele mai importante concursuri de gen „Concursuri republicane de fond și biatlon a CSS-urilor”.

Au fost primele medalii de aur (plus una de argint și două de bronz dobândite individual și cu ștafeta, tot în același an) câștigate de un tânăr măierean în istoria sportivă a comunei. Devine apoi, prin transfer (cl. a VII-a), elev al puternicului Club Sportiv Școlar din Bistrița, fiind unul din sportivii de bază ai acestuia, până la terminarea liceului (cu revenire la Maieru, timp de două trimestre, datorită crizei de adaptabilitate a unui temperament vulcanic, ce au dat fostului antrenor probleme deosebite de menținere în topul celor mai buni sportivi ai țării (n.a.).

Pe parcursul celor 10 ani de performanță sportivă, Ionică Ureche câștigă numeroase medalii în concursurile județene și naționale, devine component al lotului național și olimpic și, împreună cu ceilalți sportivi de excepție ai țării, ne reprezintă cu cinste și în concursurile internaționale, respectând, bineînțeles, proporțiile, de reprezentare internațională ale schiorilor fondești români - (n.a.)

Spațiul nu ne permite prezentarea pe larg a succeselor lui Ionică al nostru, dar nu putem trece peste câteva care confirmă valoare și care n-au fost menționate:

- 1990 - locul III - 5 km clasic; Campionatul Național de schi-fond;
- locul II - 5 km liber; Campionatul național de schi fond;
- 1991 - locul III - Campionatul Național Școlar;
- locul II - Campionatul Național al CSS-urilor
- locul I - individual, locul II ștafetă - Memorialul „Rodica Pall”
- locul II - Cupa „Brașovia”;
- 1992 - vicecampion național - junior III;
- locul I - juniori III - Cupa „Harghita”;
- 1993 - Campion Național juniori III;
- locul II - Concursul Național al CSS-urilor;
- locul I - Cupa A.S.A. Brașov;
- locul I - Cupa „Harghita” 10 km liber;
- locul III - Campionatul Național (pe uscat);

- locul I - Cupa „Dinamo”;
- locul II - Cupa A.S.A. Brașov;
- locul II - Campionatul național - ștafetă;
- locul I - ștafetă, locul 9 individual - Cupa „ULUDAG” - Turcia;
- locul 50-54, Jocurile Olimpice de tineret - Aosta - Italia (bolnav n.a.)
- 1994 - Campion Național (juniori II);
- Campion național 10 km liber;
- locul I - 10 km liber - Campionatul Național Școlar;
- locul I - 5 km clasic - Campionatul Național Școlar;
- locul I - 5x3 km liber - Campionatul Național Școlar;
- locul I 5 km clasic - Campionatul Național al CSS-urilor;
- locul I - 5 km ștafetă - Campionatul Național al CSS-urilor;
- locul III 10 km clasic;
- locul II individual cupa „ULUDAG” Turcia;
- locul I ștafetă;
- 1995 - locul I - Campionatul Național (pe uscat) 10 km role;
- locul IV, individual - Campionatul Național de schi fond;
- locul II ștafetă - Campionatul Național de schi fond;
- locul I ștafetă - Cupa „Harghita”;
- locul 9 individual cupa „ULUDAG” Turcia;
- locul I ștafetă - Cupa „ULUDAG” TURCIA;
- 1996 - locul II - Cupa Orașelor;
- locul III - Campionatul Național Școlar;
- locul I (10 km clasic) - Campionatul Național;
- locul I, ștafetă - Campionatul Național;
- locul 5, 30 km liber - Campionatul Național;

Iată, deci, retrospectiv, bilanțul unui sportiv măierean de excepție, pe care, de aproape 10 ani, îl găsim constant între primii tineri schiori fondești ai acestei țări.

Acest drum greu a fost jalonat cu grijă și competență de către antrenori de excepție ai schiului de fond bistrițean și național, subsemnatul având doar privilegiul de a-l descoperi și a gusta împreună primele roade ale performanței adevărate. Ne facem încă o dată un titlu de onoare în a le pomeni numele: Ștefan Berbecaru, Nicolae Pintican, Popandron Viorel, Sandu Pop, Livia Vodă, Rodica Dragoș - profesori și antrenori ai Clubului Sportiv Școlar Bistrița, club de excepție în schiul fond românesc, oameni fără de care nu s-ar fi ajuns niciodată la asemenea performanțe.

Nu putem trece peste faptul că Ionică Ureche, pentru a cocheta cu rezultatele din înalta performanță sportivă, s-a ajutat din plin și de calitățile sale morale. El a fost și a rămas un băiat modest, cinstit și harnic, atături ce l-au desemnat de multe ori lider al numeroaselor grupuri sportive prin care a trecut.

Îl găsim în acest moment component al lotului național și angajat civil al puternicului club A.S. Armata Brașov, cu perspective certe de a deveni subofițer activ.

El rămâne, însă, Ionică Ureche al „Fătului”, din Maieru, băiatul care, cu buna-i cuviință ce-i caracterizează întreaga familie, nu-și zdrăngăne ostentativ medaliiile de la gât ci se apleacă și dă bună ziua, cuviincios, în numele unei generații care uită uncori s-o mai facă.

Prof. LIVIU URSA

Grupul Sportiv Școlar-Bistrița - Filiala Maieru

Fiecare cu grijile lui ...

Foto: Login T. Berende

Pagina elevului

„Am fost groxav de fericit în anii mei cei mici. Am gustat din toate plăcerile copilăriei, am sărit, am zburdat, am umblat cu picioarele goale și m-am cățarat în copaci, am colindat coclaurile și m-am delectat cu scaldatul. Anii aceia ai copilăriei au fost așa de frumoși, că și acum toate visele mele sunt legate de locurile acelea și imaginile înscrise sunt trezite de un ecou al lor.”

Liviu Rebreanu

Inaugurăm astăzi acest supliment în care cititorul va găsi numele câtorva elevi de la: Școala Generală „Liviu Rebreanu” - Măieru, Școala Generală „Justin Ilieșu” - Anieș și Școala Profesională Măieru. Tinem să precizăm că puritatea gândurilor lor poate suplini - *cum grano salis* - consacrarea. De asemenea, suntem convingeți că aceștia, dar și alții care urmează a fi găzduiți în paginile publicației noastre vor deveni oameni de nădejde ai acesei țări și, cu siguranță, peste ani vom mai auzi de ei.

Dinozaurul cel bun

(fragment)

Capitolul I

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi fost, nu s-ar povesti. A fost un dinozaur mare, puternic și, mai ales, deștept.

Și dinozaurul acela nu văzuse încă lumina zilei, numai întunericul nopții, fiindcă trăia într-o peșteră mare și adâncă... Apoi, dragi copii, să știți că dinozaurul acela era cam răsfățat de mama lui.

Într-o bună zi de iarnă, a venit la peștera lui o bătrână sărmană care i-a dăruit un singur trandafir în schimbul unui adăpost pentru o singură noapte, dar dinozaurul nu a vrut. Așa că bătrâna s-a transformat într-o fată frumoasă „că la soare te puteai uita, dar la dansa ba”. Pe fată, dinozaurul a primit-o cu toată dragostea. A poftit-o în peștera lui uriașă și extrem de răcoroasă. Dar era prea târziu...

Capitolul II

După ce a intrat în peșteră, fata l-a prefăcut îndată într-o fiară cu cap de leu, cu urechi de iepure, cu trup de om și cu picioare de lup.

Apoi, fata s-a transformat într-o bătrână gârbovă, cum era înainte. Văzând aceasta, dragi copii, fiara s-a închis în fundul peșterii unde să nu o mai poată vedea nimeni. Bătrâna a ieșit, dar într-o bună zi s-a întors ca să îi ceară zece galbeni pentru a cumpăra pâine la copii și la băiatul ei. Fiara a descuiat porțile peșterii și i-a întins bătrânii o sută de galbeni. Văzând această bunătațe, l-a transformat într-un mândru prinț de 23 de ani... În locul peșterii aceleia înfiorătoare, i-a făcut în câteva secunde cel mai frumos palat din lume.

Atunci prințul i-a dăruit mai mulți galbeni într-un sac, cât putea să ducă. Bătrâna a plecat foarte fericită. Mulțumit de fapta lui, prințul s-a rugat lui Dumnezeu.

(va urma)

CĂLIN URSA

cl. a III-a B, Măieru

Curcubeul

Ce este curcubeul se întrebau copiii, așa ca noi,
Zâmbetul soarelui după ploi, ori un roi
De albine ce se scaldă în o mie de flori,
Ori stejarul vârgat și pânzătura bunicii
Și penele din coada sticlețului și-a rândunicii,
Ori hăinuțele noastre când stau la soare
Pe sârma unui arc mare, mare? ...

Legendă

Odată, demult, demult,
Soarele a furat de pe pământ
Două inimi de piatră.
Le-a încălzit în căușul palmelor
Până la roșu aprins ...
Speriate, două păsări inflăcărate
Au zburat spre pământ
Și acolo au încălzit
Alte inimi de piatră.

AURELIAN HOZA

clasa a II -a, Anieș

Prima mea vedere

Am deschis ochii
Și am văzut:
Din cele șapte perle
Una mă-ngrijea.
Era mama,
Cu privirea ei de înger
Ca o stea ce cade
Lăsând în urma ei
Un semn de viață.

Mama

Când luna sus răsare
Mama tot plânge
Să nu-i fac rău
Și nu se măl potolește din plâns.
Eu nu am ce-i face!
Tata e că și mine ...
Și eu încep să plâng ...
Ne potolește tata cu ... blândețea.

MARIA RUXANDRA BERENDE

clasa a III-a B, Măieru

Dor de mamă

Mi-e dor de tine, mamă,
Mi-e dor de-al tău sărut
Mi-e tare dor de glasul
Ce-aș vrea să îți ascult.

De când te-ai dus, tu, mamă,
Odihnă n-am avut.
Dar singurul tău glas
Eu n-aș putea să-l uit.

Mi-e dor de tine, mamă
Mi-e dor de-al tău sărut,
Mi-e dor de glasul tău,
Ce-aș vrea să îți ascult.

FLOAREA NEGRUȘER

cl. a VI-a, Măieru

Adio, doamna învățătoare!

Clipele-au trecut ușor
Fiecare an în zbor,
Amintire de o seară
În cei patru ani de școală.
Mi-amintesc aceea zi -
Eram mici, fricoși, hazlii ...
Așteptam cu nerăbdare:
Cine-i doamna-nvățătoare?
Mama-mi spune cu glas tare:
Uite, doamna-nvățătoare!
Erați mamă-adevărată
De copii înconjurată.
Cu toții-am intrat în clasă
Într-o sală spațioasă;
Ne-așteptau abecedare,
Matematici și creioane;
Din privire ne sorbeați
Ochii jucau lacrimați ...
Am fost generație nouă
În cei patru ani de școală

II

Și așa trecură zile,
Fără să știm noi, copile,
În cei patru ani trecuți
Câte nu s-au petrecut.
Mult poate v-am supărat,
Dar de grijă ne-ați purtat.
Ne-ați iubit pe fiecare
De la mic până la mare.
Vreun fir alb poate v-am dat,
Pe noi nu v-ați supărat,
Toate le-ați luat de bine
În cei patru ani de zile.
Cu o bunătațe rară
Și un calm fără de seamăn
Ne-ați învățat să citim,
Să scriem, să socotim,
Să fim toți ascultători,
Ca să avem un viitor.

VASILICA MOISIL

clasa a VI-a B, Măieru

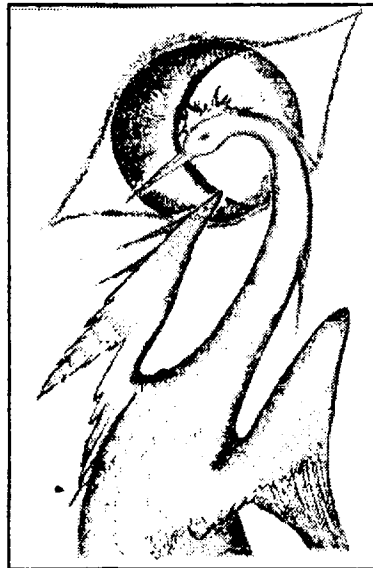
Bunica

Pe bunica mea cu ochii plini de duișie
O văd mereu pe aici,
Torcând, gândindu-se la copiii ei din depărtare
Și depănând gândurile sale.

Au trecut ani grei peste ea
Dar chipul ei este tot luminos,
Iar ochii îi sunt ca două stele,
Speranța zilelor melc.

MARIA LORINȚIU

cls. a V-a D, Măieru

Pagina elevului

Mama

Tu, întâia mea învățătoare,
Cu povețe bune calea-mi semeni
Și mă-ndemni spre dragoste de oameni
Ca spre cel mai scump dintre izvoare;
Dragostea ta mare mie-mi este scut
Mamă, ia-mă-n brațe, vreau să te
sărut!

FLORICA BERENDE

Clasa a VI-a B, Maieru

Toamna

Stând îngândurat pe-afară
Și uitându-mă la cer.
Văzui toamna cum coboară
În caleașcă de oțel.

O întreb de unde vine
Și-mi răspunde răspicat
C-a venit de nu știu unde...
Mi-a zâmbit și a plecat.

Încărcată cu de toate
Mere, nuci și poame coapte
O ajut să-și ducă coșul
Fiind bătnă ca și moșul.

Mulțumindu-mi, pleacă iar
Așezată-n al său car
Sfășiiindu-și trena lungă
Peste deal și peste luncă.

DANIEL PETRU HANGEA

Clasa a IV-a, Maieru

De vorbă cu toamna

După o vară nu prea lungă și nici prea
călduroasă a venit pe neașteptate toamna.

Eram la culesul cartofilor, când, deodată, s-
a pornit un vânt care aducea cu el picăturile de
ploaie mărunte și reci. Frunzele au început a cădea
pe jos. M-am întreb ce poate fi. Atunci mi-a
răspuns o domniță îmbrăcată într-o haină lungă de
culoarea ruginie cu o năfrană galbenă pe cap că
este toamna care trebuie să vină pentru că s-au copt
frunzele. Porumbul trebuie cules, grâul de asemeni.
Mi-a vorbit despre soare că nu va mai fi atât de
strălucitor, nu va mai fi atât de senin, zilele vor
mai scădea, iar copacii vor rămâne fără frunze.

I-am mulțumit pentru tot ce ne-a adus: mere,
pere, struguri, alune, nuci și alte daruri dar și pentru
că toamna ne aduce și prima zi de școală.

I-am spus că nu-mi place pentru că se duc
păsările de la noi și nu mai cântă, pentru că rămâne
pădurea pustie, în grădini nu mai sunt flori iar
verdele frunzelor și al ierburilor dispere.

Mi-a spus să nu mă supăr că nu va trece mult
timp și toate acestea vor apărea din nou.

Ne-am despărțit spunându-mi că pleacă mai
departe pentru a duce tuturor darurile ei.

LUCREȚIA-VICTORIA SĂDOR

cl. a IV-a, Maieru

Lumina

Aș vrea să fii
Ca deasa pălpăire a lumânării
Și obrazul să-ți-l văd cum strălucește
Tu să-mi surâzi
Eu să-ți surâd cu farmecele gurii
La fața ta din flăcări ce în zâmbet mă
privește

Și luna dintre ierburi cu picuri mari de
rouă
La miez de noapte cerul îngreunat de stele
Să-ți cate în roua dulce o salbă de mărgele
Și-n mine a ta lumină să se despartă în
două

Cutreierând prin suflet la dorurile mele
De tine însetate
Să tune și să plouă
Lumini îngemănate

Lumini, lumini cu mâini cu ochi și cu
picioare

Cu bucle răsfirate
Prelinse-n jos ca ceara
Zidite-n lumânare.

VASILICHI GICU VASILE

Șc. Prof. Maieru

De veșche

Astăzi privesc
printre țesăturile visurilor
somnia lung încălțit
ceasul cuaternar,
ticăind în cadență
și el așipit-
bătrân secular
în nemurirea vremii-
eu și el
somnia prelung
de coșmar
trist, plutitor, reverență;
deșir ghemul subțire
dar
zvâcnetul căderii prin mii de cristale opace
ridică ecouri
în negura vremii
țese și tace.

VASILICHI GICU VASILE

Școala Profesională, Maieru

Iarna

A sosit iarna cu covorul ei de nea.
Omățul strălucește ca un diamant.
Dealurile, lunca, satul, dorm sub zăpada
albă, moale și pufoasă. Pădurile în
depărtate, cu tulpini fumurii, par cercelate
cu flori de zarzări și de corcoduși. Fulgii
parcă se joacă de-a prinselea prin aer.

Cristina s-a trezit. Ea se uită
somniaoasă pe fereastră și strigă cu
bucurie:

- A venit iarna cea darnică de
bucurii!

Se apropie seara de Crăciun.
Bradul așteaptă cu nerăbdare să se
împodobească de stele.

Când vântul iernii geme, mărețul brad pe vârful
de plai stă verde-n orice vreme. Amurgul serii se întinde
ca un zăbranic sur. Sclipsesc numai stelele pe cerul
înghețat și câteodată luna, dar de cele mai multe ori
domnește o beznă adâncă.

CLAUDIA PRISECARU

cl. a III-a, Maieru

Voinicul

Iedul

Anul trecut eu, și pădurarul, am fost la stâna de
oi.

Când am ajuns acolo, câinii, care păzeau stâna,
au sărit la noi.

Ciobanul, care avea un ied mic în brațe, a chemat
câinii la el până am intrat în stână.

Ciobanul a venit și el înăuntru cu iedul cel mic
în brațe.

Eu m-am uitat foarte atent la ied și am văzut:
capul care era mic și frumos, botul care era ascuțit și
mic, ochii care erau mici și negri, blănița care era neagră
și picioarele care erau lungi și subțiri.

Când am plecat de acolo am mers prin pădure.
Pădurarul ne-a arătat unde au veștelele cuibul,
unde au iepurașii scorbura și bârlogul ursului.

Când am ajuns acasă am povestit cum a fost la
stână părinților și prietenilor mei.

AURICA ILIȘCA HĂDĂRĂU

cl. a II-a, Maieru

Din perlele elevilor

Vizita - I. Luca C.

Poetul Ile Caragiale a mers la
doamna madam Popescu și să nu meargă
cu mâna goală ia dus băiatului său o minge
mare și foarte de cauciuc pentru
onomastica zi a fiului ei. Se vedea că
doamna este acasă tocmai într-o zi de
sfântul Ion.

El, adică Ionel era un soldat maior și a
intrat în camera unde ținea tot felul de
jucării. După formalitățile de irigare a
început să convorbim. Atunci am întreb at-
o de ce nu mai iese iar doamna a zis că
trebuie să dea copilului educație și nu mai
putea să iasă prin sat la filme. Apoi
cpilandrul a pus toba la gât și trâmbița la gură și a început
să cante cu amândouă mâinile.

Ionel a ieșit afară să-i pună dulceața și cafea în
șoșoni și se întoarsese cu cățeaua și dulceața goale
amândouă. Apoi se sui pe calul jucăriei și iar se scoborâ
de pe cal Să spară tot ce găsea în cale iar o babă răgușită
ia spus să stăie în loc.

Culese de prof. IACOB NAROȘ

„Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit” (Constituția României)

Ședințele Consiliului local Maieru

La ședința ordinară din data de 31 X 1996 s-au luat următoarele hotărâri:

1. Hotărâre privind organigrama, numărul de personal și regulamentul de organizare și funcționare al aparatului propriu Consiliului local. (Hot. nr. 15/1996)

2. Hotărâre de rectificare a bugetului cu suma de 21 milioane pentru ajutoarele sociale (Hot. nr. 16/1996)

La ședința ordinară din 28 XI 1996 s-au luat următoarele hotărâri:

1. Hotărâre privind scoaterea la licitație a unui spațiu de 12 mp de la etajul Căminului „Gregoriu Hangea” în vederea instalării sediului Televiziunii prin cablu. (Hot. nr. 17/1996).

2. Hotărâre de concesiune a unui teren în suprafață de 810 mp numitului Sidor A. Viorel - având casa pe acest teren, cât și suprafața de 258 mp numitului Hoza Vasile, având casa de locuit pe acest teren. (Hot. nr. 18 și 19/1996).

S-a mai hotărât:

- achiziționarea unui număr de 10 - 12 pubele de 100 l fiecare pentru colectarea deșeurilor menajere, cât și un plan de măsuri pentru desfășurarea activității de colectare și depozitare a acestor deșeurii menajere de raza comunei;

- măsuri de instalare a unor indicatoare de reducere a vitezei în dreptul școlilor cât și marcarea unor treceri de pietoni n zonele intens circulat.

A consemnat CLARA RAȚIU

D-nul inginer Augustin Hădărău s-a născut în Maieru, la 20 iunie 1958. A urmat Liceul de Informatică din Cluj, apoi Institutul Politehnic din aceeași localitate., Facultatea de Mecanică pe care a absolvit-o în 1984. De atunci lucrează ca inginer mecanic la IPEG Cluj, secția Rodna. Este căsătorit și are 2 copii.

Redacția: Stimată D-le Augustin Hădărău, în calitatea Dvs. de președinte al Comisiei economice din Consiliul Local, vă rugăm să dați câteva repere legate de responsabilitatea pe care o dețineți. De fapt, aveți la spate și experiența legislației anterioare.

Augustin Hădărău: Într-adevăr, responsabilitatea mea are în spate încă patru ani de experiență anterioară, fapt care presupune o continuitate în problemele economice cu care se confruntă comuna noastră. Am urmărit încă de pe vremea fostului CPUN aspectele prioritare care au stat în permanență în atenția noastră, începând de la concepție până la finalizarea lor în viața cotidiană, cu toate laturile adiacente pe care le implică. Așadar, am conceput planuri de acțiune prin care să creăm premisele unei așezări rurale moderne, în consonanță cu cerințele actuale de confort și modernizare, dar și cu grija de a păstra specificul nostru tradițional într-o puternică localitate montană.

Red.: Cum îl puteți sprijini pe noul nostru primar? Cum vă puteți apropia de ceilalți consilieri și pe săteni în rezolvarea multiplelor probleme economice locale. Exemplificați pe scurt susținerile dvs. cu câteva aspecte concrete.

A.H.: Noul primar, în persoana D-lui Ioan Cărbune, provenind din formația noastră USD, se bucură de sprijinul și concursul nostru al consilierilor proveniți din

„Responsabilitatea mea are în spate patru ani de experiență.”

- Convorbire cu dl. Augustin Hădărău, președintele Comisiei pentru programe de dezvoltare economico-sociale, buget - finanțe, agricultură, ecologie și protecția mediului -

formațiunile care și-au câștigat acest drept prin alegerile locale. De asemenea, avem un sprijin temeinic în Consiliul Județean care ne ajută în finalizarea programelor economice. Pe agenda de lucru al Consiliului Local Maieru am înscris noi priorități cărora suntem hotărâți să le dăm viață. Avem în vedere în primul rând terminarea în 1997 a lucrărilor de introducere a cablului cu fibră optică între Sângeorz - Băi și Rodna. Intenționăm să realizăm introducerea unei centrale automate în comuna Maieru, atât de dorită de abonații telefonici și nu numai de aceștia. realizarea acestui obiectiv ar însemna un pas important, și nu singurul, în domeniul civilizației rurale. În domeniul sănătății intenționăm să modernizăm actualul local al circumscripției sanitare, poate chiar construirea unui nou local cu această destinație, care să corespundă cerințelor noi și numărului mare al locuitorilor, al copiilor. Avem în vedere și amenajarea a cel puțin 2 km de drum pe Valea Anieșului. Stăruim în găsirea unor soluții organizatorice și financiare în scopul salubrității localității. Spațiul nu-mi permite să numesc unele probleme care se află deja în lucru.

Comuna noastră se numără printre localitățile cu cele mai mari investiții, ca volum financiar, dacă finem seama și de investițiile care nu sunt de la bugetul de stat. Introducerea apei potabile, construcția unui nou local de învățământ, montarea a trei posturi de transformare în rețeaua electrică, sunt investiții în lucru, care în 1997 vor fi finalizate, excepție făcând introducerea apei potabile care s-ar putea să se desfășoare și în anul 1998. În cursul acestui an, S.C. OZON S.A. face eforturi pentru a ajunge cu magistrala până la Școala Generală din centrul comunei.

Red.: Cum gândiți în perspectivă la onorarea altor promisiuni, pe care le-ați făcut alegătorilor?

A.H.: Din cele relatate până aici, rezultă, cred, că în mare parte reușim să finalizăm promisiunile făcute. Rămânem deschiși și sinceri angajați în cerințele și prioritățile comunei, ale locuitorilor.

Intrucât ședințele lunare ale Consiliului Local au un caracter deschis, invităm pe această cale cetățenii comunei care au probleme, propuneri, soluții pentru problemele cu care se confruntă, să ni se adreseze fără rețineri.

A consemnat SEVER URSA

Reprezentanții județului Bistrița-Năsăud în Parlamentul României (1996 - 2000)

SENAT

1. Teodor Câmpeanu - C.D.R. - P.N.Ț.C.D.
2. Aurel Liviu Ciupe - U.S.D. - P.D.

CAMERA DEPUTAȚILOR

1. Emil Săndulescu - C.D.R. - P.N.Ț.C.D.
2. Dan Constantinescu - C.D.R. - P.N.L.
3. Ioan Olteanu - U.S.D. - P.D.
4. Ioan Pinteș - P.D.S.R.
5. Ioan Sonea - P.U.N.R.

VOT '96, MAIERU, 17 NOIEMBRIE (PREȘEDINTE)

1. Emil Constantinescu - 1920 voturi
2. Ion Iliescu - 1534 voturi

În lunile octombrie și noiembrie 1996

S-au născut:

Zavaschi Ionuț - Astor Barna Alexandra - Maria Motofeală Doinița - Teodor Dumitrescu Alexandra Răzvanță Aurel - Hoza Ioan - Dumitru - Neamț Daniel Adrian - Mureșan Laura - Alexandra - Ureche Victorița Florica - Pop Viorica - Ancuța - Balanuc Cița - Lucreția Andronesi Lenuța - Maria - Neamț Ioan - Rauca Adrian Ionel - Pui Ioana - Mihaela - Hoza Dorina - Vasilica - Omeciu Ionel - Viorel - Barna Ana - Victoria - Bărta Augustin Daniel - Hoza Adrian - Grigore

Să crească mari, frumoși și sănătoși!

S-au căsătorit:

Domide Teodor și Dumitrescu Cătălina
Ureche Dumitru și Timiș Virginia - Paraschiva
Ometiță Silviu și Hădărău Cornelia
Râmbulea Ioan și Pop Lina
Pui Simion și Bărta Anuța
Cioncan Ioan și Candale Gaftoana

Le dorim „Casă de piatră”!

Au plecat dintre noi:

1. Pui Ileana - 81 ani
2. Timiș Gheorghe - 64 ani
3. Roman Petru - 54 ani
4. Timiș Iliș - 75 ani
5. Berende Ionel - 50 ani
6. Gălușcă Dumitru - 69 ani
7. Pârlea Cifor - 74 ani
8. Ciroc Cornelia - 89 ani
9. Androncsi Ioan - 74 ani

Odihnească-se în pace!

Noii abonați:

Deac Ioan - Maieru
Voicu Gheorghe - Anieș

Cititorii din țară pot face abonamente expedind banii în contul : 4072996061187, (lei) Banca Română de Dezvoltare, Agenția Sângeorz - Băi, strada Izvoarelor nr. 92, jud. Bistrița - Năsăud, sau pe adresa redacției.

Costul unui abonament pe trei luni: 5000 lei (în țară) și 7000 lei (în străinătate).

Adresa redacției: Muzeul „Cuibul visurilor”, comuna Maieru, Județul Bistrița - Năsăud.

Primăria comunei Maieru

scoate la licitație

în incinta Căminului cultural „Gregoriu Hangea” o suprafață de 12 m.p., destinată instalării televiziunii prin cablu.

Licitația va avea loc în data de 23 decembrie, 1996, ora 12,00.

Informații suplimentare la secretariatul Primăriei Maieru sau telefon 09. (1)

Primăria comunei Maieru

scoate la concurs

1 post director Cămin cultural „Gregoriu Hangea”. Concursul va avea loc în data de 23 decembrie, 1996, ora 10, la sediul Primăriei Maieru.

Informații suplimentare la secretariatul Primăriei sau la telefon 09. (2)

Cuibul visurilor

Informații

Învățământ

Cultură

Sport

Redactor șef: ICU CRĂCIUN

Redactori: Login T. Berende, Ilie Hoza, Liviu Ursu

Correspondenți externi: Damaschin Pop Buia (Germania), Ieronim Androncsi (S.U.A.)

Precizare: Responsabilitatea materialelor publicate aparține în exclusivitate autorilor.

Adresa redacției: Muzeul „Cuibul visurilor” Maieru, județul BISTRIȚA - NĂSĂUD

Machetare: Aurel Podaru

Tehnoredactarea computerizată: A.F. „Nagy Marius - Zsolt” Beclean

Tiparul executat de S.C. „IMPRES” SRL Bistrița

Acest număr apare cu sprijinul financiar al Consiliului Local Maieru

ISSN: 1224-6743